

القسم الاول من كتاب مستفاد الاخبار
في احوال قزان وبلغار

باصمه اولنپشدر قزانده دومبراؤسكى ننگ طبع خانه سنده محمد جان
بن منهاج الدين بشركة اخيه شريف جان الكريمى ننگ خراجاتى ايلان
١٨٩٧ نجى يلدہ

باصمه سنه رخصت بيرلدى پيتر بورخده ٣١ نجى آپريلك ١٨٩٧ نجى يلدہ

Дозволено цензурою С.Петербургъ 21 Апрелья 1897 года.

Типографія Б. Л. Домбровскаго въ Казани.

رب يسر ولا تعسر
وقم بالخير

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ثما وحمد ذى العجد ملك الملك دائم وباقى ودرود بركت ورود بر مرعات
كائنات وايات بينات انفس وافاق محمد المصطفى صلى الله عليه وسلم وعلى
سائر انبيا ورسلى واصحاب واتباع كمال على الاطلاق بعد نده بو عهد فقير كثير
المنص والتقصير شهاب الدين بن بهاء الدين المرجاني دير كه كسب علم ومعرفة
وتحصيل كمال وحكمت هر عقل سليم وفهم مستقيم عندك قطعاً ويقينا حسن وجه
بندل الوسع في هذا الباب لا محالة امر مستحسن وارباب فطانت واصحاب در ايت
نظر نده محقق ومقرر كم عام اشرف الصفات واحمد الكمالات وتحصيل غاية اللذات
ونهاية السعادات وشرعية مطهرة اسلاميه تحصيل علوم وتكديله معارفه اجمالا
وبفصلا ترغيب وتحريض باينده بسط مقال ايتمه كاله في شان العلوم على العموم
هل يستوى الذين يعلمون والذين لا يعلمون ويرفع الله الذين آمنوا والذين
اوا العلم درجات ومن يوعى الحكمة فقد اوتى خيرا كثيرا وما يذكر الا اولوا الالباب
آيات بينة ولسان معجز بيان مخزن رسالت ومعدن نبوت دن صادر اولان نفايس
درر قيمت وملك قوت ده الحكمة ضالة الموع من فحيث وجدها فهو احق بها واطلبوا
العلم ولو بالصين وطلب العلم فرضة على كل مسلم امثالي احاديث شريفة وتحصيل

علم واهلته اعانت ايدناره وخصوصا صبى متعلم ننگ آنا وآنار ننگ ثواب واجرى
 حقنك فى قدر آيات بينات قرآنيه واحاديث طبيات نبويه وارد ومصون وجميع
 علوم ننگ لزوم وفوائدى اثبات ايله علماء عظام اهل اسلام ننگ كتاب مستطاب
 فضائل نصاب لرى ملو ومشحون اولدغى مثلو قرآن عظيم الشان خصوصيات
 علومه دخى توجه ايدب * مبدع كائنات * وخالق ارض وسهوات * وجودنده *
 افى الله شك فاطر السهوات والارض * ولئن سالتهم من خلق السهوات والارض
 ليقولن الله * سيقولون الله ووحدة ذات كبرياسنه الله لا اله الا هو والهكم اله
 واحد لا اله الا هو الرحمن الرحيم * قل هو الله احد الله الصمد * لم يلد * ولم يولد
 * ولم يكن له كفوا احد * وشهد الله انه لا اله الا هو والمملكة واولوا العلم قائما
 بالقسط * وتوحيد صفات وافعاله وبواوصافك ذات مقدسه انحصارينه * هو الهى
 القيوم وهو العليم القدير * وهو السميع البصير * كل شىء هالك الاوجه * وكل
 من عليها فان ويبقى وجه ربك ذوالجلال والاكرام * منهم من هدى الله ومنهم من
 حقت عليه الضلالة * اشرار يد بين فى الارض ام اراديبهم ربهم رشدا * واذا مرضت
 فهو يشفينى * لكيلا تأسوا على ما فاتكم ولا تفرحوا بما آتاكم * وما تشاءون الا
 ان يشاء الله * والله خلتكم وما تعملون * امثالى آيات قرآنيه واحاديث نبويه مالا
 مال ايله حكمة الهية شأننى عال العال بيوردى كبرى توارىخ وايام الناس ومسالك
 البلدان وجغرافيه ومساحات عمران فن لربنه تحريص ايدب * اخرج قومك من
 الظلمات الى النور وذكرهم بايام الله * ويرى الله لبيبين لكم ويهدىكم سنن الدين
 من قبلكم * وقد خلت من قبلكم سنن فسبروا فى الارض كيف كان عاقبة الذين
 من قبلكم * والسباحة جهاد امتى * آيات واحاديثه طرق تحصيلنه دخى ارشاد
 ايلمشدر * بوفن تاريخ جميع امم وقبائل احوالنى شامل * وافنان علوم وابحاث
 فنون ومطارف امثالى متناول * عوام واعمال انى طالب * وخواص اعلام تحصيلنده
 متناسف وراغب * كرجه بحسب ظاهر شبيه افسانه وقصه خالى در نظر قاصر *
 لكن در حقيقت وفى الباطن هر لفظنده مشتعل بر نكته عباهر * وهر جمله سنده غوامض الحكم
 ودقايق الاسرار متبادر - ظاهرى اخبار ايام ودول * وباطنى تحقيق وتدقيق
 اعمال واحوال اول * وعلل كائنات ومبادئ دقيقندن مخبر * وكيفيات وقايع
 واسباب عميقنى مظهر * بل هو اصل فى الحكمة غربقى * وجرير بان يعد من ام
 العلوم وخليق * اعيان مورخين اسلام * استيعاب اخبار ايام * واستيفاء بيان

احوال انام * ایدب تواریخ بلدان و خلفاء و ملوک * و طبقات علماء و زهاد و اهل
 سلوک * و وفيات نبلاء اصحاب مذاهب * و فضلاء ارباب مشارب * و اهل فنون و صنایع
 و احوال فتوح و جهاد و غزوات * و اخبار حروب و غوارج و بغات * ایدب تصانیف
 کثیره و توالیف و فیه لا تعد ولا تحصى تسطیر و جمع انباء ماسبق و تخریرده
 سخن سازلق * و تقریر پردازلق * ایتسه لر دا * بز ننگ اهل بلغار و طائفه مغول
 و تاتار * علم جلیل تاریخ و ایام الناس غه قلعه رغبت لر نندن بی بهره و بی حاصل اولوب
 هیچ وقت تفصیل احوال و قایع و ماجری لری بیان و ضبط ایدم ای اخبار علماء اعلام
 * و ملوک و اکابر حکام * و سائر احوال ابواب اجداد و احوال واعمام * مز کند طائفه
 مزه و سائر امم کا معلوم اولهای بالکلیه مجهولیت ستره سی تختنده قالغان * حتی
 غالب قومین گانه از لدن بیرلی اوشبو روشده روسیه تحت حکومتده اولوب
 تورامز دیب * بلغار و قران احوال نندن شهر بلغار اولیالری و یاعزیز لر قبری
 * و خان مسجیدی * و بر نرسه فی ایسکی لکده مبالغه مقامنده های اول خان زمانه سنک غی
 اش * دیمک دن باشقه هیچ نرسه بلهای و اول سوز معنی سنی علی الصحة تصور
 و تعقل قلمهای لر * بالجهله کند اقوام و اسلاف * و مساکن و احوال و اوصاف *
 لر نندن بی خبر و کند قبیله لر نندن فی قمر ملوک عظیم الشان اوتوب هیچ بر نندن
 اطلاع لری یوق * حتی فرط جهل لر نندن ماوراء النهر ده اولان سار دطائفه سنه تغلیدا
 علی خلاف الواقع اوز لرینه نوعی اسمنی آلوب کند محاورات لر ننده شول اسم فی
 اجرا و کند لر فی اول طائفه دن عد ایتسه لر دا * روسیه طائفه سی ننگ * کند لر نندن
 نفرین و سرزنش مقامنده تاتار دیب تنقیص ایله تعبیر * ایتدکنندن * بعض لری
 تاتار اولقی فی نقصان فهم لاپ اول اسم دن نفرت ایدب بز تاتار دکل مسلمان دیو
 نزاع و مجادله ایدنه لر هیهات و هیهات و شتان بین النیل و القرات * ای مسکین
 بالفرض سننک مسلمان دن غیر بر اسمینک فی دشمنان دین و ملتینک بلماسه البته سنی
 مسلمان دیو نفرین ایدر ایدی تاتار اولها سنک عرب و تاجیک و نوعی دکل *
 و غطای و روس و افرنج و پروس و نیمس دخی دکل * ایدی کم بولور سن خیریت
 سارن طائفه سی چیرمش و موقشی و ارب طائفه لری ننگ و جود لر فی بلهاد کار نندن
 سنی اول اسم لر ننگ بری برله تسبیه قلمامش لر اهمیت سز غافل اول تقدیرده
 اوز نکنی چیرمش یا موقشی صاناب راضی بولوب یورر ایدنکو * بور و شده علوم
 و معارف غیر مروج و خصوصاً علم تاریخ و انساب بالکلیه * * * * * و متروک اولدغندن

حمیت و غیرت لری سونوب زبون اسکده قالب عوام خلقین خواجه نصر الدین
 و بوزیکت و توار یخ بلغاریه مسلمی و سید بطل کتابی کبی اخبار کاذبه و اقوال
 ساقطه ایله عمر لر نی بر باد و ضایع ایدر لر و عامه علماء اسمند اولان لری طبقات
 علماء دن ابن کمال پاشا تصنیفی و آندن مأخوذ علیل و سقیم رسائل مختصره کار جوع
 و تمسک ایتمایه استقاء ایدب اکابر علماء و مشاهیر فضلاء تصانیف دن اصلا خبر لری
 یوق ❀ ایهدی توار یخ بلاد و وقایع اسلافون خصوصند علماء متقدمین اثار ندن
 صحیح و متصل و شامل و محصل بیانی وافی و مقصودغه کافی بولغان تاریخ کتابین
 کونوب نور ساق و الله اعلم میسر اولماس ❀ امام علماء و افراد ناس دکل دول عظیمه
 متقدمه اعلانات نشر یله مالک اسلامیه دن طلب و تتبع ایتمسه لردا الی الان اول
 مقصودی نائل اولماد بلار و الدوله اقمند بئذک من کل احد فانها سوق للعالم الیه تجلیب
 یضایع العلوم و الصنایع و تلمتس فیها ضوال الحکم و المعارف ❀ اهل بلغار الله اعلم سیاحت
 و توسیع تجارت و طوائف جهال مختلفه فی طریق حق غه ارشاد و او هام باطل و مسالک
 ضلالت دن تخلیص او چون دین اسلامه دعوته سعی و اجتهاد و بوائتاده علی مقتضی
 الحال غزا و جهاد شغلنه حصر همت ایتمد کار ندن تصنیف و تریبه ❀ ارباب تألیف کا
 فارغ و فرصت یاب اولمغان لری بولسه کرب ❀ و بالفرض احبانا علی القلله آندایون
 اشلا ر صادر اولسادا اول زمانده صنعت طباعت لری اولماد غندن نسخه لر تکثر
 تابعی و منتشر اولهای بلغار و قران مملکتون اوستنه کیلکان بلاء و فتنه لر آراسنک تلی
 و ضایع اولدیوه ❀ مع ذلک بعض کتب علماء سائر بلاد اچنده طبیلا و بعض رسائل
 و اطرائ کتبده نقل و افواه ناسده انا و بابا لر دن ایشد لب روایت قانوب کیلکان
 منتشر و متنق قه خبر لار وار ❀ بو ایسه بلا تفتیش و تحقیق بر دن انابت قاورغه بار اما ساده
 بلا دلیل بالغان دیب حکم دخی جائز اولماس ❀ بلکه زمانه ننگ احوالین و ماجر اسی ننگ
 اقتضاسن باوب جریان احوالغه و اقتضاء زمانغه تطبیق ایله قراین و قایع فی حکم
 و شاهد قلوب محاکمه قلمه ق لازم اولور ❀ بر خبر یالغانا غی ظاهر بولسادا قطعاً بکناسه
 آتی یازب انابت سر لغنه تنبیه کرب اول صورتده بو خبر هر کم ننگ التفتان و دقتن
 جلب قلب تلاحق افهام بر له حق یابا باطل لغی ظاهر اولور ❀ و بر خبر ننگ قطعاً کذب
 ظاهر اولسه آتی هم نقل و کذب بی بیان و اثبات ایدلسه شول خبر کا انابت قلوب
 یورکان آدمی لار فی غطا دن تخلیص قاورغه سبب اولور ❀ بن ایهدی اطلاع اولد غزن
 قدر بلغار و قران احوالنه متعلق حکایات و اخبار و روایات و اقوال فی نائل و دست رس

اولدغیر کتب متعدده و صحف مکثوره دن و رسائل مختلفه واقوال و نقول متفرقه دن
 ترتیب و ترکیب ایذب بو کتابنی تألیف ایده من آنچه مورخ و طبعه سی و قوی
 و اطلاع ایدن شایان اعتبار اولان اقوال و نقول و اخبارنی علی ماهو الواقع
 من غیر زیاده و نقصان ایراد و خلاصه مفهوم و مفادنی من غیر نصب و لاتشبع
 و تعصب لاحد و لاعلی احد بیان و محاکمه ایتمک در چونکه فائده و منفعت ماهو الواقع نی
 یخشی و یهان اولسون گماهو بیان ایتمکدر * اما هوای نفس ایله برونی مدح و دیگر نی
 جرح و قدح و یا که بر و ننگ یخشی اشلارنی و دیگر نی ننگ یهان حال لارنی کنه
 سوز لاسه اول کشی حق تبارک و تعالی ننگ امر بنه امثال ایتمای عاصی و نفسینه جافی
 و فضول و عبت سویلاب الله تعالی و رسولبنه صلی الله علیه و سلم کا غاین و غدار
 اولور و الله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم * بو کتاب نی مملکتیز کا روسیه
 تسلطی برله آتلیر حکومنه دخولدن مقدم و موخر اولان ایکی حالنه نظرا ایکی قسم
 اوزرینه ترتیب ایلدی بلغار اهالی سی قدیم زمانده و تاتار لار و وحی بعدنده
 طوایی مختلفه ننگ هر قایوسی ننگ بر رئیس و حکمداری اولسه ده بر حکومت
 غالبه عظیمه کا مربوط و بر پادشاه عظیم الشان کا محکوم و متقاد اولوب بالاخبره بعض
 اسبابه مبنی خصوصا آق ساقی نیهور فتنه موجهه سی و قوعیله تو قشامش خان ننگ
 ایام سلطنتی منقضی اولوب دشت قیچاق و جوجی الوسی بریه البرکته ده افتراق
 صعب و ضعف کلی طاری اولوب محمد خان کبیر ننگ دار الملک سر ایمن خروچی
 بعدنده سلاله جوجی خان شهرزاده لری آراسنده مخالفت و منازعت و قوعیله ملوک
 طوایی قبیلندن دولت لری دول عدیده متعارفه مستقله کا منقسم اولدی *
 اول قران دولتی نفس بلده قرانده محمد خان کبیر اولادی دولتی تشکل قلدی *
 ثانی سرای دولتی تاتار دولتی ننگ اصل مرکزی کچی محمد خان و اولادی اداره سنده
 قالدی * ثالث حاجی طرخانده کچی محمد خان اولادی ننگ بعض لری *
 رابع قریم دولتی شبه جزیره قریمه باقچه سرای شهرنده حاجی کری خان بن
 غیاث الدین بن تاشتمور و اولادی حکومت ایتمدی لار * خامس نوغای اورداسی
 نهر جاییق بوینده سر ایچق شهرنده منفعت خلقندن مستقل بی لری اولور ایدی *
 سادس قرانستانده قزاق خانلاری براق خان بن قیرجق خان بن روس خان ننگ
 ایکی اوغلی جانبک و کری نام شهرزاده لرغه حکومت میسر اولمای اتباع لری و غیر ی
 یاش بلپیرک و او باشنی ایرتوب توغری کباکن موضع نی باصوب غارت قلوب

بی سر و سامان یوروب هیچ برده قرار نایهای قاپچ یوروب قزاق نسبه اولندی لر
 یعنی قچاق فار و کر یزان معنی سنده اولادری بعد زمان ابو الحیر خان وفاتی بعدنده
 باش کوتارب مغولستاندن قایتوب سنه ۸۷۰ ثمانه و سبعمین حدودنک اورلرینه
 خان اسینی کوتارب دشت ننگ شرقنده قدیمی آقی اوردا اطرافنده کوچوب یوروب
 حکومت فی اولادلرینه فالدرغان لار و بر زمان قوت تابوب ترکستان و تاشکند
 شهرلری ضبطایدب خصوصا توکل خان بن شغای خان بن یادیگ خان سهرقند کا
 استیلا تابوب بخاراغه واروب پیر محمد خان فی محاصره قلدی * اول امرده بر خان
 تحت حکومتنده بولوب تناسل قلوب کوبایکاج مغرب لرنک اولان باشقر دلری غرب
 طرفنه قوغان لار * هجره نبویه دن منکده بر یوز حدودنده توکه خان بن جهاسکیر
 خان عصرنده قزاقستان فی اوچ کا تقسیم ایله اولوغ یوز اورطایوز کچی یوز دیو
 تسیمه ایدوب اولوغ یوزدا توله بی اورطایوزدا قوزی بی کچی یوزدا ایتاک بی
 نام اوچ حاکم کا تسلیم قلغان بر زمان هر قایسی یوز علیحده خان لار صایلاب
 بولونوب بالاغیره روسیه حکومتده داخل اولدی لر * اولوغ یوز ننگ بر طائفه سی
 الی الان خطای همایه سنده در *

* سابع سبر دولتی حاجی محمد خان بن علی و اولادی دولتیدر دار الملک لری طویل
 قلعه سنندن اون ایکی چاقرم مسافه ده ایسکر و باسم اخر سبر نام قلعه ایدی
 * بومند کورات همه سی جوجی الوسنده حکومت ایدب علقه افتراقی وعدم اتحاد
 و اتفاقدن دولت لری زائل اولوب اجنبیه تحت تصرفنده قالدی لار هر قایوسی
 فصل علیحده ده ذکر ایدلوب بعد ذلك خوارزم وما وراء النهرده حکمدار لری
 ایمن جوجی اولادی وهم اوشبو عصر مزه قدر مهتم اولان خوارزمده قنغراتیه
 و بخارا و سهرقندده منفعت حکمدار لری منکور اولور چونکه اکثری ولو آنا
 طرفندن اولسون نسب لری جوجی خانغه اتصال و اولادی ننگ وارث ملک لری
 اولدغندن * دخی فرغانه زمینده اولان بابریه دولتی طرد اللباب ایراد اولنور
 ان شاء الله تعالی * امام مقصود اصلی احوال بلغار و قران و غیر لرنک منشاء و اصل لری
 دخی آنده اولدغندن مستفاد الاخبار فی احوال قران و بلغار دیو تسیمه ایدلدی
 * القسم الاون فی ذکر بلغار و احوالها السانفة و ما يتعلق بها من الاخبار *
 بوقسم اون ایکی باب اوزرینه وضع ایدلدی * الباب الاول فی مدینه بلغار و ملوکها
 و املاکها و اثارها و احوالها بلغار ضم بء موحمده و فتح غین معجمه و الف و الف و ابره دور و صاحب

قاموس قرطی وزننده ضبط قلوب والعامه تقوله بلغار دیو استعمال مشهور منی
 عوام کانسبت بیرکان وعلی لغتلام فی راغه تبدیل والنی حذنی ایله برغر دیو
 ذکر دی حذی جاری اولغان * علماء متقدمین تصانیفنده بلغار اسم الجبل والامة واسم
 الناحیه والمملکة واسم المدينة دیو بیان ایتدی کبری وهم من ای قوم انتم وما البلغار
 دیو سؤال قلندقدہ قوم متولدون بین التترک والصقالبه دیو جواب لری وقدم
 زمانده و حاضرغی وقتیزده بوبلده کا شهر لفظنی بلاترک کا نه جزء منابه سنک
 استعمال ایله شهر بلغار دیو ذکر قبلیق ننگ بوفارسی بیت ده شعر * اکر روزی
 رسی بر شهر بلغار * سلام مارسان از بهران یار * بوبلده ننگ غازی لری عقنده
 مشهور قصیده ننگ هر بیتنی ننگ اخر مصرعی * شهر بلغار غازی لری * دیوتام
 اولادر بو اسم ننگ اوچ نرسه آراسته مشترک اولدغنی افاده قلادر * بو شهر
 بلغار نهر اتل ننگ شمال طرفنده نهر جولمان ننگ او شبنو نهر کا قوشلغان ز اویه ده واقع
 خط استوا دن ایلی بش درجه عرض شمالی ده و جزایر خالدا دن آلتمش یدی
 درجه طول شرقیده مع زیاده شی * و سمت قبله سی نقطه جنوب دن اون بش درجه
 قدر مغرب طرفنده در * وافواه عوام ده اسکندر الما قیدونی بناسی دیملکه مذکور در
 میلاد عیسی علیه السلام دن ایکی قرن دن زیاده مقدم بناء ایدلب زور لغی
 وسط درجه ده ایسه ده موضعی کثیر الشعوب ایکی نهر عظیم ننگ مصننه قریب بر
 نقطه ده واقع اولدغندن هر طرف دن خارج مملکت لردن کوب تجار کیلوب شهرت
 و شانلی پنایر و عظیم بازاری اولوب بای مملکت لردن معدود ایدی * معور
 و فرضه التجارة و سوداخانه اولدغندن اهالی سی قدیم الايام دن بیرلی و فور تمدن
 و تجارت و کثرت اسفار و سیاحت برله مشهور الافاق و صاحب العنوان ایدی
 و آنده بیر اقی مملکت لردن علماء و تجار کیلوب عرب علماء سنند قاضی و مدرس و خطیب
 لری اولغان * و بعد ذلك اوستنه کیلکان هر قورلی بلا وقتنه لر سبب لی اول حاله
 سننی سنندن تنزل ایله بقدر یح قرانغه انتقال قلوب اوزی بالاخیره خراب اولوب
 مذکور اولان حاله حسنه سننه قران و ارت اولدی * و جهار ضده اوچ و یاخود دورت
 قطعه سنندن بری اولان اروفی اقلیمنده رومیه و قسطنطنیه دن قالا ابتدا متمدن
 و مملکت اندلسدن سنکره بلکه بر عصر ده اول اسلام غه داخل اولان اشبو شهر
 بلغار در * حاضرغی زمانهنده خرابه سنده قالدغان بعض بنالر و اطرافنده خندق
 و اوری و مقبره لری ظاهر در مثلاً مسجد جامع سی ننگ اصلی و نیکزی و بوچماقلار نده

جامی قدس سره
 مکه که شد قبله
 اهل نجات
 حر سها الله من
 الحادثات
 طعنه براکسیر
 زند خاک او
 گل خجل از خس
 و خاشاک او
 نام کل لاله
 و نسربین مبره
 وادی مکه دیگر
 ست وان دیگره
 لاله نیر وخته
 دروی چراغ
 رادش از
 حسرت او مانک
 داغ

بروج وکدامسته لری وجیردن ابراج ابله بناء ایدلکان بر مناره سی وار قرق
 اوچ عدد باسقیج بر له منار باسقیج آر لری واسع کبیر و بر قارش و بر اصبع قائمه
 عرضنده **●**ینه مسجد جامع ننگ آلدی طرفنک بر مناره کبیره سی سنه الف و مائتین
 وستین شهر رمضان بکر می طوقز نه قدر باقی وقائم اولوب شول کون سهوشنه کیچه سی
 نصف لیل وقتنده سقوط ایتدی مرحوم فضل الله بن بخاری نام ذات مجموعه سنده
 مثبت تابولدی **●**بو مناره کبیره ننگ ار تفاع و بیوک لکی علی القعبین اسطرلاب
 و ربع عجیب و سایر الات رصدیه بر لان معلوم اولماسه دا باسقیج لری ننگ عددی ملا
 ابراهیم افندی مجموعه سنده و ملا عبد الوهاب بن امام علی الرجبی ننگ لسانا
 و مشافیه بیاننده یتمش اوچ درجه و مسجدی عرضا اون دورت طولا اون الطی باغ
 هر باغ اوچ زراع مقد اول فی هذه البلاد **●**مناره ننگ انقاضی الی الان باقی ایام صیفک
 اهل اسلام دن کوب کشی زیارت فیه وار الی مناره صغیره جوارنک بر ایکی قبرنی صحابه اهتم
 و ختم قبری دیب و دخی بالام خوجه و مناره تو بنده قز او غلانغه دیب عوام الناس
 زیارت قله در **●**قبر سنه الف و مائتین و سبع و سبعین یوم الاثنین لثمان بقین من ذی الحجة
 و سنه سبع و ثمانین یوم الثلاث است خلون من شهر ربیع الآخر وار ب مناره غمب
 ما ذنه سنک بو ابیاتی باز دی شعر **●**کان لم یتم فی هذا المناره وذن **●**ینادی بحق ولم ینکر
 الله ذاکر **●**و کانه معاش فی البلغار و وحد **●**امین ولم یسر بارضه سامر **●**بلی انهم کانوا زمانا
 فابادهم **●**صرف الی البالی و الجب و الفواثر **●**سلام علی بلغار طیب نسبهوا **●**یویج امرانا
 فی فواء المسافر **●**و علی العموم اول بلکن مقابر نده مد فون مسلمین کان زیارت قلدی بعض
 مواضع ده بیک کوب اموات ننگ سو یاک لری ظاهر باطاهر جار بوینده الله اعلم ایام
 عمار به لره مقتول اولان اشخاص لر اولور **●**خرابه بلغار ننگ بر پوچما غنده بلغراسه
 بر له مذکور بر روسیه قریه سی وار **●**شهر بلغار ننگ خرابی قایوز مان و فی سبب
 بر لان اولدغی هیچ بر مجموعه ده کور کانه یوق امامن کور ملا عبد الوهاب ننگ
 سباعا نقلنه بناء و سبه استیلاسی بعد نده بوتار یخ دن اوچ یوز سنه و قدم الی ثانی
 قبیلنده نهر کوچدی سببلی خراب اولمش **●**بو بلغار اهالی سی ننگ سلطنتی قدیم
 زمانلرده جنوبیاباب الابواب یعنی در بند و تغلیس و شروان و قفقاز تا ولری و بحر
 خزر بوینه و داغستان اطرافنه حتی بلادار مینیه کقدر تمت اولور ایدی و غیر بانقره
 نهر نندن و دون و صبار و صور و اوقا نهر لری ننگ باشلان دن و شر قاووال طاوولاری
 و غوار زم و صغناق و شاش و شمالا روسیه مد و نندن ایردی **●**مملکت بلغارده اولان هر طائفه

بر موضع بابر صوفه نسبت بپیر لوب نورلی اسم لری برله تسمیه ایدلکن لری مثلاً چر مشان
 بلغاری لری ونقره بلغاری لری و بخر خزر بلغاری لری و قوبانکی بلغاری لری و قبه و چوی
 بلغاری لری دیو تسمیه ایدلب کوب طوائف و قبائل واصناف اولوب ملوک طوائف
 اسلوبنده هر قایوسی نذک متعدد اها کملری اولسادا بر پادشاه عظیم کا دخی استناد
 و انگاری اولوب همه سنی جمع ایدلب اسماء کثیره برله صقالبه و قپچق و خزر
 و بلغار و جوجی الوسی و اوزبک ایلی اسم لری و نفس مملکت لری بلا دصقالبه
 و دشت قپچق و بلاد خزر و بلغار و بلاد التتار و جوجی الوسی و باتو اور داسی و بریه
 البرکه و اوزبک ایلی اسم لری برله اوقات شتی ده تسمیه و نام ز دایدلکن ❖ بو
 مملکت ده اولان شهر لری اولو شهر یعنی شهر بلغار نقره بلغاری و سوار و سنغار و بیلار
 و آشلی و خیران و طوفین و صوبه کول و قشان و چلماتی و ابراهیم قلعه و قرلار و ایسبل
 و کرمچوک و باصف مرزا و کرج و ژوکو قین و اقلان و سقسین و فیسو و عمیک
 و شابران و رزنکران و سمندان و غمیلج و بلنجر و بیضادر ❖ اولا قپچق و خزر خاقان لری
 تحت حکومتنده اولوب بعد ذلك بلغار امیر لری تحت حکومتنده بعد از اناتار
 خان لری تحت حکومتنده اولوب الحاله هنده اوج بوز سنه دن زیاده روسیه تحت
 حکومتنده در ❖ و تجارت لری قل و کنبز کلار و عسل و کش و صوصار و قین و تلکی
 و قرصاق و قویان و بلغاری کون و سختیان لری و بالق جبللی و بالق مای و مامنت
 تشی و شمع و کچمه نیرسی و صاوری و چبکوک و قوی و صغر و صوغش کیهی و قاج
 و اوق و قاین و آغچی و بوزک و کله پوش و کهر با و غیر ذلك ذات لری اولغان ❖
 ❖ فصسل فی نسب اهالی بلغار ❖ علماء مورخین اسلام ننگ تصریح لری نه
 بناء و سائر قراین احوال و اقوال غه نظر ابلاغ خلقی ترک قبیله سند ندر ننگ کم
 ابن فضلان انلری ترک دیدرو کذلک ابن خلدون شریف ادریسی دن نقل ایله
 آنلری ترک شعوبندن عدايته در ❖ و امام المورخین علی بن الحسین السعودی
 البغدادی و هم نوع من الترتک والقوافل منهم متصله و الیهم الا ان ذلك من بوادی
 غیرهم من الترتک دیدور ❖ و شمس الدین الدمشقی و عد صاحب الاندلس فیهم
 ای فی الترتک الخزر و البلغار و موضع اخرده سألهم سائل من ای قوم انتم و ما البلغار
 قالوا قوم متولدون بین الترتک و الصقالبه دیدر ❖ و رساله الانتساب ده و ارض
 البلغار بلاد الا تراثک الاسلامیه اسلموا فی الدوله العباسیه فی خلافة المأمون و الواثق
 بالله و اسلم مره فی خلافة القائم بامر الله ثلثون الف خرکاه دیدر ❖ حکیم سنایی او شمو

شعر نده انلار فی ترک دیو تعبیر ایتادر ❁ شعر ❁ همه جور من از بلغار یان ست ❁ که
 مادام همی باید کشیدن ❁ کنه بلغار یان رانیز هم نیست ❁ بگویم کر تو بقوای
 شنیدن ❁ خدا یا این بلا وقتنه از تست ❁ ولکن کس نمی یار دچخیدن ❁ همی آرند
 ترکان راز بلغار ❁ بز بهر پرده مردم در بدن ❁ لب دندان ان خوبان چور ماه ❁ بدین
 خوبی نبایست افر بدن ❁ که از عشق لب دندان ایشان ❁ بدندان لب همی باید کز بدن ❁
 ومولوی عبدالرحمن الجامی قدس سره نجات الانس ده نو ایبانی عین القضاة
 الهمدانی قرجه سنده ایراد ایتدکنندن نجات حاشیه سنده مولوی عبد الغفور
 بن علی اللاری بلغار شهر بیست در ترکستان در انجا صاحب جمال بسیار باشد
 دیرر واوشبو مضمونده بر عربی بیت دخی منظور من اولوب خاطر من ده محفوظ
 بقیه سی شعر ❁ لولا تشوق ذی حسناء بلغار ❁ ما حورة الدمع من عینین فی الغار ❁ دخی
 انلر ننگ لسان لری وبقیه اثار لری و اخلاق و رسوم و عادات لری ترکی در ❁ امالسان لری
 ننگ اسطخری و ابن حوقل و غیر ناظمی لسان البلغار مثل لسان الخزر دیلار و لسان الخزر
 البتة ترکی در شهر و مملکت لری اسمی بلغار ترکی لهجه سی بر له بلغامق مصدر ندن
 فعل مضارع و بلغادی فعل ماضی سیدر ننگ کم اشنی بلغادی صوتی بلغادی دیر لر
 بو موضعه اسمیت غلبه ایدب مختلط و قاتوش معنی سنده واقع بولغان شهر
 بلغار ده مضر وب بعض تنکه لر ده و او بر له بولغار یان مقی مونی زیاده سیله ❁ و کدر
 دمشقی عبارتنده بو معنی کادالتمی سمقت قلدی ❁ و دخی پادشاه لرینه خا و بلکوار
 اطلاق قلمق لری ترکی بولدق لرینه دلالت قله در چونکه خان لفظ ترکی اصل ده
 قان قانی بر له در و بلکوار کلمه سی حرفی کافی بر له بولهاقی ظاهر و متبادر بلك لفظی
 بلهک فعلندن اسم در علم و عقل معنی سنده وار لفظی و علی لغة بار باء حرفی بر له
 فعل غیر متصرفی در بس بلکوار کلمه سی ایکی لفظ دن مرکب عالم و عاقل معنی سنه
 صفة مدح و عنوان افتخار اولادر ❁ ولهدا ابن فضلان رحمه الله خضوع و نیاز مقامند
 الله تبارک و تعالی ننگ اسماء حسنی سنندن اولان ملک اسمی بر له ذکر قلمق غیر
 مناسب اولدغنی بیان قلغاچ بلکوار لفظنی هم بو مقامده غیر مناسب دیو ترک ایتکان
 بولور چونکه ابن فضلان ننگ بو افاده سی بعدنده اولان خطبه لر ده بلکوار لفظی
 هم مذکور اولهادی فقط الامیر جعفر بن عبدالله دیو ذکر قانور بولغان ملوک
 بلغار غه او شبو معنی بر له یواسلو بده بلکوار اطلاق قلمق ننگ نظیری ارمنیه

صغری مملکتند سیواس شهرند تراکمه پادشاه لرندن امیر احمد بن علی بن
 مضراب ترکمانی و آنک بعدند اولان اولاد و اهل بیتمندن اولان امیر لرا
 دانشمند اطلاق ایله آنلری ملوک دانشمندیه دیو تعبیر قلبق قبیلندندر
 بعینه بدکوار معنی سنده بلکه بو تراکمه خاندانی اصلده شول اطراف اهلای سندن
 اولوب باله معنی بو اسم فی بلاد بلغار دن نقل ایتمک لری دخی محتمل در بو استعمال
 لغتورده علی الحاده واقع در تلفظه اوشهور و شده بلکه لفظی ننگ مضای الیه سی
 اولان یانی حذف ایله ضمه برله اکتفا ایدلادر ننگ کم کتاب بار اولاد بار عقل
 بار خاتون وار دیر مز بلی کتابت ده و بعض اترک اغر لغتندده مضای الیه فی ذکر
 ایله کتابی وار و اولادی وار و عقلی بار و خاتونی بار دیو استعمال اولنده دور ❁ خط
 کوفه ده کافی حرفی طاهر فنه غایت مشابه اولدغندن ابن فضلان کلامندن آلوب
 بعض نسخه لرده طاء حرفی برله ذکر قلسادا کاتب نسخه اشتباهندن بولور ابن
 فضلان وقتندده بغداد و سائر بلاد اسلامده خط کوفی مستعمل اییدی ابوعلی بن
 مقله خط نسخ فی اختراع قلغایچه جاری بولدی ❁ وهم ابن فضلان بلغار داعسل
 دن یصالغان شراب لری بار سچو دیر لر دیر یعنی سچو لذیند معنی سنده تا قار
 لغتیمه حاضر غی زمان مرده متداول اولان کرچه تعبیر ایدلان شراب معروف
 اوله ❁ و دخی متعدد نسخه لرده اوشبو مملکت ده سودق یا که سروق یا که سردق
 عبارت لاریله ذکر ایدلر بوننگ صحیحی سردق بولب صاری داغ و صاری تاو معنی
 سنده حاضر ده مملکت مسلمان لری لسانندده صراتاو تعبیر ایدلان شهر و ناحیه سی
 اوله سنه الف و مائة و تسعین حد و دنده وفات ایدن ملا سلیم بن دوست القوالی نسخه
 سنده بلکیل ای صاحب تهمین سال شمسبه ننگ اوچ تورلی حسابی وارد برینه
 فارسیه حسابی دیر لر آننگ ایله اهل بلغار عمل توتمشدر و برینه رومیه حسابی
 دیر لر آننگ برله نصاری عمل توتمشدر و برینه هبل حسابی دیر لر بارچه شهر داکه
 موعمن و موحد کمسنه لر توتمشدر بس معلوم و مشروع اولدی جمیع مسلمان لرغه
 هبل حسابن بلیق لازم دور زیرا که اوقات صلوات و فی الزوال آننگ برله بلیق نور
 و دخی معلوم اولاکه اول فارسیه نوروزی اولور اون کون دن صونک رومیه نو
 روزی اولور اون کون دن صونک هبل نوروزی اولور ننگ کم شهر بلغار علماسی
 اشارت قلدیلار بلا نوروز قارت نوروز و ششک نوروز دیوهر بر نوروز بر دور
 حسابی در دیو ذکر ایده ❁ و دخی خلفاء عباسیه عصر نندن قالغان بعض ترکی سوز لر

الحالة هذه عوام افواهنده حتى بيك قراقره لر اهالی سنده شول سوز لر مستعمل
 مثلا هالی فلان عمل فی قلغان بولسام خلفه بولاسی ایکن من یا که خلفه بولغان بولور
 ایدم یعنی خلیفه ودخی فلان کشی فی خلفه ایکن لر یعنی اقصی درجات المقاصد کا
 ایر شور ایدم وفلان فی غایت عزت ونهایت حرمتده قلغان لر معنی لر نده استعمال
 ایده لر بوسوز البتة خلفاء عصر نندن قالغان چونکه مونلار اول سوز اصلده فی معنی ده
 وخلفه نرسه وبوقایدن آلونغان وقایولفتدن ایردکنی برده بلهالی وملاحظه قلمایلر
 بووقت ده خلفاء ننگ منقرض کذلک انلار ننگ القاب حقیله واسماء نبیله لری دخی
 مترك اولدغی بعد نده بوسوز فی الماغان بولور لر بو عصر ده خلافت ننگ اقصی
 المراتب فی الدنيا اولوب فردو ائمه انحصاری واننگ فوقنده هیچ احدی اولمیاقی
 و خلیفه وامیر المؤمنین اسم لر فی امیر الامراء وامیر المسلمین دن حتی امیر مطلق
 دن رتبه اعلی اولدغنی کوب زماندن بیزلی بلوچی خصوصاً بز ننگ مملکت برده
 غایت آزدر رتبه خلیفه فی سائر سلاطین وملوک کبار رتبه سندن فوق وانکار اطاعت
 همه کا واجب اولدغنی بلهالی لر وامیر المؤمنین برلان امیر فی فرق قلمای لر
 بس نچوک قراخلق وعوام الناس ننگ ضعیفی ونسواننده بولسون ودخی دونای بوینه
 انعقال قلغان بلغاری لر ننگ لسان لری تبدل تابوب غزرو بلغار لسانده مغایر لنگان
 اولسادا اسم لر نده ترکی کله لر کوب دیلر ومصطفی بن شمس الدین المعروف
 بالاخری ننگ خنجاغ ترجمه سنک تئاریکی اصلی قبیچق دیهکی بلغار امیری
 معنی سنده آنلر ننگ قبیچق قبیله سندن اولدغنی افاده قلا دور قبیچق البتة ترک
 قبایلند ندر لکن بو مملکت اهالیسی کندهسی عصر نده تئار اسم نده اولدغندن اهالی
 قدییه سنی هم تئار دیو تعبیر قلغان بولادر * بووجه لر کل سی بلغار اهالیسی ترک
 اولدغینه دلیل اولادر * واما انلار لری مثلا نهج الفرادیس وباشلاغالی ویوسف
 کتابی ونصیحة الصالحین وبدوام کتابلاری کبی ترکی کتابلار ونوروز بیترلی
 وشهر بلغار غازی لر ی بیت لری بار بعض لری بیگ جش بیگ ایسکی یاز ویکنظرده
 اوچ دورت یوز سنه مقدم یاز لغان دیهک ممکن هم بلغار شهر نده اولان لوح لر
 یاز ولرینه بیگ مشابه بو کتاب لر بو مملکت لرده باصمه ویازمه لری علی اکثره
 تالادر غیر مملکت لرده برده کور لکن هم ایشد لکن یوق بو بو کتاب لر لسانی عثمانلی
 وچغتای وترکمان وقزاقستان لسانلرینه مایندر * نهج الفرادیس ننگ اولنده
 بسم الله بعد ننگ الحمد لله رب العالمین والصلوة والسلام علی خیر خلقه محمد واله

اجمعين الطيبين الطاهر بن عبد الله بن عمر رضی الله عنهما انه قال قال رسول الله
 صلى الله عليه وسلم من نقل عني الى من لم يحقني من امتي اربعين حديثا كتب
 في العباد وحشر في جملة الشهداء ومن كذب على متعبدا فليتبوأ مقعده من النار
 عمر اوغلي عبد الله روايت قاور پيغامبر دين صابى الله عليه وسلم قابو موع من موع
 قرق حديث بنم حديث لرمندن ايشتماكان لركا يتكورسه بلهكان لركا اوكرتسه حق
 نهالى اولكم ايرصاني عالم لرن مره سنندن بتكلى تقى قيامت كوني بولسه آمانابه وصدقنا
 به شهيد لر جمله سندين قوبارغاي تقى قابو من من ايهامش ني من ايهامانم بلب
 فصد برله منم اوزا بلغان سوزلاب پيغامبر عليه السلام ايندى تيسا تهوغدين
 اولقور ربرنى اساده فلسون ديندى ايمدى شيخناوسيدنا واستاذنا ومولانا وهو الامام
 الكبير المعظم والهام البحرير المكرم علم الهدى مفتى الامة ناصب رايات الشريعة
 كاشف الحقائق الحقينة قدوة المتبحرين مولانا ناج مللة والدين شيخ الاسلام والمسلمين
 محمد شيخ بسرا آه نوكتاب كانهج الفراديس ديواسم قيلندى معنى سى او جهاملرننگ
 آهوق بولى تيبك اولور اميد اول ترور آخرنك يازدغى ايكچى كونيندا
 بيلغايتمى يوز اليك تو فرداسراى شهرنده ايردى قيلغوى العالم الرباني والعامل
 لصمدانى الاستاد المطلق محمود بن على بن السراى منشأ والبغارى مولدا
 والكردرى ديب بارغان عبارت لرى بو اچق لرده اولان كلمه لر نسخده محو اولدغندن
 تحت الحقائق اول ابي پيغامبر عليه السلام ننگ فضايلى ننگ اچنك ترور ايكچى بابى
 خلفاء الراشدن تقى اهل بيتى تقى قورت امام فضايلى ننگ بيانى اچنده ترور
 بولسان آنلر غه جوخى وبانو اوردا سنندن كرماسه كرك چونكه آنلر لسائنه
 مقابر وهم آنلر اتباعنده مسلمان لرى بيك آن وضعيف بركه خان كرجه سائنه
 سته ئه واربعين حدودنده اسلامغه داخل اولساده اتباعنده اسلام رسوخ تابقان
 يوق ايندى اكثر نده قديمى قزاق اسلامى قبيلندن اولوب مسلمان خان عصرنده
 مسلمانلقده واننگ بعدنده غير مسلم خان اولسا آنكار متابعه غالبا ارتداد قلور
 ايديلر آنچه تقار قبله سنك اوزيك خان واوغلى جاني بيك خان عصر لرنده اسلام
 رواج وقت رسوخ تالدى لهذا نوغاي طائفه سى لسائنده دين اوزيك دن قالدى
 دكان سوز بار ايمش آر زمانده آنلر شول عنك تده اولان طائفه لركا اوز تل لرنى
 كرتنه آلاس لر بس به لغت بلغار اهالى سى ننگ اوز لسائلى اولمق كرك دخى
 اسپاس مضافاتنده شهر بلغار دن آتمش چاقور م مسافه ده ايسكى رجب نام قريه ده

تاش بیلگی دیملکه معروف بوقدی بی زیارت وار اکثرینه یورطواندر لر بناقلنب
 آزیری زیارت بولوب قالغان حاضرده انی اور قازب احاطه قلب آغان ایمش لر
 آنده فقط اوچ عدد تاش قالغان غیرسی تلف بولوب بتمکن بو فقیر جامع الحروف سمة
 الف و مائتین و تسع و ثمانین بوم چهارشنبه شهر ربیع الاخریدی سنده بو طاش لر نی
 تیش قلب او قدم برسی خط نسخ بیک خوش استاد کشی اعلا یازغان
 باشده شکل مثلثده هو الحی السدی لایموت بعد ذلك بش سطر
 ایدب سطر اولده (انبال اوغلی حسین) سطر ثانی ده (زیارتی
 ترور رحمة الله) سطر ثالث ده (علیه رحمة واسعة) سطر رابع ده
 (تاریخ یعنی یوز قرق بشچی دا) خامس ده (رجب آی ننگ اوچچی کونی ابردی)
 * ایکچی تاش خط کوفه برله ابرماچق شکل مثلثده (الحکم لله العلی الکبیر) آننگ
 بعد نده درت سطر قلب اول سطرده (اجنب اول) سطر ثانیده (احمد بلوی) سطر
 ثالث ده (رحمة الله علیه) رابع ده (رحمة واسعة) اوشبو قدر برله یازوی تمام اولدی
 بیچ بر موضعنده باشقه سوز یوق تاش اوزی بتون والغان صنغان کیتولمکل
 * اوچچی تاش بودخی خط کوفه برله بیک یخشی آیرم آچق یازغان لکن اهری
 صنبا ضایع بولغان قالغانی دورت سطرده بیله یازغان سطر اولک (الحکم لله العلی)
 سطر ثانی (الکبیر احمد اول) سطر ثالث ده (جعفر اول حاجی یونس) سطر رابع ده
 بلیکی ی وفات) لکن احمدنی شولای الفی برله خطاء یازغان دخی تاریخ دیب ایقا
 باشلاغان سوزی قرینه برله بلندی بو ایکی طاش هم بیک قاطی سوز لر ی اولکی طاش
 سوز لرینه مغایر اولکی تاش بهوشاغراق قرینه دلالتی برله بو ایکی تاش صاحبی اولکی
 لوح صاحبندن کوب مقدم بولمق کرک یونس اسمنده بر آن شبهه بار و هر ایکی تاش
 بلوی و بلیکوی کلمه لر ی بعد نده بو صورتده هر ی بار بجم خط کوفه ننگ کانی حرفنه
 مشابه بو تقد برده حاضرغی لساننده مفعول به معنی سنده کان فارسی مهوده یعنی
 کا اوله لنعلم اولبعلمو اولانا معنی سنده یا که بو هر ی دال مضموم اولوب لسان چغتای
 لهجه سنجه حاضرغی لساننده در معنی سننار ابطه اوچون اوله یعنی بلیکویدر بلویدر یعنی
 العلامة در * ودخی بو مملکت فی دشت قبیق دیمک واهلی سنه قبیق اطلاق قلیق
 قدیمدن شایع هم بو مملکت فی بلاد خزر و خاقینه خزر اسمی شامل اولدغی مستقبل
 الحالده بیان اولدغینه بناء بو قبیق و خزر لر حاضرغی خلق بولماغانده آندی
 قوتای و شجاعتلو کوب خاق قایا کیتوب بتمک کرک قبیق اسمنده قزاقستانک

حاضر لساننده
 هم بلیکی دیمن
 منه سلمه الله

و ماوراء النهر و قریم مملکت لر نده الی الان بعض قبایل وار و قبیجق و خزر ننگ
 ترکی اولماقنده اصلا شبهه یوق ❀ اما عادت لری ابن فضلان ننگ و اکثر طعمه م
 اللحم ولهم شراب من العسل یسونه السیو و لباس البلغار و الخزر القراطی الثمامة و لباس
 الروس القراطی القصار دیدکی و انلر ننگ همافه و صوغه پرده سز کر مک لری
 همه سی ترک عادت و رسمی بو حال لر حاضر غی تثار لر مرده کما کان باقی دور ❀ و دخی
 ابن فضلان نقلنده دار الخلافه رسولی سهسن الراسبی فی مجلسنده اولان سائر ملوک
 کا تقدیم قلب یسار طرفه اولتور توب ابتدا طعامنی کندسی تناول ایدوب بعد
 ذلك سهسن الراسبی کا ویرب بعد ذلك شولای تناول قلب سائر ملوک و غیر لر کا
 بیروب همه مز مائده علی حده ده طعام جیب بقیه سنی مکانمز غه آلوب قایتدی دیدور
 بولار همه ترک عادتند در قزاق جماعه سی ننگ اساتوی قبیلندن بلکه حاضر غی
 زمانه زه قدر باقی اوز مرز مشاهده قلعان احوال دن نفس قران اطرافنده مضارت و تمدن
 بر له اننگ معروف الاط یولی دیمک له مشهور ناحیه سنده هر یور طده پشکن ایتمنی
 طبق بر له شول یورطننگ الوغسی الدینه کیتوروب قوبولب اول یورط باشی
 کشی اوزنی توغراب آراتیر ابر نیچه فالجه سنی اوزنی قابوب اکل ایدوب توغراب تمام
 قلدق بعد نده اهل و عیالنی دعوت ایدار اولغان لار ولهدا بر غافل شول حاله
 قرغوب اتی اولسه ایتمنی من توغراب ایدم دیکن سور اغز نندن صادر اولوب بوسوزنی
 ایتمنی تابا آلسنگ توغراب سن دیو جوایی بر له تثار طائفه سی آراسنده ضرب
 المثل ایدلاخر ❀ و دخی ابن فضلان ظاهر کلامندن مفهوم اولدغی بلغار ملکی بر له
 تکلم قلدغنده بلا واسطه و باشقر ددر بر لان بواسطه ترجمان سویلاشکن اوله
 ابن فضلان بغدادده اولان ترکیه عسکر لر و آندن غیر ترک طائفه لر نه اختلاطن
 ترک لسانته معرفتی اولدغندن امیر بلغار بر له ترکی سویلاشوب باشقر دلسانی
 ننگ غیر اترک لسانته کثرة مابیتندن ترجمان غه محتاج اولغان اولسا عجب بولماس
 ❀ و دخی حاضر ده شهر بلغار و قران اطرافنده اولان مسلمان لر لساننده قانی و کانی
 وغین معجمه هر فلری بیک کوب غالب کلمات لر نندن خصو صا الوانندن جن بولوب
 تابوللاخر واصله کند لفظ لر نده عامه هله و معجمه هر فلری بیک آز بلکه برده یوق
 حتی عرب و فارسی وغیر لسانلر دن آغان کلمه لر ده اولان هر فلر نی عوام خلقنی
 دخی قانی وغین کا تبدیل قلوب مثلا احمد و حسن شیخ و قاسم شیخ ابو الخیر و غیر بی
 و بختیار و سرحب اذ فلر نی اقمه و قسن شق و قاسم شق و بولغا یرو قایر بی و بختیار

وسر قوات دیو تلفظ اینک لر بولار همه ترک عادت و قدیم دن قالغان لسان دور **●** بالجهالة
 شهر بلغار و نواحبسی اهالی سی ننگ لسانی ترک بولد قنده برده شبهه قالمايدور
● اما عرب علماسینک آنلر غه صقالبه اطلاقندن و ابن فضلان رساله سنده مذکور
 سوز عادت لری پادشاه حضور نه کرکانه هر کم بولسا دابور کنی صالحوب قولطق آستلارینه
 قسطر لر باشلر فی ایالر و بانر غه چقسه هر کم باشندن بور کنی آلوب قولطق
 آستنه قسطرب او توب کیتمای تورب باشلار نه کیمایلار دیدکنندن و آنلر ده
 قدیم دن مهم اولدغندن بعض ناس صقلب کا اسلاوان معنی سنی بیر وب و مذکور
 عادت اسلاوان عادت دیب بلغار اهالی سنی اسلاوان زعم ایتسه لر دا ایر ادایتد و کی
 وجه لری بومدعی لرینه دلالت فلمايدور چونکه حمام و بو عادت ننگ اسلاوان غه
 اختصاصی بلادلایل بلکه بالعکس عدم اختصاصه دلیل قائم در صقلب علماء عرب
 استعمالنده ایکی معنی اوزرینه واقع ار لغان زبیرا که بواسمی ترک و باشقرد و افرنج
 و دخی اسلاوان قبیله سندن معدود روس غه مقابل ذکر این ننگ کم الروس امة بلادهم
 متاخمة للصقالبة و الترك و لهم لغة برأ مها غزون الصقالبة و یسبونهم الی الخزر و بلغار
 و بیبغونهم منهم و اما فی لاده من الجاهلة فاجناس منهم صقالبة و روس و هم فی احد جانبی
 هذه المدينة و قاض واحد للصقالبة و الروس و سائر الجاهلية یحکمون بحکم الجاهلية
 و هی قضایا عقلية و الصقالبة الذین ذکرنا انهم جاهلية من جنس الملک و عبید و لباسهم
 القراطق القصار و لباس الخزر و بلغار القراطق التامة دیدور بوققد یرده صقالبه دن
 مراد فن طائفة لری اولادر مثلاً چواش و چیر مش و آر کبک **●** و دخی بر استعمالده علی
 العموم او شبو مملکت خلقنی شامل اینادر ننگ و فی هذا الاقليم یعنی بلغار الترك و الخزر
 و الفرنج و الارمنية و باشقرد و من ساستهم و هو الاء یسمون الشقر دیدر شقر جمع
 الاشقر یعنی قزل بنکر لو آق بوز لو معنی سنده و صقلاب دخی شول معنی ده استعمال
 ایدلش بوققد برده عرب علماسی بومملکت اهالی سیننگ صفة غالبه مختصه لریینه
 نظر قلوب بواسمی اطلاق قلغال بولور ننگ قاموس ده صقلاب بالکسرفی الاکول و الابيض
 و الاحمر و الشدید من الرأس و من الجبال دیدر اب عبید الکبری الصقالبة ذوو لباس
 شدید و شدة وصوله لولا اختلافهم بکثرة تفرع اعراقهم و تفرق اتخاذهم لما قامت
 لهم امة من الامم دیدور بوصفت البتة ترک و خزر صفتی دور **●** اما تعظیم مقامنده
 باشندن بورک آلمق و ایکلیمک عادت لری اسلاوانغه مخصوص بولدقنه برده دلیل
 یوق بلکه بالعکس بو عادت فن و تر کلارده بولسا کرک سبع سبده برکمه خان

حضورنده بولدقنده مغول عادتتجه باشندن قالباغن چغار بديگان سوزندن
 بو عادت قديمده ترك خلقتنده هم بولدغى مفهوم اولادر لکن آنلردن بو عادتنى
 اسلام بترکان بولور ❁ ماوراءالنهر خلقتنده تعظيم وقتنده شرع احرام ومنهى بولغان
 ايكلماك بيك غالب اولدغندن اوز من شاهده قلغان حال بخارا پادشاهسى اورغاننده
 آلدين قچقرو ب جهرى تورغان جبار جيسى ايكلماي سلام قل ديب خلقتده تنبيه قلوب اوزادر
 ايدى ❁ ودغى اسلاوان خلقي همافى اوزلرى فن لردن آلدى ديگان سوز هم
 ثابتدر ❁ و كذلك خزرى لغت كتابنده جبل خزر العيون يعنى كچككنه وقصق
 كوزلى خاق معنى سنده بيان قله بوصفت بو مملكت خلقتنده على السويه كل سنلك غالب
 دور نملك شعر ❁ ولا تقصد التركى فى حامة ❁ فاعينهم اعين ضيقة ❁ ديدر ابن داسه
 الخزر كورة واسعة خلق البحر قوم من منها بلغار وسمندر وسوار ديبور ❁ ودغى بلاد
 خزر دن معدود شهر لر بلخج و خمايج و بيضا شهر لر يدور قاهوس ده بلخج كغضنر بلك
 للخزر خانى باب الابواب خمايج و بيضا بلك خانى باب الابواب ديدور خلفاء عباسيه دن
 معتبد على الله خلافتنده امراء عسكريه جهله سندن امير اسحق بن كنداجق الخزرى
 دغى خزر طائفة سندن ايدى آنلك مدهنده ابو عبادة الوليد بن عبید البخترى
 بو ابياتى انشاء ايتدى شعر ❁ ان يرم اسحق بن كنداجيق فى ❁ ارض فكل الصيد فى
 جوف الفرا ❁ قد البس العجاج المعاول بسه ❁ فى الخالقين مهلكا وموعرا ❁ لم تنكر
 الخزرات الف ذوابة ❁ يختمل فى الخزر الذوايب والذرى ❁ شرف تزيب بالعراق
 على الذى ❁ عهدوه بالبيضاء اوبيلخجرا ❁ وبعض روايتنده فى خمايج وبلخجرا ❁
 ديبور ❁ ودغى ابو اسحق الاسطخرى ولسان الخزر لا يشاركه فيه غيرهم ديومع
 ذلك ولسان بلغار مثل لسان الخزر ويسمى الملك بلسانهم بلك وباك ديبور و ابو عبد الله
 الغرناطى دغى لسانلرى واحد ديبور ❁ خلفاء عباسيه دولتمنده خزر وغير طوائفدن
 بيك كوب جاريه و غلام لر الوب انارغه آداب و توار يخ و اشعار و جغرافيه و حساب
 و جبر و مقابله و اغاني و سائر فنون علم او كراتوب و حفظ قرآن قلدر ب قيمت
 و قدرلرى عال العال اولوب بيك زور غالبى بهالر ايله صانولوب كوب جاريه لر خلفاء
 و سائر كبراء فرا شنده ام ولدلرى اولوب بو قبيلدن اولان غلمان هم كتاب لر تصنيف
 ايدب و دوات خدمتمنده زور عمللرى والى و منصب لرغه واصل اولور ايدى لار
 ❁ حتى مهدى خليفه ننگ جاريه سى و هارون الرشيد و هادى خليفه لر ننگ
 والده سى اولان خيزران اصلى بو مملكت دن جلب ايدلد كندن بو اسم بوله

بلخج فى كرجه
 ياقوت الجوى
 وغيره نون و هيم
 برله ضبط قلسه
 لرده نفس باغر
 دكل مى تعريب
 ياخترى برله
 باغر فى باخربا
 بلخج ديب عرب
 تعبير قلسه عجب
 دكل نملك اوراتبه
 ونخشب و تاشكند
 فى استروشنه
 و نسف و شاش ديو
 بالتعريب تعبير
 قلديلا رمنه سامه
 الله تعالى
 عاصم افندى
 اقبانوس ده خيز
 ران فى هارون
 الرشيد جاريه
 سى ديدكى و بو
 خصوصك انكار
 نسبتله شعر
 ايرادى البته
 غلط و صاحب
 قاموس ننگ جاريه
 ال خليفة ديو
 تعبير ايتما كى
 دغى قاصر در منه سلمه الله تعالى

تسمیه ایدلکان اولسه استبعاد ایدلمس ننگ کم قاموس ده انی خزر ماده سنده
 ذکر ایدر ❁ و کنگلک مقتدر بالله خلیفه ننگ بلغارغه سهسن الراسبی فی رسول
 قلماق اتحاد نسب لرینه مبنی اولسا عجب اولماس سهسن لفظ عربی دکل ترک
 لهجه سینه مشابه بوسهسن الراسبی الله اعلم بالصواب امیر ابوالمحسین علی بن
 احمد الراسبی مولیندن بولسا کنگلک بو امیر سنه امدی وثلثمائة واسط قر بند
 دور الراسبی دیکن موضع ده وفات اولدی وافرط کوب متر وکده واموال عظیمه
 وغلماں کبار و صغار کثیره سی وغلماں کبار لری جهله سندن امر الر قالدی اما
 ورثه سی فقط بر قزی و برادری ایدی برادری و دامادی ابو عدنان ار اسنده
 طلب ریاستده نزع واقع اولوب وغلماں صغار وکباری یکی طرفه بولنوب
 عمار بده طرفین دن مقتول لره هم اولدی امیر حامد بن العباس بیان حال ایلده هم
 ابو عدنان ننگ بغدادده اولان ابو صخره نام ذاته حکومت حضور نده امر فی
 اصلاح اوچون بکرمی منک آلتون دینار بر له یبار دکی مکتوبنه ظفر تابوب بغداده
 یباردی مقتدر بالله خلیفه بو خبر فی آلتی بعدنده اطلی و جهاولی عسکر دن بر
 جهاه فی ارسال و منکور تر که فی حفظ قلدرب مونس الخادم فی یبارب اصلاح البین
 ایلدی مذکور تر که ننگ تفاصیلی معجم البلدان و غیره ده مذکور در ❁ و علی
 ذلک عرب لر ننگ بلغار و سائر بلاد خزر اهالی سیننه صقلب و خزر اسم لر فی اطلاق
 ایلک لری صفة غالبه لریمه نظر ادر ❁ ننگ اسپانیه و پورتقال و بعض فراسنا
 مالکنی فتح و ضبط ایتد کبری بعدنده هم مالول مملکتیه اندلس و اهالی سنه افرنج
 و عقبه الخوان دن الی اقصى المشارق خراسان و خصوص بلاد هیاطله یعنی
 اسبای وسطی تعبیر ایدلن مملکت دن بر قطعه سنی ماوراء النهر تسمیه ایتد کبری
 قبیلندندر ❁ اگر چه علماء اسلام صقلب و صقالبه فی فن و ترک و اسلوان دن اعم معنی ده
 استعمال ایتسه لرده لکن روس و ترک کا مقابل استعمال لری دخی محقق و ثابت در
 بو اسلوبده ذکر قلدقده فن لر بولدی کرک یعنی چو اش و چیرمش و آروموردوا
 و موقشی امثالی طائفه لر ❁ و بالفرض خزر و صقلب اسم لری قبیچق کنگ بعض
 نسابین بیان ایتد کچه اولده اسماء اشخاص معینه اولب صنکره اولاد و اعقاب لرینه
 اطلاق ایدلر اسماء القبائل دن اولسه اول تقریرده بو مملکتیه بلاد الصقالبه
 و پادشاه لرینه ملک الصقالبه و شهر بلغاره دار ملک الصقالبه دیهک لری اول موضع ده
 خزر و قبیچق و یاسائر اثر کنگلک دن مقدم صقلب نام طائفه مقامی اولوب آنارغه

بو تر كز لر غلبه وانلرني طرد و اجلاء ايدب مقام لرني مالك اولد قدن اولور ن ت ا ك كم
 او غوز خان قيققني نهر اتل ونهر تن آراسنه يبارب اول روس وافلاق و ماچار
 و باشقرد طائفه لاري برله مقاله ايتدي ديوك تب توار يخ ده مذكور در ❁ بس بو
 صقالبه اطلاقي ننگ نظيري ملوك سلاجقه ننگ بر شعبه سي يعنى قطاهش بن
 اسراييل بن ساجوق بن دقاق التركمانى الساجوقى اولادندن بلادر و مده
 پادشاهلق ايدن ذواته سلاجقه الروم و عثمانلو طائفه سنه سلاطين الروم اطلاقي
 قبيلند ندر بلادر و مده پادشاهلق قلغان لري اوچون ❁ حتى بو سلاطين عثمانيه ننگ
 رابعى سلطان بابر يدا اول كه بلدرم ديها كه معروف در مصر ده اولان بقية الخفاء
 العباسية دن متوكل على الله خايقه كا كند بيعت و اظهار طاعتني عرض ايله هدايلى
 عظيمه كوندرب مذكور خليفه دن منشور و رسما سلطان الروم عنوان الافتخارني
 آلدى ❁ ايمدى بوسوز لر ننگ نتيجه و عمل الاستشهادى باغار ننگ اهالى قديمه سي عرب
 صقلب تعبير ايدن فن لر بولوب طائفه متغلبه و ما كمه عرب لر خنز تعبير
 ايتد كاري قيقق ترك لري بولوب بو ترك لر عرب لر دن قات قات مغلوب
 بولوب ايدل بويچه كونار لوب اوز لر ندى يومشاق فن لر كا غلبه قلب يور طلارن
 تصاحب ايلان پادشاهلق ايتا باشلاغان بولور لر فن لر هر خصوصه مثلا اخلاق
 حسنه و تفكر و تعقل و قوه سياسيه و شجاعت و معرفت و دولت باينده تركلار دن ادون
 بيك توبان در جهده بولد قلاري جهتمدن فن لر ده پادشاهلق قلور لق و ترك كيك
 غيرت و شجاعتلو طائفه كا متسلط بولور لق مكنت و اقتدار بولغان بوق ❁ ترك
 طائفه سي كرچه كوچه الو خالق و بادييه نشين بولا كبا سه لر دا انلرده هميشه مستقل
 بالامر و اتباعنه سانس امراء و بيك لر بولا كيلكان حتى معهور ولايت لر كا تسلط
 قلوب ايكابولوب توتا بلكان لرني و حكم لر اجراء قلغان لر و احياناً معرفتلى خالق
 لر ننده قورق قانلار ❁ بولغار ترك لاري غير تركلار كا فرابت نسبييه سببلى و اهل
 عراق و خراسان و باوراء النهر و خوارزم مملكت لري برله اختلاط و تجارت و سائر
 معاملات لر قلهق لري سببلى و بر طرفدن علوم و صنايعه بلند مرتبه ده اولان
 عرب داعى لري نشر علم و اظهار طبابت برله اسلام ديننه خالقني دعوت و بو بابده
 سعى بليغ و اجتهاد لرني صرفي ايتد كلر ندى ترك طائفه سي اسلامنى طوا ائى فنندن
 مقدم قبول ايدب من بعد فنلر تركلار دن بتمدر بيج دين هم لسان آلوب اختلاط قلب
 تمام ترك بولوب كيتمش لار حتى مركز تركيت اولان شهر بلغار غه قريب ترك

طائفه لری بالکل ترک و بلغار یلر بر له بر طائفه بولوب کیتکنلر ابو حامد الاندلسی ننگ
 فعالجا هماغه خلافی الاسلام و شمس الدین دمشقی نقلنده قوم متولدون بین الترتک
 والصقالبه دیکن سورلار بو مطلب فی قوی الافاده دور ❁ شهر بلغار ننگ مشرق
 طرفنده باشقردلار آنلرنی ابن فضلان وابن الاثیر و شمس الدین دمشقی وابن
 خلدون وغیر هم ترک افخاذندن عایدلر ❁ بولار هم فن طائفه سنن اولسالرده
 آنلر بالذات غیر فن لر کانظر اتر یرک وغیرت و حمیت لبرک بولغانلر نندن بلغارغه
 بیک یقین بولماسلار هم بر طرفدن قیچق لرغه هم حد و چیکدش و بر طرفدن لسانلری
 ترک لساننه مناسبتدار اولدغندن ترک لردن سهولت بر له لسان هم دین آلوب تمام
 ترککا ایلانکنلر حتی لسانلر نندن یدی و سکن دن بر کنه فن سوزی تابولادر دیکن
 سوز دغی وار ❁ ایکی قوم یعنی باشقرد و چیرمش طائفه لری قران و اطرافنده اولان
 مسلمانلری چواش دیلار لکن باشقرد سب و مقارت موضعنده قران چواشلاری
 دیدور اما چیرمش اوز تلی بر له بر یری بر له یا که غیر جنس بر له سویلاشکانه
 هم علی الاطلاق مسلمانلری سواس یعنی چواش دیدور موندن غیر اسم بر له ذکر
 قلمایدور ❁ موندن فهم لرکا ممکن چواش طائفه سی بلغار اهالی سیننه لسانا و مکانا
 قریب بولدغندن حتی لسانلر نندن کر چه فن لهجه سته استعمال ایتسه لاردانصفندن
 زیاده ترکی کله لری بار کانه شعبه من الترتک دیلار بو سبب لر بر له اسلام فی چیرمش
 وغیر فن طائفه لر نندن اولرک قبول ایدب چیرمش لر اورمان و تاغ آراسنده دنیا
 کورماکان خلق فی تانماغان لر نندن مسلمان طائفه سی چواش غنه دیب بلب چواش
 لفظ فی مسلمان معنی سنده استعمال ایدب حتی سنکره لرده اوز لر نندن مسلمان بولغان
 لری هم مسلمان معنی سنده سواس اسمن اطلاق قلغان بولولر ❁ ننگا بر ننگ تاتار
 مسلمان لر آراسنک اورس لفظنی خرستیان معنی سنده اطلاق ایدلوب فلان شخص
 اورس بولغان یعنی تنصر ایتکن و نیچه و فرانساده اورس دیلار یعنی خرستیان
 یا کافر ❁ حاضرده شهر بلغار و قران اطرافنده شمالنده چیرمش آر و مغربنده
 چواش و موقشی طائفه لری مشرقنده باشقردلار ❁ بو قران اطرافندهم اولده فنلردن
 بر طائفه سنکره آنلار کیتوب یامسلمان بولغان یا آرایش اولتورغان و چیرمش
 لغتجه یاچواش آر لغتجه قسیمه ایدلکن قریه لر وار مثلا شبر و کیهی و شنکار
 و کوام اسنده مسلمان قریه لری بار چیرمشجه معنی لری قراقان و ایتوک و زیارت
 و آچهر چواش لغتجه اوغل سن معنی لر نده بولادر ❁ و چیرمش ایلی وچواش ایلی

وچواش لر اوری و ماچار و برطاس و آر و کوشار و موقشی و موقشی کول اسملی
 قر یه لر بار ❁ مامش نام قر یه اصلک بر عیش نام چیر مش اسمی بر له مسمی اولغان ❁
 بعض فن قر یه لری اهل اسلام لسانی بر له تسمیه ایدلکان مثلا صار کوشای مضافاتدن
 میرزالر اسملی چیر مش قر یه سی وار ❁ مذکور موقشی قر یه سی کوشار اهالی سنه
 وغیر لر کا قول بولوب اوشبون مانه غه قر یه بیع شر ایدولور ایدیلار کوشار اماسی
 مرحوم ملاعباس بن عبدالرشید کندسی فی الاصل کوشار میرزالرندن در کوشار
 اصلده قوش آر بز عصر مرده هم ایکی یورط آر یلغه ننگ ایکنچی طرفنده بار ایدی
 ❁ هم بر سکه اصلی بار سکی دیور ایدی قایدن آلوب ایلتانور غاندر یا که تخمینا
 وجد افغانه ایلتار می ❁ بو موضع ده قران تجار ندن اسماعیل بن اپانایدن قالغان
 یانوردا بو عبارت بار تاریخ منکده یقی یوزدا سکسان سکنچی یلدا یانوار ننگ
 سکنچی کوننده قران ننگ ایسکی بسته ننگ یوموشلی کشی من یوسف دین محمد
 اوغلی صائدم اوزم ننگ حصه تیکان قولومنی قران ننگ ایسکی بسته ننگ اسماعیل
 آپانای حافظ اوغلینه یوز سوم حق بر له اوشبون مذکور قوللاریم آلای یولنده آر چه
 اوکروغندا کوشار ایلنک یورط بر له تورغو چیر مذکور قول لرم اول بیکیاوسیدکی
 اوغلی خانونی نصیحه بر قزی صبی بر له بر اوغلی بیکنچنتای بیکیاواوغلی ایکنچی
 قولم ننگ اوغلی مرتضی موعمن اوغلی ودخی شول کوشار ایلنده بیلای تورغان
 برلار هم چنانلکم کل سی اسماعیل اغایغه دور ❁ ودخی دونای ساحلنه کوچوب کیدن
 بلغاریلاردا هم فن لک اثار لری بار دیلار مرحوم حاجی سلیمان بن ابراهیم البر سکوی
 اسلامبول اوراننده بر آدم کوردم لباس و قیافتی بعینه بر ننگ مونداغی چیر مش
 کبک هم قوقدن یصاغان چیر مش سبرغسی وار سرغر توب اویناب بارا حتی چیر مش
 لغتی بر له خطاب قلوب بر ایکی جمله چیر مش چه سوز ایتیم ایلتانوب بر زمان قراب
 توردی ولکن هیچ سوز ایتمدی همان اویناتوب کیتدی لسانی چیر مش لسانه
 مغایر ظن ایدب بوکشی فی خالق دیب صورادم بولغار طائفه سندن دیدیلار
 و آنلر ننگ لباساری خصوصانسا لری ننگ حاضر ده هم بعینه چیر مش لباسی دیلار ❁
 جامع الحروفی دیر که بعض مسلمان قر یه لر نده کرامت یلغه سی چیر مش زیارتی
 دیکن یلغلر و بعض تیارلرده فن لرده اولان افکار باطله وی مور دتطیرلر و کلاوقلمق
 عادت لری اولغان ❁ و چیر مش تبر علی وچواش ابرای ووتاک اسماعیل نام
 اشخاص لر وار ❁ دخی خدا یقلی قر یه سننده سنه ۱۲۴۰ الف و مائتین وار بعین

مد و دنده جانبك و ايشه مت و ايشبولدى اسمند ه اوچ بر احر بتعاقب چير مش لك لرنده
 وفات بولوب كند عادت لرنچه مدفون اولمش لرن اوز آرالرنده هر وقت لسان
 چير مشچه تكلم اينر ايد بيلار لكن ايشبولدى پادشاه خدمتندن قايتوب بلاتزوج
 وفات مسلمانلر ملاقاتنده سلام و ويرب لساننده الحمد لله الله تعالى بيورسه الله غه
 شكر الله تلاسا ديواجر ايتار ايندى امانهان قلندقى و روزه توتدغى معلوم دكل جانبكندن
 بير معلى نام بر اوغول ايشه مت دن بيكتهر و عبید الله و حبيب الله نامنده اوچ اوغول
 بولوب كند اقلرى اوشبو اسم لرن بر له تسميه ايتوش لرن وهيج كم دلالتندن و ترغيب
 و تعليمندن باشقه مسلمان اولوب حتى بير معلى اوتوز سنند اوزنى سنت قلوب
 بر مدت مريض اولوب سلامت لندى بولار دغى وفات بولوب على سنة الاسلام
 مسلمان مقبره سنند مدفون ولدى لا بير معلى و بيكتهر و عبید الله دن اولاديار ❀
 ايشه مت خانونی دغى ايرندن قالوب عهر ايندوب چير مش لباسى صالحوب
 مسلمان اولوب نماز قلب روزه نوبت قربان چالپ صحیح اسلام اوزره وفات و مقبره
 الاسلامده مدفون اولمش ❀ و دغى آرطائفه سنندن قریب ماننده مسلمان اولغان
 قریه لر وهم علماء لری وار مسلمان اصلی ارغه لسان و صورت و قیافت و رسوم و اخلاق
 جهتندن بادی الرأی ده فرق لری بوق ❀ و لهذا الله دیکل بدوام کتابنده فن لرن
 عادتنه قارشى (بيت) هر كم جن كاتابونسه ❀ یا صوغه نرسه صالحسه ❀ آغاچ قه نرسه
 چالسه ❀ الله دیکل بدوام ❀ یاز نارنى باغلاسه ❀ یا اول کلاو کوتارسه ❀ هر امى حلال
 بلسه ❀ الله دیکل بدوام ❀ پیغمبر بيله دیدى ❀ کافر در آنار دیدى ❀ تو غده
 جانی دیدى ❀ الله دیکل بدوام ❀ دیوايتادر بو بدوام کتابی بیک قدیمندن قالغان
 ایسکی زمانه کتابی اوتوز ایمان قریه سی نندک عبد الرحیم ملا تصنیفی دیکل جزای
 سوزدر و بالجملة بلاد بلغارده اولان فن لرن اسلام حکومتی وقتنده و شهر بلغار
 معهوریتنده هر طائفه سی نندک غالبی اسماورسه الكلا مسلمان بولغانلر و لكن بلغار
 خراب و اسلام حکومتی زائل اولغاچ بعض لوی ناقابل وضعیف اولدقلارندن مسلمانلق
 نامورلانهای و اسلام آنلرنندک جهالتنى چينکا آلامدقندن اسلام حکمی زائل اولوب
 بالطبع و بتدریج اصل ارینه رجوع قلغانلر ❀ کرچه الوس جو جیده مائة ثمانده اسلام
 شایع بولغان لكن آنلرنندک اکثری عرب لرن و اهل بلغار کبکقلارنى اسلامده
 برك و محکم تو تاریخه مت ایتا آلمانلر ❀ الا طور و نیزنى اهالی سنند اسلام تاهورلانن

قالمق بر سبب خارج بر له بولسه كرك مثلا ديندار ما كم لار يا يخشى عالم لار بولقد نهي
 يا غير بر سبب دهنى الله اعلم الوغ محمد خا ننگ سر اى دن چقدق بعد نده اكثر
 اوقات شونده عمر كچور دكندن توكل ميكان ❀ فن لرى كو بسن بالاخير هر وسيله لى
 خرستيان لغه كرتكان لى بولسادا آنار اسلامدن معتدبه فائده آلمان لرى كيك
 خرستيان لقدم هم اسمدن غير هيچ نرسه آغان لرى يوق و حالانكه يوز سنه آشوب
 كيتكان ❀ فن لرده اسلامدن تلقى ايدلار بعض عقايد و اعمال و رسوم تابلق
 اوشبو و جه لردن در مثلا آنلر مسلمان لى كيك اول امر ده بسم الله ديب و الله بر كه
 بير سون ديب ايتالار و يوم الجمعة فى اصلاح قلبهاى غايت تعظيم ايتالار ❀ و اهل
 اسلامنى اوز لرنندن هم روسيه دن آلدن قوقالار و افضل و اولى اعتبار ايدلار آنلر
 زعمنده كوكدن كتاب نازل اولدقده مسلمان و روس و چير مش لى بابالرى بر
 موضعه هم مجاس بولب چيشنوب اولتوردقلار نده كتاب خبرى اير شوب در حال
 مسلمانلر باباسى تروب اياغنه كفشنى كيوب كتابلر ننگ اول و افضلنى آلمش موننگ
 آرتندن روس لى باباسى ده ايتوكننى تار قوب كيوب ايكه چى كتابنى آلمش كر چه
 بر كتاب قالسادا چير مشلر باباسى اشطرن چلغاب كيندر اسن اوراب بارلر يتكلى
 اول كتابنى صغر اشاب كيتوب بر كادين بلنماى قالغان بر كا ثوابده يوق عقابده يوق
 لكن عاصى لرى ياندر رغه قيامت ده بر كا و تون ناشتور لار ديوب صغر اچنده قوق
 قارطه تعبير ايدلان اچا كى فى شول اوچونچى كتاب ديوز عم ايدلر ❀ جامع
 الحروف دير كه بن فقير سنة ١٢٨٩ الهى و مائتين و تسع و ثمانين يوم الاثني عشر غرة جمادى
 الاخره بر چير مشنى سويلاتدم طاشكو قوربه سنه بر وكابر انكى اطرافندن كرا كش
 بولوب كيلكان ايدى بر نرسه دنيا كوركان شايارغان قيوغنه ايكان سور اغان نرسمنى
 ابا قلماي يخشى بيان قلدى كوب سى آلدار ياسحر لار ديب تور قوب سوز لاشمايلار
 ايدى ❀ اولو كيفيت ذبح لرى فى صور ادم بعينه اهل اعلام چه اولدغنى بيان قلدى ذبح
 حالنده بلكه هر اش اولنده پستملايو پير كم بو ديب ايتامز يعنى بسم الله يا الله
 بر كه بير ديكان معنى ده ❀ ثانيا ما كول اللحم لرنندن سوال قلدم خنزير و ايت
 و ماچى و بورى ايت لرى آشامايمن آط و آيو و قويان و تين كى نرسه لرى
 اشايمن ديدى آيو ايتى يخشى قلمى مو ديدم يوق تمسز چير نهي كيله ديدى
 الاى بولسه نيك اشايمن ديكاج بالا چغاغه يارى شوندا ديدى بورى ايتى اشايمن ما

دیدم بوق اشامایه ز دیدی آبویتمنی آشاغاج بوری ایتنی نیکا اشامایسز دیدم آنی
اشامانک ایت ایتنی هم آشار سن دیدی *

ثالثا کیفیت تزوج لر ندان سوال قلدنم آولدن دا باشقه آولدن دا الامز دیدی
من ایتدم بوق من آنی صورامایه من قزند اشنی الاسز مادیب ایتم اول ایتدی ایکی
یاقداند ابر بون آیرلغان بولسا آلامز آندن اقرب نی آلمایه ز دیدی *

رابعاً کرامت و کلاولر نندن صورادم حاصل جوابی اوچ شخص کاتقرب استاب قلغان
خبر و احسان لری ایکن * اول اوچ شخص کم لار دیدم بری یهوسز ننگ چه الله الله
دیسانکده یهو دیسانکده ایکسی بر سوز آندن هر نه حاجت اولسا صورایه ز ایکتچسی

پیغامبر آندن بز کا بولوش دیب مدد صورایه ز اچونچسی قیامت توره سی آندن
بز ننگ یقین لر من نی ابر کن کایاقتی غه چغار دیب صورایه ز دیدی اول اوچ شخص
حاضرده بار می قاید ابر کامی یاهر قایوسی آیرم بر موضع دامی یا که اولده گنه

بولوب حاضر بوق می دیدم آنسون بلهای من دیب جواب بیردی * بس معلوم
اولغانی الله تعالی دن هر نه حاجت و پیغامبر دن شفاعت صورایلار ایکن اما قیامت
توره سی دیب کهنی اعتقاد ایدهلر الله تعالی نی اوق می یا که عزرائیل یا اسرافیل

یا خازن الجنة و النار رضوان یا مالک می معلوم بولمادی بولار ننگ اصلی شریعه
اسلامیه دن آلتغان یهو پولفظ لری اوز لغت لر چه الله بیر معنی سنده بسم الله وبر که
وقیامت توره سی و پیغامبر لفظ لر نی اسلام دن آلوب تعبیر ایدهلر ایکن *

خامساً جمعه کونی اش قبلاسر مادیم بوق برده اشلامایه ز برده بز کایار اما ی
اماشنبه و یکشنبه و غیر کونلار نی اشلایه ز دیدی *

سادساً سن چوقنغانها دیدم بلی چوقنغان باشد ابر ننگ بابای چوقنغان بز ده چی
چوقنغان چدر مش لر دابار آتار تلاسه لر اسلام دیننی توتار غه مکن هم توتاتور عاناری دا
بار بزنی اوروس قویماید دیدی * من ایتدم آلا ی بولغاج آله ایتی اشامق دن

سزنی پوب منع قیلمایمی دیو اول ایتدی آنکار کم قاری دیب
* سابعاً اسلام دینی مایا که نصر انیت دینی قایسی کونکل کا اخشاید دیدم سوزنی
کوب اوز ایتمای پوب آرزق تر لانه دیدی * دخی قران ایالتی تمش مضافانده

خوجه مسن دن تخر یقدر خوجه سان دیکن بر چواش قریه سر وار لسان لری آرو ترکی
ایهش اما لباس و عادت لری چواش چه حاضرده اسهات نصر ایتکلنر شول اطرافده
اولان تاتار لر ننگ اقوالنه بئاسکسان توقصان سنه مقدم شول قریه ننگ تاشلانغان

ایسکی مسجدی بار ایگان ❀ دخی شول اطرافده بای تیرك اسمند بر چواش قریه سی
 وار شول قریه ننگ کنیسه سی جنبند اخی صنغان بر طاش اوزون لغی بش چاریك
 قدر ننگ لکی ارشد ابر ایلی بیارم کم اول ایکنچی قطعه سی ایکنچی بر موضع ده
 بلغار طاشاری کبی خط کوفه و نسخ آراسنده قاز لوب یاز لغان یازوی بیله الحکم لله العلی
 الکبیر یونس اول حاجی بلوی کارحه الله علیه رحمة واسعة وفات بلاکوی تار یخ جیات
 جور جیریم جعی جال سور آیح جیریم بش کوان ات ❀ بلاکوی کله سی کافی بر له بولمای
 طامه هله بر لان بولغان تقدیرده اصلی بولندی کله سی بولوب چواش لسانی شیوه سنه
 کرکن بولماتی احتمالی بولسادا لکن اول تقدیرده فعل لازم اولب مفعول کاتعدیه قلما
 دغندن ک حرفی دخل سن بولوب فالاد سورنی سین بر لان غلط یازغان صحیحی
 ثورنابر له سنه شمسبه ننگ ایکنچی آی در یعنی بو ذات سنه سبعمائة و سبع و عشرين
 وفات اولادر لکن بو طاش قریه دن بر چاقرم قدر تو بن صوننگ ایکنچی طرفنده
 بولغان قدیمی مقبره دن کبتر لکن ایگان ❀ شول بایترك ننگ کچی بولادیگان صوده
 قریه دن توبان اوچ چاریك چاقرم مسافه ده بر تیکر من بار بویه سی اوستوندن ایکنچی
 یاغنه او توب یول بر له شمالغه تابا یوز قولاج قدر بار غاچ یولدن آلتی بدی قولاج
 مشرقده الوغ بالچک دیگان چواش قریه سی باصونده بر قبرستان بار مذکور بایترك
 قریه سی ننگ قبرستانی بولوق کرک یوقاریده مذکور طاش بر معتمد القول آدم
 نقلنه بناء اول ده شونده بولغان ❀ دخی بر طاش خط کوفه و نسخ آراسنده قاز لوب
 یاز لغان سطر اولده هو الحی الذی لایهوت سطر ثانی ده سلاوش اوغلی موسی
 اوغلی بیرام حاجی اوغلی بیکنه ❀ دخی شول اطرافده الوغ اترج دیگان مسلمان
 قریه سی ننگ ایدل کاتابا طرفنده قریه دن اوچ بادورت چاقرم مسافه ده شون غاطی
 اوستی دیگان موضع ده یکر می بر دانه طاش بار بر نندن بر قولاجندن اون قولاجفه
 قدر مسافه ده بعضی صرفی تاتار لسانی و بعضی سی چواش کلمه لری بر له مخلوط
 بدی یوز ایکی بدی یوز اوچ بدی یوز اون دورت بدی یوز یکر می دورت
 و یکر می بش و قرقی بدی سنه لده وفات اولمش آدمی لر اهل قریه اقوالنه بناء
 بوزون زمانده موزن بو قبیل دن طاش بیک کوب بولغان موندن یتمش سنه قدر
 مقدم اترج دن بش چاقرم قدر مسافه جنوبه جانباقتی دیگان روسیه قریه سی الباطمی
 قریه سنه کنیسه بناقلغانده نیکر نه طاش کرک بولغاچ حاضر یونلغان طاشلارنی قولای

تابوب مسلمان لروننگ تبرك لب توتغان طاشلارندن يكرمى اوتون قدرنى آغاچ
 كنبسه ننگ نيكزن نه وايدننه وبوساغه سنه قويدرغان ❀ سكسان دن سننى اورغان
 شول قريه موعذنى ايتار من بالاچاغده آنام برله شول اولغه بر حاجت برله بارغانده
 شول تاشلارنى تونز اتب قويغان لرن قراب توردم آتام بغلاب مونه بر ننگ اوله داغى
 عزير لرن ننگ قبرى اوستوندى كى طاش لرنى چيرك او بوساغا سنه قوبالار ديدى ❀ دغى
 اول موضع ده منك ايولى شو نغاطى ديكان خالق بولغان بلغارى لربره قز بوروب
 قز آلوشوب تورغان لرن ❀ دغى بر طاش يخشى كوفى ونسخ آراسنده قالقوتوب
 يازغان هو الحى الذى لايهوت يوسف اول محمد اول اسماعيل زيارتى تورور رحمة الله
 عليه رحمة واسعة فاني دنيا دين باقى اخرت كارحلت طنديو تاريخ جبات جوروان
 تواتو ❀ دغى بر طاش هو الحى الذى لايهوت وكل حى سيهوت مصطفى اول محمد
 اول ابراهيم بلوى رحمة الله عليه وهمة واسعة ❀ دغى اسپاس مضافتى تاش بيلكى قريه سى
 امامى حاجى ملا احمد بن عباس مقبره سننه اولان تاشلارندان آلوب بياردى مقبره
 ننگ شرقتده بر طاش قالقوتوب يازمش هو الحى الذى لايهوت وكل حى سيهوت
 عمر اول اسماعيل اول حسن اول رهن باب تاريخ جبات جور جو جوال غر بنده
 بر طاش ده الحكم لله العلى الكبير ابرك اول محمد شريخ الحى ايكتهچى طاش الحكم لله العلى
 الكبير الياس اول اسماعيل اول محمد بلويك رحمة الله عليه رحمة واسعة تاريخ جبات
 جور الطش جمال ايخ اشراج چيرميش شورور سورت ❀ لايش مضافتى تاوايلى قريه سى
 مقبره سنن نقل قلدى ملا صلاح بن اسحق بو عبارت برله بعينه آلام ديدى تاريخ سكرز
 يوز توقسان يتى داشعبان اى ننگ اون بيشچى ايردى كم توكل مولا سيد احمد يكرمى
 اوچ باشند اشوردار و دنيا دين دار بقا غر حلت ايلدى حق تعالى رحمت قاسون ❀ ينه
 بر طاش تاريخ طوقز يوز يكرمى توقزند اجمايى الاخيرة ايردى كبير حاجى حسن اوغلى
 ❀ دغى قران مضافتى ايا باشى مقبره سنن بيله تاشلار بار ❀ دغى قرانك كول باشند اسقف
 كنبسه سى ياننده ايكى كاصنغان بر طاش بار احمد نام ذات قبر ينه قويلمش تاريخ
 وفاتى الطى طوش دان آلطش جال ان ذالحجه آبخ سكر كوان ايرنه كوان ات الموت
 باب وكل الناس داغله ❀ قران اهالى سنن بر معتمد القول كه سنه اخبار ينه بناء اول
 موضع ده موندن غير قبر طاشلارى هم بار ايكان بناء وقتنده ايشچى لربونوب بناء
 آستنه قويغان لارن كورب اول وقت قرانك اسقف صنكره لرى مطران اولغان
 عر يغورى نام ذات منع قلب نو طاش سلامت قالغان ❀ دغى اسقف خانه قابقاسى ننگ

يعنى تعريف
 واعلامى حاضر
 غى لسانه ده طا
 نغوى درمن منه
 سلمه الله

خارجنده تاو باشنده بر طاش غیر طاشلارغه هیچ او حشامایدرنی قر اووری بیك
 قاطبی بوی بش زراع یارم قدر عرضی بش چاریك دن آرتق سمکی هم بلم زراع کا
 قریب یازوی بخش ثلث قالدو توپ یازلغان ❁ او قورغه اونغای سرتق لری ا لا
 تاشغه یازوچی بعض کله لر ننگ آراسن قازب بولك کرک موضع ده و لمای قالدرفغان
 بوسب دن یازلهای قالب فالغانی حری دیب استباه بولادر ❁ ثانیاً
 واتی وجبش یازلغان وهم سوزلری بر برینه چر مانغان ❁ ثالثاً و طاش مطع قراسی
 برلان باصوب آلور اوچون مره بعد اخیری طر وشقائلرنندن هر دفعه قراشونك قاتوب فالغان
 آنی او قورغه علاج بولور اسبغ صوبرله قات قات بوب حتی بر قورال برله احتیاط
 برله قروب صنکره بیك بخته لك برله قالدغان چرلرینه حری لر استونه آق
 مرکب برله یازلغان صورتده چونکه بتونلای سطرلری قرلماغان اوقهق
 امکانی بار ❁ لکن بوقدر سوزلر او قلدی باشده مثلث الشكل ده بیك ایری ایقوب
 یازلغان ❁ هوالمی الذی لایهوت ❁ بعد ذلک تو قز سطر ایدوب بیره یازلغان
 ۱ هذا مرقد السلطان الاکبر الاکرم غوث السلاطین ۲ الامیر المکرم ولی
 ۳ المظفر
 ۴ الکرام والاجال العظام العلم
 ۵ الی
 ۶ الشرفین مقبر ال

۷ والدين ظل الله للعلمین

۸ حسن بك بن محمود

لکن سطر اولده الاکرم فی السکریم اوقهق میکن تورنتچی سطرده الاجالیل ناسع ده
 حسن بك بن محمود بران شک دن خالی دکل ❁ بوقبیر جامع الحروفی ظننده بوقبر
 صاحبی محکوم غیر بولهای پادشاه مستقل اولوب تانارخان لرندن باشقه کشی مثلاً امراء
 بلغاریه دن بولاق کرک زبراکه سیاق کلام شونی افاده قلدلر السلطان الاکبر غوث
 السلاطین ظل الله للعلمین دیدر تبار رسمنده پادشاه مستقل فی خان دیب شاه
 زاده لر فی سلطان دیوتعبیر ایدلر ❁ یای تبرک وشونغاطی وآندن غیر کوب
 موضع ده بولغان تاشلار اوزره عرب و ترک و چواش لسانلرنندن مرکب یازلغان
 ❁ شهر بلغار تاشلری بز کورکان موضع ده هر قایده ایکی نوع در برسی کوزل
 ثلث خط قالدو توپ یازلغان ابقه اسی غالباً هوالمی الذی لایهوت طاشی قالین و اولوغ
 ایکنچی نوعی کوفی ونسخ اراسنده بر نوع خط غالباً قارلب یازلغان و ابقه اسی الحکم
 لله العلی الکبیر ❁ دخی بعض سنده فلان اول فلان آناسی اسمنی تقدیم بعض سنه

فلان فلان اوغلی دیو تماوت باز لغان * مرحوم ملا حسین مذکور بایتیرک قریه سی ننگ
شما سندن نقل قلمدی بو اول چواشلاری قولنده ابوان رابع دن بیر لکان غرامطه
بار اول مسلمان مبر ز الری اسممه ببولکان آندک کوب مسلمان اسم لری وار بو چواش لر
شولار ننگ اولادی ایکن شول یازو بر اه حاضر ملک لر نده اولغان جبر لر نی
بیلایلر * بو خبری شماس دن ایشمکچ آنی آلوب کور ب او قورغه کونکم جیلکندی
* اما اولاقز و اش وقتنی آب رومی آلتی ویدی لر نده ایدی
* ثانیاً اول یازو کم قولنده آنی از لاب تابع مشکل لک بر له اولور اول صورت ده
هم موندای بولادی مسلمان غه او قورغه بیروی معلوم توکل ایدی و جبر ا
آلورغه قولنده تعلیمات یوق ایدی

* ثالثاً اوزم ننگ فرصتم مخفی آز ایدی شول سبب لر دن بو قدر خبر کافتاعت
قادم * بوز یاده بر عجب اش هر کم ننگ التفات وقتنی اوزینه جلب قلاتورغان
خبر نه الحاصل فن لر بوبلاده اسلام حکومتی وقتند کل سی با اکثری دین اسلامغه
کولکان لر لکن بعض لری ذات لر نده قابلیت لری و اهل اسلام بر له معامله لری
آن بولدغندن اسلام آنلرده تامر لانه آلمغان و جهالت لری جینکوب غلبه قیله
آلمغان اسلام حکومتی زائل اولغاچ جهالت لری بر له بالطبع تدریجاً اصل
چواشاق و چیره ش و آرتق لر بنهر جوع اینکان لر * منه جیلستان و بعضا بلغار و قران
مقارن قدیمنده اولان لوح لر ده چواش یا چیره ش لغت لری بولوق و آنلرده
بعض رسوم اسلام تابع او شبو و جه دن دور * بس نظر قل بو بیانغه شمس الدین
الدمشقی ننگ منقولی قوم متولیدون بین التریک و الصقالیه دیدکی فی درجه موافق در
قران و اطراف ننگ اولان اهالی اسلام غالبنده عموماً قران آرطنده و خصوصاً آلاط
بولنده عادت و معاش لر نده و قمر ستانغه قویغان لوح لر یازونده فن لک اثری اصلاً
بلنه ایدر بوا سیه انلر ننگ فی الاصل ترک قبیق با تئار بولوق لر نندن یا انلرده
اولان قوت اسلام دن یا علماسی خاق فی احکام اسلام اوزره تو تارغه سعی و اجتهاد
ایتوندن یا که تخرت بر له و جوه معیشت و دیانت ترقی قلغان طوایف بر له اغتلاط قلمق
لر نندن بولور * نساء طائفه لری ننگ دیانت و اداء صلوات و سائر عبادات ده تقیید لری
هیچ بر مملکت اهالی سنده کور لکان و ایشد لکان یوق آنلر ننگ باشلار نه صارغان
ار پاک و صدر لر نی ستر اوچن بولغان کو کرک و اوزن جنکلی کولمک لری ستر اوچون
شر بعت ده نساً احوالهنز یاده لایق و مناسب در * لکن حاضر غی ز مانمورده بالتدریج

قالپاقنی اوزاق کیمیاک دستور اولوب ایرکا بارغاچ حتی ساح لری اغارغاچه
 کیا تورغان بولوب ارپاک قریب متروک اولسه ❖ بز ننگ عصر مردن مقدمه
 خانون قز کولما کنده ایتمک برده بولماغان بز ننگ عصر مرده اولده کولمک لری
 اصل بیا کدن یابور لاط یا که چیط بولوب کولمک جنک لری بیک اوزون و کینک
 قولتیق تربنده ایکچی توسدن غشتک معرفی دورت بوچماقلی زور کشتک قویار
 ایدیلار حتی بز خاتون غشتکی بالا یورغاننه کفایت ایتمکینی نقل ایدیلر ایتمک
 بایلارده یخشى قیمت بهالی لنت یوقاری قالمی نار توبانی کنک ایکی قات توتار
 ایدیلار وسط درجه ده اولان لری یاشل یا صاری یا قزیل بر یا ایکی قات نات
 توتار ایدی لر فقراً و عوام خلقی شولای قلب بور لاط یا چیط نار غنه قلوب توتار
 ایدی لر باشلارنده آق قالپق آیفالارنده بایلارده چیتک باشوق قولاق لرنه
 کمش دن حلقه بلاکلارنده بلانک بارهق لرنده یوزک ساح لرنده طلم بویینچه تر کان
 آلتونچی لار صوغغان تنکه ارچوننده کمش دن قیغان چولپی موبن لرنده او قادن
 جافا انگر کمشدن بش بویلی و بعضی سی اوچ بویلی چلتر فیروزه و غیر اصل
 تاشلار اولتورتوب قویغان بولور ایدی بعد ذلك خالص بهاک یا مخلوط قالپق لار
 حادث بولمسی اول متروک اولب بور کلار پیدا بولوب انی ینجو و قیمت بهالی
 یاقوت وز مرد و فیروزه و الماس و آلتون طلالر برله تورلاب ایکی منک تنکه
 وز یاده کا قائم بولور ایدی بعد ذلك تورلی توسده حفته دن جول جول ایتوب قالپق
 یصاب کیار ایدی لار و اهیانا چالنه کیار ایدیلار ❖ بعد ذلك ینجو پیرالی قالپق لر
 شایع اولوب ❖ بولار کلسی بتوب حاضر بیک کچیکنه حفته قالپاق لر چغارب قز پونه
 ینجو قزب کیمک بیک مقبول و شایع کولمک لری انواع اصل یا شال یا چط اوزندن
 بیک واسع ایتوب بر قات و ایکی قات ایتمکلی و اوزی توسلی کهز و للی قلب
 کیالر ❖ یوتار بیخ دن ایلملی سئمه مقدم ساح قز مه سنه نی قدر بایلر هم صوغغان تنکه کا
 قناعت لرنکان لر بعد ذلك بر تنکه روسی الضرب ننگ ار باعنی و اوتوز و ایلملی
 تین لر نی بتدریج ترقی قلب بتون تنکه وزور کاترینه تنکه لر نی بعد ذلك بش
 صوملق آلتون تنکه بالا غیره آلتون تنکه ننگ اون صوملغنی ایکی طلم بویینچه
 مجوعی اوتوز دورت عدد طلا نی تزوب ثقلندن باشلاری آغرغاندن اهیانا این
 لرنه سالوب اولتورب عیاس دن فایده قاچ باش آغرقلر نندن زار لنور لر ایدی ❖ حاضر
 اول قریب بتوب جتمه لاب ینجو قزب طلم لری اوستنه تکهک چندی حاضر آنده

هم چندان اعتبار قالمای فقط ساج اوچونه وتوبنه ایکشار آلتون تنکه تاغلار
 بلک لرنه یئنجو تزی بعض سی بش صومو بعض سی اون صومو لقی آلتون تنکه وبعض
 لری اسلامبول دن آلدی ب عثمانیه عیبدی طلائی تزلار مو یون لرنه طپس یامر جان
 یامر واریدن نیجه قات ایذب اصالار * ایهدی کبلایک قدیمده مسلمان بولوب
 بعض اسباب بوله اسمانصر انیمته کرکان مکره لار وکر اشون تعبیر ایبدان ناتار
 طائفه لری تنک لسان لری وایر لری تنک لباس لری مسلمان لر کبک اولوب
 خاتون لری ایکچی لباسده اولمق نی سبب دن بولور یا که مسلمان لرنقی ده اولک
 شولای بولوب بتمدیج اوزکار ب کر اشون خاتون قزنده ایسکی چه قالدیه ویا که
 بو طائفه اصلده ترک بولهای فن دن ایدی لار مو * قز ان اهالی سنده فن لر کا مشابته
 اوله اسادا قز ان دن یراقی موضع لر ده آنلر تنک بر سینده رسوم و عادات و لباس و سائر
 جهانده مشارکت و مشابته کوب قابولادر * مثلاً تفریبا ایلیلی سنه مقدم سنبر اطراف دن
 خاتون لر آق کیندر کوله ک فی طارغنه ای توب ترکوب جی بوی لار نه بر ایلیلی کنک
 لکده قهاچ تکب جنک و جلکله لرینه قزیل و یا شل یه ک تکب ایکی واوچ اصبع عرضنده
 ایکی قات کیندر یا اصل چوپرک اوستونه نقره آقچه سی قزب همایل ایذب
 کبوب اسمنی موین طهار دن تحریف ایذب پوتهار دیکان لر * اوی لری چواش
 اوی لری کبک قز اوی اچینه قوتون چغاتورغان بولغان * غیر بو همایل اصلنی
 غیر طائفه دن آلغان چونکه اول عرب غلتمده و قز ان اهالی سنده بولغان قز ان
 خاتون قزی تحریف ایذب امایلی و بعض لری بقی تسبیه ایده لر * لکن آنلر
 آلتون تنکه لر یا که مواهر قیمت بهالر ولا اقل بخشی کمش اسبابی و تنکه لر برله طور لی لار
 * فصل فیماورد من ذکر الحزر * ابواسحاق الاسطخری کتاب الاقالیم ده
 ایتادر حزر اقلیم اسمی آننک دار الملکی یعنی شاه نشین شهری اتل تسبیه ایده
 اتل دخی بر صوننک اسمی در واتل قصبه سی ایکی بولم شرقی و غربی در پادشاه لری
 طرفی غربنده تورادر لسان لرنده پادشاه لرنی بلک و باک تسبیه ایده لر شهر ننگ
 بوقطعه سی اوزون لغی بر فرسخ سوری یعنی اطاه قلغان قلعه سی وار آنلر ننگ
 بنالری تبانک و کین اوی لار مکر بالقدن هم بعض بنالری و یازار لری و همام لری
 وار و آننک اچنده سکر منکدن زیاده مسلمان و اوتوز لاب مسجد لری وار پادشاه ننگ
 مسکنی جاردن یراق و آننک سرای خشت دن و غیر کشی کا طاشدن بنا قاورغه
 رخصت یوق قلعه سی ننگ دورت قاپتاسی اتل کا و باشقه سی قرغا اچلادر و پادشاه لری

یهودی اوز طرخنده دورت منک کشی وار خزر ننگ ازی یهودوا کثری مسلمان
و نصاری و بعضی پت پرستلار خزر لساننه غیر طائفه شریک دکل دیدور * دخی
موضع اخرده بلغار لسانی مثل لسان الخزر دیدور * و ابو عبد الله الغرناطی لسان
بلغار مثل لسان الخزر و بر طاس و روس لسانی باشقه اتل دن بلغار غه قر و غدن
بر آی لقی مسافه صودن منکانده ایکی ای لقی توشکانده یکر می کونلک دیسر
* شمس الدین الدمشقی خزر مساکنی بحر خزر اوزیننه آنار ننگ دورت
شهری بار غلیچ و بلنج و سمندر و اتل آنلر ایکی طائفه برسی عسکر آنلر مسلمان
و برسی رعبه آنلر یهود آنلر هارون الرشید خلافتنده یهودیته کردیلار قسطنطنیه
صاحبی قبصر اوز مملکتنده اولان یهودیلر نی بلادندن چغارب آنلر خزره ملاکته
کیلوب خزر لر کا دین لرین کورکازب آنلر غافل و بوش خاقاییدیلر اوز دین
لر نندن آرتقی کورب یهودیته کردیلار بعد زمان غراسان طرفندن بر عسکر آنلر غه
غز اقلب غالب و یورطلر نی مالک اولوب آنلر اسلام رعبه سی اولدیلار * ابن
الاثیر آنلر نی سنه مائین و اربع و خمسین ترک قصد قلوب بولار اهل خوارزمین
امداد صورادیلار آنلر سن کافر مسلمان بولسانکن بز سزکا نصرت قلوب ایدک
دیدیلار آنلر اسلامنی قبول ایدب مسلمان بولدیلار مکر پادشاهلری قالدی
عسکر اسلام هم آنلر غه نصرت بیروب عدولری اولان ترک نی آنلر دن دفع قلدیلر
بعد ذلک پادشاهلری هم مسلمان بولدی دیدور * آنلر ننگ خاقان لری بر اهل
بیت کا مخصرص آنندن چقمای پادشاه لقمی مالک بولسادا اسم دن باشقه نر سه سی بوق
آنندن قویان در جه ده بر زور ها کم لری وار آنی ملک دیوتعبیر ایدلر خاقان حضور نه
شول ملک و آنندن غیر اعبانندن بر چجه اشخاص کرا در غیر کشی کرا آلمایدور آننگ
قاشنه کراچ توفرا قفه آونی و سجده قبله بعد ذلک آیاق اورا تورادر خاقان یقین
بولور غه و سوز ایتورکا اذن بیر کاچه و آنلر ده بر زور هادنه بولسه آنلر غه خاقان چغادر
آنی هر کم کورسانعظیم قلب فارشی کیلمای کبری قایتب کیتادر * اولکاچ قبر نندن
حبوانفه منب اوز مایلار توشوب سجده قلب قبر کوز لار نندن غایب بولغاچه حیوا کیتالار
* ذمه سنه قتل و اجب اولغان کشی حکم بولغاچ اوینه قایطب اوز اوزنی اولندرادر
* برونی پادشاه قلیق قصد قلسه لر موینندن بیک قاطبع بوغب هلاک بولور غه
قریم بولغاچ کوب تورمقنی سوا سن می دیب صورایلار نی قدر ایتسه شول مدت
تولغانده اوزی اولماسه اولتورالر ایدی دیدور * ابن الاثیر و یاقوت الحموی

معجم البلدان ده ابتلا سنة مائة و سبع وار بعين اشتر خان الخزري خزر تركلاری برله
 ارمنيه اطرافنده غارت قلب و تقليس شهرنه كرب منصور خليفه سر عسكرو لندن
 حرب بن عبد الله الراوندى نى اولتورديلار ❀ مفرجم فقير دير كه بو واقعه منصور
 خليفه كاعلويه دن نفس زكيه و برادري ابراهيم خروج قلب آتار فتنه سنى دفع برله
 شغل لنگان وقت غه مصادق اولادر ❀ دهى مارون الرشيد خلافتنده فضل بن يحيى بن
 خالد البرمكى خاقان قزنى قزى قزى بغدادغه آلوب كياكانك اجل بقدرى
 اير شوب يولده وفات اولغاچ خاقان بالقصد خبانت برله اولدر كانر ديو توهم
 ايدب على الغايه آچغلانوب زور عسكرو برله دار الاسلامه هجوم ايدب على الغفلة
 كوب فساد قلوب اسلام عسكرى كيبب آنلارنى باب الابواب دن قووب چغار ديلار
 ❀ ابو على بن داسه ايتادر خزر بر واسع مملكت دينكرز آرتنده آننگ شهر لردن
 بلغار و سوار و سمندر و بغند و فيسوى و خولج و بلنجور و بيضا ديو ❀ و دغى سر بر و كرج
 و غير ان و افلان و رز نكران و شابران و عبيك و در بندى عبد ايدلادر آنلردن بر طاقه
 ايرلوب كيتوب خزر برله روم آراسنده بولدى اول موضع آنلرننگ قديمى
 وطن لرى دكل آنلارنى بختا كيه ديو تسميه ايدلهادر

❀ فصل فيماورد من ذكر الاتل ❀ لسانزده تحريف برله ايدل دير لر اصلن
 اوشبور ايدل و لسانر و سبيه ده يولغى تعبير ايدلان نهر عظيم در امالسانن ده حاضر
 ز ماننزه توسع ايله مطلق نهر عظيم ك ايدل اطلاق اين لب قرا ايدل واق ايدل
 و چولمان ايدلى و اوفا ايدلى و نقره ايدلى امثالى برله تقييد ايدلوب و احيانا
 بر شهر كا اضافه قلوب و اتكى ايدلى اوفا ايدلى ديو تسميه ايدلادر ❀ يا قوت الحموى
 ابلوز ننده بلاد الخزرده غايت اوزون بر الوغ نهر ننگ اسمى در دجله نهرينه
 مشابه ❀ و على قول قصبة بلاد الخزر در نهر عظيم شوننگ اسمى برله تسميه ايدل كان
 اقصى الشمال دن كيبب بلغار و بلاد الروس و خزر دن او توب بحر خزر كا قويا در ❀
 ابو اسحاق الاسطخرى اتل ننگ باشى خر خبز جبرندن چغب كيا كيه و غزيه
 آراسندن حد فاصل بولوب مغرب طرفنه بر ولوب بلغارغه كيبب ينه بر طاس و بلاد
 الخزر كا عود ايدب بحر خزر كا قويا در ديدر ❀ و على قول آننگ بتمش دن زياده تارماغى
 وار صوننگ كوب لكندن و قاطى جروندن دينكرز كا كر كاچ ايكي كون لك مسانه
 قوشلماي لديد لكندن قشده قطادر و توسى دينكرز صونندن ممتاز كورنه در ديدر
 ❀ محمود بن سليمان الكوفى اعلام الاخبارده نهر طويل عريض عميق قلماينجو

فيه الغريقي ديو توصيف ايتار ❀ مترجم فقير دير كه مدينة الاقل ديد كلري
 البته اوشو عصر مر زده لسانه ز چه حاجي طرخان تعبیر ايدلان شهر در اشتر خان ني
 تكلف بر له حاجي طرخان ديب تعبیر ايدلگان مي ياكه بر شخص اخر كان سميت ايله تسميه
 ايدلگان در مي از در هان ديو تعبیر دخی واقع اولغان ❀ بلغارغه مقابل قلوب خزر
 تعبیر قلند قنده حاجي طرخان و قزلار و قوبان اطراف لارنده اولان نوغاي طائفة لري
 وغير خلق لر اولهق كرك في الحقيقة بلغار و خزر لسانی واحد اولسادا حاضر ده هم
 ايكاوي آراسنده خيلا تفاوت وار شول جهت دن لسان لري بر و باشقه ديلىسه هر قايسى
 جائز در قزاق و چغتاي تركي لري قبيلندن هر ايکسي تبار بولسه دا تفاوت چوقدر
 قصه سل فيماورد من ذکر بر طاس طاممه له بر له و على القلة بر داس دال بر له ذکر
 ايدلادر قاموس ده بضم الباء علم هم بر قوم ننگ اسمي آنلر ننگ واسع مملکت لري بار
 روم جبر نه متصل ديدر ❀ شمس الدين الدمشقي بر مقرف طائفة نهر اتل کاقو ياتور خان
 بر طاس اسم لي نهر بوينده آنلر ننگ غانه لري آغاچ دن و کير دن خر گاه لار آنلر اور نيننگ
 مسافتی اون بش کونلک بولدر و اون لر ينه خاص لسان لري بار ديدور ❀ ابو عبد
 الله الغرناطي بر طاس بر قوم ننگ اسمي نهر اتل بوينده ولايت واسعة لري
 بار خزر گاجيکدش ايکي آراسنده غير خلق يوق کندلر ينه نسبت له بلاد بر طاس
 تسميه ايدله در لسان لري بلغار و خزر لسان لر ينه باشقه آنلرغه نسبت له عرب
 بلادنده فراء بر طاسي تسميه ايدلان طولار استعمال ايدله در آنلرده بر نوع بيگ
 کورکام کوب جو نلي قزل توسلي تلکي بار آندن فراء بر طاسي قلنه در آنلر مسلمان
 مسجد جامع لري بار ❀ ابو على بن داسه ايتادر بر طاس خزر بر له بلغار آراسنده
 خزر پادشاه سيمنه مطبع آرا لرنده مسافت اون بش کونلک يول آنلر بلغارغه چيکدش
 اوچ کونلک مسانده تیکز جبرده جبر لري بولون توغاي و تغز آغاچلق کور اکی
 قابن آغاچي آنلر دن اون ننگ اطلی عسکر حاصل بولادر آنلرده قرال و زراعت
 و حيوانات بار بلغار لار آنلر ني غز اوسپي ايدله ر سودا اوچون مسلمان لر کيمه سي
 کيلسه عشر آلالر آقده لري يوق اسلام يورطندن غنه کيله در کوبرک مال لري دلوق
 ديگان بر کچکنه حيوان آنلر پادشاه لر ينه حيوان لر بيرالر لباس لري و مقابر لري
 مسلمان لر نقي کبک و هر محله لرنده بر شيخ لري بولا آنکار حکم کيله لر آندن
 غير ها کم لري و رئيس لري يوق ❀ فقير جامع الحروف دير که ها کم لري يوق
 پادشاه لري نه حيوان بيرالر ديدکی ننگ معنی سي اون لر دن حاکم يوق خزر

یابلغار پادشاه لرینه حیوان بیرالر دیمک اولور ابن داسه کلامندن آنلر غیر
 مسلم و غزرها تابع اولدی مستفاد اولدی بوسوز اسلام غه داخل و امیر بلغاره تابع
 اولدی لرندن مقدمه اولغان حال لری اولور و جای لری بلغار غه بیک قریب
 موضع ده قزانندن توبان سراتاودن یوقاری بوله در **✽** یاقوت الحوی بر طاس
 اسم للمدینه و الناحیه و آنلر مسلمان مسجد جامع لری و آنک قریبده بر شهر وار
 سوار تسمیه ایله در آنلر ننگ لسانی ترکی و غزری و بلغاری دکل **✽** ابواسحاق
 الاسطخری ایقادر آنلر ننگ ایکی شهر نده اون منک قدر خلق بار دیب خبر بیردی
 منک غطیب لری آنلر ننگ آغاچدان بنالری بار قش کوننده شونده بولالر جای
 کوننده خر گاهات یعنی کیز او یلار برله جبلالر اول مملکت لرندن آخر نه قدر
 اون بش کوننگ مسافه حاجی طرخانغه یکر می کوننگ یولدر مسعودی آنلر قی قوم
 من الترتک دیدر **✽** ابو عبد الله الغزنای بلغار اسم المدینه آنک مسجد جامع سی
 وار قریبده ایکنچی بر شهر وار آنی سوار دیلار آنک هم مسجد جامع ی وار
 بو ایکی شهر ده اون منک ایوبار دیدر **✽** فقیر جامع الحروف دیور که بو بر طاس
 طائفه سی بر کچوک طائفه اولدی معلوم اولمادی بز بلکن سوار شهری ننگ خرابه سی
 اسپاس مضافاتنده شهر بلغار غه بیک قریب موضع ده شول اطراف مسلمان لری
 همان سوار تسمیه ایده لر اطراف ننگ اوری بار خرابه سنده بر روسیه قریه سی وار لسان
 لر نده ایسکی کور سیخه دیو تسمیه ایده لر اطراف نده کوچمه لی خلق لر بولغان
 آنلر دن قالغان ایسکی مقبره لری وار قبرلاری بیک ظاهر آنلر نوغای خلق لری
 دیلار الله اعلم بر طاس طائفه سی شول اطراف نده اولان خلق دکل میکان لسان لری
 من وجه حاله م قزان امالی سی مسلمای لر لسان نده مغایر دور **✽** جیلاستان نده ش مضافات
 الوغ بر طاس و کچک بر طاس اسم نده ایکی قریه وار حاضر غی زمانه نده تبار لسان نده
 بر طاس دیب تعبیر ایده حیوان لرده حادث اولا تورغان بر مرضدر شونکر
 تشبیه ای یا که غیر وجه برله سیمین طولوتغز ایقلی طازه آدمنی و حیوان نی بر طاس
 کبک دیمک بار و الله اعلم بالصواب **✽**

فصل فیماورد من ذکر الباشقرد ابن فضلان ایقادر بلغار غه سفر قلغان زده
 ترک لر دن بر قوم ننگ یورطنه داخل اولدی اول قوم نی باشقرد دیلار بز آنلر دن
 غایت صافلاندق زیرا که آنلار ترک خلق ننگ یمانراغی و نجس را کی و جرات لی
 را کی بر ایر بر ابرکا بولغب باشنی آلوب کیمتادر آنلار سقال لرین قرالربت

بت لارین آشی لار کولمک لرننگ بی بویندن بت لرنی صبر ب آلوب تشلاری
 برلان چایندی لار آنلرننگ برسی مسلمان بولوب بزکا خدمت ایتمدر ایندی
 برکون کوردم کیمندن بر بتنی آلوب طرناغی برله صتوب یالادی آنلرننگ
 همه سی آغاجدن ذکر صورتی یاصاب اوزلرینه آصوب سفر و صوغش قلغاننده
 اویوب سجده قلب ایتمدر یارب منکا مرادمی بیر بولای قل دیدر من تر جهانغه
 ایتمم صورانی دلیل برله فی وجه دن آنی اوزنه رب ایتمک جوابده ایتمدی من
 شوننگ کبک نرسه دن چقغان من باشقه موجود بلهای من دیو ❀ آنلرننگ بعضی
 زعم ایده اون ایکی ربیم بار دیب اللشئ رب وللصی رب ولله طرب وللربیح رب
 وللشجر رب وللناس رب وللدواب رب وللیل رب وللهار رب وللهوت رب
 وللهیوة رب وللارض رب والرب الذی فی السماء هوا کبرهم الا انه یجمع مع هوءلاء
 ویعمل بانفاق ویرضی کل واحد منهم ما یعمل شریکه جل ربنا عما یقول الظالمون
 الجاهلون علوا کبیرا ❀ دخی ایتمدر کوردک بز آنلردن بر طائفه فی جلان لرغه
 عبادت قله لر و بر طائفه بالقغه عبادت قله و بر طائفه طرناغه عبادت قله دور آنار
 وجه سنی منکا بیان قلدی لر بر وقت دشمانلری برلان محاربه قلغاننده آنارغه غلبه
 ایدوب عدولری آنلرنی هزم قلدیلار شول همین آرت لرنندن طرناغوشی قچقرغان
 و بولار قایتوب کیلوب دشمان لرینه غلبه قلوب آنلرنی قاجر دیلار و هزم قلدیلار شول
 وقت دن بیر لی ربهن اعدا من فی منهزم قلدی دیب عبادت قله باشلاغان لر ❀ یاقوت
 الجوهی معجم البلدان ده بسکون الشین والغین المعجمه و بعضهم یقول باشجرد بالجیم
 و بعضهم باشجرد بالقانی دیو ضبط و بیان ایذب قسطنطنیه و بلغار آراسنده اولان
 بلاد دیدر ❀ ابن فضلان کلامنی نقل قلدی بعدنده ایتمدر امان تایدم حلب
 شهرنده کوب طائفه فی آنلرنی باشجرد تعبیر قلنده اوزلری بیگ جبرن توکلی
 و یوزلری قزل رنگلی امام اعظم ابوحنیه حضرتاری مذهبی اوزرینه علم فقه طلب
 و تحصیل ایدهلر آنلرننگ بر صاحب عقل ایر لرنندن صورادم حال لرنی و یوزلرنی
 اول ایتمدی بز ننگ بلادمن قسطنطنیه آرتنده افرنجدن برهنکر تعبیر ایدلان
 طائفه ملکتنده و بز لر مسلمان آنلرننگ پادشاه لرینه رعیت بلادی ننگ بر طرفنده
 بز ننگ اوتوز قدر زور قریه مزوار هر قابسی قریب بر کچرک شهر بولور لقی لکن ملک
 الهنکر بزنی آنارغه سور و احاطه قلمقدن منع ایتمدر بزنی عاصی اولور لار دیب خونی
 ایذب بز نصرانیت شهرلری اور تاسنده شمال طرفنزه صقالبه بلادی قبله مزدا

بابار ومیة شهر ندر رئیس الافرنج و آنرا زعمند اول نائب المسیح علیه السلام در آنرا ننگ
 دینار بنده متعلق اور ندره جمیع سنه کل امری نفوذ ایتده در ننگ مسلمان لر عند ندره امیر
 الہو عن ننگ کل ملوک و سلاطین اسلام غه حکمی نفوذ ایتده در غرب طرف ندره
 اندلس مملکتی مشرق ندره بلاد الروم قسطنطنیہ و اعمالها و بن ننگ لسانہز و لباسہز
 شول افرنج لسانی آنرا برلہ برکا عسکرده خدمت ایتامز و آنرا برلہ هر طائفة فی
 غزاقلہ من زیراکہ آنرا بحارہ و معانلہ قلمای لر مکر دین اسلام غه مخالف طائفة لر برلہ
 دخی صور ادم من کفار اچندہ مسلمان بولہق لر ننگ سببہی اول ایتدی اشتہم
 من اسلاف ندرن بر جہاعہ دن ایتالار کوب قدیمز مانند برکا کیلدی بلاد بلغار مسلمان
 لر نندن بدی کشی ویر ننگ آر امن دہ قرار لانونب تور دیلار لطفی قلوب بز کا بلدر دیلار
 بز ننگ ضالتمہ ایرد کمز فی کوندر دیلار بز فی حق و صواب اولغوجی دین اسلام غه
 آنرا سبب لی بز فی اللہ تعالی حق یولغہ کوندر دی قلوب بز فی ایمان غه آجدی الحمد لله
 ہیہ من مسلمان بولہق بز لار بوشہر لورکا کیلوب علم و فقه حاصل قلوب قایتہ قہر دہ
 بز فی قومز اکرام قلوب امور دینیہ لر فی تفویض ایتدہ لر دخی سور ادم سقا لنگر فی
 افرنج کبک قراسز مادبو اول ایتدی عسکر کا داخل اولان لر من قرار و افرنج کبک
 سلاح کبک لر من قلمایدر دخی ایتدم بز ننگ برلہ سز ننگ بلاد نکر ننگ
 آراسی فی قدر مسافہ دیو اول ایتدی مرنندن قسطنطنیہ کا یکی آیلق مسافہ آندن
 بلاد ندر غه دخی شول قدر دیو اما ابو اسحاق الاسطخری ایتادر باشچر ددن
 بلغار غه یکر می بش مرحلہ بختاک کا وهم صنفی من الانراک اون کونانک مسافہ دخی
 باشچر دایکی صنفی بر صنفی آخر الغزبہ دہ بلغار آر تندیہ یکی بوز ننگ قدر خلق آنرا
 بلغار طاعتندہ وضع لر می حکم و ایکنچی صنفی بختاک کا چیکدش دیدر ابو علی بن
 داسہ ایتادر المجفریہ بلاد بختاکبہ برلان بلاد بلغار بہ دن اشکل آر اسندیہ ترک دن
 بر جنس در رئیس لرینہ کندہ اسمی اطلاق ایتدہ یکر می منک آطلی عسکر برلہ
 آطلانادر یقین لرندیہ اولان صقالہ ننگ کل سینہ غالب آنرا اسپر حکمندیہ اور لر
 اوتغہ تابنلار ابو حامد الاندلسی لباس بلغار و خزر و بختاک القراطق التامہ
 و لباس الروس قصیرہ و بشچرد فی طاعة بلغار دیدر مترجم فقیر دیر کہ
 مذکور مجفریہ باشچر ددن بر طائفة اولہق کورک عصر مردہ و سبہ طرفندن منصوب
 اولان والحالہ ہندہ الغاء قلنان رئیس لر فی کنطون تعبیر قلمق کندہ لفظندن
 ماخوذ اولسہ کورک بلہای مضافاتندہ ایراکتای قبیلہ سندن چقر قر بہ سنہ

امام ملاعلی بن صالح نام ذات نقلنه بناء سلسلهء نسب لری بیله در علی بن صالح بن عبدالله بن شریف بن کبک بن براق بن ایسان خان بن دولت بای بن دولت یار بی بن خدا یاری بن خدا یقلی بی بن دور من بی بن قلمان بی بن چولمان بی بن ابدال بی بن احمد شیخی بن قراطابن بی بن بلغایری بن والجات بی بن ایلاک بی بن مایقی بی ❀ قراطابن بی نی قرا عزیز دیکن لر احمد شیخ بی نی ایراکته دیکن لر کندار وغهن اوشبو ذاتغه منسوبنر اولدا اورال طرفندا مبادک دیکن موضعه مباح نهری بویندا بولوب صنکره چولمان بوینه کلکان چولمان بی شوندا وجودکا کیلکان ❀ بابا لر من نسب لری چنکز خان یولداشی مایقی بی کا ایصال ایده لر آنی چنکز خان غه والده سندن یوزک آلوب بارب تسایم ایذب مقبول اولب برعرا بهدا اولتوروب یورکان آنی اویشین مایقی بی دیکن لر ❀ ایسان خان قزان خان لرنندن چور تمق خان نام ذاتغه تابع یولغان یورطی جبرمچی قریه سنده دیب معروی چقر قریه سنده چرغان قول دیب مشهور موضعه ایگای چرغان غه یعنی اوز در شرغه و مری کا یعنی نشانه غه تیکررکا اوق آطشب هم بهادری برله کوراشب هر خصوصه ایسان خان اوستون بولغاچ چور تمق خان ناموس لنب آزرده خاطر بولب اوستونکر کا عسکر برله کیلامن دیب تهدید قلب کیتب موندان ایسان خان و توابعی خوف قلب اندیشه ناک اولوب چور تمق خان نی یولده غیله اولدر ب من بعد قزانی لرننگ انتقام آلونندن قور قبر روسیه معاهده سینه داخل وبالاخیره تمام حکوم اولغانلر ❀ اول موضع الی الان چرغان قول و بر موضع معین فی ایسان خان اوغی توشکان جبر دیو تسمیه ایده لر الله اعلم بوچور تمق قزان خان اولهای بلکه آننگ طرفندن اوشبو طائفه نظار تنه قویغان برکشی سی داروغه کبی اولوق کرک هدا کلامه ❀ بر واقعه قزاندن مسلمان حکومتی وقتنده اوله لکن قزان خان لرنده بو نام ده خان یوق ایسان خان غه بارغاچه ذکر ایتمش بابا لری آزا اول زمانه غه چه کوبرک اولوق کرک ایدی لکن باشقرد طائفه سی ننگ قزان خان لری حکومتندن انفصال قلوب روسیه طاعتنی اختیار ایذب جبر و مواشی وسائر املاک لری اوز لرنده قالوب غرامات دن تمام معانی اولدقلاری افواه ناسده مذکور و آنلرننگ بر عصمه دیب افتخار لری مشهور حتی الی الان آنلردن تانار و میشار وغیر

طائفه لر قبیلندن روسیه خزینه سنه برشی بیرمک یوق ایدی فقط ایمانا عسکر
 جمله سنده عیار به لرده حاضر اولغان لر حتی نابولیون اول بونابرتنه ننگ روسیه کا
 غلبه قلب مسکوب کاکر کاندرو روسیه کا درست خدمت کورساتنکلار دیلار واقعا
 آنلر شجاعتلو وتیراندان و صاحب مواشی و اراضی واسعه لکن اون بش سنه
 مدتی اولدی ارض لری صانولوب غیر طائفه لر کبک آنلردن ایمانا وعسکر
 اوچون یکر می بریاشنده اولان یکت لری آله باشلادی حاضر غی زمانه مه نه
 قدر آنلر نی بتلی باشقرد دیوتعبیر قلمق ابن فضلان نقل ایدن حاله
 قدیمه لر نندن مأخوذ اولسه کک و علی روایه روسیه خلقی قران عملکننه
 اسمیلا قلدق بعد نده سنه تسعمائة و احدی وتسعین حدودنده نهر چولمان ننگ
 ایکنچی طرفنده اولان تمار و باشقرد مسلمان لرنندن کند مالکنی حفظ بهانه سیله
 منزله قلعه سنی بنا قلوب رفته رفته اقون لاب اوز اوز نندن تابع اولوب معاهده
 ایتیش باشقردیه یورطنه کردی ونهر چولمان دن تجاوز قلب ضبط ایتدی باشقرد
 طائفه سنه طابشر لوب تسلیم اولمق غه بر نیچه سبب لر داعی اولدی بر طرفدن اوز
 آرالرنده اتفاق و اتحاد سزاق ایکنچی طرفدن قزاق طائفه سی برلان محارب
 اولدیلار نندن انلر هجوم قلماقته و آرنلار نندن روسیه مضایقه سینه دوچار
 اولدیلار و روسیه همیشه تا قار و باشقرد مسلمان لرنی باصوب یورتلار نی تاراتیق برله
 مشغول ومدوام ایدی نساء و صبیان لرنی تخلیص اوچون تسلیم دن غیر چاره
 لری اولمادقن سنه تسعمائة وست وتسعین اول کزه تونلق تیری و آندن
 غیر متاع لر برله یاساق ویر دیلار *

فصل فیها ورد من ذکر القبیح و علی لفة خفشاع و خفساخ و خفشاع دیلر
 مصطفی بن شمس الدین الاقحصاری المعروف بالاختری خفشاع قرجه سنده
 تمار بکن اصلی قشاق دیر * شمس الدین دمشقی آنلرننگ مسکن لری
 در بند شروان آرتنده بحر الروس غه یقین تاولرده اورمان لرده آنلرننگ
 شهر لری سردق اسمی بویجروشونلار غه نسبت ایدله آندن آشاق کیدرالر
 تیار آنده بارالار اوزلری ننگ کیتورکان کیم لک لرنی و غیر نر سه لر صاتمق
 و غلام و جاریه و قندز المق اوچون * آنلردن مصر و شام ده بیک بخشی بهادر
 خاق اربار مصر ده اولان ترک پادشاه لری اکثر آنلردن قبیح طائفه سی همه سی
 ترک آنلر برک و او طقسبا و ایشیا و برت و الارس و برح اوغلو و منکو اوغلو و بیک

بولار خوارزمی اولدیلار دخی کچک طائفه لری طغ و باشقرط و قمنکو و بوزانگی
 و یچنا و قرا بولکلو و از و جرطن و غیر ذلک قبیچق افخادی کثیردر ❀ غزالدین
 ابوالحسن بن الاثیر اینادر ارض قبیچق ده میوان لر اوچون مرعاسی و اوت
 و یچانی جایده و قش ده بیک کوب جای اوچون صالحن و قش اوچون جلی اورون لری
 و دینکر بوینده اورمان لری وار آنلر ننگ شهر لری و اصل ماده لری سردق شهری
 بحر خزر اوزرنده آنلر نی تمارلار اولالدا ب صکره سی قتل عام و غارت برله
 تمام هلاک ایتدی لار ❀ بوقیر دیر که قبیچق کر چه بلغار اهالی سی برله قرنداش
 و وطن داش اولسالردا روسیه لر برله برکوب اتفاق بولوب آنلر غه یار دم ایدب
 بلغارلار کا بیک کوب ضرر لر قلدیلار لکن تمارلر خر و چنده بواشلاری ننگ
 جز اسنی بالتمام تارتدی لار بوقبیچق لردن تار الغان و منتشر اولغان قریم و ماوراء النهر
 و قره قستان ده همان اوشبو اسم برله معروفی بعض جماعه لر وار ❀ آنلر سنه الف و مأتین
 و سبع و نلشین محمد رحیم خان الخوارزمی تحر یکی برله خطای و قرا قلیاق و کینکس قبیله
 لری برله متفق اولوب بخارا امیری حیدر بن معصوم بن دانیال المنغتی کا خر وچ ایدب
 خیلاف ساد و قنده لر احدات قلب مذکور امیر حیدر نی غایت مضرب و مشوش
 ایلادیلر و آنلر ننگ فرغانه زمین ده اولان طائفه سی سنه الف و مأتین و غه سین
 بخارا پادشاهی امیر نصر الله بن الامیر حیدر خواقند مملکتنه هجوم قلب
 دار الملک لرینه داخل اولوب محمد علی خان و برادری محمد خان نی قتل ایدب
 فرغانه ملکنی کندن عمچه اوز دولتنه ضم ایدب آنده منغت قبیله سندن ابراهیم
 پروانه چی نی والی قلب بخارا غه رجوع بعید نده قبیچاق دن مسلمان قل اعرج
 کندی قبیله سی برله قائم اولب خان مقتول ننگ بنی اعماندن شیر علی بن
 حاجی بیک نام ذاتی خان کوتارب زور آوازه برله خواقند غه کیلب کر و ب
 ابراهیم پروانه چی بزور خلاص تابوب سهر قندکا رجوع قلدی مسلمان قل شیر
 علی خان اسمندن تمام فرغانه نی ضبط قلدی بعد ذلک امیر نصر الله کر چه غیر
 مره خواقندی استر جامع نی قصد ایتوب بار سه هم قریلوب قایتیق دن باشته اشی بولادی
 بر کره خچند دن اشغب مسلمان قل ننگ هیله و دسیسه سندن خونی کا توشوب
 قایتدی مسلمان قل مذکور امیر کا ایکی کشی ایچی چغارب آنلر نی
 رسما ایچی قلغان هم آنلر غه ایتکان من سن ننگ برله ایکی کشی قوشامن سن

امیرکا ملاقات قلغاچ ایتمکیز بز ایچی ایکی کشی اما بزکا یولده بوکشی لر
 قوشولدی آنلرنک عالی بزکا معلوم دکل دیو امیر فی الحال آنلرنی تفتیش کایر ایدب
 آنلردن برچیجه مکتوب چقغان مسلمان قل اسمندن امیر برله بولغان
 بعض سردار لرغه سن وعده نکز برله عمل قلوب ایتمکان وقت ده امیر عسکری
 اچندن بزطشدن اولوب امیر و اتباع فی تلقی ایدامن دیو امیر بیچاره لرنی
 اولدرب عسکری آرتقه قالدرب اوزی قایب قایتدی ❁ بومملکت ده اولان
 امم و قیره واقوام مختلفه کثیره فی جامع وشامع بلاد واسعه فی آنلرغه نسبت
 ایدلب دشت قبیچق تعبیر ایدلدر ❁ آنلرغه نسبت بزمک لنگ سببی اولن
 بومملکت ده متوطن مهاجر اولوب آنلرغه قبیچق غلبه قلوب و آنلرنی طرد ایدب
 تصاحب و توطن ایلا دکلرندن اولور ننگ کم کتب توار یخ ده یافث بن نوح علیه
 السلام اتل وجایق نهر لری اراسنده توطن و تنامل قلدی واوغوز خان قبیچق فی
 اتل بوینه یبارب اول باشقرد و ماجار و روس و برجان و افلاق طائفه لری برله
 عاربه قلدی دیب مذکور ❁ وبالجملة بومملکت ده بولان صقالبه و خزر و بلغار
 طائفه لری اوشبو قبیچق غه محکوم اولوب بولارننگ صفة مختصه غالبه لری نه نظرا
 صقالبه و خزر اسم لرنی اطلاق قلعان بولوب اول مملکت ده اولان بیلک لر
 و رئیس لر همه سی اولن خزر خاقانی سنکره لردا بلغار امیری تحت حکومتنده
 اولوب بتدریج بلغار امیر لری اسلامغه کرب خلیفه کا استناد ایدب خلیفه ننگ
 ایداد معنوی سی برله قوه سیاسیه تحصیل قلب اسلام شرافتی برله اخلاق مرضیه
 و اوصافی حسنه حاصل ایلاب خزر پادشاه سی خاقان غه تفوق ایلره تدریجا بالطبع
 خاقان دولتی ضعیف لنوب بالاخیره تماما مضحیل اولدق بیانات سابقه و لاحقه دن
 مستفاد اوله در ❁ ابتدا امرده عرب نظر نده همدود و جار ملاصق لاری اولان
 سهندر و غملیج و بلنجر و اتل اطرافنده اولان خزر لر کورنوب شول بلادده اولان
 خلاق و جمله طوایف فی خزر تسمیه ایدب بعد ذلک شهر بلغار کشی قلیب
 احوالی معلوم اولغاچ خزر کا مقابل ذکر ایلا کان لر قبیچق فی خزر و بلغار غه مقابل
 ذکر قلمق لری اوقات شتی ده بولغان اختلافی و افتراقی لری یا که حکومت
 مختلفه ده اولق لری سببی اولور *

فصل فیهاوردمن ذکر الروس شمس الدین الدمشقی وغیره بیاننه بناء

اصل لری بر جزیره دن آنلرده جبروزراعت اولهای کسب لری کش و نین و صوصار
 صید قلب تیری لری برله تجارت قامق و صقالبه فی غزاقلب سبی ایدب بلغار
 و غز لری کا صانهق آنلر غایت جاهل انواع دیانات باطله و عبادات خشنه برله تعبد قلمور
 ایدیلار **●** عادت لری دخی عبادت لری قبیلندن اولوب قزبالارنی آنالاری
 وقار طایغان آقا وانالارنی بالالاری اولدرب میت لرنی امراق بالنار قاور ایدیلار
● روس طائفه سی اصلده اوچ شعبه ایدی برسی صلاویه یعنی اصلوان و برسی
 بارمانیه و اوچوچی سی بابار مادر **●** بلغارغه یقین صنف لری ننگ حکمداری
 کوبایه یعنی کیف شهرنده ایدی اول شهر بلغاردن زوررقدر **●** سنة ثلثمائة
 و خمس و سبعین هجریه و تسعمائة و ثمانین میلادیه دولت لری تشکل ایتدی
 دولت لری ننگ ایتداسی مورخ لره عندننده اوشبو تاریخدن اعتبار ایدله در
 لکن آنلر میلاد عیسی علیه السلام دن بش یوز سنه انقضاسی بعدنده طوائف
 اجنبیه مضرت لرنندن غلص اوچون ایتد انا و غورد شهر فی ثانیاً کیف شهر فی بناقلوب
 پادشاه نصب قلماقغه اتفاق ایدب جرمانیه مهلکندن پادشاه لققه لیاقتلی بر شخص
 صوراب آنلرغه سنة مائین و ثمان واربعین هجریه و سنة ثمانمائة و اثنین و ستین
 میلادیه رورک و سیناوس و قروفور نامنده اوچ برادر کیلوب الوغ لری رورک
 نوغورددا اولتورب سنة مائین و خمسین ایکی برادری وفات بولب روریک
 کیف و غیر سنی آلوب مستقل اولدی بر ننگ اوشبو عصر مه قدر روسیه حکمدار لری
 اوچ خانداندر **●** اول اهل بیت روریک سنة الفی کامل هجریه اوزوب آلتنچی
 سنه کا قدر حکومت ایدیلار **●** ثانی اهل بیت رمان **●** ۱۱۷۴ سنة الف و مائة و اربع
 و سبعین هجریه کا دولت لری واصل اولدی **●** ثالث اهل بیت هولستین الی
 یومنا هذا باقی لردردار الملک لری دخی بش در ایتد اوزورد ثانیاً کیف شهری
 الی **●** ۱۴۲ سنة اثنین واربعین و خمسائة **●** ثالثاً اولادیر قلعه سی الی **●** ۲۲۶ سنة سبعمائة
 وست و عشرین هجریه **●** رابعاً روسیه حکمداری اوزون قول غبور کی نام
 ذات فی حد و سنة خمس مائة و اثنین واربعین من الهجرة مشکوب نهری بوینک کوچکلی
 قریه سی موضعنده بر شهر بناء ایلاب بر مدت کوچکلی قلعه سی دیب مذکور
 اولوب بعد ذلك صواسی برله مسکوب تسهیه ایدلدی **●** و روسیه حکمدار
 لرینه پای تخت اولدی **●** سنة الف و مائة و اربع عشرة بطرس اول

ارض فيلانديه ده نيوانهري بوينده بطر سبرغ شهرني بناء قلب بساي
 تحت اتحاد قلغانغه قدر لکن الی الان ملوک روسيه هر قایوسی مسکوبکا کیلوب
 تاج کیالر ❀ آنلر ملوک طوایف قبیلندن متفرقه اولوب فقط اجنبی دشمن
 مضرتدن صافلانور اوچون اتفاق واجتماع ایتما کده اولده نوغورد حکمداری
 سنکره لری مسکوب حکمداری رئیس لری اولوب اولوغ کنگاز تسمیه ایدلور
 ایردی ❀ حکمدار وفاتی بعدنده فی قدر اولادی اولور سامملکت شونلارغه وراثت
 طریقی برله تقسیم ایدلب هر قایوسنه حصه سی مخصوص ملک حتی عامه الناس ننگ
 رقبه لری هم مالک اولوب بیع وشر ایدلب شول وجه دن الی وقتنا هذا روسیه
 خاقی ننگ اکثری اشرافی لری عبودیتنده ایدیلار ❀ قرم سحر به سی بعدنک
 الاکساندر ثانی عصر نده الغاء ایدلدی ❀ اولن حکمدار لرینه پادشاه اسمی اطلاق
 قلنمای ققط بیک معنی سنده کنگاز تسمیه ایدلور ایردی ❀ حکمدار ایوان بن
 واسیلی الثالث قدیمده الاکسندر نیفی اسکى وایوان دونی وخطه لی ایوان نام
 ذاتلر ملاحظه و تصور قلغان اتحاد ملک و اتفاق کلمه نی فعلیت کا اغراج قلب ملوک
 طوایف قبیلندن اولان متعدد حکمدار لری بتوروب تمام روسیه مملکتنه پادشاه
 اولدی ❀ سنه ثمان مائة و سبع و خمسين سلطان محمد بن مراد العثماني الفاتح
 قسطنطنیه نی فتح ایتد کده اثناء محاربه ده مقتول اولان قیاصر الروم ننگ آخری
 پالو لغ در اغورث نام قیصر ننگ برادر ی طوماس قرنی صوفیه نام خاتون روسیه
 مملکتنه قاچوب کیلوب آتی حکمدار مذکور ایوان الثالث تزوج ایدب قیصر لر
 علامه رسمیه سی اولان ایکی باشلی برکوت صورتنی رسم لرینه الحاق ایله کانه
 کند سنی قیصر لره وارث و خاقی عد ایدب قیصر دن محرفی صار عنواننی آلدی
 و بعد نده اولان حکمدار لر دخی اوشبو عنوان برله معنون اولدی لار ❀ فی سنه
 الف و مائة و ثلاث و ثلاثین هجریه اسوج دولتی برله مصالحه بعدنده بطرس اولنی
 مملکت اهالی سی کبیر و مملکت آتاسی و ایپهراطو عنوان لری برله معنون قلدی لار
 بقیه لرینه دخی بو اسم فی اطلاق متوارث و متعارف اولدی ❀ وبالجملة روسیه
 حکمدار لر نده الی عصر ناهن اولون اوچ عدد ایپهراطور اولون عدد چار و کوب عدد

کنان در روسیه طائفه سی مجوسیت ده اولوب ابتدا آنلر دن سنه اربعه مائة وست
 هجریه وفات ایدن ولادیر بن فیسولند بن اینر سلوب بن یر سلوب بن اولادیر
 نام حکمدار سنه ثلاثه مائة وخمس و سبعین نصرانیت دیننه کرب قومی انکار
 متابعت ایتدیلار بو حکمدار ولادیر روسیه مملکتی بر نوع اصلاح قلب وشوکت
 حاصل ایدب کبیر لقبی برله ملقب اولوب روم دولتی برله محاربه قلوب بعض اراضی
 سنی ضبط ایدب ایکی ایهر اطور باسلیوس و قسطنطنیة اخت عینی لرنی بیروب صاح
 ایدب الغان جبر لرنی قبصر لرغه رد قلوب قایتدی اما ابن الاثیر رحمه الله آنلرغه
 دشمن لری علیه سنه یاردم ایدب اخت لرنی ویردی لر دیدور خانون اخلاف دین
 سببی کند سنه تمکین دن ابا قلغاچ ولادیر خرستیان دیننه داخل اولدی بعد
 ذلک صراولزی برله قسطنطنیه دن فوتیوس نام بطریق تعلیم دین اوچون میخایل
 نام اسقف و آنندن غیر ایکی شخص نی یبار آیین دین لرنی آلدی لار و لهذا
 روسیه کنسبهری کل سی روم بطریق لری نه تابع اولوب لغت یونانیه هجاسنی
 استعمال قلوب فی سنه تسعمائة وست و تسعین هجریه کندلری مخصوص بطریق
 نصب ایتدیلار مذهب لری روم مذهبی و ملکی دیه کله معروف ارتودوکس
 مذهبی در زمانه مزده نیکولای بن پاولس آخر عصر ننده قریم محاربه سی اثناسنده
 زعم لرچیه مذهب صحیح معنی سنده پراوا اصلوا دیب تسبیه قلدیلر بطریق
 و مادوننده اولان رئیس روحانی لری دیانت لهاسنده صورة پاپاس معنی پادشاه
 اولوب امور ملکبه لرده تمام مداخله قیلور ایتدیلار بطرس اول امر دین امر عظیم
 در شخص واحد ننگ فهم و ادراکی کنایت ایتماس و بر شخصه انابت مناسب اولنماس
 بلکه جمع عظیم ننگ اتفاق اراء و تخمیر افهام قلماقته حاجت مساس ایدادر دیه
 بهانه سببه روسیه مملکتنده بطریق نی بالکلیه بطروب نچه اعضادن مرکب جمعیة
 روحانیه خاصه وضع ایدب رئیس و صدر نشینی مطران قیلنوب امور دینی لرنک شول
 محکمه کا مراجعت ایدالر علاوه علی ذلک آنندن هم استقلالنی سلب ایدب
 آنی نظارت داخله تحت حکومتنده قلدی اشخاص حکمدار لری

روسیه حکمدار لری الی عصر ناهذا سنه ۱۳۰۳ اوج خانداندر طائفه اولی اهل بیت روزیک وبعده
 خاتونی اولغا * ثم ابنه ایغار * ثم امراته اولغا رومه قسطنطنیه کا واروب نصرانیة دیننه کردی * ثم ابنه
 وسیطاسلوب آناسی برله نصرانیته دخول دن اباقلوب آتا و باباسی طریقتده قالدی * ثم یراپولک
 * ثم ولادیه روسیه طائفه سی ننگ شوکتی زیاده اولوب قیصر لره غلبه قلوب اخت لرنی
 تزوج ایله غالباً صاحب قلدی دین اختیار ایتمکده تردد قلوب شهر بلغار دن اسلام علماء سی ملالر
 واسطنبول دن پاپاس لر طلب قلدی پاپاس لر آلتون لی تری لر آلوب کیلوب هر قایسی ملت کند دین ننگ
 احکام واداینی بیان ایتمکده نصرانیته داخل اولدی واکثر روسیه انکار متابعت قلدی اون ایکی اوغلی
 بار ایندی آنلر دن برسی والدینه عاصی اولوب کوب نزاع و فساد واقع اولدی سنه ۱۳۰۵ ار بعهاة
 وست هجریه وفاتی واقع دور *

* ثم ابنه وسیطاپولک * ثم اخوه یرسلوب دفع فساد و وضع قانون ایله ملک و دولتنی اصلاح قلدی وفاتی
 سنه ۱۳۴۶ ار بعهاة و خمس واربعین ده واقع اولدی * ثم ابنه ایند سلوب * ثم وسیطاسلوب * ثم فیولاد
 * ثم وسیطاپولک * ثم ولادیه * ثم وسیطاسلوب * ثم یراپولک * ثم فیولاد * ثم ایغار * ثم ایند سلوب
 * ثم غبور کی * ثم ایند سلوب * ثم وسیطاسلوب * ثم اندری بن ایوان بلغاری لری برله محاربه ایدوب
 آنلره غلبه قلد قیننگ شکرانه سی اوچون روسیه طائفه سی هر سنه آب رومی اول یومنده بیبرم اییتالار *
 * ثم وسوالد بن غبور * ثم میخایل * ثم فیولاد * ثم قسطنطن * ثم غبور کی الطویل الید اوزون قول یوری
 سنه ۱۳۲۶ هه سهاة و اثنین واربعین حد و دنک کوچکی قلعه سی مقامنه شهر بنا قلوب بر مدت کوچکی قلعه سی
 اسهن جاری اولوب بعد مدته نهر اسمی برله مسکوب تسویه ایدلدی روسیه حکمدار لری بنه مقر و مسکن اولدی *
 * ثم یرسلوب * ثم وسیطاسلوب * ثم میخایل * ثم اندری * ثم الکساندر النیفی بوذات تقار
 تحت حکومتدن چغوب جمع روسیه نی بر قولغه کرتوب پادشاه مستقل اولقی سوداسنه توشدی
 روسیه حکمدار لری تقار دولتی ننگ ابتداء ضعفنی کورب باش کوتارب نوروز بک خانغه
 کیلوب کند هریت و استقلال لرنی طلب قیلدی لار *

* ثم یرسلوب * ثم واسیلی * ثم دیه پتوری * ثم دانیل * ثم میخایل * ثم غبور کی * ثم دیه پتری
 * ثم الکساندر * ثم ایوان تقار لار آراسنده خلطه لی ایبان دیمکله معروف دور بوکشی قلبنده
 مذکور فکر جولان قالدی * ثم ابنه سیهون * ثم ایوان * ثم دیه پتری * ثم دیه پتری بن
 ایوان الدونی بوذات سلفنده اولان ایکی ذات فکرنی توتوب بولاک خان عصر نده جمع
 روسیه برله اتفاق قلوب محاربه ایدوب تقار لره غلبه ایلاب آنلره عاصی اولدی بعد
 ذلک توقطامش خان طاعنه اعاده قلدی روسیه طائفه سی عصر مزده متداول بش صوملق قائمه ده
 نمثالنی نقش واسمنی ذکر ایله تذکر و تشکر قله لری *

* ثم ابنه واسيلي بلغار اهالي سنة غلبه قلوب كندسته فاتح بلغار لقب قويدى * ثم ابنه واسيلي الثالث
المكفوف الوغ محمد خان بن تيمور خان ننگ سر ايده پادشاه لقبى ايامنك اناسى اولوب ابن عمى نزاع ايدب
محمد خان همى برله روسيه حكمدارى اولوب قرار تابدى زماننك شهر بلغار وقراننى غارت وقتل وسبى قلدى
بعد ذلك محمد خان قرانغه كيلوب پادشاه لقب قرار لغاج ايكي اوغلى محمد و يعقوب نام شهر اده لرنى سر عسكر
قلوب يباروب بيك زور عمار به اولوب ناتارلر تمام غلبه قلوب واسيلي نى اسير ايدب محمد خان حضور نه
آلوب قايتوب نجه وقت محبوس اولدى *

* ثم ابنه ايوان الثالث سنة ٨٥٧ م مسكوب حكمدارى اولوب نوغورداهلبنه غلبه قلوب آنلر ننگ جههور
يعنى ابطال قلدى وسنة تسعمائة هجرية انقضاسى بعدنك تمام روسيه نى بر قولغه كرتوب متحد قلدى
سنة ٨٨٤ م ثمانمائة وخمس وثمانين سراى پادشاهسى شيخ احمد خان غه ادا ايدب تورغان سنوى جزيه سنى
قطع ايدب جزيه طلب قلوب كيلكان اياچى لرنى على العادة تعظيم و تكريم ايتماى خان ننگ مكتموبنى آتوب
تاشلاب اياغى برله تابتاب اياچى لرنى اولدر ب فقط برسنى قيطاروب يباردى خان بواشدن غابت
آچبغلانوب انتقام الموق و كوشمال بيرمك اوچون روسيه بلادنه تمام چوموب غارت وقتل وسبى قلوب نهر
اوغرسا لمنه و اصل اولدى لكن بالاخير منهنزم اولوب روسيه قولنه اسير قوشوب مقتول و حكومت سراى منقرض
اولدى * ايوان ثالث بعد ذلك سنة ٨٨٩ م ثمانمائة وتسع وثمانين قران غاننه غلبه ايدب غراج آلدى و قراننه
كردى و مسكوب دهن و زينالر قلدى و براجز قيصر قرنى تزوج ايدب كندسته قيصر اسمندن محرف صار عنواننى
اطلاق ايدوب مستقل پادشاه اولدى وفاتى سنة ٩١١ م تسعمائة و احدى عشرة واقعه در ساف لرى
اويلاغان اشلارنى بوذات فعليته كتوردى و ايكي باشلى قوشنى قيصر لردن آلوب علامة رسميه
اتخاذ قلدى * ثم ابنه واسيلي قران اهالى سى برله عمار به لرى واقعه اولدى وفاتى سنة ٩٤١ م
تسعمائة و احدى و اربعين واقعه در *

* ثم ابنه ايوان دورت باشنده روسيه حكمدارى اولوب وكالة والدهسى تدبير قاور ايدى سفاك
وقاسى الاخلاق و بى باك ايدى سنة ٩٩٢ م تسعمائة و اثننتين و تسعين وفات اولدى قران و حاجى
طرخان دولتمى بتروب تمام اول ايكي حكومتنى بالكلية ضبط ايدن بودور ايللى سنه پادشاه لقب
قلدى * ثم ابنه فيدر عديم الصحة وفاتر للهمة و پادشاه لقبن فقط اسمك قناعت ايدب داماد
ووزيرى بوريس بن فيدر غدونوب امور دولته تغلب ايتدى عصرنده سبر مملكتى روسيه
طاعتنه كروب سنة ٩٩٤ م تسعمائة وخمس و تسعين طوبيل قلعهسى بنا قلدى و سنة ١٥٥٤ م
النى وست هجرية وفات ايدب اهل بيت روريك دولتمى بالكلية منقرض اولدى ابوان
الرابع ننگ ملكدار لغه صالح و مستعد اولان ديتمرى نام اوغلى اوغاج قلعه سينه اناسى برله
يباروب سنة ١٥٥٤ م الف و خمس بوريس آف اعدام قلوب ملك روسيه غه كندسى مستولى

اولسادا غر يغور بن يورى نام ذات ديميتري المقتول كالمشابهة صورته بناء ديميتري بن ايوان الرابع من
ديو ظهور ايدب بوريس برله تكرار محاربه قلوب غلبه ايدوب تاج الملك في كبسه ده حالي ظاهر
اولوب روسيملر قتل وجهه سنى اوراق بالنار قلدى لار بورس دغى سنه ١٠١٣ الف وثلاث عشرة بالانتحار
كندى شرب سم برله هلاك واوغلى فيدر سكرن جمعه بعدنده ايضا مقتول اولدى دغى برنجه
عدد ذات لار ديميتري كاذبى تعاقب ايله ظهور ايتديلار *

طائفة ثانياه اهل بيت رمان دور اول لري ميخايل بن فيدر بن ميكية بن رمان بن يورى بن زخاردور روسيه
طائفة سى ملك لرنشده الاغتيال وكثرة الفساد والافتتال دن عاجز اولوب اون بش باشنده اولان ميخايل في
والده سى جهنم دن حكمدار سابق لرينه صاحب قرابت اولد غندن پادشاه نصب ايتديلار ووالدين في
بوريس جبرار اهب قلوب ديميتري الكاذب والدى مطران ولهستانه اياچى ايدوب يبارمش ايدى برنجه
موت لهستانده محبوس قالوب اوغلى حكمدار اولغاچ لهستانى اسير لار برله فد اقلوب قايطاروب آلوب
بطريق رتبه سينه ترقى قلدوردى حكمدار لى اوغلى اسمنده اولسالم صاحب الامر والنهى بوذات
ايدى عصر مزده مت اول قائده دن اون صوم تنكك لك كاغده ميخال اسمى مذكور وتمثالى منقوش
ومصور در سنه ١٥١٥ الف وخمس وخمسين وفات اولدى *

ثم ابنه الكسى قوانين وضع قلوب بلادنه صنايع الحرير والاقمشه داخل ايلدى يكرمى بش صوملق
قائمه عم اول مزده مذكور ومصور دور سنه ١٥٨٨ الف وثمان وثمانين وفات اولدى ثم ابنه فيدر وفاتى سنه ١٥٩٣
واقع اولدى شقيقى يعنى اخ لاب وامى ايوان ننگ رخاوت وضعيف حال واخ لاب بطرس ننگ اون باشنك
صغر سنه بناء بطرس في ولى عهد ايتوب هر ايكى برادرى على السويه تشر يك وشقيقه سى صوفيه في ايكسى
طرفندن على الوكاله تدبير الامور في تفويض قلدى ولهدا كوب فسادلر وقتنه لار وسنك دماغلر واقع اولدى
صوفيه بطرس في اهلاك ايله نفسى مستقل اولماقنى قصد ايتسه دابطرس اغتى ننگ دسايسنه واقف اولوب
مسكوب ده اولان بردير كانفى قلدى سنه ١١٥٧ الف ومائة وسبع هجر به برادرى ايوان وفات وبطرس مستقل
پادشاه اولدى بطرس اول وبطرس كبير ديهكله معروى ومفاخر الروس دن معد ودور كوب اهتمام واجتهاد
ايله ملكتنى اصلاح قالوب مدنيت وصنایع وفنون ومعارف كرتوب كوب اعد اسنه قلبه قلدى خلقت
عالم تاريخى ترك ايله بلادنده ميلاد عيسى عليه السلام تاريخى اجراً ايله شعار دينى اظهار
ايلدى وروسيه ملكتنده باشلاب كند سينه ايمپراطور عنواننى آلدى وبطرس برج شهرى بناء
ايله دار الملك اتخاذ ايتدى وروعاء روحانيه لرندن اولان بطريق فى بتوردى سنه ١١٢٢ الف ومائة
واثنتين وعشرين سلطان احمد بن محمد العثمانى الثالث عصر نده بروت محاربه سنه بالطاچى
احمد باشادن مغلوب اولوب مضايقه ده قالوب مسكرى كوب عسرت تارتدى اسير بولوق دن
بيك ازغنه قالدى ذكر وتمثالى ايللى صوم تنكك لك قائمه ده مثبت وفاتى سنه ١١٢٧ الف ومائة

وسبع وثلاثين بطرس برجده واقع دور *
 * ثم امر أنه كما ترينه بنت الكسي بطرس نيك ايكچي خاتوني ايدي ثيبة تزوج ايتدي سنة ١١٣٩
 الف ومائة وتسع وثلاثين وفات *
 * ثم حفيد زوجها بطرس بن الكسي المقتول بطرس ثاني ديمكاه معروف اون ايكي ياشنده سنة ١١٤٢
 الف ومائة واثنين واربعين مرض جدري برله وفات اولدي *
 * ثم بنت عم ابيه حنة بنت ايوان بن الكسي بن ميخايل سنة ١١٥٠ الف ومائة وخمسين وفات اولدي *
 * ثم بنت عمها ايلين اوبت بنت بطرس بن الكسي بن ميخايل سنة ١١٧٢ الف ومائة واربع
 وسبعين كانون الاول ده وفات اولدي اخت لاب وامى حنة بنت بطرس دن توغان دوق هولستين اوغلي
 بطرس بن فيدر غوترب نى ولي عهد ايتمكله دولت هولستينيه حادث ورمانيه منقرض اولدي *
 * طائفه ثالثة اهل بيت غوترب هولستينى در * اول لرى بطرس بن فيدر هولستين دن
 كملوب ورائه روسيه ده ايمپراطور اولدي بطرس ثالث ديمكاه معروف در والدهسى بطرس اول
 قزى حنه ايردى از زمان پادشاه اولوب سنة ١١٧٤ الف ومائة وسبعين وفات اولدي *
 * ثم امراتها كاترينه بنت الكسي الثانية تغار لر لسانده ابى پادشاه ديمكاه معروف دور زمانه
 سنده پو غاچ ديمكاه معروف جايق قز اقلارى جماعه سندن ايوان بن يميلان نام ذات بطرس من ديو
 دعوا ايله ظهور ايدوب باعث فتنه اولدي وعن هذا پاولس نى برچه كون دفن ايدلمى عوام
 الناس غه اشهاد ايداش * اسم و تمثالى يوز قنكلك كاغذ قائمه ده مثبت دور سنة ١٢١٥ الف ومائتين
 وعشرة وفات * كوچك قنبار چه صالحه سى موجب چهر وسيله كافر ادنكرده حق آلوب ابتداء سنة ١١٨٦ كه صالحه
 * ثم ابنها پاولس بن بطرس بن فيدر سنة ١٢١٥ الف ومائتين وخمس عشرة فوت اولدي *
 * ثم ابنه الكسندر الاول سنة ١٢٢٤ الف ومائتين واحدى واربعين طيغانده وفات اولوب بطر
 سبرج كاكيتوروب دفن ايدلدى *
 * ثم اخوه نيكلاى اسكندر الاول وفاتى بعدنده قريده ايكان وقت مزده برادرى قنسطنطن كا
 بيعت ويرولوب برهنته انقضاسى بعدنده اول بيعت نى فسخ والغاسيله برادر آخرى نيكلاى فقه
 بيعت ويرلدى قنسطنطن المذكور سنة الف ومائتين واثنين واربعين ونكلاى سنة ١٢٧٢ الف
 ومائتين واثنين وسبعين قريم محار بهسى اثناسنده بطر سبرجده وفات اولدي *
 * ثم ابنه الكسندر الثانى سنة ١٢٩٨ الف ومائتين وثمان وتسعين بطر سبرجده اهل اختلال جهتمندن
 مقتول اولدى *
 * ثم ابنه الكسندر الثالث بو اخبر ايكسى نيك بيعتى ده بلده قزانك شهرده اولان اهل اسلام كا
 جامع اولده يمين ايتدر دك

فصل في احوال امم الخزر وفتوحها وبلاد بلغار واسلامها علماء
 اسلام مورخ لاري ننگر وايات متفرقة وتصانيف متعددة لرندن مستفاد اولد ثينه
 بناء خزر وبلغار قديم زمانده اوشبو مملكت اهالي سينك جبيع سنه اسم اولوب
 از منه ٦٠٠ متاخره ده دولت مستقلة كبريه ايكي كا منقسم بولمقله بر قسم جنوبي
 خزر اسمنده باقي اولوب قسم شمالي بلغار اسمي برله ممتاز ومشتهر اولمش
 ننگر كم ابو على بن داسه ننگ خزر ني كورة واسعة خلف البحيرة ومن
 مدنها بلغار وسمندر ديدكي وابواسحاق الاسطخري وابوعبدالله الغرناطي ننگ
 لسان الخزر لايشارك فيه غيرهم ديدكلري بعدنده بلغار لسانی خزر لسانی
 ديهكلاري ودهي دينكر بوينده حاجي طرخان نواهيته اولغان خلق ني توبان
 بلغار لر ديب تعبیر ايدللك وبلغار بلادی جنوب طرفنده غایت ممتد وبحر خزر
 ساحلنه وداغستان اطرافنه وجبال قفقس ايتاكنه منتشر اولمق وزكريا بن
 محمد القزويني ننگ اثار البلاد نام كتابنده اهل بلغار اسلامي بعدنك ملك الخزر
 آنلر ني جنود عظيمه برله غزا قلدي ديهكلاري و امام ابو الحسن المسعودي
 ننگ ملوك الخزر ننگ دار المللك لري اولامدينه الباب دن سكرن كون لك
 مسافه ده سمندر شهري ايردي آني سليمان بن ربيعة الباهلي رضي الله عنه فتح
 ايتنك بعدنده خزر پادشاه سي حاجي طرخان شهر نه انتقال قلدي وموضع اخرده
 خزر وقبچق غه منسوب نبطش دينكر ني بحر بلغار ديو ذكر ايتدكلاري وبلغار
 اميرينه بلك وار ديدكي كبي خزر حكمدارينه بيك وبلك ديهك وخزر دن
 بر طائفه دونايغه كوچدي وقبچق ني بلاد بلغارده اولان قبائل دن عد قلمق
 كل سي بومدي ني قوی الافاده در وبالغرض بلغار مملكتی اول دينكر نواحي سني
 شامل اولماسه اول بحرنی بلغار غه نسبت قلمق وبلغار ني بلاد خزر دن عد ايتنك
 وبلغار لسانی خزر لسانی بولانوروب ولسان الخزر لايشارك فيه غيرهم ديهك
 ومحض اسلام غه داخل اولغان اوچون ملك الخزر ننگ اجنبي مملكت ني غزا
 قلمق غير موجه اولادر بلكه بلغار حكمداري اسلام برله مشرف اولوب
 خلفه الاسلام غه انقياد وطاعت بعدنده خزر پادشاهنه خضوع قلمق دن دنوب
 آنكار بير اتورغان خراج وضريبه سني بيرماس بولغاندن آني خزر پادشاه سي
 كند طاعتنه اعاده اوچون اوستونه عسكر قارتقان بولور وشول سبب لي بلغار خارجه
 ديو تسبيه ايدللك بولور بوسوز كا احمد بن فضلانك ملك بلغار مقتدر بالله

خليفه دن شهرته قلعه يعنى قورغان بناء قلعه فى صورادى ليتحصن من الهلوك
 المخالفين له ديكان كلامى دعى دلالت ابتاد ملك البلغار نيك بغدادغه
 ايايى يبارب خليفه كا اسلامى عرض وملك الخزر دن انفسال و خليفه اسلامه
 ارتباط واتصالن تقيد و تأكيد ايتدرمكى مشرق طرفنده اولان كورشى لرى
 آراسنده عنوان كسب ايتمك و ملك الخزر آننك اوستونه كيملكان صورتده خليفه كا
 صغيق واستناد قلعه اوچون بولور بعد ذلك ملك بلغار بر طرفى دن خليفه نيك
 امداد معنوسى برله قوه سياسيه سنى كوچايتوب و بر طرفى دن اسلام شرافتى برله
 معاش و اخلاق لرى اصلاح ايدب علوم و معارف حاصل قلوب تجارت و حسن
 معاملات برله قوه ماليه لرى ترقى قلدرب عساکر عرب دن مرة بعد اخرى
 محاربه لرده مغلوب و منهزم اولغان مخالف خزر لرى يومافيو ما ضعيف انوب قوه ملكيه لرى
 بالطبع زائل و بالتدرىج اسلام غه داخل اولوب بلغار اميرى نفوذى كمنده قالبوب
 اكثر قبائل و اشخاصى شول طرفه تار قلوب قديمى خزر اسم لرى بتوب و دولت
 ملك الخزر بالكلية مضحل اولوب بلغار اسمنده قالغان اولالرتماك كم بلاد اسپانيه
 و ايران و سوريه و قبط فتوحه اسلاميه بعدنده استعمال عرب و فتوحه اورلرينه
 بلاد اندلس و عراق و شام و مصر اسم لرى آلديلار و كذلك نفس مملكت بلغار
 اهالى سينه و اتباع و كورشى اولان مسلمان لرغه اخر عصر لرده تيار غلبه سى
 برله هه سينه تيار اسمى غلبه قلدى ايسكى اسم لرى زائل اولدى و نيك حاضرغى
 زمانبرده قران شهرنده اولان مساجد بر اسمده قرار نايماى بروقت برملاغه
 نسبت بيرلوب آننك بعدنده ايكچي ملاغه نسبت ايدلوب تولى اسم برله
 معروف اولاد و بالجهله بر مملكت واسعة و امم و افروه كثيره اولده بلاد صقالبه
 و صقالب قومى و بعد ذلك دشت قهچق و قهچق خلقى و بعد ذلك بلاد بلغار و بلغار اهلى
 و بعد ذلك تيار لرى و تيار مملكتى و جوجى الوسى و بانو اورداسى و بريقه البركة
 و اوزبك ايلى اسم لرى برله معروف اولوب الحاله هندو و سبه مملكتن محسوب
 خلقى كلا عرب لرى صفت لرينه نظر اخزر و مملكت لرى بلاد خزر تسميه ايلالكان لرى
 و زمان فتوحه ابتداء سنده ملك الخزر سمندر و اتلده اولوب صنكره لرى ملك
 البلغار ترقى و نفوذ قلوب ايكسى ايكى وقت مشهور اولدغندن بعض
 كتبده مقابل ذكر قلعه لرى واقع اولغان و الاخزر بلغار غه غير خلق توكل
 قرانكر تيار ظهورى و بو مملكتنه هجومى بعدنده لان و قهچاق و روس و بلغار

وغير خلقار برله محاربه ومقاتله قلمق لری کتب کثیره ده فی غیر موضوع مذکور
 اماخان یاملك خزر و حاجی طرخان اهالی سی برله علیحدۀ واقعه لری مذکور
 دکل وبالغرض بلغارغه باشقه بولسه البته تا ازلرننگ آنلر برله بر حادثه
 وماجرى سى مذکور بولمق كرك ايدى والله اعلم بالصواب ❁ ايدى
 بز بلاد بلغار و خزر كا بر نظر قلوب اسلام و فتوحاته متعلق روایات واخبارنى
 ایراد ایدامز حسام الدین بن شرف الدین المسلمی نام ذات تواریخ بلغاریه سنده
 ای تادر تاریخ هجرت ننگ توقزنجی سنه سنه آیدر خان بن توقی خان حوت
 یولدن نده رمضان مکرم توقزنجی یومنده تحت کالولتور ب بلغارده پادشاه اولدی
 پیغامبر من صلی الله علیه وسلم عبد الرحمن بن زبیر وطاحه بن عثمان وزبیر بن
 جعدہ اوچ صحابه نی بلغارغه یباردی اول زمانه بولکی ایدلی بلغار استندن
 آقار ایدی باراج خان زماننده سنه ۳۹۶ اول زمانده بولوب اوتمش خان لار
 ۵۲۵ دیهش لار اوز لری آتش پرست ایردی لار دینر ❁ وبعض جمع آخرده
 شول طریقہ ذکر قلب طاحه بن عثمان بدلنده حنظل بن ربیع نی ذکر ایدب
 آنکار طباق بردی وزبیر بین جعدہ کا دوات وعبد الرحمن بن زبیر کا چاله
 ویرب سز دن کرامت طلب ایدلنکده اوش و اوچ نرسه برله استمداد ایدسه سز
 دیدی مونلار بلغاره کیلوب طبیب صورتنده یورب کوب خسته لار مونلر سبب لی
 شفا تابیلار ❁ آیدر خان قزی طوی بیکه فالج علقنه گرفتار اولوب اطباء نی
 دو اقلماقدن عاجز قالوب ایدی ❁ وزبیر پادشاهغه شهر مزده عرب دن اوچ طبیب
 باروی نظیر طبابتده ماهر لردیو خبر ویردی پادشاه آنلرنی آلنرب آنلر اسلام
 دیننی قبول شرطی برله دو اقلب قز سلامت لندی خان و اتباعی مسلمان اولدی لار
 و مسجد جامع بناقلدی لار حضرت زبیر بن جعدہ امام بولوب مذکور عصائی طیبانوب
 خطبه اوقدی ❁ تاریخ هجری اون ایکنجی سنه قوی یلنده ۱۲ نجی شهر رمضان
 ۲۴ نجی حوت صحابه لار بلغار خلقنی مسلمان قلدی لار ❁ اون ایکی سنه بعدننگ ایکی
 صحابه مدینه منوره کا فایتوب کیتوب حنظل بلغارده قالوب خان قزی طوی بیکه نی تزوج
 قالوب بلغارده وفات بولدی وترکی لساننه ماهر ایدی دینر ❁ حسام الدین المسلمی
 ترکی لساننه ماهر وطوی بیکه بنت آیدر خان نی تزوج ایدب یکر می بش سنه
 تروب بلغارده وفات اولان زبیر بن جعدہ ایدی دینور ❁ بوقیر دیر که مذکور
 تواریخ بلغاریه کتابی ومذکور جمع اصلا انابت قلورغه صالح دکل لار و هر ایکسی ننگ

كتابي مشحون بالاكاذيب الصريحة اولدغينه علاوه علماء متقدمين ومتأخرين
 تصانيفنده اهل بلغار ننگ رسول عصرنده بوكيفيت ده اسلامغه داخل اولديقنه
 اصلايها و اشارت يوق بوقدر الوغ حادثه واقع بولغان تقديرده البته كتب
 حديث و آثار و توار يخ و اخبار ده مذكور اولور ايردى ❁ ودغى معارف الصحابة
 كتاب لرنده مثلا حافظ ابن منده و ابونعيم و ابوموسى و ابن عبد البر و ابن الدباغ
 و عز الدين بن الاثير و برادى مجد الدين بن الاثير وغيرهم امثال علماء جميع
 صحابه و صحابيياتنى ذكر قلدى فى التزام ايتسالارده آنلار ننگ تصانيفنده اصحاب
 كرام رسول الله عليه السلام جهله سندن زبير بن جعد و طاحمة بن عثمان نام شخص
 مذكور دكل و حنظل بدون الهاء صحابه دن فقط بر شخص حنظل بن ضرار بن
 الحصين مذكور اما حنظله مع الهاء ابوربعى حنظله بن الربيع بن صيفى بن رباح
 التميمى الكاتب و على قول اسم والدى ربعة بصره ده يوم الجمل ده حضرت على
 رضى الله عنه دن تخافى قلوب زمان معاويه ده قر قيساده وفات اولدى عبدالرحمن
 بن الزبير بن زيد بن امية القرظى صحابى معروف در اندن اوغلى زبير بن
 عبدالرحمن و حضرت عائشه دن عروة بن الزبير بن عوام آننگ رفاة القرظى ننگ
 مطلقة سنى تزوج قلدى قصه سنى روايت ايتلى لر معرفة الصحابة ده غير عملكت كا
 سفر قلغانى و عمر ننگ انكار مشابه اشى مذكور دكل او شهبو اصحاب مذكور ده دن غيرى
 بو اسم لر ده صحابه دن كشى ذكرى بوقدر ❁ ودغى اون ايكتمى سنه هجرية
 رمضانى حوت ده دكل بلكه عقرب كا مصادق اولغان در هذا والله اعلم بالصواب
 ❁ كرچه بوكيفيت ده شهر بلغارغه صحابه كباها كى ننگ اصلى يوق بولسادا لکن
 بو عملكت اهالى سى ننگ تقدم اسلامى و آنلارنى دينكا دعوت اوچون عرب طائفة
 سندن طبيب صور ننده داعى لر كبلدى نه دال بولغان بوقدر روايت لر وار
 ❁ عز الدين ابو الحسن على بن الاثير معرفة الصحابه سنده عهبر بن افضى الاسامى
 رضى الله عنه ترجمه سنده ايقادر روى ابو هريرة قال قدم عهبر بن افضى فى
 عصانة من اسلام وان رسول الله صلى الله عليه وسلم كتب لعهبر كتابا تركيا ذكره
 و رواه نقلوه بالفاظ عربى و بدلوه او صحفوها تركناها لذلك ديدر ❁ يعنى رسول
 الله صلى الله عليه وسلم كا عهبر اون قبيله سندن بر جماعه بر له كبلدى رسول
 الله عليه الصلوة والسلام آنكابر تركى مكتوب يازب بوردى ابو هريره رضى الله
 عنه اول مكتوب ده يازغان سورنى ذكر قلدى لکن اول مكتوبنى روايت قبلغوجى لر

عربی لفظلری برله نقل قلدیلار و آلودر دیلار و اوز کر تدیلار بو تغیر برله خطا
 بولدی شول سببیدن بز اول مکتوب نی ذکر فی ترک قلدق ﴿﴾ بو معرفه الصحابه ننگ
 بز کور کان حتی ابن الاثیر ننگ اوز عصر نه بیک قریب زمانده یازغان مصحح
 قلمی نسخه سنده ترکیبا کلامه سنده کافی بعدنده اولان حریفه نر کس آستنه ایکی
 نقطه لی یاه مثناة تحتانبة ایدب اوستونه تشدید و ایکی فتحة التثوین قویوب
 کتاباغه صفة نسبیة قلم هم عربیه لفظی عین مهوله برله یامو حریفه یاه مثناة تحتانبة دن
 مقدم ایدب صریح ضبط ایلر یازغان بو عبارات مراد بولغان معنی نی بیک ظاهر
 و صحیح افاده قلدرد اما قاهره مصر ده سنه الی و مائتین و ثمانین مطبوع نسخه سنده
 ترکنا ذکره دیب ترک فعلندن مکتوم مع الفیر بولوب و غیر بیه غین معجمه برله
 غرابت فعلندن صفة مشبهه واقع اولغان بو البته خطا بط سز عبارت بولا معنی
 محصلی افاده قلمایدن ﴿﴾ ایمنی بور وایت دن بلندی رسول الله صلی الله
 علیه و سلام حضور ننگ ترکی لساننی عالم وار هم بو خلقغه ترکی مکتوب یازغان ایکان اول
 البته عربی اللسان اولان عبر و اصحابنه اولماس البته بر ترکی اللسان خلقغه
 ایصال اوچون اولور اول زمانده بلاد العرب و الشام و ممالک الرومده ترکی
 اللسان خلق غیر موجود صین و خطای ممالکنه نیچه ممالکت فاصله و موانع کثیره
 و مشاقه طویله بولدغندن بو مکتوب آنلره اولهس بلکه اقرب البلاد و اختلاطلری
 اولان بلغار و خزر خلقبنه اولمق کورک ﴿﴾ و دخی عرب طائفه سی اسلام ظهوری
 بعدنده کوب مقدم زمانده بو ممالکت کا قدم قویغان لر چونکه بر ناحیه ده معدن
 فضهغه واقف اولب کشف ایدب نهر کبیر معروف نی و ناحیه مخصوصه نی عرب
 لغتی برله نهر النقرة و اول ناحیه اهلنی نقره بلغاری دیو تسمیه ایدلب اول نهر
 و ناحیه الی الان شول اسمده باقی بو امر عرب ننگ غلبه و تسلطی قدیم اولدغنه
 دلالت ایتادر ﴿﴾ و لهند اهل بلغار لساننده بیک کوب عرب لفظلری داخل اولغان
 تابولادر حتی حاضرغی زمانه کورچه بیک کوب سی ترک ایدلب بقیه سی ننگ
 اکثری تبدیل و تصحیف تابساد ایدک قارا اولرده و خالص قر اخلق لری لساننده
 منک دن زیاده عرب کلمه لری تد اول ایدلر دور انشاء الله انی بر فصل علی حده ده
 ایراد ایدلور آنلرغه عرب لسانی کرمک تجار تده اختلاط سبب لی بولماسه کورک
 الی بولدقن فارسی هم شویله بلکه اکثر اولسا کورک ایدی اما فارسی لفظلر هم داخل
 اولسادا اول قلیل در ﴿﴾ یا قوت الحموی معجم البلدان کتابنده ایتادر و اما حدیثها

في ايام الفتوح حضرت عمر رضى الله عنه خلافتنه سنة تسع عشرة هجرية ابو موسى
 الاشعري اصهبان فتخمدن فارغ بولغاچ سراقه بن عمرونى يباردى در بند طرفنه
 عبد الرحمن بن ربيعة الباهلى فى مقدمه سنده قلوب اول شول طرفلارنى محاربه
 بوله فتح قلدى ❀ عن الدين بن الاثير كتاب الكامل ده ايتاد حضرت عمر رضى
 الله عنه عبد الرحمن بن ربيعة بن سراقه بن عمرو مكانده ابقا ايدى آنى ترك
 غزاسنه امر قلدى آنك حاضر لكاننده شهر يار ايتدى فى اشلامك اراده ايدى
 سن اول ايتدى بلنجر و ترك فى غزاقلامن شهر يار ايتدى بن آنلردن بزنى
 تيمور قابقانك آر تنده تور ماغغه قويولرينه راضى وقانع اولامن عبد الرحمن
 ايتدى بن آنلارنى يورط لرى ننگ اچينه كرب غزاقلام ساق راضى اولمايهن
 اول بلنجر فى غزاقلدى خزرلار بو حالنى كورب مونلارنى اولمندن صاقلارى
 تورغان فرشته لر اولمسه بن كجرات قيله الهاسلار ايدى ديد يار اسلام عسكرى بلنجردن
 ايكى يوز فرسخ مسافه كا واصل اولدى مع ذلك آنلردن بر فرد مقتول اولدى
 سلامت قايتدى ايكنجى كره حضرت عثمان رضى الله عنه خلافتنه غزاقلوب خزر
 ترك لرى اورمان اچنه قاچد يار آنلر ننگ برسى آنك سردن بر مسلمانى آتوب
 اولتورب عرب لرهه اولاد ايكان ديب جرات قلوب بيك كورب جمع اولوب
 زور صوغش بعد نده عبد الرحمن شهيد بولدى علمنى بر احدى مسلمان بن ربيعة آلوب
 جيلانغه چغوب هر جانغه بارديلار بو اش آنلارنى عبد الرحمن جسدنى المقتدى
 منع قلمادى آنلر آنك برله استسقا له لر الى الان دبدر ❀ دخى ياقوت الحوى
 ايتاد خزرلار شهد اموض عنده هر كچه ده عظيم نور كورب على قول آنلارنى تعظيما
 دفن ايدى امير لرى آلوب بر تابوت ايله بيت عبادت لرينه قويوب قرو غلق
 وقحظ زمانلر نده آنى آلوب چغوب آچوب استسقا ايدى فائده لنور ايدى لر
 شول خصوصده عبد الرحمن بن جهانة الباهلى قعيبة بن مسام بوله ايكسى هقنده
 ايتاد ❀ شعر ❀ وان لنا قبرين قبر ببلنجر ❀ وقبر بصين استمان يالك من
 قبر ❀ فهد الذى بالصين عمت فتوحه ❀ وهذا الذى يسقى به سهل القطر ❀
 مترجم ديوكه على هذا شول عصر لرده اوق خزر طائفه سى اسلام غه فى الجله
 رعبت واهلينه حسن ظن وعبت حاصل قلغان اوله ❀ دخى هجرتدن يوزده
 دور قنچى سندهه ثبيت النهرانى بلاد خزر كا كورب جمع كثير لرينه غلبه قلدى
 يوزده يدنچى سندهه لان ممالكتى فتح ايدى جزيه برمك كا راضى بولوب صاح

وكانت الاكاسرة
 كثيرة الاهتمام
 بهذا الثغر لا
 يقفرون عن
 النظر فى مصالحه
 لعظم خطره وشدّة
 خوفه ياقوت

ایتد لار * بعد ذلك یوز اون برنجی سن ۱۱۱۱ خلیفه جراح ابن عبد الله الحکمی فی
 بلاد ارمنیه کا والی قلوب تملیس ناحیه سندن بلاد خزر کا کرب مدینه البیضا
 ودر بند و بلنجر و حصن شهر لر فی فتح ایدب قایتدی بعد نده خزر ترک لر ی یوز
 اون ایکنچی سن ۱۱۱۲ لان ناحیه سنده بیک کوب خلق جمع اولوب جراح بن عبد
 الله الحکمی آنلرغه قاتنده اولان بر آنشام عسکری بر لان قارشى قورب بیک
 زور قاطی شوغش بولوب خزر لر بیک کوب اولد غندن جراح بن عبد الله
 واصحابی اردبیل وعلی ر وایه بالنجرده شهید بولد یلار بو عاده بعد نده خزر لر بلاد
 اسلامغه کروب بلاد جزیره کا ایر شوب توصل کا قریب کیلدی لار * خلیفه سعید
 الحرشى فی بلاد ارمنیه کا والی قلوب اول خزر لر فی قوب باجر وانغه کیلوب خزر
 برله صوغش بر مرتبه باجر وان نوا عینده و بر کره نهر الریس ساحلنده و بر کره
 نهر البیلقان ساحلنده غلبه قلوب بیک کوب غنایم آلوب اساری مسلمین فی تخلیص
 قلدی * بعد ذلك یوز اون ایکنچی سن ۱۱۱۳ مسلمه بن عبد الملك فی والی ارمنیه
 قلوب اول ایکنچی سنه سنده بلاد خزر فی غزاق قلوب برنجی شهر لر فتح واسر و سبی
 و احر اق قلوب و خاقان اوغلی اولد بر جبال بلنجر وراسنده غی اولان طائفه لر
 آنکار طاعت قلسادا خاقان ننگ بی حساب عسکر جمع قلد غنی ایشدب باب
 الابواب کا قایتدی * مسلمه عسکر نده مروان بن محمد بن مروان وار ایدی اول
 قایتوب بالذات خلیفه کاملاقات قلوب جراح مقتول اولد غندن اسلام غزور ناموس
 و عار لک اولدی و کیه چیلک لر کیلدی مسلمه خزر بلادی ننگ بر چیتنه کنه باصدی
 عسکری ننگ کوب لکنه مغرور اولب خزر لر کا خبر صالوب آنلر ننگ حاضر لنگان
 لر فی کورب قورب هیچ انتقام آلهای دور ست اش قلمای کیری قایتدی شوندن
 منم قلم زیاده طار غب و بوسر فی ایتور کا لایق کشی قابه ادغدن بالذات اوزم
 کیلدم اگر منکایوز یکر می منک عسکر برله اذن بیر سنک من آنلر دن انتقام و اسلام ننگ
 عار فی آلور ایدم بس خلیفه آنی بلاد ارمنیه کا والی قلوب شام و عراق عسکر لار فی
 قوشدی * بعد ذلك مروان لان طائفه سنی غزاقه قی آوازه سنی چغار ب ملک خزر
 برله ایچی لشدی لکن خزر ایچی سنی اوزاق صاقلاب تمام حاضر لوب اسباب
 محاربه فی کامل قلوب بعد ذلك صاحب فی رد ایتوب ملک الخزر ایچی سنی یراق
 یولدن قایطار ب یبارب اوزی اقرب الطریق دن خزر اوستونه کیلوب یتدی ایچی
 قایتوب خبر فی سو بلا کاچ ملک الخزر بیک مشوش بولوب حیران لقمه قلوب اکابر

قومنه مشورت قلدی ایمدی یور طنک فی آر طقا ماشلاب اقصى البلادنکا کیتما سنک
 اول سنی او طدی سنک حقنکده نلاسه فی قلور دیدیلار اول بوسوزنی نوتوب
 اقصى البلادنه قاچدی مروان بلاد خزرکا بالتمام چوموب اخر نه ایرشوب کوب
 غنیهت و سبایا آلوب قایتمدی ❁ یولنده ملک السریر و تومان وزیر یکران وارض
 حزین و سفغان و لکن و اندن غیر مملکت لر آر قلی آنلر فی طاعت کاکرتوب قایتمدی
 ❁ دخی امام المورخین ابوالحسن علی بن حسین الهسعودی ایتادر مملکه خزرده
 اولان خلق ملک الخزرکا تابع در خزر نمک پای تختی مدینه الباب دن سکن کونلک
 مسافه ده سمندر شهری ایتمی انده بو وقت خزر دن بر جماعه تورادرانی سلیمان بن
 ربیعه الباهلی فتح قلدی بعدنده خزر پادشاه سی مدینه الاتل کا یعنی حاجی
 طرخانه انتقال قلدی اول شهرده مسلمان و یهودونصار او عبده الاوثان بار پادشاه سی
 و حواشی سی یهودی خزر جنسندن در آنلر هارون الرشید خلافتنده روم قبصری
 ار میوسر یهودیلر فی قصبوب اوز دیننه تکلیف قلاب آنلر قبول قلمای قبصر مملکتندن
 چغوب کیتوب خزر مملکتنه کیلوب خزر پادشاه سی آنلر دیننه کردی اتباعی برله
 اما آنلک کوبورک خلقی و هموزیری و عسکری مسلمان لر حاضر داغی وزیر احمد بن
 کوبه نام ذات در ولهدا اتل مملکتنده مسلمان لر غالب آنده یدی قاضی بار
 ایکسی مسلمان اسلام شریعتی و قرآن حکمی برله حکم ایدلر ایکسی یهوددن
 توریت حکمی برله ایکسی نصاری دن نصرانیت حکمی برله برسی صقالبه روس
 و سائر طوائف جاهلیت خلقتندن احکام جاهلیه و قضایا عقابیه برله حکم ایدلر
 آنلرغه اوزلری بلهکن برزور حادثه توغری کیاسه مسلمان قاضی لری آل دیننه
 کیلب شریعت اسلام حکمنه انقیاد ایدلر ❁ اول مسلمان لر او اتل اسلامده کند
 مملکت لر نده و بقاء و قحط بولدغی بعدنده خوارزم اطرافندن کوچوب کیلب شروط
 و معاهده برله خزر مملکتنه کرکان لر آنلر قوتلو شجاعتلو بهادر خلق لر آنلر فی
 لارشیه دیب تسمیه ایدلر بلکه اول مملکتده اولان اهل اسلامنی گلسنی لارشیه
 دیب تسمیه ایدلر خزر خاقانی آنلرغه اعتماد قلددر ❁ شروطلری اولادین
 اسلامنی اظهار قلوب مساجد و مکاتب بناء قلمق و اذان ایتوب جماعت برله
 نماز و جمعه و اعیاد اوقوقی آنلر ننگ پادشاه شهر نده متعدد مسجدلری و تعلیم
 قران او چون مکتبلری وار مسجد جامع لری ننگ مناره سی پادشاه سرای اوستونه
 قراب ترادر ❁ ثانی پادشاه ننگ وزیر لارشیه دن اولوق ❁ ثالثا ملک الخزر ننگ

اهل اسلام بر له عمار به سی اولسا آنار قانشهای بر طرفه تور و پ باشقه خلق بولغانند
 عمار به قلمی آنارده اهل اسلامده اولان اسباب هر قایسی بار اول شهرده اولان
 مسلمان و نصاری اتفاق قلمسه خزر پادشاهسی ننگ هیچ طاقنی قاله ایدر و روس
 و صقالبه لر پادشاه ننگ بنده لری و عسکری دور خزر ملکتنده تجار یوری
 تورغان قایق و کمه لر برله برطاس نهر بنده یوری لر اول نهر اطرافنده مالک
 الخزر کا داخل ترک امت لری بار شهر بلغارغه قدر عمارت لری متصل تجار اختلاط
 ایدار **شمس الدین دمشقی** نجه الدهر فی عجایب البر و البحر کتابندن
 ذکر ایتادر آنارنی خراسان دن بر عسکر کیلوب غزا قلوب غالب خزر بلادنی
 مالک بولوب آنار اسلام رعیهسی اولدی لاری **دیو** و عز الدین بن الاثیر ایتادر
 آنار هجرتدن ایکی یوز ایلی دورته پی سنه ده اسلامغه داخل اولدی لار اسلام
 لرینه سبب آنارنی ترک دن بر طائفه غزا قلندی بس خزر لر اهل خوارزم دن
 مدد طلب قلدی لار آنار ایلی سن کفار اکر مسلمان بولسانکن سن کا نصرت
 بیور و مز دیو بس آنار مسلمان بولدی لار مکر پادشاه لری قلندی اهل اسلام
 نصرت بیور و پ دشمنان لری دفع قلندی بعدنده پادشاه لری هم مسلمان بولدی
 دیو **و علی** روایة آنارنی مامون خلیفه غزا قلوب بلاد لری مالک اولوب
 بعض نسخه سنده سنه مائة و تسعین حد و نده ایردی دیر شول وقت اسلامغه
 کر مش لر **و علی** قول و اتق بالله خلافتنده دین اسلامغه داخل اولدی لار
فصل فیما ورد من الاخبار نسا و صریحا باسم بلغار **ابن الاثیر** ننگ
 اسد الغابة فی معرفة الصحابة کتابنده رسول الله صلی الله علیه و سلم ننگ عمیر
 بن افضی غه ترکی مکتوب یازب تسلیم ایتدی و عبد الرحمن بن ربیعة الباهلی ننگ
 در بند دن تجاوز قلوب بلاد خزر دن ایکی یوز فرسخ مسافه موضع کا ایرشدکی
 و هر وان بن محمد ننگ اقصی بلاد الخزر کا یقندکی و خزر اسمی بو عملکته اولان
 جمیع اترک نی علی العموم شامل اولدی فصل سابقده بیان قلندی ایلمدی
 بو فصلده صراحة خصوصا بلغار حقنده اولان اخبار صحیحه و روایات صریحه
 ابراد ایدلور زکریا بن محمد القزوینی آثار البلاد نام کتابنده ایتادر
 حکایت قلندی ابو حامد کم بر رجل صالح بلغارغه کردی آننگ پادشاهسی
 و خاتونی یمان مرضغه مبتلا بولوب تر کلکندن امید لری کیسلکان ایلی بو
 رجل صالح آلا رغه ایتدی اکر من سر کا علاج قلسام سو منم دینمه کر رسومی دیو

آنلار ايتدی بلار بلی کرار من دیو بس آنلرغه دارو قلب سلامتلوب دین
 اسلامغه کردیلار هم شول مملکت اهلی بولار برلان مسلمان بولدی لار ﴿ بو
 خبری خزر پادشاهی ایشدب زور عسکر بولا آنلرنی غزا قلدی رجل صالح
 ایتدی سن قورقماغن الله اکبر الله اکبر دیب ایتونکن آنلار آننگ سوزی
 برله عمل قلوب ملک الخزرنی منهنم قلدیلار و خزر پادشاهی مغلوب بولوب
 بلغار اهالی سی برله صاح قلدی و ایتدی من سن ننگ عسکرده کوردم الوغ ابرلار
 کونک اطلر اوستونده منم عسکر منی اولتورالار دیو رجل صالح ایتدی آنلار الله
 تعالی ننگ بز کیاردم ایتارکا یبارکان عسکر بدر ﴿ اول رجل صالح ننگ اسمی بلار
 ایدی تعریب قلوب بلغار دیدیلار اوشبو روشک ذکر قلدی شهر بلغار
 قاضی سی اولهم تاریخ بلغار صاحبی در دورت یوز ایلملی سنه هجریه لار اهلندن
 ایدی سنه مائة وثلاث وستین هجریه بلغار پادشاهی زبیر خان بیگ زور
 قوت برلان نهرانل ساحلندن قوز غالب بیگ زور هبیت برله یورب صقلاب
 و آندن غیر طوائفی کثیره فی ابارتب اطلی عسکری برلان نهر طونه فی یوز
 اوستونندن اوتوب شول مملکت لرنی تمام عارت قلوب کوب غنیمت ار آلوب
 قسطنطنیه دن اوتوز چاقرم مسافده نزول قلدی قیصر بیگ قورقب
 تتراب قاطراب اموال و اسباب ذی القدر فی قاعه سی آسته یاشرب دار الملکی
 الا الله برله کنه خلاص بولدی ﴿ ابن داسه بلاد برطاس خزر برله بلغار آراسنده
 خزر دن اون بش کونلک مسافده خزر پادشاه سنه طاعت ایدلار دیدر ﴿ رساله
 الانتسابده بلغار خلقی مأمون هم و اتق بالله خلیفه لار ایامنده اسلامغه داخل
 اولدی لار ﴿ و علی روایة مأمون خلیفه آنلارنی جرجانیه آرقلی غزا قلدی
 و بعض نسخه لرنده هجر قدن بر یوز طوقسان سنه سنک ایردی دیو مذکور و علی
 هذا مأمون خلیفه ننگ غزاسی اول بلادی فتخی والدی هارون الرشید ایام
 خلافتنده بعض قبایل با بعض بلاد اهالی سی اسلامغه کوب خاقان جزیه بر مک
 شرطی برله مکننده ایقا ایدلب بعد زمان آنلرنی ترک غزا قلوب خوار زنده
 اولان عساکر اسلام اعانت قلوب ترک نی دفع قاهق لری و اتق بالله
 ایام خلافتنه مصادی اولوب بعد ذلك سنه مائین واربع و خمسین پادشاه لری
 مسلمان اولسا بور و ایات متعدده فی جمع حاصل اوله در بعد ذلك اهل بلغار
 اسلامغه کردک بعدنده خزر پادشاهی آنلرنی غزا قلدی دیدکی قولنی

یعنی بلکچی
 عالم معنی سنک
 منه سلمه الله
 تعالی

ضم قلساق ملك بلغار اسلامى ملك خزر اسلامندن مقدم اولب رشيد يا مأمون
 خلافتنده اسلام غه داخل اولد قلرى ثابت اولادر چونكه ملك خزر اول وقتده
 اوزى مسلمان اولماغان زيرا مسلمان اولسا ايدي اسلامغه كركان اوچون
 آنلرى غزا قلماس ايدي الماس خان ننگ بغدادغه ايچي يبارب آندن
 ايچي كهامكى اسلام غه كرد كندن زمان مد يد موعخر اولسه عتمل در ودغى
 ابو العباس احمد بن فضلان بن العباس بن راشد بن مهاد البغدادى رحمه الله
 علماء اسلام ننگ بلاد بلغار واحوال ممالك واهالى سندن تفصيلا بيان قلوب
 خبر بيروب كتاب تصنيف ايدين ذات لرننگ اول واقدمى در آنى خلفاء
 عباسيه دن امير المومنين المقتدر بالله ابو الفضل جعفر بن المهتضد خليفه
 حضرت لرى بلغارغه يباركان ايچي سى سهسن الراسمى ويدر الحرمى برله
 رسولنه كاتب قلب يباردى اول كتابندن ايام شبابنده بر خيل اجراسمى
 كورب يازب آغان ايدم آنده ياقوت الهوى وغيره نقل قلغان سورلاردن
 زياده سوزى كورب ايدي خيف حاضرده آنى قايدنه قوبغانمى بلملى من
 ابن فضلان اول رساله سنده ايتادر ايرشدى صقالبه پادشاه سى الماس بن
 سلكى بلسكوارننگ امير المومنين خليفه المقتدر بالله حضرت لرينه يازغان
 مكتوبى اول مكتوبنده صور ايدر خليفه دن آنكار يبارمكى دينى فوم لتوركا
 شرايع اسلامنى بلدررداي علماء و ماهر صانع لر ومسجد ومنبر بناقلب انده
 خليفه كادعوتنى جميع بلادنك واقطار مملكتنك اقامت قباور اوچون هم سور ايدر حصن
 يعنى شهرنه قاعه بنا قلب باشقه مخالف پادشاه لر ننگ سوء قصدندن صاقلانقنى
 بس خليفه حضرت لرى بومردينه اجابت قلوب يباردى علماء لر وهر بابنده ماهر
 صانع لر سفير بدر الحرمى ورسول سهسن الراسمى ايدي ❀ بس كوچدك
 بز مدينه السلام دار الخلافه بغداددن هجرت ننگ اوچ يوز طوقنچى سنه سنده
 صفر ايندن اون بر كچه سى بولغانده بلغارغه قصد قلوب ديو ❀ خراسان
 و خوارزم آرقلى كيلوب يولده كوركان وايشتكان وقايع واخبارنى بيان بعدنده
 ايتادر بز قصد قلوب چقان كشى من صقالبه پادشاه سنه بركون لك يول مسافه
 قالغاچ بز كاستقبال غه چغاردى اوزى ننگ تحت حكومتنده بولغان دورت پادشاهنى
 واوزى ننگ برادرلرى واولادنى آنلار بزنى استقبال قلد يلاز ايكمك ايت
 واط جبهى تارى لار برله هم بز ننگ برله بركا بورديلاز شهر بلغارغه ايكى

فرسخ قالغانده پادشاه اوزی چغوب بزنی قارشى آلدی بزکا کوزی توشکاج
الله تعالی کاشکر انه قلوب سجده ایتمدی ینکنده تنکله ری بار اییدی بزکا آنی ساچدی
بز ننگ آنده ایرشومز یوم یکشنبه عزم اون ایکتیچی سنده سنة ثلثائة
وعشرة اییدی جرمانیه خوارزم دن مسافت آنده یتکانه یتمش کون بولدی
بزکا قهله یعنی چادر و کیز اوی لر نصب قلدردی بز آنلارغه کرب قرارلندق
و چهارشنبه کونکجه توردرق چیرنده بولغان پادشاه لر و نامدار خاص آدم لر
کیلوب یتکانه تا که خلیفه ننگ یازغان مکتوبنی ایشتور اوچون یوم پنجشنبه
آچدی بز تبون لر نی چغاردق کیوملار نی ایارلادک آطنی بیارلکان ایار برلان
و خلفاء عباسیه شعاری بولغان خاض قرا کیمنی و باشنه عمامه نی کیورتدک
و چغاردم من خلیفه ننگ بلغار پادشاه سنه یازغان مکتوب نی و باشلادم من اول مکتوب نی
او قورغه و هدیه لر نی تسلیم قاورغه من خلیفه مکتوبنی او قدم اول پادشاه تعظیما ایکی
آیاغنه باسوب آیاق اورانوردی موننگ بعد ننگ اول وقت ده خلیفه ننگ وزیری
اولان حامد بن العباس مکتوبنی همان آیاق اورانوردی و حالانکه اول بدین یعنی
سبزه و عظیم الجثة آغر بدن لی ادمی اییدی آننگ اصحابی بزکا تنکه لار ساچدی لار بز
هدیه لر نی چغارب کورساتدک موننگ بعد نده خاتون نده هم خلعت کیرتدک ایری ننگ
یاننده اولتورغان اییدی طریق و عادت لری شولای ایرکان موننگ بعد نده بزنی
دعوت قلدی بز آننگ قبه سنه حاضر بولدق آننگ اونک طرفنه پادشاه لر اولتورغان
و بزکا امر ایتمدی صول طرفنه اولتوررغه آننگ اولادی آلدنده اولتورغان لر
اول اوزی بالغز دیباج رومی برله پرده لاکان بر سر برکا اولتورغان
اییدی ❁ صور اوی برله مائده حاضر قلندی الدنه آنده کباب قلغان ایت بار
اییدی پادشاه آندن اوچ مرتبه کیسوب آلوب برسی آرتندن برسنی آشاب
ینکلدن بر قطعه کیسوب سهسن الراسبی کا بیردی شولای هر کم کا بر مائده
کیلیدی رسم و عادت لری شولای ایکان هیچ کم پادشاه تناول قلمای تروب طعام نی
آشارغه قول سورمایدی هر قایومز بر مائده دن بالغز آشاب قالغاننی منزلیزکا
آلوب قایتمدی طعام دن فارغ بولغانهز بعد نده شراب غسل صوراب آلدی آنی
آنلار سجودیلار اوزی هم اچدی بز هم اچدک ❁ بز کباودن مقدم آنکا خطبه ده
دعاء قلغانده اللهم اصاح المملک بلكوار مملک بلغار دیب ذکر ایتار اییدی لار من
ایتدم بوملك ديمالك الله تبارک وتعالی ننگ اسماء حسنی سندن حقیقه مملک بر الله

تعالی آندن باشقهنی ملک دیب تعبیر قلماقی خصوصا منبرده دعاء و تضرع و نیاز
 و خضوع اورننده مناسب دکل منه سنک مولانک یعنی خواجه نک و سیدنک امیر
 المؤمنین امر ایتدی مشرق و مغرب بلادنده اولان منبرلرده اللهم اصاح
 عبدک و خلیفتک البقندر بالله امیر المؤمنین دیب ایتورکا ❀ ایمدی نیچوک
 ایتورکا کرک دیدی من ایتدم اوز اسمنک آتانک اسمنی ذکر ایتدر رسن دیو
 اول ایتدی منم انام کافر ایدی و منم اسم هم کافر حالنده قویولغان کافر تسبیبه
 قلغان اسمنی ذکر قلماقی یارانهای من و لکن مولام امیر المؤمنین اسمی نیچوک
 من ایتدم آتنگ اسمی جعفر دیو اول ایتدی من اوزم فی شولای جعفر دیو تسبیبه
 ایتسام جایز اولور می دیو من ایتدم بلی جایز در اول ایتدی منم اسمم جعفر آنام
 اسمی عبد الله بولسون و دخی خطیب کا امر ایتدی شولای دیب ذکر قورغه
 موننک بعدنده اللهم اصاح عبدک جعفر بن عبدالله امیر بلغار مولی امیر
 المؤمنین دیو ذکر ایدر بولدیلار ❀ واننک شهرنده من حساب سز عجایب لار
 کوردم و دخی ایتادر کردم من اوزم ننگ قبه مه بغداد اهالی سندن بولغان بر کیم
 تکوچی برله سوز لاشب اولتور و غه بز آتنگ برلان سویلا شوب اولتور دق
 یارطی ساعت قدر یسع نماز نه اذان ایتما کنی کوتب اذان تاوشمی ایشدب چقدق
 قبه دن طشفه تانک ایرنه نماز وقتی بولغان موعذن کا ایتدم سن نیرسه اذانی
 ایتدنک دیب اول ایتدی ایرته نماز اذانی دیب من ایتدم بسبع نمازی قایادیب
 اول ایتدی آنی اخشام برله اوقییز دیو من ایتدم کیچ قایادیب اول ایتدی
 اوزنک کور کانیچه حالابر آوز ایدی و الامونندن هم قسقه رق ایدی ایرته نماز
 قالماسون دیب بر آی مدتی کیچده یقلامادم دیو ایکنجی کیچده قرادم کورمادم من
 بولدن لاردن مکر بیک آنی غنه اون بش دن از آرتور انداموننده سیرک کنه
 کورنادور شفق الحمرة اصلا بانمایدر کیچ قرانغوسی از کشی کشی نه بر اوق آطم
 جبردن طانوب بولادر آنلارنی کوردم من ات اولاغندن یلدر ایرکنچی لک
 وبر که وسلامتی لک بولادر دیلار ❀ آنلارده یلان بیک کوب حتی بر آغاچ
 بطاغنه اون دن زیاده سی چلغانادر لکن آنلارانی اولتورمای لار اول آنلارغه
 ضرر قلماید ❀ آنلرننک یاشل بیک آبی الماری بار آنی قزلار آشاب سیمورالر
 ❀ اول یورطنه چیکلاوک اغاچندن کوب آغاچ یوق قرق فرسخ مسافه مربعه
 اورمانلری طولی شول بولادر آنده دخی بر آغاچ کوردم آنی بلهای من

نی آغاچدر بیک اوزون بوینده یفرق یوق باشی خرما آغاچی باشی کبک
 یفرق لری باشنده جبلوب تورادر آنی بر جیرندن تبشوب آستینه بو صاوت
 قویوب صوفی آلالار غسل دن هم خوش و آدم آنی کوب اچسا مست بولادر
 ❖ مترجم دیر که بو آغاچ قاین اولسه کرک چونکه قاین بولغان تقدیرده آنی ابن
 فضلان بلوب خدیج دیب تعبیر قلور ایدی ❖ دخی ایبتادر آنلارننک کوبراک
 اشاغان لری تاری و آطایتمی با آنکه آنلارده بقدا ی و آریا کوب ❖ هر کم
 ایکن ایکسه حاصلنی اوزی الادر پادشاه لغفه بیرلا تورغان حق یوق لکن آنلار
 هر یورطدن پادشاه غه اوکوز تیرسی بیرالار ❖ مترجم فقیر دیر که بواوکن
 تیرسی دیکانی ایلاکن لسانن چه بلغاری تعبیر ایدلان قانون کون بولق کرک
 ❖ دخی ایبتادر اکر پادشاه بر طرفه بعض شهرلری غارت قلور غه عسکر بیمارسه
 آنلار برله آننک هم حصه سی بولادر دیو ❖ آنلارده بالق مایندن باشقه مای
 یوق آنی زیغون مای اورننه توتلار شوننک اوچون آنلار ایسلی بولالار ❖ آنلار
 کلسی باشلارنه بورک کبالر پادشاه یالغز اوزی پوری بازاردن اوز ساهمه خلق
 اورنندن تورب باشندن بورکنی آلوب قولتیق آستنه قسطرادر اوزب کیتکاج
 آلوب کبالر وهم پادشاه حضورنه هر کم کرسه اولوغ کچک حتی اوزبالالری
 و برادرلری پادشاه نظری توشکانن بورکلارینی آلوب قولتیق آستلارنه قسطرب
 باشلاری برله اشارت قلوب اولتوروب ینه ایاغ اوراتورالر پادشاه اولتورور غه امر
 قلاغچه و هر کم اولتورغانده تیز چوکوب اولتورادر بورکنی پادشاه الدندن
 چغوب کیتما یچه کورستما یدر چتقا چغنه باشنه کبادر ❖ آنلارده یاشن یاشنامک
 بیک کوب بولادر بروننک یورطنی یاشن صوقصا آنکا یقین کیلمای شول کیتچه
 قویالار اوزی بنگاچه بول الله تعالی ننگ غضبی ایرشکن جبر دیلار آنلارده اکر
 بر فوق العاده دانانوز کاعت و آرتق حرکت ایاسی و علم و معرفت لی کشی ارالرنن
 ظاهر بولسه موننک حتی ربهن الله تعالی کا قربان بولق دیب توتوب بویننه باو
 تاغب آغاچه آسوب قویالار اوزی ازلوب بنگاچه ❖ مترجم فقیر دیر که حاضر غنی
 ز ماننده معروف کوبنی بلسنک آصارلاری یواش بولسنک باصارلار دیکان ایسکی
 مثل شوندن قالغان بولادر ❖ مونکار مناسب ایکتیجی بر قبیح سوزلری آطاز غنی
 یورغا بولا آدم آز غنی مولادیلار موندای سوزلاری و مشابه فعل لری همه سی
 علم کاتنقبص وانندن نفرت و خالق نی تنفیر بولوب عام بابنده توبان در جهده

آرتده قالورغه سبب بولغان ❀ ولهدا بوباب ده آنلار دن الى الان درست عالم ظاهر
بولوب علومده تصانيفي برله آثار حسنه قالدرغان كشي كورنمايدر ودخي ابن فضلان
ايتادر آنلار سفرده برسي بول كا سوغوش قورالي مثلا قاچ وسنكو وملتق كبك
اسباب برله اولغورسه آنلار ننگ عادت وطريق لري بويچه اننگ ياننده بولغان
جبيع نر سه لري آلار اكر آنلرني اورنندن چغارب چيتمكا قويوب اولغورسه آنلار هيچ
بر تعرض قلماي لر ❀ مترجم فقير دپر كه آنلار ننگ بواشلاري بهادر وغزادوست
لقدر ندر صوغوش قرالني تعظيم ايده لر ولهدا مقابر لر نده وضع ايده لاش لوح
لر ينك بعض لر نده آلشوراي لسانوزچه يعنى آلشوق ايروي فحل المبارزة معنى
سند و بعض ديكر نده يوارى بمعنى رجل المحاربة وبعض آخر نده الغيس بمعنى
المبارزة صفت لري برله توصيف ايده لكان دخي ايتادر آنلر اير و خاتون صوغه غسل
قينورغه يالانغاچ كرالر برسي برسندن برده برده برله اور قلماي لار تحقيق من
شول قدر اجتهاد قلم صوغه كر كنده خاتون لر اير لر نندن پرده لئونى بومرادم
منكاه اصل بولمادي ❀ آنلارده رننا قلمق برده يوق اكر ده بورننا قلسه كرك نيند اي
كشي بولسون دورت قازق قاغى ايكي قول وايكي اياغنى شولارغه بيلا ب اير
وخاتون ني موي نندن بو طنه قدر لي باجه برله ياروب هر بر كيسا كنى بر آغاچغه
اصالار اوغريغه دخي شول جزاني بير الار ❀ ودخي امام المورخين ابوالحسن على
بن الحسين بن على المسعودى البغدادى مدينة البغداد بحر مانطش ساحل نده من
آنلار ني اقليم سابعده ديب بلامن آنلار ترك خلتندن بر نوع آنلار دن خوارزم
شهر لر نه وارض خراسان دن و خوارزم دن آنلارغه متصل قافله يوريدر باشقه
ترك ياديه لر نندن بلغار ننگ او شبو وقت بزده فى سنة ثلثمائة و اثنتمين و ثلثين ده
اولغوچى پادشاه سى مسلمان اول مقتدر بالله خليفه وقتنده مسلمان بولدى كوركان
توشى سبب لي ❀ اننگ بر بالاسى حج قلوب مدينة السلام بغدادغه كبلدى مقتدر
خليفه آنلار الوغ و كچك عام لر و قرا كيم لار بردى آنلار ننگ مسجد جامع لري
بار او شبو پادشاه ايللى منك قدر اطللى عسكر دن زياده برلان بلاد قسطنطينيه ني
غز او اطراف ني كوپ غارت قلدى حتى بلاد رومية و اندلس كا اير شدى و ارض
بر جان و جلالته و فر ننگ مملكت لر نه قدر بار دى آنلارغه ياردچى بولوب دينكز
برله بر جماعه كي لوب پادشاه لر ينك قريب كلكنى خبر بيردي لار ❀ بلغار
ننگ سر يه لري يعنى جابا اول لري بحر روم ساحل نده ايرشادر و آنلار دن بر جماعه

اكابر اصحاب
رسول الله دن
اولان عبدالله
بن مسعود اولاد
ندن و بغداد
علماسند ندر منه
سلمه الله تعالى

طرسوس اهلی ننگ کیهلری برله طرسوس غه کیلدیلار ❀ بلغار خلقی الوغ
 چباعه بیک محکم شدید الباس غیر تلی آنلارغه کورشى بولغان خلقی لر همه سی
 آنلارغه مطیع و منقاد آنلاردن بر اطلی بهادر مسلمان یوز ایکی یوز اطلی
 کافر لار کا قارشى توروب صوغشادر قسطنطنیه اهلی آنلاردن صافلانه الهایدن
 بو وقت ده مکر محکم بلند قلعه سی برلان کنه هم شونداق شول اطرافده بولغان
 غیر خلقی لر بلاد بلغارده جای کونی بیک قصه بولادر ❀ دخی ایتمادر هجر تدن
 اوچ یوز سنه بعد ندره روس طائفه سی بش یوز کیمه وهر کیمه ده بش یوز کشى نهر
 خزر کا متصل نبطش دینکر یمننگ تارماغنه کردیلار اول اورنده خزر پادشاه سیننگ
 اول موضع فی صافلارغه قویغان عسکری آنلارنی دینکر کا یبار ما کاج پادشاه خزر
 برله مراسمه ایذب الاچق غنیمت لر ندن یارمنی ملک الخزر کا بیرمک بولوب
 نهر برله توشوب بحر الخزر کا کرمک کا اعزازت الدی لار و دینکر ننگ ارغى طرفنه
 اوتوب علی الغفلة اسلام مملکت لر ننگ چیتنده جیل و دیلم خلقنی و طبرستان
 و ابسکون و جرجان نو اچیسنى غارت قلب کوب قانلار توکوب یاندر ب خراب
 ایتموب اسیر لار غنیمت لار آلوب قایتوب نهر خزر آغز نه کیلوب شرط قلغان
 مال لر نی بیروب بولغه کردیلار ❀ بو حالنی لار شبه قومی و بلاد الخزر ده بولغان
 اهل اسلام بلوب ملک الخزر کا ایتمدیلار بور و سبه لار اسلام یورطنه کرب فسادلر
 قلوب قانلار توکوب خاتونلار و بالا چاغالارنی اسیر ایتمک لر بزنی یبار بز آنلاردن
 مسلمان قرداشلار من ننگ انتقامنی الامز دیب حاضر لندی لار آنلارنی خزر
 پادشاه سنه منع قلمق مهن بولمادی لکن روس لارغه اهل اسلام ننگ سوء قصد لر نی
 بلدردی مسلمان لر روس لر نی از لاپ چغوب صو برلان توشوب قارشى
 کیلوب کوز کوز کا قوشکاچ روس لر کیمه لر ندن چیتکا چغوب قراقارشى صف
 لندیلار مسلمان لر برلان اتل شهر نده اولان ازرق نصاری خلقی لر دا بار اییدی
 مسلمان لر اون بش منک یخشی اطلی و قرالی اییدی لار اوچ کون صوغشدیلار
 الله تعالی مسلمان لرغه نصرت بیروب روس فی بیک یهان قروب قایسی مقتول
 قایسی غرق بولوب هلاک بولدی لر آنلاردن مسلمان لر صوغشنده اولتور کان لر ننگ
 صانالغان قدر سی اوتوز منک قدر بولدی بش منک قدر سی کیمه برله بلاد بر طاس
 طرفنه کیلوب کیمه لر نی قویوب قور وغه چقدیلار آنلار ننگ بعض سنی بر طاس لر
 اولتور دیلار بعض سنی بلغار مسلمان لر نی اولتور دیلار روس لر بعد ذلک بو

اشنی قایموب قلمادی لار * مترجم فقیر دیر که بلغار مسلمان لری او کتور دیلار دید کنندن مرادیور طارنده قالغان لری بولور مقدمه بو عملکت مسلمان لری همه سنی لار شبه دیب تسمیه ایدلادر دیکن ایندی * بو حکایت خزر مالکنک و بلغارده اسلام شایع بولوب مسلمان لر قوت لثوب خاقان الخزر ننگ نقوذی بتوب حتی مسلمان لری منع ایدب کندسی ننگ معاهد دوست لری روس لرغه امداد ایقا آلهای فقط آنلرغه خبر یتکور مکدن باشقه دن عاجز اولدقنه دلالت ایثار * مسعودی رحمه الله بو حکایت فی مروج الذهب نام کتابی ننگ نسخه مطبوعه سنده بلغر دیو لام برله تلفظ ایلدر * اما یاقوت الحموی معجم البلدان کتابنده بوسوزنی مسعودی دن برغر ماده سنده نقل قبلوب ایثار مسعودی ننگ برغر و مدینه البرغر دیب ذکر قلدغی اول مشهور بلغار بو صفت لر کلسی بلغار صفتی آنلر فی من کمان قلمای من مکر و احد لغه آخری اوزرینه در لکن ساحل مانطس ده دیکانی صحیح و موافق دکل منم ظنم ده مدینه البلغار برله بحر مانطس آراسنده مسافه بعیده در * مترجم فقیر دیر که یاقوت الحموی ننگ بوسوزنی البتہ حقیر لکن مسعودی عبارتنده سهو ناسخ دن بر عبارت قالغان بولوق کرک چونکه مسعودی اوزنی بلغار برله قسطنطنیه آراسنده ایکی آبلق مسافه دیر و بحر خزر فی بحر مانطس غه و خلیج قسطنطنیه کا متصل دیکن سوزنی رد قلا در و بو بحر ننگ ایکتیمی بحرا کتصالی یوق بحر صغیر در و بوقصه معروف و هر خلق بلاد و قتی دغی معلوم دیر * شمس الدین دمشقی ایثار و اما البلغر فمنسوبون الی السقع و هم مسلمون اسلاموا ایام المقتدر و بعثت ملکهم الی المقتدر یطلب منه فقیها یعرفه قواعد الاسلام فاجابه الی ذلك ثم وصل جماعه من البلغر الی بغداد یریدون الحج فاقیم لهم من الدواب و الاقامات الوافرة ما استعانوا به و سالهم سائل من ای الامم انتم و ما البلغر فقالوا قوم متولدون بین الترتک و الصقالبه دیو * ابو عبد الله محمد بن عبد الرحیم بن سلیمان النر ناطی بلغارغه شیر مره کیلوب قاضی بلغرغه تکرار ملاقات اولغان کتفه الالباب نام کتابنده ایثار بلغار ذات جانبین بنالری آغاجدن و قامشدن اول اتل نهری اوزرنه بناء قلنغان جامع لری بازارده سوار هم شول نهرده بنالری کبر او ی لار ولهم مزارع و الخیر بها و اسع دیر * دغی ایثار بلغار و خزر لسانی بر ابر طاس لسانی و روس لسانی باشقه بلغار اسم شهر آنده مسجد جامع بار اهلی مسلمان یقین ده دغی بر شهر بار سوار دیلار آنده هم مسجد جامع آنده اون منک ایر بولور بنالری آغاج دن * مترجم

فقير ديركه بوسوار شهري ننگ خرابه سى شهر بلغارغه بيك قريب شول اطراف
 مسلمان لرى حاضرده هم سوارديب سويلاشالار خرابه سنده بر روسيه قريه سى
 اولتورا ايسكى غورسيخه ديلار ❁ دخى ايتادر بر طاس بر قوم ننگ اسمى آنلار
 ننگ ولايقو اسعه لرى بار آنلارغه نسبت بر له بر طاس چيرى ديلار خزر كچه كدش
 آر الرنده اينكچى قوم يوق اتل بويته جه ايلكان لر آنلار مسلمان جامع لرى وار
 تل لرى تركى هم دكل خزرى وبلغارى هم دكل بر طاس ناحيه و شهر كا اسم آنده بر نوع
 تلكى بار غايه كور كام قزل توستلى كوب جونلى آنندن فر ابر طاسى يعنى شول اسم بر له
 معرفى وطون چغادر ❁ اتل دن يعنى استرخان شهر نندن بلغارغه قروغ يولدن بر آى
 قدر صودن منكان ده ايكي آى توشكانده يكر مى كونلك مسافه ❁ ابو حامد الاندلسى
 ايتادر لباس بلغار و خزر و بچتاك قر اطق تامه يعنى اوزن كولهك روس لباسى قسقه
 بشجر دخلقى بلغار طاعننه بلغار داسودافى السهور والسحاب والقائم والفنك والشعاب
 والارنب والشمع والنشاب والعسل والبنديق والرقيق والغنم والبقر وغراء السمك
 واسنان السمك والكهربا والكينهخت والسيوف والدروع والخلنج ديدر يعنى
 كس وتين وصوركا وقارصق وتولكى وقويان تير لرى وشمع واوق وبال وچيكلاوك
 وقول وقوى وصغر وبالق جيلهى وتشى وكهربا و صاورى وقاچ لر و صوغش
 كيهى كبله روقاين اغاچى روس اوچ طائفة برسى بلغارغه يقين حكيم ار لرى
 كيفى شهر ننده تورادر اول بلغار دن زوررق ❁ شمس الدين الدمشقى ايتادر اما
 بر طاس فطائفة منفرشة على نهر يسمى بهذا الاسم يصب فى نهر اتل وهم اصحاب
 بيهوت من خشب وخر كاهات ومسافة حيزهم خمسة عشر يوما ولهم لسان خاص
 ❁ واما الفتيق فمساكنهم فى جبال وغيابض من وراء بند شروان عايلى بحر
 الروس ولهم عليه مدينة اسمها سرداق والبحر ينسب اليها ومنها يمتازون لان
 التجار تصددها لبيع ما يجلبونه اليهم من الثياب وغيرها ولشراء الجوارى
 والبهالك والقدنس والبرطاسى واقام الله تعالى من هذه الطائفة بهصر والشام شعر ❁
 ❁ قوم اذا قتلوا كانوا ملائكة ❁ وان هم قاتلوا كانوا عفاريتا ❁
 والفتيقي طوائف كلهم ترك وهم بر كوا وطقسبا واينباويرت والارس وتبرج اغلو
 ومنكو اوغلو ويك وهو علاء قد صاروا خوارزمية وفيهم طوائف اصغر مما ذكرنا
 وهم طغ وبشقورط وقهنگو وبرزانكى وبيجاوقر ابوكلو وان وجرطن وغير ذلك من اخذ
 يطول ذكرها ❁ ودخى مجمع الانساب ده ايتادر بلغار درميان مغرب وشمال افتاده وبقطب

شمالی نزدیک ست و ایشانرا دوشهرست یکی راسوار خوانند و دیگر رابلغار و میان
 دوشهر دو روزه راهست و رودی در میان دوشهرست و بر کنار رود بیشه بسیارست
 و ایشان جهله مسلمانند و پیوسته با کافرها جنگ کنند و در بیشه های ایشان سهور
 و ستیاب و قنبر بسیار باشد مترجم فقیر دیر که بوشهر سوار سنبر قلعه سی توکل
 میکان زیرا که حاضرده سوار دیب معروف شهر خرابه سی شهر بلغارغه بیک یقین
 ایکی ارالرنده آندای صویوق ❁ و دخی روضة الصفا ده ایتمار ایشان همه مسلمان
 و حنفی المذهبند دیو و حنفی المذهب اولان علماء دن استفتا لری و اهل بلغار
 سعی و هدایت لری بر له اسلام غه کرگان باشقر د لر اخلاف لری ننگ حنفی المذهب
 اولما قلری روضة الصفاء کلامنی موعید در فرهنگ ده بلغار و سنغار دوشهر کوچک کند
 دیر - رساله الانتسابده ارض البلغار بلاد الاتراك الاسلامیه اسلمو فی الدولة
 العباسیه فی خلافة المأمون والوائقی بالله واسلم مرة فی خلافة القائم بامر الله ثلثون
 الف خرگاه دیر ❁ یاقوت الجوهی حلب شهر ننگ کورب باشقر د ملاسنندن ایشتب
 نقلند ایتمار بزنی شهر بلغار دن قدیم زمانده یدنی کشی کبلوب حسن سعی و جهیل
 دعوت لری بر لان اسلام غه داخل ایتمدی لار دیو ❁ بعض توار بیخ ده بر طاس بلغار غه
 توقاش آنلر بر تون جیر ده انل اسم لی خزر نه قویا تورغان بر نهر بوینک جیر لری
 توغای و جیش اورمان کوبیرک آغاچ لری قاین آغاچی آنلر بر له بلغار آراسی
 اوچ کون لك مسافه حیوان وایکون و قرال لری بار پادشاه لری بنه حیوان بیرالر
 مسلمان لور که سعی کیلسه مال دن عشر الابر کیم و مقبره لری مسلمان لور کیمار نه
 و مقبره لری بنه او خشا بد بلغار لری آنلر نی غزاق لری آنلر خزر بر له بلغار آراسنده
 آنلر بر له خزر آراسی اون بش کون لك مسافه آنلر خزر پادشاه سنه اطاعت ایده
 لر آنلر دن اون منک آطلی عسکر چغادر آنلر ننگ ضبط فلانورغان رئیس لری
 یوق لکن آنلر ننگ هر بر جمله ده بر شیخ لری بار شوننگ حضور نه حکم کا کیمار لار
 ❁ مترجم فقیر دیر که بو حال لری اسلام غه کر مکلا رندن مقدم اولان حال لری
 اولتی کرک والا آنلر نی بلغار پادشاه سی اوز نه یقین موضعه مخالفی کشی نه
 قویاس ایتمدی مع ذلك آنلر شول وقتده هم مسلمان غه تقلید بر له آنلر رسو منجه
 عمل ایتمار ایرکان آنلر ننگ مسلمان اولد قلر نی و مسجد جامع لری اولد قنی ابو
 عبدالله الغرناطی و غیره بیان ایده لر ❁ و دخی نجم الدین الراهنی مختصر القبری

شرحنده اوزی ننگ استادی فخر الدین بدیع بن المنصور القرظی دن نقل
 ایدیه اول ایقادر بز ننگ قلاغمنغه توشدی کم بلغار اهالی سی شیخ سین السنة
 البقالی دن استفتا قلدیلار یسع نمازی خصوصنده بز ننگ بلاد مزده جای ننگ
 اوزن کون وقت لر نده شفق غایب بولمی یسع وقتی کر می بز کا شولای
 بولسادا یسع نمازی واجب اولور ما دیو اول فتوی بر دی وقت کر ما کاج
 سز دن عشا ساقط دیو بو خبر بخارادا امام شمس الاثمه الحلوانی کا ایر شدی
 اول بقالی ننگ بویله فتوی بیر ما کنی بیگ استبعاد قلوب اوزی ننگ بر
 شاگردی خوارزم کا یبار دی بقالی ننگ بو فتویسی سبب لی الزام و خطاسنی
 اظهار اوچون جامع خوارزمده الوغ و کچک آلدنده صورارغه قوشدی کم بش
 وقت نماز ننگ برسنی انکار قلوچی یعنی فرض توکل دیکان کشی کافر بولادر
 ما دیو اول شاگردی بقالی دن باروب صوراعاچ شیخ بقالی آننگ مردانی سیز دی
 وایتدی طهارت ننگ فرضی نجه دیو شاگرد درتدر دیدی بقالی ایتدی
 بر آدم ننگ ایکی قولی ترسکندن یوقاری دن کیسلکان اولسه آننگ طهارتی ننگ
 فرضی نجه دیو شاگرد ایتدی اول تقدیرده لوچ اولور بقالی ایدی
 بونماز مسئله سنده هم بیله در شاگرد بقالی ننگ بوجوانی حلوانی غه سویلا کاج
 بیگ استحسان قلدی خوش کوردی دیو بو سوزنی متاخرین دن کوب
 کشی لر آلوب تصانیف لر نده ذکر قلدیلار آنکار بناء عشاء ساقط دیو بیگ
 کوب کشی مغرور اولدیلار و لکن علماء محققین و فحول فضلاء مدققین عتهدین
 بو قول نی قبول قلمایلار زیرا که جز ما و یقینا دلیل قطعی من الکتاب والسنة
 المتواترة والاجماع برله ثابت بولغان فرض قطعی منتفی بولمای خبر واحد
 ظنی الثبوت و ظنی الدلالة برله ثابت بولغان شرط ننگ انتقاسی برله نازبا
 بقالی ننگ قیاسی دلیل قطعی کا قارش بولغانی اوچون اورنسر ن ثالثا قیاسی
 درستده توکل زیرا که قولی کبیسک کشی ده عمل فرض یعنی الله تعالی ننگ
 یومتغه قوشقان اعضاء بتکان ایکچی جبرنی یومتی برله امتثال یعنی الله
 تعالی ننگ امرنی برجا کیتورمک تابلا ایدر قطعاً و یقیناً اما عشا نمازی ننگ
 وجوبینه بعض حدیث لرده وارداولان شفق غایب بولمقنی شرط اولدقینه عمل
 ایتسه دا اول ظنی ثبوت و دلالة باشقه دلیل لر مطلق و قطعی مثلاً قرآن آیت لری

حافظ شمس الد
 ین الذهبی
 رحمه الله قاف
 مضه و مه و فتح زاء
 معجیه و سکون باء
 موصل و نون برله
 ضبط قلدی
 بعض متأخرین
 بدیع الدین
 ابو عبد الله
 احمد بن ابی بکر
 بن عبد الوهاب
 الحنفی المفسر
 کان مقیم بایسواس
 سنه ۱۰۰۰
 و ستمائة دیو ذکر
 قلدی والله اعلم
 بالصواب منه
 صلوه الله تعالی

ودعى ليلة الأسراء عند يثمد أول هر كونده ايللى وقت نماز فرض اولدى
 بعدنده بش فرض بولوب قالدى بو دليل لر وقت متحقق بولسا و بولماسه
 عشا فرضيته قطعاً دلالت قله وبالغرض شفق غايب بولمق فى شرط ايتكان
 قطعى دليل بولوب مثلاً ويحب العشاء فى موضع يغيب فيه الشفق مضموننده
 برأية قرآنيه بامتواتر حديث رسول الله بولسه اول تقديرده اول دليل كا
 قراغانده غيبة شفق بولغانان موضعه عشاء واجب بولوغه دلالت قاهاسه دا
 مطلق دليل لر قطعى آناره قراغانده كما كان فرض لغى بر قرار باقى ولا محالة ثابت وما لانكه
 غيبة الشفق نك شرط اولها يقينه قطعاً دلالت ايدر دليل يوق * ايمدى مجتهد
 بارع دن نپچوك بى وجه بيله فاسد فتوى ويومك صحيح و متصور اولور حين
 غاب الشفق ديوصادق بولادر غايب بولغان موضعه هم حين حرم الطعام
 والشراب على الصائم ديهك صادق اولدى كبرى برده روزه بولغان هيد
 كونلارنده هم اكر اول شرط بولوغه دلالت ايتسه ايدى عبد كونلارنده فجر
 واجب وفرض اولهاسه كرك ايدى نك آتيك وقت الاراحة ديهك صحيح وكند
 عرفنده چاي وقتنده كيلورمن صحيح اول كون اراحة ونهار رمضان كبرى
 چاي اچلماي قالنسه دا - حديث شريف عبارته سى حين غاب الشفق
 وصلّى بى الفجر حين حرم الطعام آه وارد اولغان * رابعاً بقالى دن بيك
 ضعيف طريق برله نقل قلادر ايشتما كچى غنه سويلي اورام خبرى كوك كنه
 * خامساً اول بقالى نك حالى معلوم دكل هيچ بر طبقات ياتوار يخ كتاب لرى نك
 معروف و متداول بولغانى نك هيچ بر سنده يوق مجهول كشى نك فتوى سى
 هم روايتى قوتوله ايدر * زاهدى دن الغان متأخرين نك اكثرى اول بقالى فى
 زين المشايخ ابو الفضل محمد بن ابى القاسم بن بالحول الخوارزمى المعروف
 بالبقالى ديوب زعم ايدالر * درست اول بقالى معروف هم طبقات الفقهاء
 كتاب لرنده مذکور لكن اول شمس الاثمة الخوائى برله بر عصر كشى سى
 دكل بيك كوب صونك چونكه اول زين المشايخ ابو الفضل البقالى فى جواهر
 مضينه وغير هاده سنه ١٠٨٦ هه سمانه وست وثمانين بجر جانبية غوار زم وفات اولدى
 وقد نيف على السبعين يعنى ياشى يتمش دن اوزب ايدى ديلار * اول
 جار الله الزنجشورى صاحب الكشائى نك شاگردى ايدى * صاحب كشائى
 هجرت دن بش يوز اوتوز سكرنجى سنه ده وفات بولدى جرجانية شهرنده

وسنة اربعمائة وثمان وستين ولادت تابغان ايدي زنجشتر قريه سنده * اما
 امام شمس الائمة الخواثي ابو محمد عبد العزيز بن احمد بن نصر بن صالح
 البخاري درسنة اربعمائة وثمان وتسع واربعين كش شهر نده وفات اولوب
 بخاراغه نقل وآنده دفن ايدلدي آنك شاكردلرندن شمس الائمة ابوبكر
 محمد بن احمد بن ابي سهل السرخسي سنة اربعمائة واربع وثمانين باخ ده وفات
 اولدي وذلك كله مشهور معروف لاشبهة فيه * وعلى هذا شمس الائمة
 الخواثي رحمه الله بوزين المشايخ البقالي نك استاذ نك استاذ لري طبقه وعصر نده
 اولادر هم آنك ولادندن آتمش دورت ياكه آتمش بش سنه مقدم وفات
 بولغان بولادر بس مذکور زاهدی استاذندن نقل قلغان حكایت نچوك درست
 بولهقی كرك * دخی ملا اشنيان بن شير نيزان بن يار محمد الخوارزمي نام ذات بو
 بلاد مرده اشنيان افندي واشنيان اخوند ديب معروف غوار زامن منكنه بوز سكرسان
 حد و دنك كيلوب برنجه مدت قر اقلار قريه سنده وغير موضع لرده درس ايتوب شغل
 لانوب بالاخيرة قرغالي ده عبر ايدب سنة الف وماتين و خمس وفات بولوب
 قرغالي مقبره سنده مدفون قهرى معلوم * اول درست عهد عالم اولماغان
 اما بلاد مزده بازاری زور و اعتباری بلند بولغان بر عقايد البلغاريه ديكان
 ركبك الاسم واهى المسمى تركى رساله سى هم وار بولاده كيلوب زاهدی وغيره
 كتابلارين كورب غايب بولماي عشأ ساقط ديوبيك مبالغه قلغان حتى
 خلق جمع قلوب جاى كوئى تون بيك قصقه وقت لرده مناره لرغه منب بيك
 تاو باشلار نده كيچ اوتكلرب شفق غايب بولمايدرديب كور سانب خلقغه اشهاد
 قلغان * اما آندن مقدم تنكى قريه سنده امام اولوب وفات اولغان امكه
 ملا ديمكه معروف اعظم بن عبد الرحمن التنكى نك سنة الف ومائة وست
 واربعين يارب تمام ايتكان كتابنده يازغان سوزى بلاد بلغارده اقصر الليال ده
 صبح صادق اثر نندن مقدم عشاء نمازى نلنور قدر زمان اچنده هورت غيبت
 ايدرسه تاخير لازم در وقت موجود ايش اكر شفق غيبت ايتمايچك اولورسه
 ياخود صبح دن مقدم غايب اولساد الكن نماز قلورلوق وقت اولماسه بوضورت لرده
 عشاء نمازى فرض دكلدر جماعت برله نقل هم اوچ ركعت نقل اوقهقى
 مكر وه وعرامدر واكر ترك اولنسه احتمال واردر كه عوام الناس اوسط ليال ده
 دخی عشاء نماز بن ترك ايدرلر وهم علمايه طعن ايدرلر كه بش وقت نمازى

صاحب القاموس
 وغيره سفر جل
 ورننده فتح راء
 معجمه ومبم وسكو
 ن خاء معجمه برله
 ضبط ايتديلار
 مد حنده امير
 ابن وهاب (شهر)
 واعر بان قره
 زنجشتر باهرى *
 اذاعد فى اسد
 الشرى زنج
 الشرى ولولاه
 ماطن البلاد
 بند كرهامج اولمار
 فى الاقطار مجد او
 مقورا منه ساهه
 الله تعالى

تورت ايدرسوز ديو صيانة للعوام ودفعاً لظعنهم بر نوع اوزرينه عشاء
 ووترى نيت ايتهارى در آخر عشاء واخر وتر ديو امام ومنفرد اما مقتدى لر
 ما يصلبه الامام ديونيت اين لر امكه ملائيكه مره اخرى فتوى سى اوقات صلوة سبب
 ظاهرى فقط علامت انتقاسى مستلزم سقوط دكل خروجاً عن الحلاق واحتمالاً
 فى العبادات قضا اوديه لر انتهى حاصل كلامه * لكن جزء اخير وقت ده صلانه
 اهل اولان لر حقه اذ انى صغير ماسه دم ائمه ثلاثه قاشنده خلاف لر قضا واجب دغى
 قضاء صورتده عشاء كذا ديونعين واجب وكثرتى تقدير نده مجهول اولور سه اول
 عشاء ديهك اولى دره بس امكه ملا كلامندن مستفاد بولدى اول عصرده بلغارده
 شفق غايب بولهاغان وقت لرده هم عشا او قلاوشايغ حتى عوام الناس آراسنده
 مشهور ايكان * ودغى معلوم بولدى بزنگ بوبلا دمرده سقوط عشاء فتنه سنى
 اولواخر القافلوچى خوارزم اهلندن اولغان زيرا كه اهل بلغار اول اسلام لرنده
 اوق عشانى قالدرملى اوقغان لرى اءمدين فضلان ومنكور استتقارلى ومنكده ايكى
 يوز قبلنده اوقدقارى امكه ملا كلامرندن معلوم اولدى * وبعد ذلك ملا ابو النصر
 القور صاوى ظهور ايدب تصانيف محققين فى استعمال قلوب بومسئله ننگ حقيقتنه واقف
 اولوب رساله لر تصنيف وهر مجاسده مذاكره ومناظره ايله كويب لرنى حق
 بولغه هدايت قلوب انشاء الله ثواب عظيم كامستحق اولسه كرك اننگ مذهبنه
 ورأينه موافق اولان شا كردلرلى ننگ افضل واعلمى ملا محمد امين بن سبى الله
 النلاساوى وملا نعمان بن امير بن عثمان الثمنى وملا جمال الدين بن
 شمس الدين بن حسام الدين بن عبد الحميد الصباوى در * ملا ابو النصر كا
 مقابل اشنيان افندى ننگ اتباعى شا كردلرندن وغير لردن ملا فتح الله بن
 الحسين بن عبد الكريم الاروى وبرادرى ملا حبيب الله ايشان وملا بايراد بن
 محرم بن موعمن المنكرى وملا فيض بن عبد العزيز بن عبسى الكنارى وبرادرى
 ملا عابد حضرت ديهكله معروف ذاتلار وانلار ننگ اتباعى جانب سقوطده
 بولغان لار * كچه مشاهيردن محمد جان مفتى وابراهيم افندى ومحمد رحيم
 اخوند الميكروى وملا عبد الله بن يحيى وملا تاج الدين الاشرافى وملا نعمه الله
 بن بيكتمير الاسترلباشى وملا شرف الدين بن زين الدين الاسترلى وملا
 على بن سبى الله القونقارى وعبد السلام المفتى وملا اسحاق بن سعيد الكنارى
 ودامادى ملا فخر الدين بن صادق السونى وملا فخر الدين بن عبد الرحمن

البختیاری و جوب طرفنده بولوب هر قبسی بر تورلی وجه لر برله تمسک
 قلغان لر بولساده آنچه حقیقه حاله واقف و غور مسئله فی کما ینبغی عارف
 یالغوز ملا ابو النصر اولغان * ملا ابو النصر نیک مخلص لری قران بای لرندن
 بشیر بن عاید بن زاهد و موسی بن اسماعیل بن آپانلی و عبد الله بن عبد السلام
 المپکروی و خصوصا اوغلی موسی ملا ابو النصر نیک شأنی توفیع و مقاتلی
 ترویج قلو رغه زیاده سینه اجتهاد ایتمک لرندن بو خصوصده محمد جان مفتی کا
 کراکچه هدیه و تحفه لری تقدیم ایله ملا ابو النصر نیک مقاله سنی عرض
 ایذب اول بولسه من نیرسه کا مهر بایصب بیرسام اول حق لقه ایلانده در دیب
 اعتقاد ایتمکندن بیله قول ده بار ایکن دیب بلب فتوی بیرب و جوب طرفنی
 اغذ قلب سقوط طرفنه ذاهب اولانلری عشاء قالدیر ماسقه امر لر یرتوب مخالف
 اولانی عزل برله تهدید قلب اول طرفنی خیلا مضایقه غه توشورکن * ملا
 ابراهیم افندی مفتی کا خادم حلقه برکوش و اخلاص کیش اولدغندن طرفنی
 توتوب اقرب بلاد برله تقدیر قلمق برله عشاء او قوغان * ملا محمد رحیم اخوند
 بر طرفدن افندی کا علاقه و اتصالی اولدغندن و بر طرفدن قریه سی نیک بایلار نه
 موافقت دن و ملا عبد الله اولسه بز نیک آبراغلی او قیدر ایسی او قباغان دن
 او قغان آرتوق دیب * ملا تاج الدین اولسه افندی نیک شاکردی و قرینه
 دامادی اولدغندن * و ملا علی ایشان آننک شاکردی اولدغندن مفتی به
 قول شفق حضرت اول غایب بولا غایب اولهای قالغان حضرت دکل بلکه حضرت
 دیب واسترلی طرفی لری شیخ لری اولان تورکمان ایشان دیومعرفی خلیفه
 نیاز قل غه متابعه اول ایسه ملا ابو النصر غه رأی ده موافق و آننک اقوالنی مصدق
 و مصوب ایسی * و عبد السلام مفتی استرلی باشی نعمة الله ایشان غه متابعه ❁
 و ملا فخر الدین البختیاری محمد رحیم اخوند شاکردی اولدغندن بخارا پادشاه
 سی امیر حیدر دن فتوی صوراب آلوب * و ملا اسحاق و ملا فخر الدین لر محل
 غروبده شفق غایب بولادر کر چه ایکچمی طرفنه قالوب بالکبة غایب اولماسادا
 دیو * و بعض لری شافعی مذهبی برله دیب * و بعض لری احتیاط دیب هر
 قایسی بر مذهب برله بارب عشاء او قغان لر * ملا حبیب الله بن رحمانقلی مرحوم دن
 ایشتکن سورن الحاصل امام اعظم مذهبنده تورب شفق غایب اولماغان وقتنده عشاء
 او قوب بولیدر دیدکی در ایله ایسی بز عشاء مسئله سنی اوشبو موضعه توفیق

ایذب اصل مقصود تواریخ بلاد من هقنده سرد مقال ایدالم فی سنة ثلثمائة
 وخمس وسبعین بلکه آنندن هم مقدمه نصرانیت دیننه دخول ایدن روسیه
 حکمداری ولادیر ادیانندن برنی اختیار قلمق و داخل اولمق قردندن اولدق زمانندن
 شهر بلغار دن اهل اسلام علماسنی طلب ایدب ملک بلغار برنجه علمانی تعیین ایلاب
 آنلار روسیه ملکته وارب احکام اسلام فی بیان قلدیلار بوا یسه بلغارده اول وقتن
 اسلام قوی و اهالی سی دین اسلام ده ثابت و راسخ القدم و احکامنی عالم اولدقلارینه
 دلالت ایدب و یاقوت الحموی سنة ستمائة وست و عشرین وفات اولمش در باشقرد
 ملاسندن نقل ایله سبب اسلام لرنی بیک قدیم زماننده بلغار اهالی سندن یدنی نفر
 آدم کیلوب بابالرنی حق یولغه کوندرگان لر دیدور * بوسوزدن مستفاد
 اولدغی آنلار ننگ اسلامی بر ایکی اوچ قرن کنه مقدم بولورغه کرکماس والا
 آیرماچق ایاتور ایدی بیک قدیم بولوب آنلارغه تاریخ اسلام لری غیر معلوم
 اولدقته دلالت ایدب بواوچ جهلرننگ هر قیوسی ایسه بلغار اهالی سی ننگ
 اسلامی دها کوب مقدم خلفاء عباسیه دن هارون الرشید و مأمون لر عصر نده
 بلکه قبل ذلک اسلامغه داخل اولدق لری نه دلالت ایقادر * وعلی هذا اهل
 بیت ملک لری اول امرده کل سی اسلامغه داخل اولمالی داخل اولانلری ننگ
 عصر لری انقضاسی بعدنده دولت لری مرة اخرى ایکنچی دین و ملت اهلی قولینه
 مقوض اولوب آنلار ننگ اولی مقتدر بالله خلافتنده اسلامغه داخل اولغان اولور
 * فصل فی غزوات بلغار * بلغار اهالی سی شیجاع و بهادر و شدید الباس
 و کثیر الغزوات و دین دار و کثیر الخبرات اولغان لر و لهذا آنلر الات و اسباب
 عمار به نی تعظیم و احترام قلب بوصفت لر برله افتخار قلغان لر حتی مقبره لر نده
 وضع ایتمکسی لوح لر نده فحل الحکار به معنی سنده یواری ورجل المبارزة
 معنی سنده الشواری و الفحس و اوکوش و خیرات ایاسی کبی عبارت لار
 یازغان لر و آنلر ننگ اجمال احوالی برنطیه اهالی سی و روم خلقتنه قیصر لرغه
 ابتدا بشیور سنده * بلادیه تمامنده فی الجمله معلوم اولدقته نقل لر وار اطراف
 لری نه هجوم لر نندن معلوم اولمش آنلارنی غون لار و او طوغر لار و قوطوغر لار دیو
 برنجه اسم لر برله تسمیه ایتمدیلار * آنلار ننگ جول لارن قطع و بلادنه
 هجوم لارن منع اوچون قیصر اناسطاسیه اوزون و بیوک قیما قیدر سادا
 آنلر منع لنهای * یوستینبان قیصر عصر نده دخی هجوم ایتمدیلار و ایکنچی

سندسندہ مرۃ اخری هجوم ایتسالاردا بود دفعہ اوزلری منہزم اولدیلار * بلغار
 پادشاہلر نندن زبیر خان نام ذات نہرا تئل ناحیہ سندن قوز غالب بیک زور قوت
 برلہ یوروب اسلوان و آندن غیر طوائفی کثیرہ فی ایارتوب آطلی عسکرلری
 برلان نہر طونہ دن یوز اوستونندن اوتوب شول اطرافدہ اولان اقوام مملکت لرنی
 تمام غارت و قتل عام قلب اوزی قسطنطنیہ دن اوتوزن چاقرم مسافدہ نزول قلوب
 یوستینیان قیصر بیک قورقمب قاطراب تتراب اموال وغالی القیمۃ اسبابنی
 قاعہ سی آستہ یاشروب دارالملکی الالہ برلہ کنہ خلاص تابدی * موننگ
 بعد ندہ نہرا تئل ننگ شرق طرفندن بیان خان نام ذات خروج ایدوب بلغار
 و آندن غیر شول مملکت دہ اولان طوائفی فی ہمہ سنی کندسندہ تابع قلدی * بعد ذلك
 بلغار حکمداری قرابات نام ذات ظهور ایدوب اوزندن صوننگ اوچ اوغلی
 برسی اولوغلاری باطیای توابعی برلہ کند وطنندہ قلوب بعد زمان خزر
 حکمدار نہ تابع اولدی لار ثانی قطراغ نہردن ننگ مغرب طرفندہ اوتوب توطن
 قلدی ثالث اسباروغ اکثر خلقی وموایشی سی برلہ دنیستر نہر نندن اوتوب
 بعض اسلوان فی تابع قلب برجان مملکتندہ قرار لندی * آنلر نہر طونہ اطرافنی
 غارت ایتدکلر نندن قسطنطنین قیصر بریہ و بحریہ دن کوب قوتلار برلان آنلار
 اوستونہ چقسادہ عسکری منہزم اولوب بلغاریلار تمام غلبہ قابوب قیصر و آندن
 غیر طونہ نواہیندہ اولان مملکت خاقارینہ خراج وضع قلدیلار * شول زمانہ دہ
 سنہ ستین ہجریہ بونلاردن بر طائفہ آیرلب طونہ ساحلندہ قرار تابوب
 دولت بلغاریہ صغری تشکل ایدوب علیحدہ بر حکومت مستقلہ حادث و بلغاریہ
 تسمیہ اولنوب روم خلقی آنی بلغاریہ صغیرہ اسمی برلہ نہرا تئل سواحلندہ اولان
 اصل و قدیمی اولان بلغاریہ کبری دن تمیز قلدیلار * بعض مورخار بلغار
 کبیرہ فی بلغار سوداء یعنی قرا بلغار * وبعض مورخلار بلغار بیضاء و بلغار
 داخلہ دیو تمیز ایدہلر * قرا دیہک خلفاء عباسیہ کا متابعدہ آنلر ننگ شعاری
 اولان قراعلم ولوا و قرا لباس اختیار ایتدکلر نندن * واق دیہک متمدن و اہل
 علم و صاحب دین و داخلہ دیہک داخل فی الاسلام اوفی محکوم الخلفاء دیہک معنی
 لرنندن اولور * طونہ بلغاری لرنندن حکمدار لری باغار نام ذات سنہ مائتہ واربعمو
 ثمانین ہجریہ رومی لردن اخذ ایلہ نصرانیتمہ داخل اولوب جہنم ننگ بر پوچہ اغندن
 اکثرچی سنہ کوچوب میخایل تسمیہ اولنوش * و آنلر ننگ مشاہیر نندن شمعون

نام حکمدار سنة مائتین و غمیس و سبعین هجریه دن سنة ثلاثمائة و ثلاثین کا قدر
حکومت ایدب بند قیبه و صرب و خرواوت و آندن غیر جوارینده اولان طائفة لر
ننگ جہمعی برله اتفاق قلب عقی عرب لر برله صاح ایدب فارغ بولوب
قیصر برله عمار به قلورغه حاضر لندی قیصر لر ننگ مرادی آنار ننگ تنصر ندن
آنار برله تعاون و اعتضاد ایدی خلافتی منتج اولدی * اصل بلغار اولان نهر اتل
ساملنده اولان شهر بلغار اہالی سی کورشی لری اولان روسیہ طائفة سی برله
دائمًا محار بہدہ و شدت عداوت دہ ایدیلار * شول وجہ دندر تمار طائفة سی
لسانندہ غایت اوصال و قاسی القلب کشی فی اورس کبک و اورس کونکلی
کشی دیب تعبیر ایدہ لر ننگ غایت زبون و اخلاقی دون و ناپاک کشی فی آر
و موقشی و چپر مش کبک و چین و بی ہمت کشی فی چواش کبک دیب تعبیر
اید الار * سابقا نهر اتل برله آغوب توشوب بحر خزر اطرافنی غارت ایدب
اسیر لر و غنائم آلوب قایط اتورغان روسیہ ننگ ایکی یوز ایلملی منک عسکر نہ اون
بش منک کشی لری غلبہ قلہ قارنی و امیر جعفر بن عبداللہ ننگ ثلاثمائة و اثنین
و ثلاثین حد و دندہ ایلملی منکدن زیادہ آطلی عسکر بر لان قسطنطنیہ فی غزا
قلغاننی مسعودی و اسلام لری بعدندہ خاقان خزر قصد قلوب آنی دفع
ایتم کلارنی زکریا بن محمد القزوینی نقل قلدی لر و آندن ما عدا آنار ننگ
روسیہ لر برله ہر زمان محار بہ و مقاتلہ لری و ار ایدی * ابن حوقل و ابن
الاثیر و غیر لر نقل قلدہ اوچ یوز ایلملی سکنچی سنہ روسیہ حکمداری اور لرینہ
ایل و کورشی لری قبیق دن بر طائفة ترکلار معونتی برله بلغاری لار غلبہ قلوب
صاح قلغان لار اول صوغشدا بلغاری لر کا بیک صنقلق کیتورکان لر صاح لرندہ
تاش صودہ یوزب قلماق تبکا بانقاچہ صاحنی صاقلامق بولغان لرو فی سنة ثلاثمائة
و اربع و سبعین روسیہ حکمداری ولادیمہر بلغارہ کیلوب بیک تا کید برله چنلاب صاح
قلدی دین اسلام فی استعسان قلوب قریب اسلام دیننہ دخول ایتمک اولدی
موندک بعدندہ سوز دل ارضندہ قحطلق بولغانندہ بلغاری لر روسیہ لر کا کوپ
ایکمک بیر دیلار * بعد ذلک صاح لری بوز ولوب سنہ اربعمائه و احدی و ثمانین
بلغاری لر روسیہ دن مورم قلعه سنی الدیلار * بش یوز ایلملی توقنچی سنہ
اندری بن ایوان نام روسیہ حکمداری بلغاری لر اوستونہ کباب غلبہ ایدب
امیر بلغارنی قاچروب علم لر نی آلوب ابراہیم قلعه سنی و آندن غیر بریچہ

قلعه لری یاندر دیلار روسیه طائفه سی بو غلبه لری نی یادر نه تو شور ب الی الان آب
 رومی اولنده هر سنه بیرام آیده لر * بش یوز آلمش یدنجی سنه منکور
 حکمداری اوغانی سر عسکر قلوب بلغاری لر اوستونه یباردی بود فعه بلغاری لر
 مظفر بولوب بیگ زور غلبه قلوب روسیه عسکر نی تمام تانی و نابود ایدب
 سردار لری اوزی کوچکا قاچوب غنه خلاص تابدی سنه بش یوز یتمش
 قوقنجی ده بلغاری لار مور مور زن قلعه لری نه هجوم قلدیلار * بعد ذلک روسیه
 حکمداری قبیجی تر کلاری بر له اتفاق قلوب ینه شهر بلغاری محاصره قلدیلار
 لکن روسیه ننگ حکمدار کبیری و سوالد بن یغور ننگ یاش بر اداری این ساوب
 مجروح اولد غندن مغلوب اصاح ایدب قایتب کبیدیلار * سنه ستمائة و خمس عشره
 و ثمانین دخی روسیه لر بلغار مملکتنه کیدیلار * سنه ستمائة و خمس عشره
 بلغار لر اوستوک شهر نی بارب آلدیلار * بعد ذلک روسیه لر بلغار مملکتنه کیلوب
 بیوک ایماندن ایکی قات قیما قلعه لی و اورطاسنده خندقلی آشلی قلعه سنی
 یاندر دیلار و خراب لقی لر قلدیلار * ابن الاثیر و ابن خلکان ایتارلر تئار لر
 در بند طرفندن کیلوب چغوب اوشبوا طرافنه اولان مسلمان و کافر خلق لری
 و خصوصاً الان و قبیجی و روس لری تمام قتل عام و فاعش غارت لر قلب اول یورط
 لر نی بالکبه خراب اولدق درجه سنه کیتوروب آنلردن فارغ بولغاچ آلتی یوز
 یکر منجی سنه آخر نده بلغار مملکت نی قصد قیلدیلار اهل بلغار آنلر ننگ خبر لری
 ایشدب آنلر بولنه نجه موضع ده کهن لر و بوکتور مه لر قویوب آنلر غه قارشلی
 چقدیلار تئار لر کهن لر موضع لر نندن اون غاچ آنلار نندن چغوب هر طرفدن تئار
 لر نی اوراب آلوب صوغش صالحوب تئار لر نی تمام اولدرب بیگ آنلر ی غنه
 قاچوب قوتولوب ستمسین طرفنه کیدب ارض طالقانده پادشاه لری چنکن خانغه
 ملاقات اولوب ماجری لر نی بیان قلدی لر * بو حادثه بعد نده دشت قبیجی تئار
 لر دن خالی بولوب یوللردا امنیت و سودالر آچلوب دستور قدیم اوزره قافلر لر
 یوری باشلادی قبیجی و روس لر ننگ سلامت قالغان لری مملکت لر ینه رجوع
 قلدی لر * سنه ستمائة و ثلث و ثلثین باتوخان عصر نده تئار لر دن سو بو طای نام
 سر عسکر بر له جمع عظیم لری بلغار غه کیلوب بلغاری لار تو باجی لک
 کورساتب اظهار اطاعت قلب تئار مملکتندن بر جرع و خراج کنار اولدق غه
 راضی اولدیلار * مع ذلک آنلر غه تئار لر بالکبه تسلط ایدب دولت لر نی

بغور مادی لر بلوک بلغار کر چه مداره قلب سکه و خطبه ده قشریک و اداعواج برله
 مطاوعت و اظهار طاعت قبلسه لر دا امانا وحشت و منافرت سبب لی عیار به
 و مقاله لری دخی اولور ایلی نناک منکو تیهور خان مسکر عظیم برله بلغاره هجوم
 ایله مظر اصاح قلوب قایتدی * وشول ساعت لردار روسیه دن نوغورد خلقی غیر
 مرة بلغار ملکتنی غارت قلدیلار * وسنه سبعمائة و اهلنی وستین روسیه لر
 زوقو طین قلعه سینه داخل اولدیلار * ایکتیچی سنه روسیه حکم دار لری
 دمیتری بن قنسطنطن و غیر لری ارض بلغارنی غارت قلدق لری اوچون بلغاری
 لر اوز بک خان حضرت لورینه عرض واقعه قلوب روسیه حکم دار لری برله مر افعه
 قلوب روس لر خان حضور نه حکم کاکیلوب مفسد و اوغری لری فی تابوب بیروب کنه
 خلاص تابدیلار * وسنه اثنتین وستین بلغار امیری فولاد تیهور زمانه سنده
 بلغاری لار نیزنی شور د حدوده هجوم ایتمسالار دا مه ای میرزا معونتی برله
 سوز دل حکمداری دمیتری بن قنسطنطن اوغلی واسیلی آنلر فی رد قلدی * ۷۷۶
 سبعمائة وست وسبعین نوغورد اهالی سی بلغار ملکتنی غارت قلدیلار سنه ثمان
 وسبعین ده روسیه حکمداری دیمیتری بن ایوان تمار تحت حکومتندن چقماقنی
 هوس و آرزو قلوب ارض بلغار دن بای جبر لری اوزی ضبط قلمق اوچون
 سوز دل عسکری برله قوشولوب بلغار ملکتنی غارت قلوب بر نیچه قریه لری فی وقران
 کیمه لری فی یاندر دیلار قران اهالی سی بش منک آنچه بیروب مسکوب طامغاچی
 سنی قبول ایتمدیلار بلغار امیری حسن و برادری محمود تو باجی لک برله
 صاح قلدیلار * سنه خمس و ثمانین توقطامش خان ترغیب و تحریض قلماقی
 برله بلغاری لر روس لری نهب و غارت و قتل عام قلدیلار * سنه ثلاث
 و تسعین روسیه حکمداری واسیلی بن دیمیتری بلغار ملکتنی زوقو طین و کرما
 نچک و آندن غیر قلعه لری آلوب اوزنی فاتح بلغار دیب ملقب قلدی * سنه ۸۴۰
 ثمانمائة و خمس و ثلثین واسیلی بن واسیلی ننگ سر عسکری بلغار غه داخل اولدی * لکن
 بالتمام روسیه قولنه کرماکی و بالکلیه خراب اولماقی فی روشده وقایون مانده
 خراب اولدیغی تحقیقا معلومون اولمادی ❖ و بالجهله تیهور زمانه سی منقضی
 اولغاچه دولت لری و ملوک مستغله لری سلسله سی منجر اولدی * کرچه تیهور
 بلغار غه کردی و اول بلده فی خراب و پادشاه و اکابر دولتنی اعدام قلدی دیو
 افواه عوام ده مذکور اولسادا تصدیق و انابته صالح دکل بلکه آنلر آنی مسام

الدين بن شرف الدين الهلبي توار يخندن آلوب ايتور لار اول ايساشايان اعتبار
 دكل ❁ ياقوت الجوى معجم البلدان ده تمار لارنى انتهو والى بلغار ديواختصار قلب محاصره
 وفتح وضبط لارنى ايتماي * روضة الصفاء وغير هاده آقصاب تيبور توقطامش خان غه
 عبور نده شفق غايب اولماي تورغان موضع كامنتهى اولدى ديب تمام ايتادر اما بلغارنى
 آلبى و خراب ايتماي وقتل عام قلدى ديكان سورنى ايتماي لار * آقصاب تيبور خطاى
 سفر نك ^{٨٥٧} نه ثمانهائة وسبع ده اوتر ديكان موضع ده وفات واوشبولفظ تار يخ وفاتى
 اولدى آنك عصرى بعد نده تمار خان لرى اسمنه بلغاردا مضروب تنكهر على
 الكثرة قابلادر بس تيبور بلغارنى بالكلية خراب قلدى ديدكى سورن باطلدر *
 ❁ فصل فى اثار اهل بلغار و علمائها ❁ الماس خان عصر نده بلاد نده
 اهالى و غير باذن علماء و احكام دين و شريعت دن خبر دار اهل علم و فضلاء موجود
 اولدى يعنى مفهوم اولادر مع ذلك تمار لرنك ايسكى مثل لرى و فتحة اولوغ
 قز انده قايناغان چى قالماس ديب دار الخلافة بغداده اياچى لربباروب تعليم
 دين و اداب اسلام و اصلاح ملابس و مساكن اوچون خليفة الاسلام دن علماء
 و هر باب ده ماهر صانع لر صورادى اما كندلرينه مخصوص مفصل توار يخ
 كتاب لرى قالما دغندن تفاصيل احوال و اعيان ملك و علماء و سائر رجال
 لرى نك اكثرى على الصحة معلوم دكل كرهه قاضى بلغار اولان يعقوب
 بن نعمان البلغارى نام ذات نك بلغار غه مخصوص توار يخ كتاب اولدى معروف
 و مشهور اولسادا اول كتاب بوز مانه زده عديم الاثار در حتمى كند عصر نده
 اروفي دولت لرى اعلان نامه لر طبع قلدر ب حسن اهتمام برله هر قابو
 بلاد اسلام غه بهار اول كتاب و رساله ابن فضلان فى از لاسه لردانام و نشانى معلوم
 اولمادى * ابو حامد الاندلسى سنه ^{٢٩٩} تسع و عشرين شهر بلغار غه ورو دايله
 او شبو صاحب توار يخ بلغار يه كا ملاقات ايدب آندن كروب سور لرنقل قلادر
 و زكريا بن محمد القزوينى انى امام الحرمين ابو المعالى عبد الملك بن
 عبد الله الجوينى اصحاب ندى ايدى ديدور ^{٣٩٩} نه خمسمائة و تسع و خمسين وفات
 اولدى ❁ و منهم ابو العلاء حامد بن ادريس البلغارى القاضى رحمه الله بو
 شخص دضى سنه خمسمائة حدود نده موجود ايدى كتاب زهرة الرياض صاحبى
 سليمان بن داود السعسبى كتابنى الشمس يدى مجلس قلوب زهرة الرياض
 و نزهة القلوب الهراض اسميله مسمى ايدب هر مجلس اولنده بو ذات واسطه

سرى بوليه بر حديث روايت ايله مواظ ونصايح سرد ابتادر * مجلس اول
ابتد اسنده مذکور عبارته سى بيله دور حدثنا الشيخ الامام الاجل الاستاذ فخر الائمة
غيث الامة شهس الشريعة قسامع البدعة محى السنة زين المذكورين تاج
المفسرين ابو العلاء حامد بن ادريس القاضى البلغارى قدس الله روحه
وعور بالرحمة والراحة ضريحه قال حدثنا الشيخ الامام الاجل سبى الحق حسام الدين
ابو الهعين ميهون بن محمد بن معتمد المكحولى النسفى رحمه الله اجه عين
باسناده عن عبد الله بن مسعود رضى الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه
وسلم ان خلقى احدكم يجوع فى بطن امه اربعين يوما نطفة ثم يكون علقة
مثل ذلك ثم يكون مضغة مثل ذلك ثم يبعث الله اليه ملكا فيكتب رزقه وعمله واجله وشقيقه
وسعيده وان احدكم ليعمل بعمل اهل الجنة حتى ما يكون بينه وبين الجنة غير ذراع
فيسبق عليه الكتاب فيعمل بعمل اهل النار فيدخلها وان احدكم ليعمل بعمل
اهل النار حتى ما يكون بينه وبين النار غير ذراع فيسبق عليه الكتاب فيعمل
بعمل اهل الجنة فيدخلها * مجلس عاشر ابتد اسنده حدثنا الشيخ الامام الاجل
زين الاسلام والمسلمين حامد بن ادريس قال حدثنا الشيخ الامام الاجل زين
الاسلام والمسلمين ابوبكر محمد بن عبد الله السرخكى باسناده عن ابن عور
رضى الله عنهما * مجلس ثانى عشر ابتد اسنده حدثنا الشيخ الامام الاجل الاستاذ
ابو العلاء حامد بن ادريس قال حدثنا الشيخ الامام الاجل ابوابراهيم اسماعيل بن
محمد بن الحسن الحسينى باسناده عن اصبع بن بنانة رحمه الله * مجلس ثانى وعشرون ده
حدثنا الشيخ الامام الاجل الاستاذ حامد بن ادريس رضى الله عنه قال حدثنا
الشيخ الامام الاجل القاضى عهـاد الدين ابوبكر محمد بن الحسن بن منصور النسفى
باسناده عن عبد الرحمن بن عوف رضى الله عنه مجلس رابع واربعين ده قال الشيخ
الامام الاجل الفقيه الاستاذ حامد بن ادريس قال حدثنا الشيخ الامام الاجل
الفقيه ابوبكر محمد بن عمر البزار باسناده عن ابي ذر رضى الله عنه مجلس ست
وعشرين ده حدثنا الشيخ الامام الاجل الاستاذ حامد بن ادريس قال حدثنا
الشيخ الامام الاجل الحجاج ابوبكر محمد بن على بن الفضل البزديغرى رحمه
الله باسناده عن جابر بن عبد الله رضى الله عنهما * مترجم فقير دير كه ابو الهعين
النسفى سنة ١٠٨٤ هـ مائة وثمان نسيه و ابوبكر محمد بن حسن بن منصور النسفى
الغويدي سنة ١٠٨٤ هـ مائة وخميس بخاراه * و ابوبكر محمد بن عبد الله السرخكى

سنة ١٨٤٥ خمسمائة وثمان عشرة وابو ابراهيم اسماعيل بن محمد بن الحسن الحسنى ابو اليسر البرزدوى وابو المعين النشمى اقرانندن ايدى وكتب عنه احمد بن محمد الحكيمى وابوبكر محمد بن عمر البزار وابوبكر محمد بن على بن الفضل النيسابورى البرزديغرى هر قايسى فى حدود سنة خمسمائة وفات اولميش لار بن ديغرى ضم باء موحدة وسكون زاء وكسر دال وسكون ياء اخر الحروف وفتح عين معجمه واخرى راء مهله برله خراسان ده نيسابور قريه لارندن معروف ومشهور قريه در *

ومنهم خواجه احمد البرغرى * صلوة مسعودى كتابنده خواجه احمد برغرى عبارته سى برله ذكر ايدى اما غير موضع لرده الشيخ احمد البلغارى سلطان محمد بن سبكتكين الغزنوى نيك استاذ وشيخى ديب مذکور در علاء الدين عبدالعزى بن احمد المايه برغى اصول فخر الاسلام شرحى كشف كبير و اصول حسامى شرحى تحقيق ده مواضع كثيره ده اسم ولقب وكنية ونسب لارنى ذكر قلهامى ايراد ايدى بعض سنده قال الشيخ الامام البرغرى رحمه الله وبعض لارنده قال الامام البرغرى رحمه الله وبعض مواضع ده وفى الطريقة البرغرية وبعض سنده قال الامام البرغرى رحمه الله فى طريقته ديدر * وفوائد الجواهر ده فنية دن نقل ايله وفى الجامع البرغرى لوقال لها ان لم اضربك فانت طالق فهو على اربعة اقسام ان كان فيه دلالة على الفور بان قصد ضربها فبمع انصرف الى الفور وان نوى الفور بدون الدلالة يصدق وايشا لان فيه تغليب وان نوى الابد او لم يكن له نية انصرف الى الابد وان نوى اليوم او الغد لم يحتمل بنية ودخى نجه موضع ده ايراد ايدى * ملا ابو المكارم نيك مختصر الوقايه شرحنده باب البيع الفاسده دخى مذکور در فوائد البرغرى هم معروف در * كشف كبير ده مبحث دلالة النص ده اولان كلامنى نقل ايله ابتداء و تقريره بعبارة الامام البرغرى رحمه الله الحدود شرعت زواج من الاقدام على الجنائيات وانما يحتاج الى الزاجر الشرعى فيما يهمل اليه الطبع واما فيما ينزجر الانسان عنه بطبعه فلا يحتاج فيه الى الزاجر الشرعى كشرط البول لا يوجب الحد لها ذكرنا والحاجة الى الزاجر فى اللواط ليست كالحاجة الى الزاجر فى الزنى اما فى جانب المفعول فلان الحد لووجب عليه انما يوجب استدلالا بالزنى والزانية انما يجمعا الشهوة على الزنى فاما المفعول به فبمقتضى بطبعه عن هذا الفعل اشد الامتناع على ما عليه اصل الجملة السليمة

فلا يحتاج الى الزاجر الشرعى فشرع الحد على الزانية لا يدل على شرع الحد على هذا وكذلك الكلام في جانب الفاعل لان طبعه وان كان يميل الى هذا الفعل ولكن الفعل لا يقوم به وحده وانما يقوم به وبآخر لا يميل طبعه اليه وفي الزنى يقوم فعله باثنين طبع كل واحد منهما يميل اليه فكان اغلب وجوده واسرع حصوله فكان احوج الى الزاجر فشرع الزاجر فيه لا يدل على شرعه في المتنازع فيه لان الحرمة المجردة يعنى فى الزنى بدون هذه المعانى وهى ان يكون غالب الوجود وان يكون فيه اهلاك البشر حكما وان يكون فيه افساد الفراش غير معتبرة لايجاب حد الزنى يعنى هى ليست بهوجبة لاحد حتى يرجحوا اللواطه عليه بالحرمة فيوجبوا فيها الحد بالطريق الاولى بل المعتبر ما ذكرنا من المعانى وهى فى اللواطه غير موجودة والدليل على ان الحرمة المجردة غير معتبرة ان شرب البول لا يوجب الحد مع كمال الحرمة اى مع كونه اكند فى الحرمة من الخمر فان حرمة لا تنكشف بحال وشرب الخمر يوجبه مع ان حرمتها تزول بالتخليل وانها لم تكن محرمة فى الليل المتقدمة وانها لو لوجود دعاء الطبع فى الخمر وعدمه فى البول انتهى كلام الامام البرغرى رحمه الله المنقول فى الكشف بعبارة ❁ وبالجملة بوذات عالم وفقه واصولى وبارع وفاضل زبير دست كشى شمس الاثمة السرخسى وفخر الاسلام البردوى وشيخ الاسلام غواهر زاده لم معاصر لارى وامثالى دري برغردن مراد اوشبو شهر بلغار اولدغى مسعودى وياقوت الجوى وغيرهما كالمند مذکور در شيخ احمد مذکور مدهنده دغى بوبيت فارسى انشاء ايداش دري شعر ❁
 خواجه بلغار كه او واقى اسرار بود ❁ هر كه شد بنده او بر همه سالار بود ❁
 پشته وكوه و جنگل كر وطن اوست چه باك ❁ لعل راقبت از ان كه بكوه سار بود ❁
 بومذکور شخص واحد يا متعددى معلوم من اولمدى طريقه بر غريه ننگ
 مجلد و تمام فى كوركائون ومالك اولغانين وترجمه الاحوال فى هيچ برتوارين
 وطبقات كتابنده الى الان تابغانين بوق والله سبحانه بكل شىء علم ❁
 ❁ ومنهم الشيخ برهان الدين ابراهيم بن خضر الباغارى الحنفى رحمه الله كتاب
 اصول الحسامى فى يازب تمام ايتدى بعدنك آخر كتاب ده ذكر ايتدى
 عباره سى بودرتم الكتاب بتوفيق الله تعالى وقت الظهور فى اليوم الثالث من
 شهر ربيع الاول سنه ١٠٧٠ هـ و خمسين وسبع مائة على يد العبد الضعيف الراجى

رحمة قر به اللطيف ابراهيم بن خضر البلغاري الهدى عو بين اصحابه ببرهان رزقه
الله تعالى علما نافعا وعهلا كاملا وصلى الله تعالى على محمد وآله اجمعين والحمد لله
رب العالمين نسخته سى صحيح وجلى وخطى منتظم وتعليه حلب ودمشق وسائر
بلاد الشام ده مئة اول خطر غه مشابه ومائل در مترجم فقير يندنده عوارى
الزمان جهله سند ندر *

ومنهم الشيخ ابو محمد صدر بن علاء الدين البلغاري رحمه الله در اصحاب ندر
تاج الدين ابراهيم بن محمد نام ذات اصول امام فخر الاسلام فى يازب آخر ندره
بو عبارت فى تحرير ايتهمش تم الكتاب وربنا محمود وله المكارم والعلو والجود
على يدى الضعيف الراجى الى رحمة قر به اللطيف ابراهيم شيخ بن محمد خواجه بن
مولانا تاج الدين القرتمنى وكان فى اليوم العاشر من جمادى الاولى سنة ٧٦٧ هـ فمس وستين
وسبعمائة والحمد لله رب العالمين * صاحب الترجمة ابو محمد البلغاري رحمه الله
ننك مذکور شخص غه ياردغى اجازت نامه سى آخر كتاب ده تحرير ايداش
بعبارته اير ايديله بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله الذى هدانا لهذا وما كنا
لننتهدى لولا ان هدانا الله والصلوة على رسوله محمد الداعى للحق الى الحق باذن
الله وعلى آله واصحابه الموعدين لامر الله وعلما شرعه المطلعين على حكم الاصول
واحكام الفروع بحمد الله وبعد فان الشاب الاعز الاكرم منبع الجود والكرم الفائق
على الاقران المقبل على اطلاع حكم القرآن تاج الملوك والدين بن محمد خواجه القرتمنى
المعروف بابراهيم شيخ وفق الله تعالى له كل ماسمع به المستمع والقارى قد قرأ على هذا
الكتاب الشريف المنسوب الى العالم التحريرى الظريف المحبوب ابى الحسن على
بن محمد البردوى رحمه الله وانا الداعى لكافة المسلمين ابو محمد صدر بن علاء الدين
البلغاري بصره الله عيوب نفسه وجعل يومه خيرا من امسه ثم انه لما قرأ من اول هذا
الكتاب الى آخره وامتل الى حكم امره واستجازنى فى درسه وبيانه بوسعه وامكانه
اجرت له فيه بتوفيق الله تعالى وتيسيره فى تأويله وتفسيره والله هو الموفق للسداد
واليه المال والمعاد وكان ذلك فى اليوم الثانى والعشرين من شوال يوم الاحد سنة ٧٦٦
ست وستين وسبعمائة * القرتمنى هر ايكسى ننك كتاب ندره مبهم واقع اولغان
القرتمنى تاء مئنة فوقانيه ياكه تحتانيه برلان مى قرتمنى وقرتمنى نام ندره ان مضافا ندره
قر به لروار ياكه قرتمنى ياكه غير بر لفظه معلوم اولها دى بو كتاب هم يد فقير ده
عوارى الزمان دن در *

* ومنهم الشيخ الامام خواجه حسن بن عمر البلغاری رحمه الله مشايخ كثيره
 وعرفاء وفيره كما ملاقات و اناردن استفاده ايتديساده شيخ سعدالدين الهوى
 مريدى اولقله معروفى دروعلى قول اصلى اذربيجان مملكتنده كنجه نام شهر دن
 اولوب لكن شهر بلغارده كوب زمان اقامت قلدقندن بلغارى ديمكه معروف
 اولمشدرفواه ناسده مذکور اولدغينه بناء شهر بلغارده ايك ان اعدا وحسادى
 بوتقريب برله متهوم ايلاب مناره دن آطيق غه مستحق قلدي لرى بعدنده
 قاجوب كيتوب خلاص اولمش شهر بخارا داغلنده حله باقان محله سنده بر مشهد
 وار خواجه بلغارى ديمكه معروفى وقبرى اوستونه رسم لر نچه هم بر علم منصوب
 وزيارت كاه در واهالى سى لسانندم خواجه بلغارى ديمكه شهر بلغاره نسبت ايله مشهور
 بناء على ذلك مرعوم ملاهسين بن الحمد بن عمر البلغارى القرغالى المعروف
 بالساعاتى رحمه الله سنه اربع و سبعين بعد الف و مائتين وفات اولوب وصيتى برله
 جنبنده مدفون قلتمش حسن وحسين البلغاريان در صدر الشريفة هيبدا الله بن
 مسعود بن تاج الشريفة الكرماني بخارادا ملاقات ايله شيخ حسن البلغارى غه
 انابت ايدب داخل طريقه وسالك مسلك ارشادى اولمش ديور شحات وغير هاده مسطور
 ولكن سنه ستمائة وتسع و تسعين شهر تبريز ده وفات اولدغى دخى مذکور در والله
 اعلم بالصواب واليه المرجع والهاب *

* ومنهم الشيخ برهان الدين ابراهيم بن يوسف البلغارى رحمه الله * كشف
 الطنون ده كتاب شرح اداب الصحايف فى بوذات تاليفندن ذكر قلدى
 ودخى فصول المسقى فى علم الجدل شرحها برهان الدين البلغارى اوله الحمد
 لواجب ابداع بقدرته آه ذكر فيه ان العلم باحكام الشريفة والاطلاع على دقايقها
 لا يمكن الا بعلم النظر والمهورون فى هذا الفن قد صنفوا الكتب وبحثوا وبيّنوا
 القواعد الا ان كتاب البرهان النفسى اعجبها تصنيفا فالله وسوامنى كتابة شرح
 آه ديودكر قلدى ايكسى بر آدمى ياكه متعدهمى معلوم اولمادى *

* ومنهم الشيخ قاسم بن ابراهيم القزائى رحمه الله * قاسم شيخ عز بن ان ديمكه
 معروف در مريدى عز بن ان الكوهزرى ايدى سنه ٩٩٨ تسعمائة وثمان و تسعين
 بخار اوسهر قند مايننده كرمينده وفات اولمش تاريجنده بوبيت افاده ايدلمش
 شعر * بتاريخ اوندان غيب * مقتداى زمانه شاه وكدا *
 * تواريخ بلغاربه صاحبه حسام الدين بن شرف الدين المسلى

نام ذات کلامنه بناء شیخ قاسم بن ابراهیم ینکا قران اهالی سندن وفاتی دخی
 آنده چاللی قریه سندن خلیفه یونس بن ذوالمحمد مریدی دیهش والله اعلم به
 والعهدۃ علیه فی جعل اسم ابیه ابراهیم وقران اهالی سی لساننده بودات قران
 اهالی سندن اولدغی مشهور حتی بعض لری قرانده مدفون دیولر ما وراء
 النهوده میانکالات و آندن غیر نواعی اهلی ننگ افواهنده قرانغه نسبت ویر مک
 وار اوز لر نده توارنا کیلکان یا که قران اهالی سندن سیاسعا ایتار می الله اعلم
 به قبری آنده الی الان معروف و علم دار و زیارت گاه الحاله هده قران شهر نده
 جامع الاول محله سنده بر یورطنی قاسم شیخ یورطی وار باب لری قاسم شیخ لری
 دیب تسمیه ایدلب خلق ندور و صدقات طاوق و اوردک و قاز کبک نرسه
 لرنی قاسم شیخ کادیب کیلتورالر * اول یورط موضعی جبری ننگ اکثری الحاله
 هده یوسف بن ابراهیم قرنی آلوب کباوی علی بن مقصود بن رحمانقلی بن سولطی
 الکولباشی الحجاز ملکنده آتنگ ندور و صدقات دن استناده سی یوق هم مقصودی
 دکل * ویر از عبد الولی بن یوسف بن ابراهیم بن عبدالرشید اولادی احمد
 و صالح قرنی عاتشه ملکنده اولوب آنلار استناده ایدلر * فقط قاسم شیخ اسمنی
 بلوب سلسله نسب لری و کیفیت ادلا وانتساب لری مجهول و شجره لری معدوم
 حتی بابالری ابراهیم ننگ اتاسی کم ایر دکنی بلکان آدم یوق لکن فقیر تر دد
 قلوب عبدالرشید نام ایر دکنی دست رس اولدی * اما تاش کرمان نام
 قریه اهالی سی تثار کراشون لر نصرانیت لری قدیم و دین لر نده ثابت القدم
 اولانروب اعتقاد قدیم تورائی برله قاسم شیخ کادیب احبانا ندور کیتور مک لری
 بوشهرت لری قدیم اولدغنه دلالت ایدهدر * مذکور ابراهیم و اولادی
 ایا کان دیهکله دخی مذکور لر حدود سنه الی و مائتین وار بعین وفات اولمش و
 اوغلی یوسف سنه ۱۲۶۴ الی و مائتین وار بع و ستین ساکسان یاشنده وفات اوغلی
 عبد الولی سنه ۱۲۸۸ الی و مائتین وثمان وثمانین ایلی حدودنده وفات و نسبت لری
 عبد الولی اولادنده * موندنا قاسم شیخ اوزی اولهای فقط بر مریدی
 اولقان دیکن سوز دخی مسموعه زدر * ابراهیم مذکور ابا و اجدادندن
 متوارث قالوب کتندی ساکن اولوب عهرا ایتدیکی یورط جامع اول محاذینده
 قبله طرفنده اولب اول یورطنی کچی اهلیه سی زلیخا نام خانوندن تولد ایدن

موسى وعورلره هبه قلب اولوغ اهليه سندين تولد تايقان يوسف وبعقوب نام
 اوغلارينه مسجد آلندن كول بوينه توشا تورغان آرقلی اورام ننگ شرق
 طرفنده بوچاقندن بر يورط قالا ايكچى يورطنى آلوب باشقه چغارش حاضر
 شول موضع ده يوسف اولادى * اما موسى وعبر اوزلرى وهم آنلردن اولاد
 يوق يورط لرى فى حدود سنه ١٢٤٢ اربع و عهسین حاجى بيك محمد بن عبد السلام
 بن عثمان القار بلى شراقلوب فى سنه ١٢٨٣ الف و مائتين و ثلاث وثمانين شاه احمد بن
 حسام الدين بن صالح بن ابى بكر السيمتيا شى آلوب بعد مدة صانوب الحاله هذه
 سنة ثمان و تسعين و مائتين دن بو طرفى عين الدين بن تاج الدين بن بايزيد
 الباطحى ملكنده در *

* ومنهم الشيخ العلامة نجم الدين ابو الرجا مختار بن محمود بن محمد القزبى الحنفى
 المعروف بالزاهدى رحمه الله * صاحب القنية و شارح مختصر القنورى در
 علاء الدين سيد بن محمد الخياطى و برهان الاثمة عهد بن عبد الكريم و غيرهما دن
 اخذ عام فقه و يوسف بن ابى بكر السكاكى دن اخذ كلام ايتى دين اسلام حق لغين
 و رسول الله محمد المصطفى صلى الله تعالى عليه و سلم ننگ معجزاتن تفصيلا بيان ايله
 بر رساله عربيه تصنيف ايدى و اسمى بركه خان غه نسبتله رساله ناصر به قوبوب
 مذکور بركه خان غه هديه ايلدى و سنه ٣٨٨ ستمائة وثمان وثمانين دار البقاغهار تحال
 قلدى نور الله مرقده * و مذکور رساله سنده ايتادر جناب رسول الله عليه
 الصلوة و السلام حضرت لرى ننگ معجزاتى منك و على رواية اوچ منك عددكا
 و اصلدر بر قسمى اراهيه در قبل دعوى النبوة قاعده و نبوته مقدمه اولوب
 صادر اولدى اصحاب القيل واقعه سى و عرب دن بكر بن وائل قبيله سى آزهماعه
 ننگ ملوك فرس دن كسرى دولت عظيمة سينه غلبه و عساکرى كسر فامش
 قلدى قلارى كبرى يوم ذى قار دىب معرفت * و ذى بر قسمى تصديقده در بعد
 دعوى النبوة ظاهر اولدى * بو ذى ايكى قسم در بر قسمى نفس ذاتنده و كان يبرى
 من خلفه كى ابرى من قدامه كان بين كتفيه عينان مثل سم الخياط يبصر بهما ولا
 يحجبهما الثياب * و بر قسمى امور خارجه عن ذاته ايدى مثل انشقاق القمر
 و انبات اللخلة فى سنم البعير و ادراك ثمرها فى الحال ديدور *

* ومنهم الشيخ الفاضل احمد بن محمود الحنفى رحمه الله * مطر زى ننگ مصباح
 نام كتابنه شرح ايتوب اسمنى مقابلد نام بيروب بر نسخه سى ننگ تاريخ كتابتى

سنة ٧٥١ هـ سبعمائة و احدى وخمسين واقع اول غندين تأليفى دها مقدم اولدغى مستفاد اولاد اول شرح نيك اولى الحمد لله على جزيل نواله ❖ بوذات شرح العقايد و شرح الرسالة الشمسية كما حاشيه لرى اولان ملا احمد الجندى كما مغاير در چونكه اول مناخر الزمان الفى كامل قبيلنده موجود و ملا عصام الدين ابراهيم بن محمد بن عمر بشاه الاسفرائنى لى كما معاصر ايدى ❖

❖ ومنهم العلامة قطب الدين محمد بن محمد الرازى الشافعى المعروف بالتحتماني رحمه الله ❖ رى شهرينه منسوب وصاحب كتاب المحاكمات و الرسالة المعهولة و شارح المطالع و الشمسية و الحاوى الصغير فى فقه الشافعية در سيد شريف الجرجانى قدس سره نيك علوم عقليه ده استادى اولدى السنه ده مذکور در سنه ٧٦٦ هـ سبعمائة وست وستين وفات ❖

❖ ومنهم الشيخ منهاج الدين ابراهيم بن سليمان السراى رحمه الله ❖ ذكر ان شيخه رشيد الدين اسماعيل بن محمود بن محمد الكردى كتب فوائد السائل الضرورية فيحه معوز اد عليه فوائد و جعله شرحا للفرايض العثمانية و سماه مفاتيح الاقبال و فرغ منه فى غوارزم سنه ٧٧١ هـ سبعمائة و احدى و سبعين ❖

❖ ومنهم الشيخ الواعظ الناصح احمد بن شمس الائمة السراى رحمه الله ❖ ابن عمر بشاه كان يقال له ملك الكلام هر بيد او فارسيا و تركبا و كان اعجوبة الزمان ديدر اقصاد تيمور آنى شهر قند شهر نه جلب قلدى ❖

❖ ومنهم العلامة سعد الدين مسعود بن عمر الخراسانى النسائى الشافعى المعروف بالتمتياز اى رحمه الله ❖ شارح العقايد و صاحب التصانيف الكثيره معروف در سنه ٧٧٣ هـ سبعمائة و ثلاث و خمسين ده تلويح على التوضيح فى شهر گلستان ده تهنيف و كتاب شرح التاخيصى فى بادشاه سراى جاني بيك خان حضرت لرينه هديه قلدى خطبه سنه ايراد ايتدى عبارته سى بودور سعد الزمان و ساعد الاقبال و دنا الهى و اجابت الامال و تبسم فى وجه رضى المطالب بان توجهت قلعا مدين البارى حضره من انام الانام فى ضل الامان و افاض عليهم سجال العدل و الاحسان ورد بسياسة الفرار الى الاحقان و سد بهيبته دون يا جوج الفتنة طرق العدوان و اعاد رميم الفضائل و الكمالات منشورا و اوقع باقلام الخطبات على صحايف الصنابع لنصرة الاسلام منشورا و هو السلطان الاعظم مالك رقاب الامم ملاذ سلاطين العرب و العجم ماجاء صناديد ملوك العالم ظل الله على بر يته و خليفته فى خليفته حافظ البلاد ناصر العباد

مأی ظالم الظالم والعناد رافع منار الشريعة النبوية ناصب رايات العلوم الدينية
خافض جناح الرحمة لاهل الحق واليقين ماسر اذق الامن بالنصر العزيز والفتح
المهين كهف الانام ملاذ الخلق قاطبة ظل الاله جلال الحق والدين ابو الهمز
السلطان محمود جانی بك خان غلام الله سر اذق عظمته وجلاله وادام رواء نعیم الامال
من سجال افضاله فحاولت بهذا الكتاب التمثیل باذیال الاقبال والاستظلال
بظلال الرافة والافضال فجعلته خدمة لخدمة التي هي ملتئم شفاه الاقبال ومعو لرجاء
الامال ومبوء العظمة والجلال لازال محط الافاضل وملاذ رباب الفضائل وعون الاسلام وغوث
الانام بالنبي وآله عليه وعليهم السلام سنة ٢٩٢ سبعمائة واثنيتين وتسعين سمرقنده
تیمور حضورنده فجأة وفات اولوب جنازه سی سرخس کانقل واول موضعده
شیخ ابي الفضل السرخسی جوارنده دفن قلندی *

ومنهم الشيخ كمال الدين الخجندی الزاهد العالم رحمه الله * سید
راقم ایتادر در حالیکه عسکر توقتامش خان قصد ولایت تبریز کرد حضرت شیخ
کمال الدین در آنجا بودند بعد از فتح ولایت حضرت شیخ را بفرمان قضا جریان
توقتامش خان بدشت قیجاق بشهر سراي بردند که اب وهواء آن عرصه بی
نهایت نیکو بود و حضرت شیخ را گوار افتاده در آن حال این مطلع چون غرضید از افق
طبعش طلوع نمود * شعر * اگر سراي همین است دلبران سراي * بیار
باده که فارغ شوم از هر دو سراي * بعد از چهارده سال عازم تبریز شد و
سنة ٢٩٣ ثلاث وتسعين وسبعمائة در آنجا وفات یافت *

ومنهم الشيخ حافظ الدين محمد بن محمد بن شهاب بن يوسف الخوارزمي الكردی
المعروف بابن البراز رحمه الله * سنی سکسن دن تجاوز قلب سنه ٨٢٧ ثمانمائة وسبع
وعشرين شهر رمضاننده وفات اولدی مبادی العلوم فی کند بلادیده تحصیل
ایند بلادیلغار وقریم وملك الروم غار تحال ایله فضلا سیله جلوس وعلما سینده
اختلاط ایذب افاده واستفاده ایلادی وکوب زمان شهر بلغار وحاجی طرخان وقریم
شهر لرنده اقامت ایذب ملوک تاتار و سلالة جوچی خان لری عندندک زیاده سیله
معزز و محترم واقع آنده مرجع و مقدم ایندی فقه عنفی ده تصانیفیدن فتاوی بن ازین
کتاب معروف و متداول در تفصیل احوالی و سراج الدین احمد بن فضل الحاجطر
خانی غه یلزدغی اجازت نامه سنی و فیه الاسلافده ذکر قلندق * اقصاق تیمور

نذك كبرى برله فتوى ويرن علماء جهله سندندر فتاوى سنده مذکور بعض
 عاماره سى دخی تکفیر فی مشعر در ❁

❁ ومنهم عصام بن الملك المرغنياني رحمه الله ❁ صاحب الهداية اولادندندر
 تيمور عصر نده كندسى واين عمى عبد الاول بن على صدور ملكت جهله
 سندن معدود ايدى لار فقيه وعالم وشاعر ايدى حافظ الدين بن اليزان برله
 ما بين الاقران اولان نفاست علميه ومقارعت فعليه وقوليه لرى وار ايدى اقصاق
 تيمور فتنه سى بعد نده بلاد بلغار وبرية البركه ده واقع اولان هرج ومرج وقتنه
 وفساد اثناسنده حج سفر ندين رجوع ايتمه كله طرفنده كلفت ومشتت كورد كندن
 سنه ٨١٤ ثمان مائة واربع عشرة حاجى طرخان شهر نده ايكان بوبيت فى انشاء ايدى
 ابن عرب شاه بالذات استماع ايت كنى ذكر ايدى ❁ شعر ❁ قد كنت اسمع
 ان الخير وافية ❁ فى صحراء تعزى الى سلطانها بركة ❁ بركت ناقة تر حالى بجانبها ❁
 فها ريت بهافى واحد بركة ❁ ودخى مذکور ابن البرازنده تعريض ايدى ايتادر ❁ شعر ❁
 متى يحفظ الناس فى بلدة مصالحتها فى يدي حافظ ❁ فحافظها صار سلطانها ❁ وسلطانها
 ليس بالحافظ ❁

❁ ومنهم العلامة الفاضل شهاب الدين احمد بن محمد بن عبد الله القرشى
 الدمشقى المعروف بابن عرب شاه رحمه الله ❁ و سنه ٧٩١ ثمان مائة واحدى وتسعين
 بلده دمشق الشام ده تولد تا بوب سنه ٩٠٤ ثمان مائة واربع وخمسين رجب نك وفات
 اولدى عالم وفاضل وفقيه واديب وشاعر وايام الناس وتواريخ العالم واحوال
 القرون الماضية غه مطلع وواقى ايدى بلاد بلغار والعراق وخراسان والروم وما
 وراء النهر والمغل والترک وغوار زمده جولان قلوب افاده واستفاده ايله كتب كثيره
 تصنيف قلدى وبرية البركه ده كوب زمان اقامت ايدى اوغلى تاج الدين
 ابو الفضل عبد الوهاب سنه ٨١٣ ثمان مائة وثلاث عشرة حاجى طرخان شهر نك وجوده
 كبلدى اول دخی جهله علماء وزمره فضلاء دن در هر ايكوى نك طبقات سنیه
 ووفية الاسلافه ترجمه واسعه لرى وارجر مطلوب ايسه اورايه رجوع ايدله
 ❁ ابن عرب شاه رحمه الله غرايب المقدور فى نواجر تيمور نام كتابنده ايتادر
 وتخت الدشت سراى وهى مدينة اسلامية البنيان بدبعة الاركان ❁ وكان
 السلطان بركة رحمه الله لما اسلام بناها واخذها دار الملك واصطفيها و جعل ادم
 الدشت على الدخول فى حى الاسلام ودعاها فلذلك كان محل كل خير وبركة

واضيفت بعد اضافتها الى قنجاقي الى بركة * ودعى ابتادار لما تشرى بركة خان
 بخلة الاسلام ورفع الدين الجنبى الاعلام استمدعى العلماء من الاطراف والمشايع
 من الافاق والاكثاف ليوقفوا الناس على معالم دينهم ويصبروهم طرايق توحيد
 هم ويقينهم وبذل في ذلك الرغبات وافاض على الوافدين بحار الهبات واقام
 حرمة العلم والعلماء وعظم شعائر الله تعالى وشرايع الانبياء فكان عنده في ذلك الزمان
 وعند اوربك خان وجانى بيك خان وبعده مولانا قطب الدين العلامة الرازى
 والشيخ سعد الدين الفتازانى والسيد جلال الدين شارح الحاجية وغيرهم من
 فضلاء الحنفية والشافعية * ثم من بعدهم مولانا حافظ الدين البرازى ومولانا احمد
 الجنبى رحمه الله فصارت سراى بواسطة هؤلاء السادات مجمع العلم ومعدن
 السعادات واجتمع فيها من العلماء والفضلاء والادباء والظرفاء والنبلاء ومن كل
 صاحب فضيلة وغصلة نبيلة جائلة في مدة قليلة ما يجتمع في سواها بربو ذات لركرجه
 اصل لرى بلغار اهالى سندن اولهاسه دا بلاد بلغاره ورود وكوب وقت
 اقامت ايتمش لرى *

* ومنهم الشيخ محمد البلغارى رحمه الله * صاحب كتاب خزينة العلماء وزينة
 الفقهاء مواعظ ونصائح بابنده بر مختصر كتاب در بر نجه احاديث واثار غه مشتمل
 اولى الحمد لله الذى لم يلد له والد عبار تيله در *

* ومنهم احمد بن عبد الله القرمى عبد الاول بن على الفرغانى وحافظ الدين بن
 البرازى وشرف الدين بن كمال الدين القرمى شاكر دلر نندن ايدى تلويح وشرح
 العقايد المنسفيه كاشبه لرى واردر واخى چلبى ديمكله معروف يوسف بن
 جنيد التوقاى بونتك شاكردى ايدى *

* فصل فى ملوك بلغار * ملوك قدماء بلغار دن بزوه واصل اولانى ننگ اولى توارىخ
 حسام الدين بنى اعتبار قلساقى توقى خان * ثم ابنه ايدر خان انتك عصر ننده
 صحابه لركيلوب مريضه قزبنه مداوات قلوب اظهار كرامت ايله خان واهل
 بلغار مسلمان اولدىلار ديدر والعهدة عليه من اصلا صحتنى اقرار ايدهم
 * ثم زبير خان كوب عسكر برله بارب قسطنطينيه قبصرنى وسائر اهالى سنى
 زور خوف كا توشردى ديب مذكور اسلام دن مقدم اولهسه كرك * ثم سلكى
 خان * ابتداء مسلمان اولوب دار الخلافه بغداده اياچى يبارب اسلامنى خليفه كا
 عرض ايدن آلهاس خان ننگ والدى در الهاس خان كند سنى جعفر ديو

تسمیه ایتدکده والدی عبدالله اسملی قلغان ایلی * ثم ابنه الامیر جعفر *
 مونتک عصر نده شهر بلغارغه بغداددن رسول لر سهسن الراسبی و بدر
 الحرمی و احمد بن فضلان و رفاقتلر نده دین تعلیمی اوچون علمالر و عمارت
 و سایر اعمال اوچون ماهر صانع لر کبلدی و سنه ۲۲۲ ثلثمائة و اثنین و ثلثین برحیوة
 اولب قسطنطنیه و شول طرفده اولان مہلکت لر نی غزا قلدی ابو الحسن
 المسعودی کلامنده مذکور و مصر حدر * ثم ابنه الامیر احمد * بوشخص
 مقتدر بالله خلیفه ننگ ایام حیوة نده بغداد آر قلی حج کوارب دیوان عز بز دن
 کوب اموال و حیوانات و ملایس و اعلام سود و طبول و بنود اعطاء قلندی * ثم
 ابنه الامیر طالب * بوشخص اسمنده سنه ۳۳۸ ثلثمائة و ثمان و ثلثین شهر بلغارده
 مضروب تنکله لر موجود دور * ثم ابنه الامیر موعمن * ایامنده سنه ۳۸۸
 و خمسین روسیه حکمداری و لادیمر نام ذات قبجق ترک لر ی ننگ یار دی
 برله بلاد بلغارده هجوم ایدوب کوب غر ابلق لر و غارت لر و قتل و سببی و اجلاار
 قلدیلار بلغاری لر دن خراج آلورغه قصد ایتکچ روسیه سر عسکری حکمدارینه
 بولار ننگ آیاقلاری ایتکلی بولار دن بز خراج الالمان بز چاباطلی لر اوستنه
 بارالق بز کا شولار قولای بولور دیوایتدی مری و بدر یعنی تمدن و معرفتی
 لر دیدکی شهر بلغارده سنه ۴۶۶ ثلثمائة وست و ستین بوننگ اسمنده مضروب
 تنکله لر وار * خلفاء عباسیه دن الطایع الله ابو بکر عبدالکریم بن المطیع کاعاصر
 ایلی * ثم الامیر شمعون الله اعلم بو ذات طونه بلغاری لر ندن بولسه ککک
 * ثم الامیر حیدر * ثم ابنه الامیر محمد * ثم اخوه الامیر سعید * ثم
 الامیر باراج * ثم الامیر ابراهیم سنه ۵۶۰ غمسمائة و ستین هجریه موجود ایلی
 بلغار مہلکتنده اولان مشهور ابراهیم قلعه سی بوکشیکا منسوب دکل میکان
 * ثم ابنه الامیر سلیم خلفاء عباسیه دن الناصر لدین الله ابو العباس احمد بن
 المستضی عکا معاصر ایلی بلغاردا مضروب در اهم ار اسنده الناصر لدین الله
 امیر المومنین دیب یازلغان تنکله لر بار ککک من برچیه سنی مالک اولدیق
 لکن تاریخی معاصر الزمان در * ثم ابنه الامیر الهام * بوننگ عصر نده تبار لر بلاد بلغارده
 ورود ایتدیلار سنه ۶۰۰ ثلثمائة و عشرين اخر نده شهر بلغارغه کیلوب
 بلغاری لر دن منہزم اولوب قلغان آزی طالقان شهر نده پادشاه لر ی جنکز
 خان حضور نه قایموب کیتدیلار بعد ذلك بولار آچاوب قافلر یوروب

سودالر بولا باشلادی جوچی خان آناسی جنکز خان دن آلتی آی مدتی مقدم
 وفات اولب چنکز خان آنک مصه سنی ایکچی اوغلی باتو خان بن جوچی
 خانقه ویرب صاین دیو ملقب قلدی باتو خان باباسی چنکز خان قاشندن
 قایتوب سنه ۶۳۳ هـ ستمائة وثلاث وثلثین حد و دنک مره آخری بلغار مملکت فی قصد قلری
 ضو بوطای نام ذاتنی سر عسکر ایتوب یبارب بلغاری لرغه غلبه قلوب اهالی
 انقیاد و اظهار اطاعت قلب امیر بلغار تبار لرغه خراج گذار و تحت حکومت لرینه
 داخل اولدی و خضوع و اظهار طاعت ایله مقامنده قلدی ❁ ثم الامیر فولاد
 تیمور ❁ مونتک عصر نده سنه ۶۶۲ هـ سبعمائة واثنتین وستمین بلغاری لر نیرنی
 قلعه سنه باردیلار ❁ ثم الامیر عبدالله ❁ ثم الامیر حسن ❁ سنه ۶۷۵ هـ سبعمائة
 و سبعین و سنه ۶۸۳ هـ سبعمائة وست و سبعین و سنه ۶۷۸ هـ سبعمائة وثمان و سبعین
 مونتک اسمنده بلغارده مضروب تنکه لار وار قزان ده کول باشنده اسقی
 خانه قابقاسی غار چنده اولان زور طاش بوننک قبرینه قویلغان لوح دکل
 میکان ❁ بزنتک ظنیر دا اول تبار خان لر نندن دکل چونکه انلار پادشاه مستقل کا
 خان اسمنی ترک ایله سلطان اطلاق قلماقنه اکتفاء ایتهای لر بلکه آنی
 شهر اده لرینه اطلاق ایدالر اول لوح دا امیر و سلطان وظل الله للعلمین
 دیو یازلمش در ظل الله للعلمین دیدکی و آندن غیر قرینه لر پادشاه مستقل
 اولدقنه دلالت ایده و بواسم کا اکتفاء برله خان اسمنی ذکر ایتمامکی تبار خان
 لر جملہ سندن اولمادقنه دلالت ایدالر ❁ ثم اخوه الامیر محمود ❁ ثم
 الامیر عبد الله عوام لساننده موفی آقصاق تیمور قتل ایدب آندن ایکی
 اوغل قلدی بری التون بك توقز و بری عالم بك یدی باشنده ایدی تیمور
 بلغارنی ویران و غراب و خلقتنی تار اتندی دیرلار ❁ بوقول البتة غلط چونکه
 تیمور توقطامش خان برله سنه سبعمائة و ثلاث و تسعين حد و دنک بحار به قلدی و سکن
 یوز یدیچی سنه خطای سفر نده او ترر دیگان موضعده وفات اولوب او ترر
 لفظی و فائنه تاریخ اولدی ❁ بو واقعه بعدنده سکن یوز او توز دن تجاوز
 قلغان وقت لرده شهر بلغارده تاتار خان لر ی اسم لرینه مضروب تنکه لار علی
 الکثرة موجوددر ❁ شهر بلغار قایسی زمان روسیه قولنه کردکی ونه وقت
 ونی سبب برله غراب اولدی تحت الحماض سماوی سبب برله می یابر عدوان

برله می هیچ قایوسی علی الصحة معلوم دکل ❀ تبهور خراب قلدی دیگان
سوز صحیح بولغان تقدیرده هم آندن بالکلیه خراب بولمق و هجور و متروک
قالیق لازم دکل آننک کبک سوز روسیه امیر موعمن عصرنده خراب قلدی
❀ بعد ذلك تبار پادشاه لرندن منکو تبهور خان سنه ۱۷۷۰ سنه ۱۷۷۰ و سبع و سبعین
خراب قلدی دیگان سوز لر دا بار ❀ هیچ قایوسنده تماما خراب بولغان یوق
❀ تبار جماعه من لساننده قناش نام اسقی بلغاری خراب قلدی دیگان سوز
بار بر تقدیر راست بولسه بلکه تعصبندن بعض بنالری و اتقاندر خراب
بولوب بتکن بعدنده ❀ تبار افواهنده دخی ایدل کوچک سببلی خراب
بولدی دیگان سوز بار ❀ الله اعلم روسیه تزان فی الغانده مالک بولغان لر در
❀ خلق مننک علم عظیم الشان توار یخ کار رغبت و اهتمام لری اولمادغندن همه
احوال قرانغی لنده تحت الحفاد ❀ حتی اوشبو عصر مرکا قدر باقی ایکی
مناره سی ننگ اولوغ سی حاضرده ساقط اولغان قایوسنه جیبر لکاننی از لاب صوراب
تبع قلوب کوب و قندن سنک اسپاس مضافاتنده الوغ چاللی قریه سی ننگ مرحوم
فضل الله بن بخاری نام ذات مجهندن قابوب آلوب تشکر قلندی ❀ اول
ایتادر سنه ۱۲۶۰ الف و مائین و ستمین هجریه سه شنبه سی شهر رمضان
اون طوقزنده نصف اللیلده یقلدی دیو ❀ و مرحوم ابراهیم افندی سنه ۱۲۴۰
الف و مائین و خمس و ثلاثین جای کوننده شوال آینده شهر بلغارغه زیارتقه
بارغان اول وقتده سلامت قائم ایگان اول ذات مجهنده ایتادر اول منارهغه
یتیمش اوچ درجه باسقی برله منک دیب و مرحوم ملا عبد الوهاب بن
امامقلی الرجیبی دخی افندی قولنه موافق حکایت قلدی ❀ بو شهر بلغار ننگ
جامعی و مناره سی آثار قدیمه دن اولماقی مقرر بلکه بغداد دن کبلان رسول رفاقتنده
اولان صانع لر معرفتی ایله بنا قلغاندر ❀ بر فارسی کتاب ده بلغار شهر یست
بغایت بزرک بر ساحل بحر مارطس و عمارت ایشان از چوب صنوبر ست
و سور آن قلعه از چوب بلور ست و سر ما انجا بسبار ست ❀ و بر قدیم ترکی
کتابنده ارض بلغار شهری کچرک در اعمال کثیره سی یوق و لکن بنا سی قایمده
خوب و خلقی زیبا و محبوب دیدور و فرهنگ مثنوی ده شهر عظیم ست و نیز نام
ولایت ست درین ولایت سه شهر بود بزرک یکی بلغار دویم سوار سیوم
اسله و گرد بلغار همه کفار و اثرک ست دیو ذکر آینه ❀

الباب الثاني من القسم الاول من كتاب مستفاد الاخبار في احوال قران و باغار

فصل في ملوك التتار وورد هم على هذه الديار

شمس الدين ابو عبدالله محمد بن ابي طالب الانصاري الدمشقي المعروف بابن الربرة وغيره ايتادرتار طائفه سي نيك لسان الناس ده ذكر لري يوق ايدى چونكه آنلار صين مملكتنه چيكدش و آنلر نيك بلادى برله بلاد اسلام اراسنده خطاء خلقى وار ايدى يعنى خواقين ترك آنلر سامانيه دولته تغاب قلب ماوراء النهر في هم مالك اولديلار آنلر تتارلر نيك دشمايى ايدى آنلر اراسنده هميشه محاربه اولور ايدى دولة ساجوقيه خراسان دن منقرض بولدى بعدنده خوارزمشاهلر خلفاء طرفندن امراء خراسان بولغاچ سلطان علاء الدين خوارزمشاه ماوراء النهر مملكتنه طمع قلب خواقين في تمام بتروب ماوراء النهر في مالك بولغاچ تركستان بي صاحب خالي قلغاچ تتارلر اني تصاحب قلبيلار خوارزمشاه نيك سهر قند مفاظه سنه قويغان درت يوز نيك عسكرى آنلرغه مقاومت قبلا الهادي ديلار آنلار سنه ^{١١٦٦} ستمائة وست عشرة سهر قند و بخارلرني آلوب غلرت و قتل عام قلب خوارزمكا متوجه بولديلار خوارزمشاه بي حساب عسكرى برلان انلرغه مقاومت قلا الهاي قاجوب كيتوب بحر خزرده طبرستان طرفنده برجزيره ده سنه سبع عشرة وفات اولدى تتارلر سنه ثمان عشرة جرجانية خوارزم في آلدى لار اوشبو تتارلر نيك اصل نسب لري يافت بن نوح عليه السلام ذريه سي آنچه خان اولادندندر آننگ برسى تتار ايكنچى سي مغول نامنده ايكي اوغلى اولوب مملكت في ايكسینه تقسيم قلب بيروب هر قايموسى اوز تبعه سينه حكمدارلك قلب تناسل برله طوائى متفرقة كا منقسم اولوب آنلردن اويغور تركمان قبيجلر في نامدارلر ايدى مملكت لري مشرق طرفنده مشرقنده اويغورستان مغربنده خطاي جنوبنده ثبت شمالنده سهر مملكت لرينه متصل ايدى حاضرده جنكل مغولستان وكاشغر والمالط والماطو وقاعه طربان ديب معروف در مغول مملكتي نيك حكمدارى بيسوكا بهادر بن برتاي بن قبل بن تومنه بن بايسنقر و تتار حاكمى تبهوچين خان برله محاربه قلوب غلبه ايتدكنده بر اوغل بالاسى اولوب اسمنى تبهوچين قويدى بالا اون اوچ ياشنه جيتكچ بيسوكا وفات بولب اوغلى تبهوچين

حکمدار اولدی یا شلکی سبب لی خلقی متفرقه بولوب دشمنان لر قصد قیلا
 باشلاغاچ مغل خان لرندن اونک خان غه التجا قلوب مقبولیت حاصل ایتسدا
 تیز زمان ارالرنده وحشت قوشوب عیار به کا عاید اولوب اونک خان مغلوب
 ومقتول اولغاچ اوزینه صفة مدح ایدب چنکز خان اسمی قویدی ❁ بعد ذلك
 هر قایسی مغول وتتار مملکت لری بتعاقب تیپوچینکه انقیاد ایدب جمیع
 اتباعینه تتار اسمی غلبه قلوب مغول اسمی متروک اولدی والا اصل ماده لری
 مغولدر تتار دکل وتیام مالکنی مشهور درت اوغلینه تقسیم ایدب بلغار
 وسبر وبرطاس وخوارزم وقبچق دروس وباشقرد ولهستان وبرجان وافلاق
 مملکت لری اولوغلاری جوجی خان اولوشی اولدی ماوراء النهر وخراسان
 وغزنه وكابل اطرافلاری ایکتچی اوغلی چغتای خانغه واصل مملکتی قراقرم
 والمالغ اطراف لری اوچوچی اوغلی اوکدای خانغه بیرب همدن اوستون
 کویا خلیفة الاسلام منزله سنده ایدب آنکار خاقان عنوان فی بیردی جبل
 وکیلان وطبرستان وعراق اطراف لری درتچی اوغلی تولى خانغه نام زد
 قلدی اوشبو جهندن قدیم ده بلاد صقالبه ودشت قپچاق ومملکت بلغار اسمنده
 اولان ملك جوجی الوسی آتاندی بهیمنی سهم وحصه سی در جرجی خان
 وفاتی آتاسندن مقدم اولمق مناسبتی برله چنکز خان ایکتچی اوغلی باتوبین
 جوجی خان فی اختیار وتقدم وحاکم بالاستقلال ایتمه سی له باتویرطی بعد
 ذلك برکه خان ایام سلطنتنده بریه البرکه اسمیله بعد از ان اوزبک خان
 عصر سلطنتنده اوزبک ایلی نامی آلوب همه اتباعی اوزبک اسمنه کردی
 فی عجب حالدر بواسم اوشبو مملکت خلقی وپادشاه سی ننگ اسمی اولسادا ابوالخیر
 خان اولادینه ایارب کرب ترکستان وماوراء النهر ترک لرینه اسم اولوب قرار تاپوب
 آنلاردن چغتای اسمی بتدی بلغار خلقنده اوزبک اسمی بالکلیه متروک اولوب آنلارغه
 تتار اسمی قالدی چغتای اولادینه وکاشغرویار کند خلقنه مغول اسمی لازم اولدی
 ❁ تتار لر ما وراء النهر وخراسان وخوارزم دن فارغ بولوب در بند آرقلی
 چغب بلغارستان وغرز ودشت قپچق مملکتنه قدم قویب ابتدا لان طائفه سی
 برله صوغوشا باشلادیلار آنلر قپچق طائفه سی برله اتحاد واتفاق قلب قارشی
 تورب بخشى صوغشیدیلار اما تتار لر آلا رغه غلبه فلا آلباغچ قپچق غه ایچی
 یبار دیلار سز ننگ دینکز لان دیننه باشقه هم نسلنکز باشقه بلکه سز بز کا قرداش

سوز بزرگا ابرك بيري نكز بن آنلاردن آغان اولجالر من ننگ نصفني سزكا بيري ر من
 ديو ❀ قېچق لر مغرور اولب لان طائفه سني ميداندا يالغز طاشلاديلار قتلار لر
 آنلرغه تھام غلبه و قتل و غارت قلب آغان غنيمت لر ننگ يارم ني قېچق غه
 بيريديلار لکن قېچق صاح قلديق ديب غافل و خاطر جمع تورغان لر نده تمار لر
 آنلرغه ايلانوب آنلاري لان دن يمان قلب قتل عام و تاراج قلب بيريگان
 نر سه لر ننگ عشرة اضعا فني آلديلار ❀ موندك بعد نده روس لر غه شروع
 ايدب انلر ني هم بيك يمان قرب قتل عام و غارت تام و تار مار و هلاك قلدي لار
 بو حال سببلي بو مملكت لر ده تھام يول لر بتوب قافلر لر كيسلر ب سو دالر
 قو قطلدي ❀ لان وقېچق و روس وغير طائفه لر دن فارغ بولغاچ تمار لر شهر
 بلغار ني قصد قلدي لار سنه ۱۳۰۰ ستمائة و عشرين آخرنده لکن بلغاري لر دن مغلوب
 بولوب قريلوب قالغان آزي طالقانغه چنكز خان حضور نه قايمب كيتديلار
 ❀ بو سببلي يول لر آچلوب قافلر لر يور ب سو دالر بو لابلادلي ❀ چوچي خان
 آناسي چنكز خان دن آتني آي مدتي مقدم وفات بولوب چنكز خان آننگ
 حصه سني ايكتيچي اوغلي باتو خان غه و يروب صاين ديو ملقب قلدي ❀ باتو
 خان باباسي چنكز خان قاشندن قايتوب سنه ۱۳۰۰ ستمائة و ثلاث و ثلثين حدود نده
 مرة اخري بلغار مملكت ني قصد قلدي بلغار امبري و اهالي سي انقياد و اظهار اطاعت
 قلوب خراج اداء ايتك بولوب مكان لر نده قالديلار ❀ باتو خان تحت حكومت نده
 اولان مملكت لر طوبل و اور نبور و قزاقستان و خوارزم و چركستان و ارض دون
 و حاجي طرخان و صمار و سنبر و قران و بلغار و طنپوب و پنز و ووزن و وار و نژ و سجر
 خزر اطرافي و قزم و خرصون و بيسار ابيه و بغداد و افلاق و ازربيجان و حجار و روسيه
 مملكت لري ايدني ❀ مسكوب و سائر روسيه حكمدار لري هر قايبوسي قتلار
 خانلاري ننگ منشورن آلهاي مملكت لر ينه حكمدار اولب آنلاري تحتنه
 او طرا آلهاس ايديلار ❀ و تمار خان لر نه بيك زور آغر خراج ويرا ايديلار
 ❀ تحت فارغ بولسه حكمدار اهل بيت ندين حكمدار اولور غه لياقتي اولان لري
 هر قايبوسي خان حضور نه آلتون اورداغه كيلوب برسي وزير و برسي شهراده ني
 و برسي خاتونني ياكه شيخ الاسلام ني اوزينه شفاعتي قلوب روسيه حكمداري
 اولماقتي صورار ايدني لر ❀ خان ننگ اختياري قايبوسنه تعلق تابسه باشقه لري
 اول حكمدار ننگ آطر ني جيتاك لاب قايبور ايدني خاندن مسكوب كا حكم

دار برله بر کا ایچی وبر باسقاق و برداروغه و بران هسکر بهارور ایدی
ایچی بارب بتوب آطی برلان الوغ کنیسه سنه کروب قری لرنه آرئی
بلان قروب خلقی جمع قلوب دان ننگ منشورنی اوقوب حکمداری تخت کا
اولتور توب فایتوب کبتار ایدی هر سنه خان غه بپرور اوچون نی قدر
یاش قزلار و یاش یکت لرنی مسکوب ده جمع قلوب خان طرفندن بر موکل
کشی کیلوب بر میدانده تزیب علی ماهوالمعین المامور صایلاب قدر معین نی
آلوب کبتار ایدی حاضرده هم اول موضع نی مسکوا اهالی سی قزلار میدانی
دیب آطای لر ایگان خان طرفندن بر کشی مسکوب کا کیلما کچی بولسا
مسکوب حکمداری جبالاب مسافه بعیده کا استقبال غه چغار ایدی و بالجه
تاتار حکومتی ایبروسپردن باب الابواب غه قدر نافذ وهیه سنه دشت قبیجق
وبلاد بلغار وجوچی الوسی و بانویورطی و بریه البرکه و اوزبک ایلی اسم لری
شامل ایدی دار السلطنة یعنی شاه نشین پای تخت لری سرائوب دن توبان
حاجی طرخانندن یوقاری نهر الانل بویندک آق توبه دیگان موضع ده نهر انل
ننگ شرق طرفنده قرق سکر درجه قرق بش دقیقه عرض شمالیده آلتمش
بش درجه بش دقیقه طول شرقیده واقع شهر سرای ایدی آئی باتو خان سنه
ستمائة و احدی و خهسین بناعسنی ابتداء فلب برکه خان وقتنده تمام و کتد سنه
واهل بیتنه وغیر لر کا دار الملک اولدی آئی سرای والوغ اورد و آلتون اورد
تسمیه قنور ایدی اول شهر کوب یشامای باتو خان بعدنده ایکی یوز اوتوز
دورت سنه قدر باقی بعد خراب اولدی حاضرده خرابه سنده بر کچرک نیمسا
قلعه سی بار تحریف برله سریف تسمیه ایدالر بوملکت ده اولان تمار لرننگ
بین المشرق و الجنوب جایق و جم نهر لری بویندا اولان لری ننگ پای تختی آق
اورده شمالده روسیه آراسنده کوچب یورگانلار ننگ مقامی کوک اورد تسمیه قنور
ایدی بو اورد الر هیچ قایوسی حاضرغی زمانه رده خان اورداسی دیگان موضع
دکل اول اوشبوعصرده بوکلی خان بن ابی الخیر خان ننگ روسیه طاعتنه کرد کی
بعدنده بنا ایدلگان محدث در تمار ننگ بلاد قبیجق غه کیلما کی ننگ سبب نی
قاضی عبد الرحمن بن خلدون بیبرس البندا قداری دن نقل قلوب ایتادر
قبیجق بطونندن درت قبيله سندن منقوش بن کتور نام ذات صید کا چقد غنده
طقسبا قبيله سندن آق کبک نام ذات یولغب انی قتل ایتدی قومندن خبری

کیچککاج حالمی بلور اوچون جلنقر نام ذات نی یبارب کیم اولدر دکنی
 بلکاج حاضر لانونب صوغشب طقسبا قبیلہ سی منورم و مغلوب اولوب آق کیک
 بر ادری اقصرنی استمداد قلب جوچی خان غہ یباردی جوچی خان جاسوس
 یبارب حال لر نی بلوب عسکر یباردی جوچی خان عسکری تبار لر هجوم قلب تہام قہجائی
 غہ غلبہ ایدب قتل عام وغارت و تاراج و اسیرلار آلوب اطراف غہ تار اتوب سودا کر لر
 قولی قہجق دن بولغان اسیر و قول لر برلان طولدی آنلردن مصر و شام غہ
 کوب خالق کیتورب صانولوب اول مملکت لردہ ایوبیہ دولتی منقرض بولغاچ
 قایم بولغان ترک پادشاہ لر ی شو نلاردن در فعوضہم اللہ بالدخول فی الایمان
 و الاستیلاء علی الملک و السلطان دیلار * ملوک جوچی طوائف متعدده در من
 بعد بتعاقب ہر قایوسی فصول علیحدہ ذکر ایدلور لر *

فصل فی الطائفة الاولى وهم الملوك الصائنية

اولہم جوچی خان بن چنگز خان بن پیسوکا بن برتای بن قبل بن تومنہ بن بای
 سنقر بوشعبہ ننگ اصل و منتهی سلسلہ سی در * جوچی خان آتاسندن مقدم
 سن ۶۷۲ دشت دہ وفات اولدق بعد ندہ چنگز خان ایکنچی اوغلی باتو بن
 جوچی فی اختیار و تقدیم ایلہ جوچی الوسنہ حکمدار مطلق العنان و بالاستقلال
 قلدی اول ایسہ مقرر ملک و کرسی الدولہ اوچون سرای شهری بناسنی ابتدا
 قلوب تہام اولمق دن مقدم وفات اولماسیلہ پادشاہ لقی بر ادری بر کہ خان غہ عائذ
 اولدی بر کہ خان ایام سلطنت ندہ بناسی تمام اولوب اول کشی چنگز اولادندن
 ابتداء اسلام غہ داخل اولدی جوچی الوسی ننگ اسمی باتو اور داسی و بریہ
 البر کہ اسمنہ کردی *

* ثم ابنه بانو خان المقلب بالصاين دار الملک لری اولان سرای شهری بناقلماعہ
 شروع ایتدی وشول وقت سن ۶۷۶ ستمائۃ و احدی و خمسين دہ وفات اولدی
 تبیان نافع برہان قاطع تر جمہ سن ندہ ذکر اولدغینہ بناعبا و الف و تاء و او بر لہ در
 باتوجا کوور ننگ شہانکارہ لغت ننگ ترجمہ معنی سن ۶۸۰ دور فاتو اماتو اعدا و قامو اور ننگ اولہ
 * ثم ابنه سرتاق خان منکو خاقان آنی والدی بعد ندہ سراغہ خان قلدی لکن
 خانلق مسندینہ اولتور مق دن مقدم وفات اولدی روسیہ حکمداری علیکساندر
 بن یرسلوب النبی مونکار بیعت بیرور کا کیلدی * قزان شهری اوشبو
 سرتاق خان بنا قلدی دیکان سوز بار *

باتوجا کوور ننگ
 شہانکارہ لغت ندہ
 ترجمہ معناسنہ در
 کہ آغاچ قانوندر
 قبوغندن مری
 دیز لر وحب
 السلاطین وچنگز
 یہ دن بر سلطان
 اسمیلر کذا فی
 تبیان نافع منہ
 سلمہ اللہ تعالی

* ثم اخوه اولاد قی خان بوهم آن مدندن بعد وفات اولدی *
 * ثم عمه ناصر الدین ابوالعالی بر که خان * ابوالمظفر هور بن الوردی و نیا کنی
 و غیرهما بر که خان فی باتو خان اوغلی دیلار اما ابن عربشاه و ابو الغازی خان
 و روضه الصفا و مرآت العالم و جامع التاریخ علی الصحة جوچی خان اوغلی دیلار *
 الله تبارک و تعالی بوبنده سی ننگ قلبینه توفیق و هدایت صالوب ایمان برله
 مشرفی قلوب اسلام دیننه داخل اولدی آنکار متابعة بز اداری توقای تبهور
 دخی مسلمان بولدی اصلده اسمی بور کا اوغلان دبر ایدیلار مسلمان بولغاچ بر که کا
 تبدیل تابندی اوائل دولة ابا قباخان بن هلاکو خان ده بر که خان بو قای نام سر
 عسکر فی بیار بر بنددن او قوب مقاتله ایدب منهزم اولوب ابا قبا خان نور
 کرنی تجاوز قاساده بر که خان ننگ بالذات اوچ یوز منک عسکر برله تقاربتی
 ایشدب ابا قباخان عود قلب جسر لر فی آلدرب ایکی عسکر ایکی طرفدن دورت
 کون مدتی آطشوق بعدنده بر که خان عازم تفلیس و اثنا طریق ده قولنج علیته
 کر قنار اولدی روضه الصفا ده بر که خان فی پادشاه مسلمان بود و بصحبت علماء و مشایخ
 میل تمام داشت بعد از وی ابا قبا خان فرمود که از انجانب کر دیوار بلند
 کشیده خندق فرمود و دروازه نشانده جمعی از لشکر مغول بمحافظت آن
 گذاشت دیدر * جوچی اولادندن بلکه جمیع تمار خان لری و تمام چنگز اولادندن
 اول اسلامغه داخل اولان لری او شهودات در * نجم الدین ابو الرجا عتار بن محمود
 الزاهدی شارح القنوری و صاحب القنیة در اسلام دینی حلقه نده بر کتاب تصنیف
 قلب معجزات رسول الله صلی الله علیه و سلم فی بیان ایدب اسمنی رساله
 ناصریه قویب بر که خانغه اهدا قلدی یکر می بش سنه پادشاه اولوب سنه ۶۶۴
 ستمائة و اربع و ستین قولنج علی بر له وفات و سر ایده مدفون اولدی * از ریجان
 و عجمستان پادشاه سی اولان ابن عوی هلاکو خان بن قوی خان بن چنگز خان اوستونده
 عسکر تارتب مستعصم بالله خلیفه ننگ قصاص فی طلب ایدب نتیجه کره معرکه لری
 واروا کثر نده مظفر و هلاکو خان منهزم و مغلوب اولدی و بعد اوغلی ابا قباخان بر له هم
 * ثم ابن اخیه منکو تبهور خان بن توقان بن جوچی خان شهر بلغار ده مضروب
 سکه ده منکو تبهور خان الاعظم ضرب هذا الدرهم فی بلغار سنه ۶۷۳ الهز
 الدایم و الشر فی القایم توکل علی الله هجرم سنه ۶۷۸ نه همد الله لا اله الا الله وحده
 لا شریک له عبارت لری یاز لغان * ابن الوردی ایقادر سنه ۶۶۷ نه ستمائة و خمس

و ستمین تئارلردن بر جماعه عسکر یبارب قسطنطنیه کا ایرشوب شول اطرافنی غارت قلدیلار سلاچقه الروم دن کیکاوس بن کیکس و بن کبیقاد عبوس اولغان قلعه کا باروب آنی اهل و اولادی برله منکو تیرخان حضورینه آلوب کیلدیلار آلتی یوز یکره چی سنه دن بیبرلی عبوس ایدی آنی منکو تیهورخان اعزاز و اکرام قلدی و کند قزنی بیردی سنه ٦٧٧ سنه ستمائة و سبع و سبعین وفات اولغان تپه آنده تورجی و سرای دامدفون اولدی وفاتی بعدنده منکو تیهورخان عجوسیه توره سی برلا عمل برله قزنی اوغلی سلطان مسعود کا بیرمک اولدی بیس مسعود قاچوب کیتوب بلاد روم غه لاقی بولدی آنی توتوب ابا قاجان بن هلاکو خان حضورنه آلوب باردی لر اول آنی عزت و حرمت قلوب انکا سیواس و ارزن الروم و ارزنگان شهرلرنی بیردی و سلطنه الروم نی آننگ اسمنده قلدی الی سنه ٧٥٨ سنه سبعمائة و ثمان کا قریب بر حیوة ایدی و هو اخر من سبی سلطانا من الساجوقیه فی الروم منکو تیهورخان سنه ٦٨١ سنه ستمائة واحدی و ثمانین سکسان منک عسکر برله نوقای و توقای فی سر عسکر قلوب ارغون خان بن ابا قاجان اوستنه یبارب ارغون خان سر عسکری طغاجار نام ذات غه قرا بغده ملتقی اولوب منکو تیهورخان عسکری منهزم اولدی شول ائنده اوزی هم وفات اولدی شول سنه ده ❖

❖ ثم اخوه تودامنکو خان بن توقان ❖ سرای دامضروب سکسی تودامنکو خان العادل ضرب فی بلد سرای سنه ٦٨١ سنه ستمائة واحدی و ثمانین العزة لله و لرسوله ❖ ابو الغازی خان تاریخنده ایقادر بسبار ظام و بیداد قیلماقنی آغاز قیلدی توقاغو خان بن منکو تیهورخان آننگ ظاهندن قاچب کیتدی دیو ❖ ابن الوردی تاریخنده ایقادر فی سنه ٦٨٦ سنه ستمائة وست و ثمانین نزل عهدن مملکه التتارتدان منکو خان بن طغان مئزهدا منقطعاً الی الصحاء و اشاران یهلوکوا بن اخیه تلابغا خان بن منکو تیهورخان دیو ❖ تاریخ نهاکتی دا ایقادر الغوو طغرل پسران قار بوو پسران توقلان تلابغا و کونجک تودامنکور ابعلة انکه دیوانه ست معزول کردند و خویشتن رامدت پنج سال بهشارکت مقرر ساختند و توقای بن منکو تیهور راقصد کردند و اوبنو قای بن تئار بن هر دل استعانت نهوده ایشان راملاک کرد ❖

❖ ثم ابن اخیه تلابغا خان بن منکو تیهورخان ❖ تودامنکو خان بعدنده پادشاه

سرای اولدی ابن الوردی آنی ۶۹۰ ستمائة وتسعين نغبة بن مغل بن
ططر بن جوجی خان قتل ایتمدی دیدر و اقام بعده طقطقا بن منکو تیهورخان
ورتب معه اخوته بربك وصرای بغاوتدان دیدور -

❁ ثم اخوه قران خان * شهر قران بانی سی قران خان اسمی برله مسهی در دیکان
سوز بار * بواسمده جوجی خان اولادندن اوچ شخص کورنه در برسی صاحب
الترجمة قران خان بن طغان بن جوجی خان وثانی قران بن بیان بن بایتمهور بن
توقتمهور بن جوجی خان وثالث قران بن ایچی بن تولی بن ارده بن جوجی
خان دخی چغتای خان اولادندن ماوراً النهرده قران سلطان خان بن بسور بن اور کتمهور
بن توغایتمهور بن قودغای بن بوزای موتوکن بن چغتای خان بن چینکز خان
وتولی خان بن چینکز خان اولادندن قران خان بن ارغون خان بن اباقا خان بن
ملا کوخان بن تولی خان اولادندن باشده اسلامغه داخل اولان ذات
معروف و نامدار پادشاه در *

* ثم اخوه غیث الدین توقطاغو خان بن منکو تیهورخان بن طغان * ابو الغازی
خان تارچینده ایبتادر تودا منکو خاندن قاچب کیتوب برنجه وقتدن سنک
لشکر جمع قلب کیلب تودا منکو فی باسب اولدرب پادشاه اولدی اتا واقاسی
دستوری عمل قلب التی سنه پادشاه لقی بعدنده سراي ده وفات ومدفون اولدی
* ابن الوردی ایبتادر فی ۷۱۲ ستمائة واثنتی عشرة مات طقطقای ملک
القبیجی وله ثلثون سنة وجلس علی السریر وهو ابن سبع سنین ومات کافر ایعبد
الاصنام وکان یحب الحکماء واهل الخبر من کل ملة ویرجع المسالمین علی غیرهم
وکان له ابن بدیع الحسن ونوی ان ملک البلادان لا یتربک فی مملکته غیر الاسلام
فمات فی حیاة والده وترک ولدا وعهد الیه منه فلم یتعم امره وملك بعده ازبک
خان ابن اخیه وکان جیوشه کثیرة جدا وقع بینه وبين اعداء له حرب فجرد من کل
عشرة واحد ابلغت عدة المجردين مائتی الف فارس وخمسين الف فارس دیدر
* مترجم فقیر ظننده طوقطاغو خان فی کافر یعبد الاصنام دیمک خطا بولسه
کربک * نیاکتی انی بنوقای بن تئار بن هر دل وعلی قول نوقای بن تئار بن بوال بن
جوجی خان استعانت نهود وایشانرا هلاک کورد بعد زان بنوقای نین
غلبه کرد دیدر * روضة الصفا ده ۷۰۳ ستمائة وثلاث توقای ونوقای در
حدود ستمسین وبلغار مقاتله هولناک کرده توقای غالب آمده بر سریر فرمان

دهی متمکن کشت و اهران مملکت اذریبجان و ایران برضییر او استیلاء یافته
 و انرا طلبیده بغازان خان ایچی فرستاد که این بلاد در تعیینات چنگز خان بما تعلق
 دارد هلا کوخان و اولاد او بی وجه متصرفی شده اند و دخی روضه الصفا
 ایثار ایچیان را در مصاحبه کورکان پیش غازان خان فرستاد زنده
 رساله انکه بر حسب تخصیص و تقسیم چنگز خان مالک ایران و اذریبجان
 تعلق بچوچی خان و اولاد او دارد سالهاست که هلاکو خان و اولاد نامدار
 او حاصلات و ارتفاعات انرا بخلاف یاساتصری می نمایند روز گذشته راجه
 توان کشت غازان باید که امروز حق را در مرکز خود قرار دهد و ولایت
 را تسلیم کند و الا جنگ را مهیا و آماده باشد و بداند که از حدود قراقرم
 تا ظاهر در بند قراولان سپاه ظفر نشان مانزاده اندازده تومان خیام اندر
 خیام بسته و طناب اندر طناب کشیده نشسته اند باقی لشکر را بدین
 قیاس باید کرد جهت اظهار تکاثر چیریک کیسهء پرارزن مصحوب ایشان
 کرد آئیده ایچیان مضمون رساله هر چند خوشنمی داشت بعبارت خوش
 و لفظ دلکش ادا کردند پادشاه از کثرت ایچیان در غضب شده جواب داد
 که الملك عقیم و دعواه که مثله سقیم با انکه از عهد هلاکو خان الی یومنا هذا
 ایران و اذریبجان مضافی مملکت بسط کشت بضرت قبغ آبدار انرا از
 تعرض طالبان ملک نگاه داشتیم اکنون انتزاع جز با استعمال شمشیر تیسر
 نپذیرد بجز بد پیغام عروس ملک در کنار نیاید و چون کیسهء ارزن
 آوردند با چند مرغی مرغان در یک لحظه همه برچیدند و ایچیان توقتی
 رارخصت داد سه ستمائة و تسعین دن یسی یوز اون اوچ کچه تنکه
 لری وار *

* نم ابن اخبه غیاث الدین اوزبک خان بن طغرل بن منکو تیبور خان * اجل
 ملوک التتار واعظهم خیرا و احسنهم دینا ابن الوردی ایثار ملک بعد
 عمه و هو شاب مسلم شجاع متمتع المملکه مسیره ستة اشهر لکن مدائنها قلیلة
 دیو * بو پادشاه بی غایت نجیب و حسن التدبیر و ترویج اسلامده بی نظیر
 سعی و اهتمامی برله ایامنده جمع عظیم تتار دار السلام و مدار الامان اسلام
 غه داخل و ایمان ایله مشرف و دینده ثابت و برقرار اولدیلار * آندن مقدم

تدارلر مسلمان خان عصرنده اسلامغه داخل اولوب اننگ بعدنده غير مسلم
 خان بولمقده اكثرى ارتدادايدنر بولغانلر * ولهدا نوغاي طائفةسى آراسنده
 دين اوزبىك دن قالدى ديمك مثل مشهور ايه-ش * اطراف شتى وبلاد
 بعينه دن حضورنه علماءلر جمع اولدى مثل شارح المطالع والشهسية العلامة قطب
 الدين الرازى واحمد بن محمود الجندى والسيد جلال الدين شارح الحاجبية
 امثالى وخلق كثير من العلماء الحنفية والشافعية * ودخى على بن محمد بن دهقان
 البيكندى قسم ثالث مفتاح العلوم كا شرح ايتوب سنة ٧١٩ سبيع مائة وتسع
 عشرة شعباننده خوارزمده تمام ايدى صاحب الترجمة اوزبىك خانغه اهدى
 ايلدى ديهاجه سنده مذکوردر * ابوالغازى خان تاريخنده ايتادر توقطاغو
 خان وفاتى بعدنده اون اوچ ياشنده آنا باباسى ننگ دستورى برله ضبط
 ايدى هر كم ننگ مرتبه سبنة لايى حرمت قلب انعام لر بيردى وايل
 الوصنى اسلامغه كركوزدى خلق اول صاحب دولت سببندن شرف اعلام
 برله مشرفى بولدىلار اندين صوننگ بارچه جوچى ايلينى اوزبىك ايلى
 تبتيلار تاقبامت غاچه ايتغوسى تورورلر داد عدل ننگ دادين بيردى
 وايكى مرتبه ايران يورتيغه ابوسعيد خان اوستنه باردى آلابلهامى قبةدى
 * ابوعبد الله بن باطوطه تحفة النظار كتابنده ايتادر سينوب دن قرم
 ملكتنه خارج اولدم اول وقت انده سلطان محمد اوزبىك خان طرفندن
 تلكتيبور نام امير حاكم ايدى اول منكا امامى سعدالدين برله بر آط يباردى
 اول ملكت ننگ شىخى زاده الجراسانى ايدى انده يولقدىم قاضى اعظم لرى
 شمس الدين السائلى الحنفى وقاضى الشافعية خضرو جامع ملك ناصرده
 خطيب لرى ابوبكر وهكيم مظفر الدين وشيخ مظهر الدين الفقيه وامير
 تلكتيبور كا داخل اولدى مريض ايدى بزكا احسان قلدى مدينة السراىغه
 سلطان محمد اوزبىك خان حضرتنه بارمق قصدنده ايدى رفاقتنده بزادى
 عيسى وقلو دمرو صاروبىك وامام سعدالدين وخطيب ابوبكر والقاضى
 شمس الدين والفقيه شرفى الدين موسى وعلاء الدين المعرفى برلان
 بركا سفر قلدى اول معرفى ننگ وظيفهسى امير آلدنده مجاسندى بر قاضى يافتيه
 يامتار كشى كبلسه قائم اولب بلند آواز برله ايتادر بسم الله بر ننگ سيد مولامز

قاضي القضاة والحكام مبین الفتاوى والاعكام بسم الله يا كه بسم الله سيدنا
 فلان الدين بسم الله ديو حاضر كشى آنك كرونه تورورغه مجلس دن
 اورون بپرر كا حاضرلنه در * ابن خالدون ايتادر جوجى خان اولادى
 بنوعم لرى هلاكو خان اولادى آراسنده هر وقت ده فتنه لر و صوغش
 لر وجوجى اولادى ننگ مصر ده اولان ترك پادشاه لر بنه ميل والقت لك
 لرى وهو وقت ده اياچى يبارب بولاك لشمك لرى وار ايدى سنه سبعمائة وثلاث
 عشرة اوزبك خان پادشاه اولغاچ تبر يكنه مصر پادشاه لر ندين اياچى كياوب دوست
 لق زياده اولدى مصر پادشاهسى الملك الناصرغه طغاچى بن هندو بن بكر بن
 جوجى خان قزى طلنباشى اوزبك خان امامى برهان الدين و تمار امير لر ندين
 بر جماعه برله مصرغه يبارب قاضى لر و فقهاء و اكابر ملكث حضورنده سنه
 سبعمائة وعشرين عقد نكاح قلديلار و بوكون ايكى وكيل آراسنده عقد اولوب
 بيك زور شهرت لى كون بولدى ❁ اوزبك خان برله ايران پادشاهى سلطان
 ابو سعيد بن خدا بنده آراسنده ابو سعيد كا امير چوپان غلبهسى جه ندين
 نفرت بار ايدى شول وقت ده اوزبك خان اكثر بلاد خراسان غه استملا تابدى
 ملك ناصر دن ابو سعيد و چوپان عليه سنه اتفاق و مناصره طلب قلب ملك ناصر
 حسن قبول و اجابت قلسادا مصرغه ابو سعيد طرفندن ايتمش الهمدى كلب
 سنه اثنتمين وعشرين صاح و اصلاح طرق و معالم اسلامنى اقامت و اعداء دين
 برله جهاد قلورغه اتفاق و عهد اتحاد قلديلار ❁ بوخبر اوزبك خان غه واصل
 اولدقده مصر اياچى لر بنه بيك يمان قاطيع سوزلار ايتوب ملك ناصرنى ملامت
 و عتاب قلدى * ملك ناصر آنلر بزدن شعائر اسلامنى اقامت قلمق غه اتفاق غه
 دعوت ايتديلار بو ايسه خلاف جائز دكل و شرعا ممنوع ديو اعتدار قلدى
 ❁ مونتك بعدنده اوزبك خان و ابو سعيد خان رضالشوب مصلحه قلوب ابو
 سعيد خان غه آلمان خراسان شهر لرى قايتب بپردى سنه ٧٤١ نه سبعمائة و اهدى
 وار يعين بلد سراى دا وفات بولدى * اوزبك خان سنه ٧١٨ نه ثمان عشرة در بند
 طريقى برله اخر بيجان غه و مرة اخرى سنه ٧٣٦ نه ست و ثلاثين ايران غه سفر
 قلدى و سنه ٧١٨ نه سبعمائة و ثمان عشرة روسيه حكمدارى يورى بن دانيل بيعت
 و تبريك دولت اوچون اوزبك خان حضورنه كلدى ❁ ثم ابنه تن بك خان

مدتی آن بولمق كرك ❁ ثم اخوه السلطان جلال الدين ابو المظفر محمد جانی
 بيك خان برادری بعد نده ^{۷۴۳} نه ثلاث وار بعين سراي دپادشاه اولدی مسكوب
 حكمداری سيمون بن ایوان ومطرائی بیعت وتبريك كا كیلدی لار ❁ علامه
 سعیدالدين التفتازانی شرح تاجیص فی تصنیف ایذب صاحب الترجمة جانی
 بيك خانقه هدیة قلدی بعض نسخه لر نده اسمی مذکور در بی غایت متدین
 وصالح وعادل ونبك طلعت ودر ویش صفت خیر اندیشه وصلاح بیسه ایدی
 ❁ قاضی محی الدین البردغی بالقصد بلد سراي قه کلب جامع ده علی رؤس
 الاشهاد وعظ ونصیحت قلب اذر بیجان مملکتنده مدبر الملک اولان ملک اشرف
 بن تهور تاش بن چویان ظلمنی بالتفصیل بیان قلب شکایت ایذب حاضر
 اولان جماعه فی تمام یغلاتدی ❁ بعد ذلك جانی بيك خان عسکر عظیم برله
 اذر بیجان مملکتنه حرکت و اشرفی کا غلبه و قتل ایذب مملکتنی فتح وخلق قه
 ظلم قلب جمع قلغان تمام خرابین و دفاین فی واوغلی تهور تاش بن اشرفی فی
 بلد سراي قه آلوب قایتدی شول خصوصه اوشبو فارسی بیت فی ایتمیلار
 (شعر) ❁ دانی که چه کرد اشرفی خر ❁ او مظلمه برد جانی بيك زر ❁
 ❁ تبریزده ایلیلی منک عسکر برله اوغلی بردی بيك خان فی قالدردی و ^{۷۸۸} نه
 سبعمائة وثمان وخمسين بلد سراي دا وفات بولدی روضة الصفا ده ایبتادر ملک
 اشرفی بن تهور تاش بولایت بسیار مستولی شد و ظلم بی حد کرد و قاضی محی الدین
 البردغی از کثرة ظلم او مثل دیگران بسرای رفت و دران ولایت بو عظم مشغول شد
 و پادشاه عادل مرحوم جانی بيك خان که علامه تفتازانی شرح مختصر تاجیص در فن معانی
 و بیان نوشته بنام شریف او کرد بو عظم جناب اقضوی تشریف حضور ارزانی می داشت
 جناب قاضی اورا متحرک بمقاتله اشرف کرد و بوی غالب آمد باشارة قاضی اورا بقتل
 رسانید سر اورا بقر بریز برده بر در مسجد مراغیان او یختندور عاباسی حدات شکر بجای
 آوردند و نندور ادا کردند پادشاه بادوهر از سوار بتبریز آمده در دولتخانه نزول فرموده
 صباح در مسجد علی شاه نماز جماعت کنار دند و لشکر او در میان راه ورود خانها
 فرود آمدند و هیچکس رایاران نبود که قدم در خانه عربیت نهد و پادشاه عازم اوجان شد
 و پسر خود بردی بيك را با پنجاه هزار سوار در تبریز گذشت بدار الملک سراي رجوع نمود
 بعد از چند روز از اردوی جانی بيك خان خبر رسید که پادشاه مرض صعب دارد

مناسب چنان می نماید که بپردی بیک خان جناح تعجیل متوجه شوند و چون
 عزیمت نمود اخی چوق از رفتن او خبر یافت و با گروه انبوه بمهرین آمد
 و توابع ملک اشرفی بخدمت او مبادرت نمودند و بر مسند حکومت متمکن گشت
 و در شبوه عظم قدم بر قدم ملک اشرفی نهاد هذا کلامه علی الاختصار ❁ ابو
 الغازی خان تاریخنده ایتمار قاضی محی الدین جانی بیک خانغه ایتمدی اگر
 باریب اشرفین بر نمک دادمن فی آلماسنک قیامت کوننده بر ننگ قولمن سننگ
 ایتما کنکنده دیو ❁ بوسوز خان غه تاثیر قلب اشرفی فی باصب ملکتنی فتح ایتم
 اشرفی ننگ تورت یوز تبوه لعل و جواهری بار ایتمدی تمام فی لشکرته قسمت
 قلوب بپردی فتح و نصرت برله یور تیغه قایتمدی ائنگ ذات شریفی کابر خسته
 لک پیدا بولب ممتد اولغاچ ایتمدی من بوغسته دن قوتولماس من دیب اوغلی
 بپردی بیک فی ولی العهد قلب اذر بیجان دن دعوت و کوب پند و نصیحت
 لر ایتمدی بپردی بیک کلاما کنن مقدم حق رحمتیکا کیتوب سر ایتمدی مدفون
 اولدی اون یتمی سنه پادشاه لقی قلدی ❁ ثم ابنه بپردی بیک خان ❁ آتاسی وفاتی
 بعدنده بلد سرای غه قایتوب اوچ کون عز ادین صوننگ تمام شهرزاده لر و امرالر
 بپردی بیک فی خان کوتاردیلار ابو الغازی خان ایتمار بپردی بیک خان عجب
 ظالم طبع و فاسق و بد نیت کشی ایتمدی آقاواینی و قورنداش اوروغنی قویمادی
 اولتوردی آخر پادشاه لغی ایکی بلغه یتهدی ^{۷۶۲} نه سبعمائة و اثنتین وستین
 وفات اولدی موننگ بعدنده صابن خان اولادندن معتدبه پادشاه اولمدی اون بیک
 خلقی اچنده کلوبوینی اولدی بپردی بیک دا کبسلدی دیو مثل مشهور در
 ❁ ^{۷۶۵} نه سبعمائة وستین روسیه طائفه سی بلغار ملکندن ژو قوطین قلغه سنی
 آلدیلار شول خصوص ده بلغار امیری خان غه عرض حال بیروب روسیه
 حکمداری دیمپتری بن قسطنطن و برادری خان ایچی سی حضورته دعوت ایتم
 مرافعه بولب اوغری لاری تابوب بیروب کنه جزادن خلاص تابدیلار ❁ ثم
 ابنه قولنا خان ❁ صغیر ایتمدی آلتی ای مدتی پادشاه لقی اسمنی کوتاردی سرای
 وغیره ده مضر و بعض درهم لری بار سنه سبعمائة و احدی وستین دامضروب
 ❁ ثم عمه نوروز بیک خان بن جانی بیک خان ❁ قولنا خان فی اولدر بروسنه دن
 زیاده رق پادشاه اولدی آلتش بر و آلتش ایکی سنه لرده

تنکه لری بار اولده نهر جاییق ننگ شرق طرفنده ایلی جانی بیگ اوغلی دیب
 قزویر قلب سرای غه کیلب خان بولدی عصرنده روسیه حکمدار لری ایله
 تزار ارمنه مخالفت توشدی دولت لری ضعیف لندی دیب بران باش کونار ب
 تزار حکومتمندن چقهق هوسنه توشدی یلار و کیلوب مقصود لاری فی سوعال فلک یلار مونی خضر
 خان اولدی * ثم اخوه کللی بک خان * آتیش ایکی و آتیش سنه لردا
 سرایدا مضر و ب تنکه لری بار بو هم مثل نوروز بک خان دعی و مزور و فی
 الحقیقة جانی بیگ اوغلی دکل دیولار بالاغیره از منعت بعدنده بلد سرای ده
 مقتول اولدی بانو خان اولادندن دولت کیدیب غیر لار تصاحب ایتمدی یلار
 * بعض مجمع لرده قزان خان بعدنده ثم ابن عمه کونچک بن قار بوبن قوقان
 ثم الغوبن منکو تبهور خان ثم اخوه طغرل خان دیب مذکور * بلکه آنار تودا منکو
 خان عصرنده مشارکت و مداخله قلغان لاردر ابن الوردی ایتمدر سنه ٧٥٥ هـ سبعمائة ده
 قتل جکا اخاه تکابن بغنه و جری بینه و بین نایبه طیفور قتال فانتصر طیفور
 ثم استنجد بطقطغا فهرب جکا الی اولاق لصهر بینه و بینهم فقدر به ملک و لاق
 و اعتقله بقلعة طربو ثم قتله و بعث برأسه الی القرم و صارت مملکة بغنه لطقطغا
 * و سنه ٧٥٩ هـ سبعمائة و تسع قلب بیان بن قجی علی مملکة اخیه کتکک و اتقی
 موت کتکک عقیب ذلك فاستنجد ابنه قشتمر و طرد عمه بیان و استقر فی ملک
 ایبه و قتل الندی طرد بیان اخوه منقطی بن قجی * بولار کم لری بولوق کزک
 آقی اوردا یا که کوزک اوردا حکم دار لری توکل میکان *
 * فصل فی الملوک المترفة من افخاذ جوجی من الشیبانیة و غیرها *
 صابن اولادی منقرض اولدی بعدنده جوجی خان ننگ بشچی اوغلی شیبان
 بن جوجی خان اولادندن آق اوردا خانلاری نسلندن خضر خان بن ابراهیم
 بن فولاد بن مینکیمور بن بادا قول بن جوجی بوقابن بهادر خان بن شیبان
 خان بن جوجی خان نوروز بک خان فی قتل برله سنه ٧٦٥ هـ سبعمائة و ستین دن
 اثنتین و ستین کجه کل جوجی الوصنه پادشاه اولدی * بلغار و سرای دا مضر و ب
 تنکه لری علی الکثرة تابولدر * ثم ابنه تبهور خواجه خان * آقاسنی قتل ایلب

سنة اثنین و ستمین بش جمعه قنر پادشاه اولدی (شعر)

❁ پدرکش پادشاهی رانشاید ❁ وگرشاید بجزشش مه نیاید ❁

بیت ننگ کلبه و مضموننه داخل اولدی مهی میرزا غلبه قلوب اسیر ایدب
 شهر سرای دن چغارب یبارب قتل ایتدیلار ❁ ثم اوردا ملک خان سنة
 سبعمائة و اثنین و ستمین ده تنگه لری وار سرای و غوارزم و گلستان دا ❁ ثم
 العادل مهی خان سنة ۷۶۳ ثلاث و ستمین دا آفتوبه و ازاق دا تنگه لری وار
 ❁ ثم مرید خان بن خضر خان ثلاث و ستمین لردا تنگه لری وار ❁ ثم میر فولاد
 خان سنة ۷۶۴ ثلاث و ستمین واربع و ستمین لردا ❁ ثم فولادخواجه خان سنة ۷۶۵
 خمس و ستمین لردا ❁ ثم جانی بیگ خان سنة ۷۶۷ سبعمائة و ستمین وفات
 در ❁ ثم عزیز شیخ خان سنة ۷۶۶ ست و ستمین و سبعمائة دن اثنین و سبعین کچه ❁ ثم
 فولادقیور خان بن توقان ❁ سنة ۷۶۸ سبعمائة و ثمان و ستمین ده مضروب تنگه سی
 وار برطر فنده مرحوم جانی بیگ خان دیب یاز لغان ❁ ثم تولون بیگ خان مهی میرزا
 برادر زاده سی در ❁ سنة ۷۶۹ ثلاث و سبعین لردا تنگه سی وار ❁ ثم غیاث الدین
 بولاک خان ❁ مهی میرزا وزیری ایدی ❁ سنة ۷۷۰ سبعمائة و سبعین و احدی
 و سبعین دن ۷۸۰ سبعمائة و ثمانین کا قنر سرای دا و حاجی طرخان و غوارزم و اوردا
 و ماجاردا مضروب تنگه لری وار بولاک خان عصرنده مسکوب حکمداری
 دیبیتر بن ایوان دون اسکی ❁ سنة ۷۸۰ سبعمائة و ثمانین جمیع روسیه حکمدار لری بول
 اتفاق قلوب زور عسکر جمع ایدب نهر دون بوینده زور صوغش قلب تبار
 عسکر فی صندردی بولاک خان ننگ مدبر الملکی و غالب اموری مهی میرزا
 اوشبو اختلالده میدان حرب دن قاپوب کیتوب قریم دا هلاک اولغان بو
 فقرات بعدنده روسیه حکمدار لری اسلام حکومتدن چقب توقطامش خان
 عصرنده دخی اعاده ایدب طلعت کا کرتدی ❁ ثم آلب خان خواجه خان سنة ۷۷۱
 سبعمائة و خمس و سبعین ده ❁ ثم چرکاس بیگ خان سنة ۷۷۱ ست و سبعین ده
 ❁ ثم غیاث الدین آغا بیگ خان سنة ۷۷۲ سبعمائة و سبع و سبعین ده ❁
 ❁ ثم بازارچی خان سنة ۷۷۹ سبعمائة و تسع و سبعین لردا و دنک ❁ و لکن بوخانلار ننگ کل
 سی جوچی الو ستمک جمیع سنة خان بولمغان بعض سی بر ناحیه فی مالک و بعض سی

چنگز خان اوغلی جغتای خان
 اولادندن یونس خان بن ویس
 خان بن شبر علی بن محمد خان
 ننگ نوبتمنده برادری ایسان
 بوغاخانی اسپر ایذب سهر قند
 ده اولان میرزا اولوغ بیگ کا
 یبار دیلار اول غراسانغه اتاسی
 شاهرخ میرزاغه یباردی اول
 آتی طرف عراقه ارسال
 ایذب تحصیل علوم و کمالات
 بعدنده قیپور اولادندن سلطان
 ابوسعید میرزا قریباغ سفرنی
 قصد ایتمککنک احضار ایله هسکر
 واسباب پادشاهی امداد ایذب
 ویرب مغولستان طرفنک برادری
 ایسان بوغاخان تقابله و مدافعه سی
 اوچون شونده خان ایذب
 نصب قلدی ولکن شرط ایقندی
 بز پادشاه بالاستقلال و مطلق
 الاختیار آقصاب قیپور و اولادی
 بز ننگ عامل و غماشته لر من دیب
 فخر و دعوی ایتمه مالکنی ننگ کم
 بوزمانه قدر قیپور و اولادی
 چنگزی لردن بز شخص نی
 پادشاه و خان اسمنده قلوب خطبه
 و سکه نی آنلار اسمنده ایذب
 آنلار پادشاه مونلار آنلر
 طرفندن نایب و غماشته اسمنده
 اولور ایدی یلار بودستورنی اوشبو

طلب ملک کبری دغدغه سی برله عصیت ماصل ایذب ضرب
 سکه قلغان بولورلار * و بوغان لر برله دخی برچه خان لاز بو
 مملکت ده اولان ننگ خان لردن معدود بولساد بعض لری بلغار
 امیر لری جمله سندن بعض سی آق اورد و بعض سی کونک اورد
 خانلری و بعضی بالکلیه بومملکت خان لردن دکل آنلار هم بوموضع ده
 مذکور اولیق مناسب کورلدی مثلا سلطان محمد و امیر حسن
 و امیر عبد الله بلغار امیر لردن * و سید راقم و غیره تعلق
 قیپور خان بن ایسان بوغا خان و اوغلی الباس خواجه خان نی
 دشت قبیجی خان لردن عدایدادر * آلا چغتای خان اولادندن
 کاشغر و ماوراء النهر خان لری در تعلق قیپور خان ماوراء النهر ده
 واقع اختلاله بناء سنه سبعمائة و اثنتین و ستین ماوراء النهر کا
 کیلوب اول بلادی ضبط قلوب اوغلی الباس خواجه نی سهر قند
 ده قویوب قیپورنی آننگ خد متنده قلدی سنه ۷۸۴ اربع
 و ستین وفات اولدقی بعدنده آقصاب قیپور اوغلی الباس
 خواجه خان غه غدرله قتل ایذب اول بلاده دست قلمنی القاء
 قلدی * و محمد رضا افندی سبع سبار ده قزان خان بن ارغون
 خان نی و برادر زاده سی ابو سعید خان نی و قاغان بک خان
 و اوغلی محمود خواجه خان و ابوالخیر خان لری دشت قبیجی خان
 لردن عد قله در * بوسوز هم خطا قزان خان و ابوسعید خان
 هر ایکسی ایران پادشاه لری * سرای و بلغار و سائر بلاد قبیجی
 غه دخل لری یوق * بلکه توقطاغو خان و اوزبک خان لردن ننگ
 بلاد ایرانغه هجوم قلمتی لردن خونی ده تورور ایر دیلار * قاغان
 بک و اوغلی و ابوالخیر خان لر آق اورد حکمدار لری در * عطاء
 الله بن یحیی نوعی زاده افندی حدایق الحقایق فی ذیل الشقاق
 ده ای تادر طوقز یوز یتمش سنه اوائلند کنه بکلر بیکسی قاسم
 پاشایه بر مقدار قیپوقولی قوشلوب قریم خان محمد کوری خان
 ایله قزان دیدکلری محلده در با قطعنه کوندرد لیکه اژدرهان

قلعه سی ننگ قریبندن که بحر خزر ساملیدر قره دینکره داخل اولان نهر عظیم
 ننگ کنار ندن تخمینا ایکی میل مقداری خرق اولنسه ایکی دریا ملاصق
 اولوب سفاین ایله اول مهالکی تسخیر واسکندر جهانکبر کبی دریای ظلمته دک
 انوار اسلامه تنویر میکن اولدیغی معلوم همایون پادشاهی اولمش ایهش
 اولاد چنگز خان سلطان محمود غازان خان عصر نده شرف اسلامه مشرف
 اولان تاتار طائفه سندن بر جهاته کثیره اول دیاره غز ایدارک وطن توتوب
 قران تزاری غزان دن غلط ایهش * غزایان عسکر غازان هر بار اول طرفه
 کنتر ایتمکله آنلر معین و مظاهر و بونلر معاونتی ایله کتره اطراف قهره قادر
 ایهش لر * دولت غزانیه انقراضندن سنکره اول طرفی دن آمدشد غزات
 منتقطع اولوب مسکوب کفره سی تحت قهر نده قالمش لر * الحاله هنده مصر سلیم
 خانیده درگاه جهان پناهه نیاز نامه لری کلوب اشارت اولنغان محل خرق اولنوب
 ایکی دریای بوی برینه ایصال موج دریای کوه انداز ایله حاصل اولدقده
 اسکندر انه جهانکبر لک ممکن دور دیملری ایله مباشرت اولندی * لکن محمد
 کوری بدرای بو خصوصده قدر ایذب سرحد مهالک عثمانی کنند کشورینک
 ورا سینه ممتد اولورسه شاه راه استقلال منسد اولوب میان مملکت محروسه ده
 قالمق یعنی صحیفه ۶ ملکی اوراقه قارشیق لازم کلور دیو عسکر اسلامی صحرای
 تیه کبی بر بیابان بی آبه دوشورب تشنه لکن بی تاب و پرتاب نایه اضطراب
 ایلمشیدی * نیچه کونلار بر قطره آب بولنمیبوب سکری برکچمن اوستوندن
 قطره زاله جمع ایذب ترضیب لسان ایدر لر ایهش * عسکر ننگ نصی آچق
 سلامته واصل اولوب خبیت ایله عودت اولندی * محمد کوری بو خبانت ننگ
 جزاسنی دولت مرادیده کورب قهر پادشاه اسلامه سرداده وادی اعدام
 اولدی انتهى کلامه * قران وجه تسمیه سی خصوصندم ایتمکن سوزی حقدن
 بهراهل بعید * تاتار ننگ غزان خان عصر نده انکار متابعتله اسلام غه کرن لری
 ایران مملکتنده ایلیخانیه محکومنده اولان لری در * بو بلاد مرده اولان
 تاتار طائفه سی غزان خان ننگ اولوغ باباسی هلاکوخان عصر نده برکه خان غه
 متابعه مسلمان اولغان ایدیلار * دولة ایلیخانیه پادشاه لری بو مملکت فی غزا
 قلمق توروب تور سن بر که خان و منکو تیمور خان و توقطاغوخان و اورنگ خان

وجانی بیک خان لر ننگ ضرب لری برله سر کوب و منهرم و منکوب ایدیلار
 * بلغار پادشاه لری و جوجی خان الوسی ده اولان تمار خان لری اور لری کثرة
 غزوات و حسن اقامة و طیفه جهاد ایله ممتاز الاقران ایدیلار و جه تسبیه فی آنلر دن
 آلسه خلاف واقع اولساده بوقدر بی مناسبت اولماس ایدی والله اعلم بالصواب *

❁ فصل فی الملوك الروسانية ❁

روس خان اولادندن کوب ذات لر سر ایداخان بولدقلار نندن فصل علیحدده
 ایر اقلهقی مناسب کور لسی اولهم روس خان بن بادا قول بن توق قل خواجه
 بن کونجک بن ساریجه بن اوز تیمور بن توقای تیمور بن جوجی خان نسبنی
 ابو الغازی خان بیله بیان قلدی * سبع سبار دن دخی شویله مفهوم در * اما
 بعض لر روس خان بن جیپطای بن ایبسان بن صاشیبوغه بن بایان بن کوبنچی
 بن سرتاق بن اورده بن جوجی خان دیدور والله اعلم بالصواب انابت قلاسم
 کیلما یدر بله کان جزای سوز بولسه کیرک اولدا آق اورد ا حاکمی ایدی
 سنه سبعمائة و ثلاث و ستمین کل الوس کا خان بولدی * سنه ٧٨١ سبعمائة
 و احدى وثمانین کا قدر *

* ثم ابنه توقاغو خان * ثم اخوه تیمور ملک خان * ثم اخوه قوبر جق خان سنه ٧٩٧
 سبعمائة و سبع و تسعین دن تسع و تسعین کا قدر وشول سنه ر و سیدیه حکوم لاری
 واسیلی بن دیپتری قرانه داخل اولدی توقطامش خان بعدنده اولان فترات ده
 * ثم ابن اخیه تیمور قطلع خان بن تیمور ملک خان * ثم اخوه بیک بولاد خان
 * من سنه ٧٩٨ نه ثمانمائة و سبع و تسعین الی سنه ٨٥٥ نه ثمانمائة و اثنین وشول
 سنه وفات *

تعار لسانی او یغور قلمی برله یازدغی بر یار لغی موضع ده ایر ادا ایتمک
 مناسب کور لسی تیمور قطلع سوزم اونک قول سول قول ننگ اوغلان لری غا آنکلا تو
 ادکوباشلیق مینک یوز اون بک لری کا ایکی ایچکی کندلاریغه قاضی مفتی لاریغا
 مشایخ صوفی لاریغا دیوان بتکچی لاری کا تمغاچی قرناچی لاریغا یورت
 ایشلاچی یولار آچی لاریغا بولکول توقطاول لاریغا یچی شوسونچی لاریغا قوشچی
 بارسچی لاریغا کپچی کوبر کچی لاریغا بازار دا تورغان لاریغا بویار بلغ توتانورغان

محمد ننگ اویساب کا اناراری بی بورونقی کچکان ساین خان چاغی دن بیری
 بیر بارلق راست نار خان لقی یوسونی جاپوروب آناسی حاجی بیرام خواجہ بی
 بزنگ خان آغلار من سبورغان طرخان قلفان جرکا سین آنکلانا اوتوندی ایرسا
 اوتولین یوب کورب محمد بزنگ سبورغان بولوب طرخان بولوب تورسون
 دیدیکمز بوکوندن ایلمارو قبریم بولہ قریقی یری ننگ طرخانی سودات اقلیق
 کندینک جوارندا بورونقی زماندین بیرو متظر طرخان بولغان اوندیچی
 قلاسی بیلا مشهور بولغان قلاسی شر قبلاہ یوسونی جاپور سولاری بیلا محمد ننگ
 اوغلان لری اینکی حاجی محمد و محمدنی ازاد و ترخان بولسون بولار ننگ
 یورسولاریکا باغ باغچه لری حمام د کبر من لری کا تصرفی قیلا تورغان برلریکا
 بوروندن قالغان اسادلاریغا بسا قل لاری غاصبانی اور قاقچی لاریغه کیم
 ایرسا کوچ اوغا تگور ماسون یولسبز برداغی لرینی قارتیب الماسونلار بولار
 تمغاسی اینکیچی اوسکو بولغوردی انبار مالی ایسدر حقى تبارلق قسمت
 قوبور یاساغی قلان مسی سالبع بوروج خرج الماسونلار بارور کیلوری
 دا کبرور چقاری دا قبریم دا کا بارا قایو ماتور لک ار سا آلوری داساتاری دا
 تمغا ترناق الماسون طرخانلق تبارلق رسول حقى قر اول لبق تیلاماسونلار
 اوتر قرالارین اولاق توتماسون قوناق توشور توشور ماسونلار سول هلو فہ تلاماسون
 قابو ماتور لیک زحمت و محنت و عوارضت لر دین مصون و محروس بولسونلار اینج
 توروب طبع لبق بیلا شام و صباح اوقات شری لری دایر کابیر ننگ اوروغ اوروغ غنغا
 القش ایتماتورسون دب تورورغا آلتون نشانلق آل تمغالیق برلیق بیرلدی
 تاریخ سکز یوز دا یارس بلی شعبان آی ییننگ آلتیچی کونیدا اوز وسوی
 ننگ کناری دا موهوران دا ایرردا بیتلدی انتھی *
 * ثم اخوه شادی بیگ خان ۸۰۳ ھ ۸۰۳ ھ ثمان مائة وثلاث دن الی ۸۰۳ ھ ثمان مائة وعشرة
 بلغار دا وغیر مادا * ثم ابن اخیه فولاد تیمور خان بن تیمور قطع خان ۸۱۰ ھ ثمان مائة
 وعشره الی ۸۱۴ ھ اربع عشرة بلغارده مضروب ننگ لری بار و ۸۱۰ ھ
 ثمان مائة وعشرة قریمده ایردی *
 * ثم اخوه تیمور خان ۸۱۳ ھ ثمان مائة وثلاث عشره دن غه ۸۱۵ ھ عشره کچه
 بر حیات بلغارده مضروب ننگ لری وار ۸۱۶ ھ ست عشره و ثمان مائة

وفات اولدی * قویرچق خان وما بعدنده مذکور روس خان اولادندن اولان خان لر طوقتماش خان عصری انتضاسی بعدنده ادکو میرزا و اولادی معونتی بوله تخت کا اولتورب و خطبه و سکه اسم لرنده اولوب تدبیر دولت میرزالر قولنده اولماقنه راضی اولای ایدیلار * تیمور خان نوبتنده ادکو میرزاغه مدارا قلمای انا الکبش المطاع فکیفی اکون مطیعا والثور المتبوع فلن اکون تبیعا دیو آرالرندا فتنه و نزاع قویوب محاربه لر جاری بولوب هر ایکلوی ضایع اولمش لر تیمور خاندن انفت و شجاعت و قوه جاشی و اطافت طبع و ظرافت فهم و محظوظ بالعلم اولدقینه دال اولان احوال و افعالی وار ایدیکو میرزاغه عنان الاختیاری ویرمادکندن و اولادی ننگ حسن اسماسندن مستفاد اولادر

* ثم ابن عم ابیه براق خان بن قویرچق خان قزاق خانلاری ننگ باباسی در * ثم ابنه درویش خان * ثم ابنه چکره خان ^{۸۱۷} سنه ثمانمائه و سبع عشره شهر بلغار و الوغ اوردا و حاجی طرخان دا ننگه لری وار *

* ثم حقیق عم جگ محمد خان بن تیمور خان بن تیمور قطع خان الکبیر * الوغ محمد خان دیملکه معروف و مشهور در ^{۸۲۲} سنه ثمانمائه و اثنین و عشرين سرایدا پادشاه بولب جالس تخت صابینی اولدی و ^{۸۳۸} سنه تسع و ثلاثین بعد ننگ سرای دن اخراج قلندی عصر نده ^{۸۴۰} سنه ثمانمائه و خمس و ثلاثین روسیه حکمداری واسیلی بن دیبتری وفات اولوب اوغلی واسیلی صغیر اولدشی سبب لی سمی یوریه بن دیبتری اوزی حکمدار اولدقنی قصد قلب نزاعلاشوب هر ایکلوی سرای غه الوغ محمد خان حضورنه کمالکن لر و عالی روایه یرینه اوغلی دیبتری ولی عهد اولدق انتضاء اصول لری اولسادا قبصر روم سلاله سی واسیلی صوفیه اوغلی روم طرفدار لری ادعاسیله بالضروره دیبتری حکمدار لغی فسخ و واسیلی مقصدنه واصل اولدی محمد خان الکبیر واسیلی فی حکمدار قلب کندسندن ایچی قوشوب اول مسکوب کا کیلوب خان ننگ بوخصوصدغی منشور فی اوقوب واسیلی فی مسکوب تختنه اولتورتوب روسیه غلغی اورداخان لرینه هر وقت خراج لر فی بلا تاخیر ادا قاق لر فی عهد و تا کید ایتمش لر *

* ثم اخوه محمد خان الصغیر * کچی محمد خان دیملکه معروف در آقی اوردا

اوردا حکمداری یادگار خان بن تیمور شیخ خان الشیبانی معاونتی برآه دار الملک
سرای غا هجوم قلب آغاسی محمد خان الکبیر کا غلبه قلوب بعد ۸۴۹ سنه ثمانهائے
وتسع وثلاثین سرای دن مطرود قلب الی سنه ۸۷۷ ثمانهائے وسبع و سبعین
سرایدا کندسی خان اولدی *

* ثم ابنه کچی احمد خان * اقصاق تیمور اولادندن خراسان پادشاهسی سلطان
حسین میرزا بن بایقرانک اخت عینی سی بیگی بیگمی تزوج ایذب توقز
اوغلی اولغان سنه ۸۷۷ سبع و سبعین روسیه مملکتنه واروب الیکسین قاعه سنه هجوم
قلسا دابر طرفدن روسیه لر کوب عسکر برآه فارشی کیلوب و بر طرفدن خان
کرمان حکمداری دانبال بن قاسم خان و بر طرفدن برادر می مرتضی کیلیدکنندن
خبر آلوب مرتضی ودانبال لر ننگ دار الملک سرای غا هجوم قلمق لر نندن خوی
قلب کبر و قایتدی *

* ثم ابنه سید احمد خان * برادر لری ننگ منازعات لار نندن طنج بولا آلهادی علی
قول احمد خان فی سبرغانی آپاق خان بن محمود خان هجوم قلب قتل ایتمدی
سنه ثمانهائے وتسع وثمانین ده *

* ثم ابنه سید محمد خان * ثم عمه شیخ احمد خان بن کچک احمد خان * بو خان شهر
سرایدا اولان تبار خان لری ننگ اخری در آندن صونک سرایدا اولان تبار
دولتی تمام تارالب دار الملک لری خراب اولدی * صاحب الترجمة احمد خان
روسیه حکمداری ایوان الثالث عصر نده مسکوب کا ایچی یبارب مکتوب برآه هر
سنه اداقلنان مزید لری صورادی * حکمدار مذکور عناد برآه مکتوب فی
آطب تاشلاب آباغی بر لا تابتاب ایچی لری اولدرب فقط بر سنی قایطارب
یباردی * بعد ذلك خان عسکری برآه مذکور حکمدار فی تادیب و کوشمال
ببر مک اوچون روسیه مملکتنه هجوم قلوب یور طلاری اچینه کرب غارت و تاراج
و قتل و سببی برآه نهر اوغر ساهلنه واصل اولدی الحکم لله شوندا روسیه خلقی
کوب جمع اولوب زور صوغش بولوب خان عسکری منهزم اولوب کندسی
روسیه لر قولنه توشوب قاپت کیتوب مخلص تابسادا آرتندن یعوب توتوب
اولدرب سرای دولتی بالکلیه مضهل و منقرض بولوب تبار دولتی اوچ شعبه بری قرانده
وبری حاجی طرخانده و بری قریمده قالدی * وکان ذلك سنه ۹۰۸ سنه تسعمهائے

وئمان * روس خان اولادی اولان خان لر تيمور قطع خاندن بيرلى توقتامش
 خان اولادی برلا ارالاشوب كىلىدى ولکن بز ايکسى آيرب فصل عليه ده
 كىلتوردك روسيه ملكتمده اولان حکمدار لر ههسى سنه ۷۶۰ ستمة و عشرين
 دن اوشبو وقته قدر سرای دا اولان تئار خان لر ينه تابع ودولت لری سرای
 مالکندن جزء محسوب اولور ايدى سرای خان لر ينه طاعت و ذلت ايله جز يه
 وغراج و پرمکده و عبوديتده ايدى لار سرای خانى طرفندن بر مهم برله محصل
 كىلگنده مسکوب حکمدارى بر مسافت جيا و لاب استقبال غه چغار ايدى *

فصل في الهلوك التوقتامشيه

اولهم ناصر الدين توقتامش بهادر خان بن توى خواجه بن توى قل خواجه
 بن کونچک بن ساريجه بن اوز تيمور بن توقايتيمور بن جوجى خان
 * توقتامش خان نسبى هم بعض لر بيله ذکر قلدىلار توقتامش خان
 بن توى خواجه بن عبيطاي بن ابيصان * وعلی هذا اورده بن جوجى خان
 اولادندن اولادر والله اعلم * توقتامش خان تئار خان لری ننگ جابل
 الشان وز بردست و مشهور لر نندن در سنه ۷۷۸ نه سبعة وثمان و سبعين
 صغناق نى آلوب آق آوردا حکمدارى و ناصر الدين بهادر خان اسمى برله ملقب
 اولدى اين عرش شاه سنه ۷۷۱ نه احدى و سبعين و سبعة مائة ماوراء النهر حکمدارى
 امير حسين بن فولاد بن قرغن التركى نى تيمور قتل ايتدىكى بعدنده توقتامش
 خان حميت قلوب تيمور برله صغناق و او ترار اطرافنده صوغشى ديدر والله
 اعلم * بعد ذلك روس خان وفاتى بعدنده آننگ اولادى قولندن تيمور
 ملك عصر تيمور معونتى برله غلبه قلب كل جوجى الوسنه پادشاه اولب
 سرای شهر تيمور تخت کا اولتورجى * و سنه ۷۸۲ نه اثنین وثمانين ضرب سکه
 قىلا بىلادى بيگ صاحب همت و شجاع و حسن التدبير و عظيم الهمة پادشاه
 ايدى اذربيجان غه سفر قلوب تبريز و اطرافنى ضبط ايتدى علما سندن
 کمال الدين التبريزى نى سرايغه آلوب قايتدى روسيه طائفه سنه غلبه قلب
 جميع سنى تئار طاعتنه اعاده قىلدى و تيمور ننگ يورش سه ساله سندن شهر قىلدى
 بارب آلىدى * بعد ذلك توقتامش خان ننگ امراء الهيسره سندن قنکغرات
 قىبله سندن ادکو ميرزا نام ذات دن بعض سبب لر برله رنجيده خاطر

اولوب آنى ناديب قلمق قصدى كتمان قلب ضيرنده حفظ ايتساده
 بركون مجلس عشرت ووقت نشاطده ايقدى ما معناه ان لى ولك يوما
 يسومك الحسى سوما ومولبك عن موائد الحيوه صوما ويملأ عين بقاءك من
 سنة الفناء نوما ايدكو مغالطه قلوب ايتدى اعيند مولانا الخاقان ان يخذ
 على عبده ماغان وان يندوى عراس انشاء اويهورى اساس هو بناه * ديو
 خاننى بر وقت اغفال قلب قضاء حاجت اراده سى صورتنده چغوب كيتوب بر يخشى
 اطنى الوب ركوب قلوب قاچب تيهور حضورنه وارب آنى توقتامش خان
 ملكتنه كيلوركا تحريض و تحريك قلوبى برله تيهور اوفى الحركة برله
 تهباء ايله بر البركه فى قصد ايدب عسكرين مقابل اولغانده توقتامش نيك
 امراء ميهنه سندين بر امير نيك ايكچى بر امير ندين قصاص دعوى ايدب
 طلب استيفاء قلب توقتامش حاضر دشمان كبلكانده آنك وقتى توكل
 ديساده منكور امير لجا بنده استهرار ايله كند قبيله سندين اولان قومى
 برلان آيرلوب كيتوب ادكو برله بو امير حين حاجت ده توقتامش نيك
 قناتنى صندر ديلار مع ذلك توقتامش تيهور برله بر محاربه قلدى عين
 زمانه مثلنى كورماش ايدى ديلار لكن بالاخره منهزم اولوب قاچوب
 لهستان ملكتنه كردى حاضرده اول ملكت ده باقى اولان مسلمان قديم لر
 توقتامش خان عسكر ندين آيرلب قالغان تغارلر و كان ذلك سنة ۷۹۳
 سبعمائة وثلاث وتسعين * ادكو ميرزا تيهورنى آلداب او قوب قاچوب
 قلدى تيهورنى آلداب او طغان لر نيك برى بو ايكچى سى شيخ ولى الدين
 عبدالرحمن بن خلدون المغربى المالكى القاضى * تيهور بو ملكت فى تاراج
 وغارت وقتل وسبى واحراق بالنار برله تمام غراب قلب تغار دولتته
 ضعى كامل طارى وزور تفرق واختلاف واقع اولدى * بعد ذلك ادكو
 ميرزا قوم قبيله وايل و كورشى قبائل فى جمع قلوب عسكر يصاب روس
 خان اولاد ندين تيهور قطلع خان بن تيهور ملك خان فى پادشاه ايدب
 توقتامش خان برله محاربه قلوب هميشه منهزم ومغلوب اولوب اون آلتچى
 كره محاربه سندين صنكره غايب وبالكليه كم نام ومنقطع الخبر اولوب
 توقتامش فى قدرانى تجسس قاسادا تابا آلهامى واولوك وترك ايكائى بلهامى

ایکی سنه مدتی اوتوب ملا کی مظنون اولدق بعدنده توقتامش خان ننگ
 امین وغفلت وقتنده دفعة هجوم ایله باسوب قتل ایله تمام مملکتین اورن تصرفنه داخل
 قلب خان لارنه فقط اسم وخطبه و سکه وبر مقدار وظیفه لری اولور ایسی
 * تیمور خان ایامنه قدر شول حال مستمر اولدی وکان وفات توقتامش
 خان ^{۷۹۸} سنه سبعمائة وثمان و تسعین * توقتامش خان ننگ لهستان حکمداری
 یاغیلاغه تمار نلی اویغور قلمی برله یازغان یارلقی بودور * توختامیش سوزم
 یاغیلاغا اولوغ اورنغا اولتورغان ارکایین انکلاتو قوتلو باغا حسن باشلی
 ایچی لر اییتوک اردی سن تقی کاجینک فی بیزه اییتنک اردی بسورونقو
 بیل بکبولاط خواجه مدین باشلی بیرچه اوغلان لاریکش تورودوجاق بیردی
 داود باشلی بکلار آدوکو آتلی کشی فی تمبرکا الدیردین چبقاریب
 ایش لار اول تیل برلا کلدی اردی الارننگ الاکونکل بیلا تیل ایتمیب
 ایلغاری قیغانی داکلکانده آنکلاب بیغیلب ساچشماغا تورغاندا اول یمان
 کشی لار بوروبن تبرکندن ایل تارتیب اول اش تقی اولچاقلی بولغان اردی
 اول اردی تنکری بزنی یارلیغاب دوشمانناق قیلغان بکبولاط خواجه مدین
 بکیش تورودوجاق بیردی داود باشلی اوغلان لار بکلارنی مونغانلادی
 امدی بوارکا نوانکلا نوحسن تولو خواجه باشلی ایچی لارنی اییتوک
 ایسی تقی بولسا بزکا باقار ایل لارنی چبقیش لارین چبقاریب بارغان
 ایچی لارکا بیرکیل خزینه غا تیکورسون لار بسابورونقو یوسونچا بازارگان
 اورتاق لاری ننگ تقی بوروش سونلار اولوغ اولوس ننگ توروسن عاتقی
 یخشی سی اول بولغای قیب آلتون نشان لقی برلقی توقوق تغفوییل تاریخ
 یقی یوز دوقسان بیش دارجب آی ننگ سکز ینکی داوردودان ارودا
 بینکولش انتهی توقتامیش خان ننگ سکز اوغلی جلال الدین چهاربردی
 کبک کریم بیردی اسکندر ابوسعید کوچک قادر بردی توققل خواجه نام لاردر *
 * ثم ابنه جلال الدین خان * توقتامیش اولادی اتاری واقعه سندن سنکره
 هر قایوسی مشوش اولب ترک وطن ایذب هر طرفغه منتشر اولوب
 جلال الدین روسیه مملکتنه فرار قاغان ایسی ادکو میرزا برلان تیمور
 خان آراسنده فتنه قویغاج توقتامش خان اولادی فرصت فی غنیمت بلوب
 باش کوتاریب ملک موروث لارنی طلب قلب * جلال الدین خان ^{۸۱۵} سنه

نهانمائه و خمس عشره دن بدأ ايله اون دورت آی پادشاه بولدی *
 * ثم اخوه کریم بردی خان * بش آی مدتی پادشاه لغی بعدنده برادری
 جبار بردی قتل ایتدی * ثم اخوه جبار بردی خان * ثم اخوه کبک خان
 * سنه ۸۲۷ سبع و عشرين لارده موجود دور روسیه مملکتنده ایردی * ثم اخوه
 قادر بردی خان قریم و بلغار و آندن غیر بعض بلاد مالک اولدی شهر بلغار
 و قریم ده مضروب تنگه لاری بار * ایدل طونکسه کیم کپچماس ادکو اولسا
 کیم کپچماس * دیکان مثل سورنی موننگ مقالی دیرلار * قریم خان لاری
 تو قتامش خان برادری تولک تیمور اولادی در *

❖ فصل فی الدولة المتجددة بمدينة قران ❖

بلد قران نهر قران ننگ نهرانل کا قویغان مصبنده شمال طرفنک ایلی بش درجه
 و قرق بش دقیقه عرض شمالی آلمش آلتی درجه و قرق آلتی دقیقه طول
 شرقیه سمت قبله سی نقطه جنوب دن اون بش درجه دن بیک جزئی قدر
 کنده ناقص واقع اولغان در * قران مملکتی بوتاریخ دن دورت یوز سنه مقبله
 بیک مشهور مملکت لردن اولوب حاضر غی زمانه ردا بزنگ تبار طائفه سی ننگ
 مابه الافتخاری و مرکز عالم و دولت و تمدنی ایسادا علم تاریخ و ایام الناس غه
 عدم رغبت لارندن هیچ وقت احوال و وقایع لاری بیان و ضبط ایدلمی اخبار
 قدیمه سی عموماً و انده اولان ملوک و علماء و اکابر عاکم و سائر احوالی کند
 طائفه مرکا و غیر لار کابرده معلوم اولمای بالکلیه مجهولیت ستره سی تحتنده قانغان
 بو خصوصه شول عصر علماسی تصنیف قانغان صحیح و مفصل و مقصود غه کافی
 بولغان تاریخ کتابین کو قوت تورساق والله اعلم اول میسر بولماس * چونکه
 قران خانلغی بو مملکت کا اقصاق تیمور هجوم قلب پایمال ایتدک بعدنده
 سر ای پادشاه لغی ننگ نظام و دولتنه ضعف و فتور طاری بولب شهرزاده لری
 اراسنده مخالفت و افتراق واقع بولدی بعدنده شول مملکت ننگ بر پوچماغنده
 آن قوت برله موعسس اولوب استتلال حاصل ایدب بر ایکی قرن عمر
 ایتکان بولسادا مستقبل الحال ده معلوم اولجق اوزره خارجدن دشمنلری
 روسیه هجومی ننگ مخاطره سندن و داخل عدم اتفاق خسته سندن در مانسن بولوب
 علوم و معارف و اهلی تربیه قلوب رواج بیروب آنلار علم ده کتاب تصنیف

ادب تاریخ دن اثار صحیح فالندرا الماغان لر بولسه كرك و بالفرض اندایون
 اشلاز بروقت صادر بولغان بولسادا اول زمان طباعت صنعتی اولمادغندن
 نسخه لر تكثر تابه ای و منتشر اولمای قزان مملکت مز اوستونه كیلكان بلاه
 وقتنه لر ار اسنده تلی وضایع اولغانندر * افواه ناس ده مذکور اولدغینه
 بناء قزانده بر کتاب خانه مكمل بولوب روسیه تسلط قلدقده یاندر ب تالی
 و برباد ایتمكانلر * اول وقت قزان خان لرینه هم نسب و دین و کورشی
 بولغان اسلام مملکت لری قریم و ماوراء النهر و ترکستان و خوارزمده تزار
 و مغول خان لری و میرزا لری ار اسنده نزاع و غارت و تاراج وقتنه و فساد کوب
 بولغاندن علوم بی رواج و بی اعتبار بولوب بی نهایت تنزل قلغان * کرچه اول
 مملکت لرده اولان بعض علمای اعیانا اوز واقعه لر نی بیان قلب تصنیف
 ایتمه لر دا قزان مملکت نی انلردن دشت تیجی كبك بادیه و اسعه فاصله
 بولوب هم یور طار طنج سزلقدن اغلاطه مشكل اولدغندن آنلرغه قزان احوالی معلوم
 بولماغان ولهدا کتابلرنده قزان حقنده بر سوز یوق * کرچه روسیه دولتی
 اول زمانده کورشی لو ننگ اقربی بولسادا قزان دولتی سرای دولتی كبك
 بولوب كیتوندن خوف قلوب همیشه تزار لردن اور کوب خان لر ننگ اشلاز نندن
 و تدبیر لر نندن خبردار اولوب تفتیش قلوب تورغان لر * و تار یخارنده هم
 طفیلاقزان احوال و اخبار نندن یاز غالاغانلار بولسادا * و موندایون معاملات ده
 شره خبرکا فر هم مقبول اولسادا * اول زمانده روسیه خلقی بر طرفدن تزار لرغه
 قدیم الایامدن دشمن و بر طرفدن غایت جاهل و متعصب لقی لر نندن خبر لری
 مبنی علی المعرفة والاتصای اولمای غیر مرتب و نامضبوطلغنه علاوه تفتیش
 و تحقیق ایتمای علم تاریخ اوچون یاز ماغانلر * عوام افواهندن الغاچه و هوای
 نفس لر نجه و کوب موضع ده تزار لرغه عداوت لر نندن تعصب برله حقنی ستر
 ایقوب یازغان لر * مع ذلك بعض رساله لر دا اطرای کتب ده نقل لر و افواه
 ناسده آتا و بابادن ایشلدب روایت قلوب کیلكان خبر لر یوق قوکل * آنلرغه
 بلا تحقیق و تفتیش بردن انابت قلو رغه بار اما سا هم بلا دلیل بالغان دیب
 حکم دخی جایز اولماس * بلکه زمانه ننگ احوال و ماجری سی ننگ اقتضاسن
 بلوب جریبان احوالغه و اقتضاه زمانغه تطبیق و قراین وقایع نی حکم قلوب

عاشق قلمك كرك بولور * ايمدى قزان و اطرافي ننگ احوالنه نظر قلساق
 كول باشنده استق خانه اچنده آلى يوز آلمش سنه ۶۶۰ هجر يده وفات
 اولان احمد نام مسلمان ننگ قبرينه قويغان برفديهي لوحى بار * وهم
 قابقاسى خار جنده پادشاه قبرينه قويغان بر زور طاش وار * و آنلردن
 باشقه هم بوقبيلدن كوب لوح لر اولوب كنيسه بناسنده تلى اولدى ننگ
 بر نعل صحيح برله ثابت اولدغندن بوموضع ده شهر ياقريه بولوب آل جوجى
 بوملكت لرغه كبلولر ندى و انلر ننگ اسلامغه داخل اولوندى مقدم اسلام شايع
 اولغان اوله * اول خلق ننگ مسلمان اولماق بلغار پادشاهلغى وقتنده بولوق
 كرك * چونكه بلغار پادشاهلرى و آنلر ننگ اتباعى خلفاء عباسيه كا تقليدا
 هر طرفه داعى لر يبارب و تدبير لر قلب اطراف و جواننده اولان هر
 تورلى خلقى حق يولغه كوندر ب مسلمان ايتاركا بيك اجتهاد وسعى وهيت
 ايتكان لر * آل جوجى دن كره بر كه خان سنه ۶۴۵ سنه مائه وار بعين حدودنده
 داخل دار السلام اسلام وحسن اسلام برله مسلمان بولسه دا تقار خان لرى
 دينى صاح برله نشر قلودن بيكر ك روسيه و لهستان و افلاق و بغداد و آنلر
 امثالى خلقى قول استنده توتارغه اجتهاد قلغان لر * و سنه ۸۰۰ سنه ثمان مائه
 هجر يه حدودنده روسيه طائفة سى شهر بلغار و قزان و ژوقوطين و كرمانيك
 ديكان شهر لركا هجوم قلب خراب ايتدكلرى فيها سبق ذكر قلغان ايدك
 * سنه ۸۴۰ سنه ثمان مائه وار بعين حدودنده محمد خان الكبير سرايندن چندق
 بعدنده قزان غه كبلوب * وعلى قول اوغلى محمد خان قزان نى على بيك
 قولندن الب تاسيس دولت و تشكيل خانيت قلدى ديكان نقل لركا نظرا
 بوتاريخدن مقدم قزان شهرى وار ايكان * وعلى العموم تقار لر من آراسنده
 مشهور قزان قديم بوموضع ده اولغان * سنه مائه و تسع و ثمانين و سبع
 و تسعين لرده بناء قانوب ايسكى قزان دا حكومت بقاسى بر يوز دورت سنه
 و يانكى قزان ده بر يوز اياملى سكر سنه اولدى ديكان سوز لر دغى بار
 * قزان ديب وجه تسميه سنده فصل سابقده نوشى زاده كلامنى نقل قلغان
 ايدك آندن غير دغى برنچه وجه لر قزان نام نهر ساحلنده اولدغندن
 و قزان غه مشابه توبه اوستوندا بولدغندن و باني سى اولان قزان خان اسمى

برله و باتوخان ننگ جیلاوی اولوب بر وقت نهر قران غه آش قران لری
 توشوب بعد ذلك اول موضع قران اورنی و قران توشكان اورون ديب السنه ده
 جاری بولوب رفته رفته بواسم بولپ کیتوب طویل لغی استمثقال ایدنب لواحق
 فی حدی له قران تسمیه ایدلکان دیگان سوزلار بار * قران آرطی الاط یولی
 نابعه سی ننگ بعض خلقی شهر قران قدیم زمانده الاط یولنده قران جدیده کا
 نظرا شمال و مغرب صیف ار اسنده نهیر آش ننگ مغرب طرفنده قران دن
 آلتش چاقرم مسافه ده بولغان دیلار * الی الان اول موضع قالا طایوی
 تسمیه ایدله در * لکن قدیم زمانده شهر بنا سنده الهی و طبیعی مستحکم
 بولوق مثلا اولوغ صواطرافنده ویاتک چار و بلند طاغ بولوق بیک محفوظ
 بولغان موضع ننگ کرچه جنوب طرفی بلند چارلی آش صوی بولسادا
 * غیر طرفی لرده برده پناه یوق * مغرب طرفنده آش صوینه زوایا قائمه
 بلکه عاده بولوب توشا تورغان ایشی صوی بولسادا اول صوی اوزی بیک
 کچکنه طایوی و جاری بسوق شمال و مشرق طرفاری بالکلیه آچق تیکر باصو
 * ثانی اول موضع ده یقین زمانغه قدر قوی و اورمان بولغان و حاضر غی زمانه رده نهایت
 ایلات اورمانی کورنوب تورادر * شوندا ای نام دار شهر ننگ کرچه خراب
 اولسادا اورنی اطراف شولای تیز زمانده اورمان بولورب کیتماسه کورک
 ایدی * ثالثا اول موضع مغرب طرفنده اولان مسلمان قریه لری متهاسی
 اون چاقرم دن آری کلا چیرمش قریه لری کیتادر * هم اول اطراف داغی
 مسلمان قریه لری ننگ اسمی مثلا برسکه برزه اوشکته اتنه اوله کوام
 اورتام کجهی مامش بواسم لر ترک لسانی دکل چیرمش چه دکل میکان بلکه
 اتنه و مامش قریه لری اصلده محقق چیرمش ابر دکلا رینه نقل لر و ارمایش
 سنه ۱۲۵۰ الی و ماتین حدودنده بناء ایدلکان جدید قریه ممش نام چیرمش
 اسمی برله تسمیه ایدلمش * موندین فهم لورکا ممکن اول تیرا اهالی سی
 صونکغی زمان لرداغنه مسلمان اولغان لر دیب * ایدنی تئار شهری ننگ
 اطرافنده نیچوک چیرمش قریه لری بولوق کورک بلکه عواید مقتضی سنده بایطاق
 مسافت کا قدر مسلمان لر اولوق کورک ایدی * بووجه لورکا قراغانده اول
 قول کا انابت قلب بولماس * بلی اول موضع نهایت مهالك اسلام بولغانی

اوچون بر وقت چبرمش لردن حراست اوچون بر قلعه بناء قلب استحكام
 ابدلكان ببولوب صكره خراب بولغاچدا اورنى قلعه اورنى ديب اطالغان
 بولوب بعد ذلك قران قديم زمانده غير بر موضع ده بولغان ديكان سورنى
 خلط قلوب شهر قران قديمدا شوندا بولغان ديهك نتيجه سنى آلمان بولسالر
 عجب بولماس * اما قران ملكتمده بولان مسلمان لرننك اكثرى قديمدا
 شهر قران او شبو قران جديدده دن قرق بش چاقرم مسافه ده شمال اياله
 مشرق صيف اراسنده آرچه يولى ديهكاه معروف ناميه ده قران سوي
 بوينده ايسكى قران ديب معروف مـوضع ده اولغان ايمش ديلار * بونقل
 حقدن بعيد دكل چونكه بول موضع ايسكى قران اسمى برله مسلمان وروسبه
 لساننده مشهور البتة بلامناسبت شولاي تسميه قلماسالر كرك بلكه قران
 اولده شول موضع ده اولدقندن اوله *

* ثانيا اول موضع مسلمان قريه لرى ننگ مركزى واولوغ سبر يولى شاه راه
 اوستونده وقران صويمه توشا تورغان بلند تاغ توباسنده بولوندىن مكاني
 شهر بولونى بيك قابل * ثالثا اطرافندن ايلاندر ب قازب احاطه قلوب
 الغان خندق وار وقرينده مقابر وآنده ايسكى وقت لردا يازلغان قبورلر كا
 قويلغان لوح لر وار * اول لوح لرننك برسنده بيله يازلغان باشى مثلث
 الشكل ده ثلث قلم برله قالقتوب يازغان غطى بيك كوزل دكل هوالمسى
 الذى لا يموت وكل نفس سيهوت بعد ذلك بش سطر قلب سطر اول ده قال الله
 تبارك وتعالى كل نفس ذائقة الموت سطر ثاني ده قال النبي عليه السلام الدنيا
 من رعة الاخرة سطر ثالث ده تاريخ توقوز يوزدا مبارك ربيع الاول آينتك
 اخرندا ايردى سطر رابع ده ملا سلام على درويش حلالى نازبى ملك سطر
 خامس ده خاقونى دار الفنادين دار البقاغه رحلت قلدى غفر الله تعالى * نازبى
 ملك ده براز اشتهباه وار نازبى بيكه توكل مى * ينه بر لوح داخط كوفه برلان
 استاد كشى كوزل واعلى قالقتوب يازغان قال الله تعالى كل نفس ذائقة
 الموت تاريخ توقوز يوز او توقوز يوزدا ربيع الاول آينده طولون خواجه
 عبالى قرانى منجاج دار فناء دين دار بقاغه رحلت قلدى * قان دانقظه بوق
 لكن مركز توغرسندا قويلغان ايكي نقطه يادن يادن باشقه ايكنچى جـرى
 بوق ياستنه بر نقطه قويلغان صريح انده طالب نقطه بولغان هيچ حرف بوق

النبی باغه بوصورت ده ی عهدا سرغان * ینه قرتچاق قریه سی توغرسند
 نهبر قزان ننگ شمال طرفنده تاغ باشنده برزور قدیم مقبره وار و برنجه
 لوح لار برسنی بیله او قدیم قال الله تعالی کل من علیها فان ویبقی وجه ربک
 ذوالجلال والاکرام قال النبی صلی الله علیه وسلم الدنيا مزرعة الاخرة تاریخ
 توقز یوزدا ایلك اوچدا خالد خلیل اوغلی * خالد لفظنده بر آن شبهه بار
 غبرسی صریح لوح ننگ آرت طرفنده بولوحتی حلالی اشلاق بیباک بناقلدردی
 * دخی قزانغه محمد خان الکبیر ورودندن مقدم استغلا لاهکومت قلغان حکمدار
 اولمای اولده بلغار پادشاه لرینه سنکره لری سرای داغی تغار خانلرینه تابع
 بولوب بک لار و شهراده لر حکومت قلغان بولسه کړک والا استقلال بولغانده
 تاریخ لرده ذکر ی و سکه لری و غیر اثر لری کورلسه کړک ایدی ننگ بلغار
 و سرای و حاجی طرخان حکمدار لرندن قالغان * شهر قزانده خانلق تشکل
 ایذب دار الملک اولغانده اکثر اهالی سی خانغه ایارب کیلکان سرای اورداسی
 و حاجی طرخان و قریم و غیر خانلق لردن جیلغان تزارلر بولسه کړک * دخی
 تجارت و صناعت بابنده کورشی مملکت لری اهالی سندن دون بولماسه لر
 کړک * اما آنلرده علم شجره سی بر وقت چپک آطقان بولسانی قدر واقعه
 و فتنه لر کورکان اولسادا بزکا بر آن اثار علمیه قالغان بولور ایدی بزده
 فهم بو قدردر و فوق کل ذی علم علیم * الوغ محمد بن تیمور خان بن قطلع
 تیمور خان بن روس خان قزان پادشاه لری ننگ اولی در * ۸۴۵ یمه ثمانه ائته
 واربعین حدودنده برادری کیجی محمد خان ننگ هجومی برلان سرای دن مطرود
 اولغاچ روسیه مملکتندن تول ایالتنده بیلونام موضع کا باروب قرار تایدی
 * روسیه حکمداری واسیلی ثالث باشده خان ننگ قدومن خوش کورب
 عزت و حرمت ایذب آلوب شول موضع ده تورماقعه اجازت و اتباعنه کوچار کا
 یخش معنول اورون ویرسادا * خان قرار لانب قش کیلکانده صو قدین
 و قصد دشمنان دن احتیاط و بر نوع پناه اوچون نهر ازل ننگ تاویاغنده قزان غه
 قریب رک بر موضع ده بوزدن قلعه یصاب اوستوندن صولار قویوب استحکام
 بیردکنی روسیه حکمداری باب و هم کاتوشدکنه علاوه حواشی و اطرافنده اولان
 مقرب رجالی موندنه قلعه یصاب اوز من ننگ کوب زمان دن بیری بلکان تزار من ننگ

قشلاماچی بولوی معقول دکل * حاضر بوزدن قلعه بناقلسه سنکره رق طاشدن
 بناقلور * آننگ کورشی لکندن حذر قلمق لازم * دیو حکمدار لرنی تخویف
 ایدب اول خاننی کند ملکتمدن چغاررغه امر ایتدی * اوزی ننگ الوغ محمدخان
 ننگ تحت حکومتده و آننگ معونت و منشوری برله روسیه حکمداری اولوب
 خان دن تکرار کورگان القنات و احسان لرندن کوز بوموب تزار لرنی ملکتمدن
 چغاررغه تمام اجتهادن صرف ایله خان نی قدر عذر ایدب اوز دولقنه رجوع
 میسر اولدوقده آغان جزیه و خراج لرنی قایتوب بیروب من بعد اصلا خراج
 آلماسقه بلکه اوزی خراج ویرملک کا عهد ایله اوغلنی رهن قویبق برله تا کید
 ایتساده اصلا قلاغنه آلمای ابن عمی شماکو و قزیل میتری دیگان ذات لرنی
 سر عسکر قلوب خان نی بیلودن قهرا و جبرا کوچ برله چغاررغه قوشدی
 * خان ننگ عذر التماسی هیچ مقبول اولمای اوستقونه روسیه عسکری کیلوب
 یتوب غیر الواحد القهاردن رجاسی منقطع اولغاچ طهارت لنوب بر اغاچ ننگ
 ظلمده ایکی رکعت نماز او قوب یغلاب اوز اقلاب دعاء قلوب حق تعالی دن عون
 و مدد صوراب خان جلالت نشان ننگ آرسلان همت قبالان غیرت برلان آتغه
 منگانن کورب روسیه طائفه سی ننگ قابینه عظیم خونی و دهشت توشدی * خان
 ننگ یاننده اوزینه ایارب برکا کیلکان اوچ ننگ قدر عسکری ننگ بر منکنده
 قرال و اسباب عاربه وار ایدی * آندن ماعداسی بالطه یا که کوساک برلان
 روسیه کا قارشی صوغش غه کررکا حاضر بولدیلار * خان شول قدر عسکری برله
 تکبیر ایتوب بسم الله دیب عمله قلغاننده روسیه طائفه سی ننگ قدیم دن قلب
 لرینه تزار خونی اورناشقاندن قرق بر منک عسکر لری بو قدر آن جزئی تزار لر
 غه مقاومت قیله آلمای تمام منهزم بولوب کویسی تزار لر ننگ شدة ضربندن
 آندن غیر بقیه السیف لری آچدن صوقدن قریلب هلاک بولدیلار * حتی سر
 عسکر لری صوبوینده جار آستنه قاچمغنه قالدی دیلار * الوغ محمد خان بو
 مطربیتنه مغرور بولمای خلقی آزلغنی ملاحظه قلب قورودن ایلانوب کیلوب
 نهر اتل نی کیچوب قدیمده بلغار ولایتی و آل صاین محکومی اولوب سنکره
 خراب بولغان قزان غه کیلکچ شول اطرائی داعی مسلمان لر خان کیلوندن بیگ
 شادلانوب بزنی روسیه جفاستدن حمایت قل دیب اظهار طاعت و عهد و بیعت

* سعلی *
 که در سینه پیگان تپو تزار
 بیسی بهتر از خورد ناساز کار *

قلدیلاز * خان قران خرابه سنه قریب آغاچدن بر قلعه بناء قلب شونده قرار
 تابدی بوخبر اطرافده منتشر اولوب اوردا و حاجی طرخان و ازاق و قریم و سائر
 ملکات لردن خلق جمع اولوب شول زمانده قران خانلقی قوت لئه باشلاب
 آلتون اوردا دولتی بتدریج ضعیف لنور کا باشلادی * بو واقعه سنه ثمان مائة
 وار بعین هجریه واقع اولدی * بعد ذلك سنه ثلاث وار بعین اولوغ محمد خان
 نیز نیکا بارب روسیه اوستونه عسکر نارتدی حزیران رومی اوچونچی یومنده
 مسکوب آستنه بارب جیتوب روسیه حکمداری و اسبلی مسکوب دن قاپچ چغب
 اتل دن اوتوب لوغر طرفنه کیتدی خان مسکوب فی اون کون محاصره قلب قلعه
 سی خار جنده اولان اولوغ بستنه سنی یاغب یاندر ب قتل و اسر و غارت و تاراج
 قلوب روسیه فی تمام خضوع غه کیتور ب تضمین هر ب برله روسیه لردن کوب
 آچه آلوب قایتدی * و سنه ثمان وار بعین نیز فی ده قشلاب کانون ثانی
 رومی ده مورم قلعه سی اوستونه سفر قلدی * لکن روسیه حکمداری ننگ کوب
 عسکر برله قارشی کملکنتی ایشد ب نیز فی کا رجوع قلدی * ایکچی سنه یاز ننگ
 محمود و یعقوب اسملی ایکی اوغلتی سر عسکر قلوب روسیه اوستونه عسکر کوندردی
 روسیه حکمداری کوب عسکر برله قارشی کیلوب بقیه یون کینسه سی یاننده
 تهوز رومی ننگ بدنچی یومنده بیک زور صوغش بولوب مسلمان لر تمام غلبه
 قلوب روسیه حکمداری و اسبلی فی اسیر ایدب نیز فی کا الوغ محمد خان حضور نه
 آلوب کیلدیلار * خان اوزی شول سنه ^{۸۴۹} تسع وار بعین یکر می یشچی آب
 رومی ده تمام اهل بیتمی وار کان دولتی برله قرمش قلعه سنه کوچدی * خان
 حضرت لری اسیر اولان حکمداری ابدی محبوس قلوب مسکوب ملکنتی
 قران تحت حکومتنده اولقی و جزیه و خراج ادا قلمقی شرطی برله ابن عمی شما کو
 نام ذات غه بیر ملک فی اراده ایدب مشورتنده تورغاننده قران شهر نه علی بک
 نام ذات استیلا ایتدی دیب ایشد ب ایمدی وقت اول مراده مساعدنه قلماس
 دیب شول سنه تشرین الاول رومی ننگ اول کوننده بعض شروط و عهود
 و اداء جزیه بولر روسیه حکمداری آزاد قلوب مسکوب کا قایطارب یباردی
 * بوقدر دن صکره الوغ محمد خان ننگ احوالندن هیچ نرسه معلوم دکل * قرمش ده
 یافران غه قایتوب اولدی هو یا که بر و ننگ غدر خیانتی برله هلاک اولدی هو تحت

الخنادر * وعلی قول اولوغ محمد خان شهرسرای دن مطر و دبولدغی بعدنده
 قرانغه کیلهای نیرثنی و قرمشده قرار تابندی * سنه تسع و اربعین اوغلی
 محمودخان قرمشدن کیلوب صوغشپ علی بک فی اولدرب قراننی آلوب
 اوزی قرانده قرار لنوب قران خان لغی شول وقتده تأسس تابندی دیرلر
 * وعلی قول اولوغ محمدخان مسکوبنی محاصره قیلوب قرانغه قایتچانی
 اوغلی محمودخان کچی اوغلی یوسف برلان برکا اولدرب اوزیخان بولغاچ
 ایکی برادری قاسم و یعقوب آندن قاچوب کیتدیلار دیر * بلغار و قرانغرابی
 بعدنده علی بک نام ذات قرانغه کرب استقلال اعلان ایتمای حکومت قبلا
 باشلاغان بولوب اولوغ محمدخان کیلکاج انکار طاعت اظهار قلوب خان شونده
 قلعه بناء قاب استحکام و بر علی بک فی حاکم لکده قالدرب اوزی نیرثنیکا
 کیتوب الوغ محمدخان بعدنده اوغلی محمودخان قرانغه تصرف قلهق بولغانده
 علی بک عناد قلوب محمودخان کوچ بلان شهرنی آلوب اوزی قرانده قرار
 تابقان بولسه کرک بیله اولدقدده هر ایکی قول برکا جمع بولوب صحیح بولور
 * ثم ابنه محمودخان * قرانده اولان دوله جیدیده ننگ ایک کچی پادشاهی محمودخان
 بن محمدخان شاهلق زمانه سنده کورش پادشاهی برله فی روشده توردغی
 و نیندای اولوغ اشلار و تدبیر لر قلدقی معلوم دکل روسیه لر برله هم عاریه سی
 کورنهی الله اعلم شهراده لق وقتنده بر نیچه کره روسیه غه کوشمال بیر کاندن
 صونک بر وقت طاج بولغاندر * سنه ثمانمائه و خمس و خمسن یدیبوز کشی سی
 استوک قلعه سنی محاصره قلوب خراج آلهق برله صاح قلوب قایتدیلار بعد ذلك
 موروم و ولادیر اطرافنه بارب غارت قلوب قایتدی لار * محمودخان عصرنده
 سلطان محمد بن مراد العثماني سنه ^{۸۷۷} ثمانمائه و سبع و خمسن قیصر الروم قولندن
 قسطنطنینه فی فتح قلب کند سی فاتح لقبیله ملقب و تاریخ فاتح (بلدة طيبة)
 اولدی * بقية الخلفاء العباسیه دن مصرده القائم بامر الله ابوالبقاء هرة بن محمد
 بن سليمان بن احمد العباسی ایام خلافتنده ایردی * محمودخان وفاتی سنه ^{۸۷۸}
 ثمانمائه و ثمان و ستین هجریه ایلی * ثم ابنه خلیل خان بن محمودخان * والدی
 بعدنده قران تختنه جالوس ایدب خان بولدی * ولكن سنة اثنتين و سبعین

برادری ابراهیم غلبه قلب مدتی آن اولدغندن پسزکا معتدبه خبری واصل
اولمادی ❁ ثم اخوه ابراهیم خان بن محمود خان ❁ برادری بعدنده جالس تخت
قران اولدی ❁ عمی قاسم خان بن محمد خان ننگ اوکی اوغلی اییدی دیرلار
❁ عصرنده قران امراسندن عبد الومن بك نام ذات برنچه بك لر برله اتفاق
قلب درست نیت برلان می با الداب می خنبه ابراهیم خان دن شکایت قلوب
روسیه مملکتنده اولان قاسم خان فی اوز لرینه خانلق غه دعوت ایتدی یلار ❁ قاسم
خان یو خبری آلوب شادانوب اوزینه تابع قتلردن عسکر یصاب روسیه
حکمداری ایوان بن واسیلی امداد قلوب کوب عسکر قوشوب قاسم خان سنه
ثلاث و سبعین صفر اینده رابع عشر ایلرل رومی عسکر برله متوجه بولوب
جبلستان غه کیلوب ضیا قلعه سی تیکراسنه یقین لاشغانلارنده ابراهیم خان عسکر
برلان چغوب اتل بوینده کوتوب یاطب روسیه عسکری قای یردن اوتایک دیسا
قران عسکری اندن اوق ملطوق برله فارشی تورغانلارندن آنرغه بویاق غه
اوترکا مکن بولمادی و علی قول نهر الاتل ننگ ایکچی طرفنه اوتوب روسیه لر برله
عمار به قلمچی بولدی یلار ❁ لکن روسیه لر کمین ده یاشرئوب تورغانلار دن
خبردار بولوب بیک تبر کیمه لرینه اولتوروب بری طرفه قایتمدی لار ❁ روسیه ننگ
بوسفری کندارینه نامبارک اولدی ❁ اول سنه کوز بیک صالحون کوب جاوم
بولدغندن روسیه لر کا کوچمک بیک مشقت بولوب آن قلاری توکانوب اطلاری
اچلقدن قریب روسیه لر ننگ ایت اشامای تورغان پرهیز کونلاری بولسا دا
تمام عاجز لکلارندن شول اولکان اطلارینک ایت لر نی اشارغه مضطر و مجبور
بولوب هلاک لکدن قرال و اسباب لرینی ناشلاب کیتدی یلار ❁ بو واقعه دن بر
ایکی سنه صکره ینه روسیه عسکری کیلوب قران غه تابع چیرمش لار نی غارت
قلوب کیتدی یلار ❁ ابراهیم خان ننگ پادشاه لقی مدتی اون طوقز سنه در ❁
❁ ثم ابنه الهام خان ❁ والده سی صوفیه نام خاتون اییدی ضیا بوینده روسیه
عسکری برله صوغوشوب منهزم بولوب قاچوب قایتوب قران شهری ننگ قابقاسنه
کیلکنده قلعه قابقاسنی آچوب اولگورتا آلمای روسیه لر کیلوب یتوب قران غه
کرب اوزنی و برادر نی و آناسنی و خاتوننی اسپر قلوب آلوب کیتوب ولغدا غه
قویوب اوزی و اناسی شونده وفات بولدی یلار ❁ مدته خانلقی تووقز سنه در بو واقعه

روسیه ننگ قزان غه ایکچی کره کرولری اولدی ❖ بعض مجوع لرده شول
 عصرده علی خان نام شخص کورنه ایکسی برکشی می یا که باشقه می ❖
 ❖ ثم اخوه محمد امین خان المعروف بایچم خان ❖ اسپر لکنده آغاسی علی خان
 مقوفی عنھاسی جنکاسی تزوج قلوب اول خاتون غبور و صاحب حیثت اولدغندن
 خانانی روسیه دن انتقام آلورغه زیاده سیله تحریض و تحریک و خیلا روس لر
 ننگ قاننی توکار کا سبب بولدی ❖ ایکی نوبت خانلق تختنه جلوس ایتمدی
 نوبت اولی سنده طوقز سنه بعدنده تورلی حادثه لر سبب لی بر طرفی ایدلب
 نوغای اورداستندن مامق خان نام ذاتی کیلتورب خان قلنب بر سنه قدر
 تورب ❖ بعد ذلک عبد اللطیف خان بن ابراهیم خان ❖ اولتورب بش سنه
 قدر پادشاه بولوب ❖ ینه محمد امین خان اعاده قلندی ❖ بو نوبت ده ختته
 جلوس ایتمدی بعدنده قرق بش منک رکبان قنار ویکرمی منک نوغای
 خلقتندن مرکب آلتھش بش منک نفوسی مشغول بر عسکر ایله روسیه الکاسنی
 نهب و غارت و نهرتن ساماننده روسیه لر ایله عظیم محاربه ایدب غنایم و آفره
 و اساری کثیره ایله رجوع ایلادی دیلار ❖ بو نوبتنده اون یدی سنه پادشاهلق
 قلدی ❖ عبد اللطیف خان و محمد امین خان لر ننگ والده سی نور سلطان بیکم
 بنت تیهور نام خاتوننی ابراهیم خان وفاتی بعدنده منکلی کری خان القریهی
 تزوج قلب منکلی کری خان نگاهنده صاحب کری خان وجوده کیلدی
 ❖ اور بکیه خان لرندن محمد بن شاه بداغ بن ابی الخیر خان الشیبانی المعروف
 بشاه بخت خان یعنی مشهور شیبانی خان محمد امین خان غه مشاهیر معنی لرندن
 غلام شادی عودی نی یباردکی بابر نامه ده مذکوردر ❖ مرض موتنده اوزی
 بعدنده اخلامی صاحب کری خاننی قریم دن کیلتوروب خان قلوب غه وصیت
 قلدی ❖ وفاتی سنه تسعمائة و عشرين حدودنده واقع در ❖
 ❖ ثم اخوه صاحب کری خان بن منکلی کری خان بن حاجی کری خان القریهی
 محمد امین خان وفاتی بعدنده روسیه طرفندن شاه علی خان بن الله یار کرمان
 دن کیلب بر آر مدت خانلق دعوی سنده اولسادا قزان اهالی سی راضی
 اولمای قریم ملکندن خان سورا دیلار ❖ اول اثناده سنه تسعمائة و عشرين
 قریم خاننی منکلی کری خان بن حاجی کری وفات و اوغلی محمد کری خان

قریم دا خان اولوب برادری صاحب کبری فی حبس قلب ایدی قزان دن خبر
 کیلکچ حبس دن چغارب قزان خان لغنه یبارلدی ❁ شول وقت قزان قریم غه
 قریم دولة عثمانیه کا مربوط و محکوم اولدغندن قزان ملکتمده هم سلاطین
 عثمانیه اسمنده خطبه او قولدی ❁ اوشبو وجه دندر بورونغی قارچقار نسخه
 لر نده خطبه ده سلاطین عثمانیه ننگ مدح و ذکر ی وار ❁ صاحب کبری خان
 دورت سنه مقداری قزان ده پادشاه اولوب تورلی نزاع و مخالفت و اختلال
 الامور علتنه طاقت ایدنا الهای رفاقتمده اولان برادر زاده سی صفا کبری بن
 محمود کبری بن منکلی کبری فی مقامه اقامت قلوب و نایب ایتوب چغب
 کیتوب حج کا بارمق بهانه سی برله اسلام بولغی باروب سلطان سلیمان بن
 سلیم العثمانی خدمتمده بولدی ❁ بعد مدته ۹۳۰ سنه تسعمائة و ثلثین ربیع
 الاولنده قریم خطه سینده خان قلب یبارلدی کلبن خانان صاحبی ایتادر طوقوز
 یکر می تاریخنده قزان خانی ایچیم خان بلاولد فوت اولوب برینه سلاطین چنگز
 یه دن بر سلطان ننگ نصب اولنماسی اهالی ولایت عرض واستدعاء ایتمکدن
 ناشی مشار الیه ها کم قزان اولمشیدی بش سنه مقداری اقامت دن سنکره
 منصب مذکوره برادر زاده سی صفا کبری سلطان قانئقام و کندلاری طواف
 بیت الله الحرام بهانه سیله کشور رومه خرام ایتدی دیو ❁ قریم خان لغنده وقت
 مسکوب ده اولان روسیه شهزاده لر نندن بر ذات امداد صوراب کبلوب آننگ
 برله برابر مسکوب غزاسنی قصد قلوب سفر ایدب بر نهر بویینه و اصل اولوب بعض
 تبعه سندن خیانت احساس ایدب اوتهای کبری قایتدی ❁ حاجی طرخان
 شورنده اولان آق کبک خانی اولدرب یه غورچی خان تصاحب قالدغی خبری
 وارد بولغاج عسکری برله حاجی طرخانغه هجوم قلب یه غورچی خان فی اولدردی ❁
 و سنه تسعمائة وست و خمسین دشماندن بی باک و بی پروا اولتورر ایکن
 بلده قزان دن مکتوب برله آدم کلدی قزان بک لری ننگ مکتوبی صوندی
 ❁ اچنده یازلهش کم قرداشکنز صفا کبری خان وفات اولوب بشکده بر اوغلی
 قالدی ❁ قولونه الوب توردق کافر لر خانم ننگ وفاتنی بلوب اوستومره بی حد
 عسکر کوندردی ❁ الله تعالی عنایتمده سن ننگ دولتکنده کافر لر فی قرب قاچوردق
 اما کافر کبر و کبلور دیلار ❁ ایهدی باش کیده چنگ آباق یایدا ❁ ولهد التماس

ایداره بزکا خانم ز ننگ اوغلی بولک کوری فی بزکا خان قلب بیار سنکر ایدی
 صاحب کوری خان اول خان زاده باش غیر کامل اولدغندن برادر زاده
 سی دولت کوری فی مناسب کورب سلطان سلیمان العثمانی حضرت لرینه
 بوغھوصده عرضحال کوندردی * دولت کوری بن مباتک کوری اول وقت ده
 اسلامبول ده ایردی پاشا صاحب کوری خان دولت کوری ننگ قریم اولکه
 سینہ خان اولماقندن خونی ده اولدغندن سلطان حضور نندن یراق چبر کایبار مک فی
 قصد اینک دیب متهم قلوب سلطان غه معقول اولماق قزان غه بیار مک بهانه
 سیله دولت کوری خان فی قریم غه خان قلب بیاردی * شول واقعه ده صاحب
 کوری خان قافی و نابود بولدی * وذلک ^{۹۸} تسعمائة وثمان و خمسين وقزان
 خان لغی مهمل قالدی * بو اشی سلطان سلیمان ننگ زور خطاسندن معدوددر
 * از منہ متأخر ده سو نتیجه سی کورلندی کلبن خانان صاحبی ایتمادر سماء
 اقبالنده تابان اولان دولتی قرین زوال اولماقین کفته میر میرانی پاشا ایله
 میانہ لرنده برودت ظهور ایذب مومی الیه بعض افترا اتی متضمن عرض
 حال انها سی ایله قلوب اولیاء دولتی تغییر ایتمکی ائناده قزان خانی صفا
 کوری خاننک جام صفاء قزای حیاتی شکست اولوب قریمک اولان اوغلی بولک
 کوری سلطاننک قزان خان لغنه اهالی ولایت باعرض و محضر التماس ایتمش
 ایسه ده بولک کوری بعض خصوصه مبنی محبوس اولدغندن دولت کوری سلطان
 ننگ قزان غه خان اولماستی صاحب کوری خان عرض ایتمسه ده خلاف کیرلری
 اولان بعض عظماء مقصدی حضرت دن تبعید بلکه شهید ایتمکدر دیوسرع
 همایونه القالری میر میران مذکور ننگ القاسنی تصدیق و تاکید ایتمکدن ناشی
 رجاسنه مساعک صورتیله دولت کوری خان خفیه قتل و اعدامنه مامور ا جانب
 قریبه عزیمت و مار الذکر بولک کوری مباشرتیله صاحب کوری و اولادی
 اعدام اولندی بقیه سر اینک خان سرای قریمنک اولان جامع شریفی و کور
 مایه لطیفی بناء ایلدکندن ماعدا یوزیتمش قطعه جامع و مسجد و مدارس
 انشاء و اسمنی جهانہ خبر ایله ایقا ایلندی مدۃ حیاتی ایلی سنه اییدی
 انهار ستمه یعنی جموجایق و انور قوبان و تن و اووزی نهر لر سواهلنک خیمه
 نشین اولان تقاری قریبه اذخال و اسکان و هر کسه اراضی تون یعیله ترفیه

ایندب سرخ و کبود ایله بطبوع ملکنامه لر اعطاء ایتمک اثار نندندر ✽ ثم
 ابن اغیه صفا کری خان بن محمود کری بن منگی کری خان ✽ صاحب
 کری خان قزان خان لغنی ترک بعدنک صاحب الترجمة صفا کری خان
 یلدی سنه بعدنک خلع ایلدی ✽ روسیه مهونتیه جان علی خان بن الیهار
 بن بختیار بن یعقوب بن محمد خان ✽ قزانک خان اولوب حورت سنه بعدنک
 طرد وابعاد ایلدی بالاخیره مسکوبین صبر اقمقول اولدی ✽ صفا کری خان
 اعاده ایلدی اون بر سنه پادشاهلق قلدی بعدنک روسیه امدادی برله
 شاه علی خان قزان غه کیلوب کرسادا بر آی مدتند صفا کری خان مره
 اخری عود وشاه علی خان تی دفع قلوب اوچ سنه قدرینه قزانده پادشاهلق
 قلب قزانک وفات اولدی سنه تسعمائة ست وخبسین ✽ جنابی نار بختک
 ایثار ✽ کان من اعظم الخواتین واشدهم باسامک سبع و عشرين سنه وکان
 ریاض الملک فی زمانه نزهه و عمالک النصر فی ایامه معهورة فلما توفی قام
 فی ملکه ولده دیمش کری خان وکان طفلا اقام ثلاث سنوات وفی ایامه
 طمع الکفار فی قزان ولم یزالوا یتقاربون ویشر فون حتی اخذوهافی زمان
 شغله کری خان انتهى ✽

✽ ثم ابنه او تامش کری خان ✽ والدی بعدنده خان اسمی بیرلوب والده سی
 نظر نک اولدی ✽ صغیر ایسی والده سی سپون بیگه بنت یوسف بن موسی
 سر الحقیقه اولان یوسف میرزا قزیدر دیلار حاضر قنار لساننک خان مسجدی
 دیمکله معروف قلعه قزان داخنده اولان مناره او شهر سپون بیگه کافه سوینر
 ✽ آنی روس لر علی کره منها شاه علی خانغه تزویج قلدیلار وشاه علی فی
 قزاندا خان ایلدی یل یاروم تورجی دیلار ✽ قزانغه اوچ نوبت کیلدی
 لکن قرار تابا آلهادی ✽ قنار لساننک فلاکت زده نرسه لر فی شاه علی
 قرغان دیلار ✽

✽ ثم یادگار خان بن قاسم خان بن سید احمد خان بن احمد خان بن کچی
 محمد خان الاشر خان ✽ قزان اهلی حاجی طرخان شهر نندن طالب قلوب
 کیتور دیلا ✽ روسیه عسکری شاه علی رفاقنده قزان غه هجرم قلوب قزان
 قنار لر ی مغلوب بولوب یادگار خان قلوب ایکی بیسته آراسنک توتوب

آلغانلر * اون طوقز باشنده ياش يكت ايگان * دين اسلامدن ار قداد
 قلدي ديگان سوز بار * چار مضافاتنده نهر اشطننگ شمال طرفنده ايسكى
 اوجم قريه سى باصونده برز يارت كاه قبر بار * آنده يازلغان عبارتى بيله در
 * تاريخ تووقز يون قرق ينى دا بايه رزا دايم اوغلى يادكار كافر قولندن
 شهيد بولدى جوارنده ينه بر قبر بار قريه اهالى سى هر ايكسى نى شهيد ار
 قبرى ديب عنوان بيرالر قريه دن بر چاقوم ياروم مسافه قدرنده اولور
 * والله اعلم بالصواب بويادكار بولور ميگان * سيد مصطفى بن احمد الحسينى
 الحنفى الجنابى تحفة الاديب وهدية الاريب نام كتابنده ايتادر قزان شهرى
 كفار روس آلدق بعدنده قريم دن صاحب كرى خان سلطان سليمان
 العثمانى حضرت لر ينه يازدى ان الكفار قد استولوا على قزان فيجب علينا
 وعلى حضرة السلطان تخلص المسلمين من هذه البلية فاسلوا الينا ابن عمى
 دولت كرى بن مبارك سلطان بن منكى كرى خان حتى نرسله الى قزان
 صحبة عسكر كثير فنستخلصها من ايدي الكفار فننصبه خاناً في تلك البلاد *
 ديوب * امدولت كرى نى قريم غه خان قلب يبارلدى * قزان روسيه محكومى اولوب
 قالدى * جنابى تنك شاه على خان نى شغله كرى خان ديب تسميه قلوب
 روسيه قزان نى آننگ قولندن آلدى اوتامش كرى نى ديهش كرى
 تسميه قلماق خطاخر * شاه على خان اسمنده كرى يوق روسيه قزان نى
 آخرده يادكار خان قولندن آلدى شاه على اوزى روسيه طرفندن كيب
 ضيا قلعه سنى بنا قلب قزان اهالى سى برله روسيه طرفندن كوب صوغش
 لر قلوب آلديلار * آخرغى كره آلهق لرى ^{۹۶}نه تسهائة واهدى
 وسمين ذوالقعدة اينده تشرين الاول ايكتچى يوشنده ايردى انا لله وانا اليه
 راجعون * كرى لفظى حاجى كرى خان بن غياث الدين بن ناشتيمور بن
 نولاتيمور واولادى اسمندن جزء ايدلگان آنندن غير تيار خانلارنده هيج
 قابوسنده يوقدر * داب قديم تقار دن اطفال لرى انا بك كا تسليم ايله اب
 رضاعى تربيه سى ايلان نشوونها اولمق لر نندن * والدى غياث الدين
 كرى قبيله سى اعيانندن دولت كلدى صوفى تربيه سنده نشو اولدغندن
 * مذكور صوفى تنك فريضة الحج نى ادا قلب رجعتنده اوشبو اوغلى وجوده
 كيب انا بكى تنك هج وقبيله سنى قذكر وقبرك قصديله حاجى كرى

اسمه موسوم قلدی * عقبندن کیلان جمله اولادی اسم لری ننگ آخر نه
 کری لفظنی الحاق قلماقنی بابالربنه متابعه مسنون توندیلا * موندن غیر هیچ
 بر معنی صحیح کادالات و یا حسن و استحباتی بوقدر * استخر ادبر ننگ بعض تبار لری من
 هیچ بر معنی بله ای و حسن و قبح فی فهم قلمای مجرد سمع جاهلان لرنده غرابنه
 بنایاکه نظر نده شوکت و دولت ایاسینه اطلاق ایدلدکندن بالاری ننگ
 اسم لری آخرینه الحاق و علی الشبوع جان وشاه و بیک و سید و میر و خواجه
 و سلطان و خان کبی لفظ لری اول یا آخر اسم لری نندن جنر ایتیمک یا که ایکی یا اوچ
 اسم فی ترکیب ایله موافق سنت و معنی صحیح کادال اولغان اسم لری انفساد
 قلوب اهد کری و محمد کری و احمد جان و میر محمد و خواجه اهد و سید
 خواجه و اهد خان و سلطان محمود و سلطان علی و محمد صالح و محمد یعقوب و محمد
 یوسف و محمد قاسم و محمد علی و عثمان علی و محمد شاکر و محمد ذاکر و بیک محمد
 و ایش محمد دیو بعلبک کبی مهمل و معنی سز اسم لری برله تسهیه ایدله لر
 * بوقبیلدن تسهیه قلیق هجرة نبویه دن منک سنه تجاوز قلقانچه قر و ن فاضله ننگ
 هیچ بر نده و اقع اولغان یوق الق کامل من الهجرة انقضاسی بعدنده ایران
 و توارن و هندستان اهالی سندن صادر اولوب غیر طائفه لره هم سرایت
 ایدن بدعت قبیله در * چونکه شریعت اسلامیه ده تحسین اسم و واجب دور
 و تحسین اسم معنی سی صحیح و انبیاء عظام و اصحاب کرام و سانی صالحین فخام
 اسم لری نه موافق اولوق برله حاصل اولادر انبیاء و اصحاب و سائر سانی
 صالحین اسم لری محمد و احمد و صالح و یعقوب و یوسف و موسی و عیسی و عمر
 و عثمان و علی و حسن و حسین و عبد الله و عبد الرحمن و غیر ذلک در وبالیه شرعی
 وارد اولان اسماء الله الحسنى ننگ هر قایوسنه عبد لفظنی اضافه قلماقله
 حاصل اولان اسماء امثالی ذر بیله اولدقی طبقات و توارنخ معتبره کار جوع ایدلسه
 ظاهر در هیچ بری ننگ اسمی محمد صالح و محمد یعقوب و محمد یوسف و محمد
 موسی و محمد عیسی و محمد عثمان و محمد علی و محمد حسن و محمد حسین دکل * بوبله
 تسهیه ایتدکنده هر ایکی شهر طمفقود و اسم لری لفظ بلا معنی و اعراب و ترکیب
 جهنندن دخی فاسد اولادر * بلی معنی سی صحیح و مناسب علیحد اسماء القاب

وکنیه لر قویبق ارباب شان حقنده سنت وقدیما شایع ومعروفی در * اگر
 بو آدم لر بز اسم لر منی بویله ترکیب ایتمای مز بز اسم لر من مفرددر لکن
 بز اسم مننک اولندن جن قلمهای اسم رسول الله فی تبرکا اسم مز دن مقدم ذکر
 ایسه مز دیو دعوی ایسه لار آنراغه وارد اولادر بویله قلمهانده متبع واذن
 شرع درکاردر اول ایسه منتفی بس بدعت اولادر * مذکور اسم لر تنک
 بویله قلدقده بهابک اسمی کبی وضهندن اول مهمل اولهای ترکیب اضافی
 وتوصیفی اولورغه صالح اولهای بهابک ترکیبی کبی مز جی اولماقیدر اول ایسه
 قبلالوضع علمی مهمل اولادر ترکیبه عدم صلاحیتی توصیفه اعراب وتعریفی
 وتنکیر وافراد وغیرها ده مطابقت شرط اولوب اول منتفی اولق جهتندن وبعض
 اسم لر مثلا یوسف وعیسی کبی اسم لر اضافه قلمق وصف اولماقدن بانکیه
 اباء ایدار * وکذلک نساء طائفه سی اسمنده بی بی وبانو وخانم وایم وبیکه
 لفظ لر فی اسم لرندن جن قلوب تسمیه ایذب برسی تنک اسمی صورالذکر
 بی بی فاطمه وبی بی عائشه ومریم بانو وخدیجه بیکه واسماء خانم ورابعه آیم
 دیو جواب لر ی معنی سز وی موقع در * بلی اول لفظ لر نساء طائفه سنه
 مخصوص عربده سینه وستی وحاضر لساننده ابنطی قبیلندن مناسب مقام
 اطلاق ایدلان اسم تعظیم وعنوان تکریم در لکن برصغیره ادانی دن اسمی
 صورالذکر مثلا بی بی ربیعه یاهریم بانو یا اسمایبکه دیو جواب ویرمک
 عرف زمانه مز رسمتجه فلان ابنطنک دیمک معنی سنده اولوب اهل فهم
 ومعرفت عندنده زیاده سبله قبیح ومکروه در *

❁ فصل فی الدولة المحدثة فی مدینة اشترخان ❁

بوشهر اشترخان خط استوادر ۴۷ درجه ۳۲ دقیقه عرض شمالی وآلشمش بش درجه
 قرق دورت دقیقه طول شرقی ده نهر ائل تنک بحر غزراک قوبلغان مصبده قریب واقع در قدیم
 زمانک غزراخان لر ی تنک دارالملکی اولوب مدینه الانل تسمیه ایدلایب ازمنه متاخره
 لرده اشترخان وحاجی طرخان واژ درهان دیب معروفی در سهندر شهرینه سلمان
 بن ربیعه الباهلی استیلاء قلدق بعدنده خاقان بلده ائل کا ورود وهلی تحت
 اتحاد ایتمکی کلام المسعودی ده مصرح اولدی تمار ظهوری وآنلره محکوم
 اولوب مدت مدیده بعدنک قیهور کبلوب توقطامش خان برله صوغوشوب

آلتون اوردا و جوی الوسی بریة البركة دولته فتنه ۶ موجهه افتراق
 وضعف كل طاری اولوب قنار شهزاده لری و بیك لری آراسنه علة اختلاف
 و مرض تفرقه واقع اولغاچ آنك اولان بر جماعه جوی خان اولادندن بر
 شهزاده فی خان کوتارب حاجی طرخان شهزنده بر دولة صغیره ۶ مستغله تأسس
 وتشكل قابدی آنده اولان مستقل قنار خان لرننگ بزكا معلوم اولانی اول
 قویرچق خان بن روس خان بن باداقول بن توی خواجه س^{۷۹۸} نه سبعمائة
 وثمان و تسعين دن سکن یوزنی تجاوز قلدغی معلوم *
 ثم قطع تیمور خان بن علی تیمور بن قطع تیمور بن قومغان بن ابان بن اورز
 تیمور بن توقایت تیمور بن جوی خان * ثم ابنه تیمور بهادر خان * ثم ابنه محمد
 خان ثم حقیق چواق خان بن یعقوب بن محمد خان * ثم ابنه مغشلاق خان
 * ثم احمد خان بن محمد خان الصغیر بن تیمور خان * اقساقی تیمور اولادندن
 خراسان پادشاهی سلطان حسین میرزا ابن بایقرآننگ قزقوند اشلی بیگلی
 بیگم فی تزوج قلوب دامادی ایردی * ثم اخوه محمود خان * حاجی طرخان ده و غیر
 موضع لرده مضروب تنکه لری وار السلطان العادل محمود بن محمد بن تیمور
 وبعض لرنده السلطان العادل محمود خان بن محمد خان بن تیمور خان یاز لغان ثم ابنه
 قاسم خان س^{۸۷۰} نه ثمانمائة و سبعین لرده بو وقت لرده ایکی بر اداری بر له شربك
 بولغان لار هم س^{۸۸۷} نه ثمانمائة و خمس و ثمانین موجود اولدغی معلوم شیبانیه دن
 حیدر خان بن ابی الخیر خان مقتول اولدی بعدنده قزاقده قراچین بیك
 شیبك خان و بر اداری محمود فی آلوب اوشبو قاسم حضور نه کلوب پناه قلغان
 بولوب جانی بیك خان لر حاجی طرخانده محاصره قلغان بولور لر
 * ثم ابن عمه عبد الکریم خان بن احمد خان بن محمد خان س^{۸۹۷} نه ثمانمائة و خمس
 و تسعين دن س^{۹۱۰} نه تسعمائة و عشرة لركا قدر علی الحیوة باقی اولدی *
 * ثم ابو سعید جانی بیك خان بن برقی خان بن قویرچق خان بن روس خان
 * ثم ابنه حسین خان سنه ۹۲۳ تسعمائة و ثلاث و عشرین لرده بار
 * ثم آتی خان * ثم قاسم خان بن سید احمد خان بن احمد خان بن محمد خان
 الصغیر سنه ۹۳۸ چركاس طائفه سی حاجی طرخانده هجوم ایتدیلار نده مقتول اولدی
 و ذات حکمدار اخیر قزان مرتد اولان بادکل نام بدیخت ننگ والدی در *

* ثم عبد الرحمن خان اسم والدي وسلسلة نسبي معلوم اولمدي سنة ٩٤١
 تسعمائة واهدي واربعين دن قرق بش كچه * ثم شيخ هيدر خان بن شيخ
 احمد خان بن احمد خان سنة ٩٤٤ تسعمائة واربع واربعين دن سنة
 تسعمائة وثمان واربعين خلع ايدلب آق كباك بولوب سنة ٩٦١ تسعمائة
 واهدي وستين كا قدر باقى ومرة اخرى اعاده ايله اربع وستين كا قدر
 باقى اولدى *

* ثم آق كباك خان بن مرتضى خان بن احمد بن محمد خان الصغير * موني طوقز
 يوز قرق دورت سنهده خلع وشيخ هيدر بن شيخ احمد خان نصب قلنوب
 سنة ثمان واربعين مرة اخرى آق كباك خان نصب ايدلوب آنى
 سنة ٩٤٩ تسع واربعين بهغورچى خان قتل ايتدى *

* ثم بهغورچى خان بن بردى بيك سلطان بن مرتضى خان بن احمد خان * حكمدار
 لى على رواية سنة ٩٥٨ تسعمائة وثمان وخمسين دن اهدى وستين لره قدر باقى
 اولغان لكن صاحب زاده خان وقايعنده سنة ٩٦٥ تسعمائة وست وخمسين صاحب
 كرى خان حاجى طرخانغه باروب بهغورچى خان فى قتل ايتدى ديدر * وموندى
 باشقه حاجى كرى خان اولادنده بهغورچى خان بن حاجى كرى خان نام ذات
 بار * ثم درويش على خان بن شيخ هيدر خان * سنة ٩٦١ واهدي وستين
 دن اربع وستين كا قدر * ثم دولت بردى خان * جوجى الوسنده دضى قاسم خان
 بن تيهور قطلع خان وار * وشول متاخر زمان لرده قزاقستانده قاسم خان بن جاني
 بيك خان وار ايدى بهغورچى خان آق كباك خان فى اولدرب خان بولغان
 ايردى موني صاحب كرى خان بن منكلى كرى خان قريم دن كيلوب طوقز
 يوز ايللى آلتنچى سنهده قتل ايتدى درويش على خان مرة اخرى اعاده
 قلندى قريم خانلرى دستورچيه قاسبولاد سلطان بن قاسم خان بن محمودنى
 قالغاي وعلى لغة قالحاني يعنى ولى العهد قلندى سنة ٩٦٥ اربع وستين
 لردا دضى مذكور درويش على حكمدار لغى كورلادر والتمش دور تپچى
 سنه دضى خلع قلنوش *

* ثم دولت بردی خان سنه ۹۹۱ تسعمائة واحدى وتسعين * وهم طوقز
 یوز آلمش در قفقاس سنه ۶ هجریه حاجی طرمان شهرینه روسیه لر استقبال ایتمیلر
 وعلى هذا آلتون اوردادن تقار دولتی منقرض اولدق بعدنده دولت لری
 ننگ حاجی طرخانده بقاسی ایلملی بش سنه اولدی * بعض افاضل مورعین ایتمار
 * آل جوجی شهر بلغار ونهر الاثل اطرافنده بسط بساط دولت ایتمکاری ائنده
 روسیه فی تمام خراج کنار ایذب امور داخلیه لرینه دخی مداخله ایدرلر کن
 دولت لرینه ضعف کلی و انحطاط جلی عارض و اچلرنده اولان اختلال و قران
 خان لری ننگ سلسله نسبی منقرض اولغله قریه تابع کبی قریم شهر اده لرندن
 بری ارسال اولنه قق اولدقده چونکه مطمح نظر لری قریم خانلغی اولد یغندن
 عندرلرنده قران خانلغی مستثقل عد اولنوردی * روسیه بو اختلالدن استفاده
 ایدرک رفته رفته قوت آلوب سلطان سلیمان العثمانی حضرت لری ننگ
 او اخر عهدنده قران و اژدرهان ایالت لری فی ضبط و استیلا ایلم یلار آندن
 صکره قریم خان لری بر قاق دفعه مسقوشهرینه قدر روسیه مالکنی نهب و احراق
 ایتمشلر ایسده چونکه قریم خان لری ننگ قوتی کلیتلو تقار سواری سندن عبارت
 اوله رق قوه کلیه ایله بویله بر طرفی اوزوب کپرلر ایلی * اما اور دقلری
 محل لری ضبط و محافظه ایله اقتدار کندلرنده مقنود ایلی * لکن روسیه دخی
 تقار لرنک بو تعرض لرندن خلاص اوچون قریم خان لرنده سنوی خراج بدلی
 اولدق اوزره بر مقدار ویرکو ویرب بوا یکی ایالت جسیبه فی ضبط ایله توسیع
 مالک ایتمیلر * واکرچه قریم خان لری روسیه لودن خراج دیو صره لرین بهر
 سنه تحصیل ایله کلدک لری حالده بوا ایالت لرنک استردانه مقنود دکل لر
 ایسده دولت علیه ننگ همیله بونلر ننگ استردادی اول وقت امرهین ایکن
 قریم خان لری ننگ مزاجلرنده اوته دنبر و فتنه و مفسدته میل تام کوریلد کندن
 قران و دشت قبیق طرفلرنده قوت بولمه لری نزد دولت علیه ده تصویب اولنه
 میوب روش مصالح اکاکوره اداره اولنه کلمسبله و یا خود اسباب سائره اقتضاسبله
 بوا ایالت لرنک استردانه نشبت اولنه میوب و روسیه لر اول وقت برشی
 یرینه قونله میبه رق او طرفه اهمیت ویرلمیوب نیچه طرفنده فتوحات جلدیده
 حصر افکار اولنمشیدی * حال بوکه بوا یکی ایالتنک محافظه سی دولت علیه یه

دهخبر لو ایلی زیرا بر دولت ننگ تراید مکنتم و جسامتمی و ممالکنک وسعتی
 عناصر اصلیه سنک مکنتم و جسامتمه کوره اولوق امر طبیعی در دولت علیه
 ننگ غیر مایه اصلیه سی ابد ای تشکلنده اگر چه بر قبیله دن عبارت ایلی
 آتیق ساچوقیلر ننگ انراضی مسبیله اناطولی جانبینک بولغان کافه انراک قومیت
 مسبیله بومایه به منقلب اوله رق کافه سی عثمانلو ملتلی اولماغین عناصر دولت علیه
 ایچمه قوت آماش و دولت عثمانیه معنی دولت ترکیه دیمک اولمش ایلی *
 سلطان سلیم حضرت لری عربستان فی فتح ایتمک دولت عثمانیه دولت اسلامیه
 دیمک اوله رق کافه موحدین بو دولتنگ اجزاء عنصریه سندن معدود اولوق
 لازم کلمشیدلی * لکن شاه اسماعیل فتنه سی ظهور ایله ملت اسلامیه بیننه تفرقه
 عظیمه دوشهرک * اهالی ایران بو عناصر دن خارج قالدقارندن بشقه بلاد روم
 ایله دیار ماوراء النهر بیننده بر حد فاصل اولدقارندن اول طرفک بولغان سنیلر
 دخی بو عناصره قار شوق شرفندن محروم قالدیلر * بو ممالک دولت علیه کوره
 ایجاب مصاحت شرق و غربده و هند و سنده جهت خلافت مسبیله عناصر اصلیه
 سندن اوله بیله چنگ قوت لری جهله کند و قومه کلیه سی تحتنده بولندرمق
 صورتندن عبارت ایلی * خصوصیله قافقاس اهالی مسبیله از درهان و قران نائار
 لرینی اله آلدیغی حالده قرب مجانست و اکثر سنده اتحاد مذهب و دیانت
 مسبیله از وقت طرفنده کافه سی عثمانلو ملتته منقلب و حوز حکومته نولایلقله
 اوله بیله جکارنده اشتباه یوغیدلی * بو صورتده قریب ایالتی دخی بالطبع سائر
 ایالات دولت علیه عدادینه ماحق اولوق لازم کلوردی * اشته سلطان سلیم ننگ
 روش افکاری بو صورت اولب آتیق وفاتندن سنکره بودقیقه ترک اوله نهرق ال
 کی سر مایه ی خرج ایله انظارده شان سلطنت سنیه اعلان و اظهار ایده چنگ
 حالته تشبث اولندی * وفی الواقع خارجی و داخلی بک چوق شأنلو شیلر
 یاپیلدی و نیچه مالک جدیده فتحیله حدود دولت توسیع اولنه رق بک بیوک
 اشار کورلمشیدلی * لکن عناصر اصلیه ننگ بو مالک جدیدی محافظیه کهملی
 اولمدیغندن از وقت طرفنده جهله سی الدن کیده رک دائره اصلیه سنه و سلطان
 سلیم عصرنده کسب ایتمش اولدیغی قوت و جسامتمه رجعت لازم کلدی * اگر
 اول وقت از درهان و قران ایالت لری طوغریدن طوغری به محافظه و اداره

اولنمش و او واسطه ایله تاتارستان کبیر طرفاری دخی اله آلتمش اوله ابدی
 اول طرفده قرانیلان سرماییه ایله جارسطان کبیری نیچه مالک ضبط و محافظه سنی
 قابل ابدی * الحاصل سلطان سلیمینک روش و رفتاری اوزره کیدلش اولیندی
 دولت علیه ننگ قوت و جسامتی پک باشنه حالده اولیق لازم کلوردی * اشته
 روسیه عصر سلیمانده بویله بر مطالعه سیاسیه ده اولنان خطادن استفاده
 ایتدیلار * قران و از درهانی ضبط ایدب ایتندا قوت لری بیداً اولوب
 بالتدریج حدود دولت علیه عثمانیه کا تعرض ایتدیکه کسب استعداد و اقتدار
 ایلدیلار * انتهی بطرس کبیر عصر نه قدر روسیه حکم دار لری ملکدار لری دن فقط
 اتحاد ملک و نفوذ حکم حاصل ایدب اول ایه بحر بالطق غه یول آچوب روسیه
 حدودنی ارونی اقلیمنه یقینلندی و عساکر نظامیه ترتیب قلدی و لکن بحر اسود
 و ازاق طرفنه یول اچهدی و مالک عثمانیه و روسیه آراسنده یول سن اهالی سن
 قرلر کوب فاصله ابدی سن ۱۱۶۳ الف و مائة و ثلاث واربعمین لهستانک روسیه
 نفوذینه قارشی ایکی اراده عمار به اولوب روسیه بران بر کسب ایتدی و سن ۱۱۸۲
 ائتتین وثمانین لهستان حمایتنه عمار به واقع اولوب سن ۱۱۸۴ ثمان وثمانین
 قاینار چه صغری عمار به سی عقد ایدب ازاق و کرچه و قلمرون قاعه لری روسیه کا
 ترک ایدلدی و سن ۱۲۵۳ الف و مائتین و ثلاث عمار به بعدنک یاش صاح نامه سی
 موجب چقریم و اطرافی روسیه غه ترک اولندی و سن ۱۲۲۱ الف و سن ۱۲۲۷ عمار به لری
 بعدنک بکرش مصالحه سنده بیسار ایه روسیه کا ترک ایدلدی و صربستان اهالی
 سنه امتیاز و برلدی و سن ۱۲۳۰ عمار به لری مرادچی صاح اولوب یونان دولتی تشکیل
 قلدی و صربیه و بغداد و افلاق مملکت لری نه امتیاز و برلدی و روم ایلنک اولان طوائف
 نصاری عیاره سی روسیه ده ایکن سن ۱۲۷۵ الف و مائتین و سبعین ده قریم عمار به سی
 واقع اولوب صلحه حمایه مذکورده کا ارونی دولت لری مشارکت ایدب
 بیسار ایه دن روسیه بران جبر ترک قلدی و بحر اسودده اولان دونماسنی
 یوق قلدی *

فصل فی الدولة القاسمیه بقصه کرمان

نهر ارفا بویتمده ایللی درت درجه قرق طوقن دقیقه عرض شمالی
 و ایللی بش درجه قرق درت دقیقه طول شرقیده کرمان و میشیار
 نلعه سی و روسیه لساننده غراطیس اسم لری برله یسه اولوب حاضر

زمانه لورده مسلمان لساننده خان کرمان و روسیه لساننده اول قلعه ده ابتدا
 حکمدار اولان مسلمان خان قاسم بن محمد خان غه نسبت له قاسم اسک
 دیهکله معروف قلعه ایکی یوز سنه قدر مدت دن زیاده بعض تتر شهراده
 و خان لوبینه مسکن و قرار گاه اولغان و حاضرده هم اول ملکته ده بش منک
 قدر مسلمان وار ه بو خانلق بز ننگ تترلرمز زعمنده قزان و قریم و حاجی
 طرخان و بخارا و خوارزم و خوقند خانلق لری قبیلندن مستقل پادشاه لری
 اولغان دیولر ه و بعض لری ایتادر کرچه مستقل بولساده قزان خانلری برله
 متحد و متفق بولوب دوست لقمه تورغان لر اخیر زمان لورده کرمان خانلری
 ننگ بری قزان خانی برله دوست لقی و اتفاق دن آیرلوب مسکوب حکمداری
 برله دوست بولوب اتفاق برله قزان فی کیلوب آلوب بر آن وقت صکره
 روسیه لر فرصت تاپوب کرمان فی هم آغانلر ه بعض لری زعمنده کرمان
 قلعه سنده قزان خانی طرفندن روس لردن خراج آلوب اوچون کلی
 عسکر برله بر بیلگ تورر ایکن بر وقت روس لر و سوسه قاب یه سن فی اوچون
 قزان خاننه اطاعت قبله سن خشمت و عسکر ننگ کامل فی اوچون مستقل
 پادشاه اولمای سن نیچه وقت دن بیرلی بز ننگ برله کورشی بولوب معامله
 قلامز بر بر مز دن ضرر کورکانهز یوق بز خراج فی قزان خاننه بیرکلیچه سنکا
 بیر ایگ اکثر قزان خانی قصد قلوب اوستنکا عسکر یبار سه بز بار قوتومز
 برله سنکا اعانت ایدرمز و علی الدوام دوستنکا دوست دوشماننکا دوشمان
 اولورمز دیکن لر بو اغوا ساده دل بی کا موافق بولوب اوزین مستقل خان
 اعلان ایدب قزان پادشاه سی حکومتندن چغوب قزان پادشاه لغنی کچرا
 یتوب ضعیف لندیرکن بعد ذلک روسیه برله اتفاق بولوب کیلوب قزان
 فی الورغه سبب بولغان ایمش ه و موندن ماعتنا بو نوع دن برچه اقوال
 لر وار اما بو نوع افواه ناسده اولان اخبارکا اوچ دورت عصر کیچکان
 بعدنده علم تاریخ ده بلا حجت انابت و اعتماد ایدلماس ه بو فقیر جامع الحزوی
 دیرکه کرمان خانلری ه بیچ وقت ده غیر تتر خانلری کبک مستقل خان
 بولماغان لر و آنده بولغان حکمدار لر کلسی خان اسمی برله معنون بولماغان
 لر خان عنواتی بیر لکانلری هم اکثری روسیه ملکته کیلودن مقدم غیر

بر موضع ده خانلق قلغان لری بویچیچہ بو عنوان برله نام زد اولغان لری بعض
 لرنه کرچه لامر ما روسیه مملکتنه کیلک بعدنده بیر لسانده فقط بر عنوان
 بولوب آننگ برله دلیل استقلال اولان کنند اسم لرنندن ضرب سکه و اون
 علم لرن رفع و مملکت نشان لرنی اجرا کیک اشلا اولماغان هم آنلر خان
 لق مسندنه نسب برله توارث بویچیچہ اولتورماغان لری مثلا بری وفات
 اولغانده حکومت مرحوم خان اوغلینه یا برادرینه بالورائة کیلماکان و شونداغی
 شهزاده لری و مسلمان بی لری و میرزا لری ننگ بوغصوده هیچ اختیار و دخلی
 اولماغان اکثر اوقات روسیه حکمدار لری اون تدبیر لری ننگ وقتچیچہ
 خان ننگ اولاد و اقرباسن قرائوب قریوب بوخانغه هیچ مناسبتی اولماغان
 بالکیه یات نسلدن و گاها بیراق برددن چاقرب کیترب قویغان لری و خانلق
 مسندنه اولتورغانده روسیه پادشاه سنه حاجت بولغانده اون عسکری برله
 خدمتده طیار و اطاعتلو بولورغه یمین برله عهد ایتمکرکان لری * لکن آنارغه
 و میرزا رینه و بی لرینه معاش لری اوچون بیلرکا کوب جبر و صو و اورمان
 لری ویرلب خان لرغه امور داخلیه لرنده نوع استقلال برله خزینهچی و داروغه
 و زکوةچی لری اولورغه مطلق العنان ایدلکان لری مثلاً یقین زمانلارمندا ایران
 و توران مملکت لرنده پادشاه انعام ایتمان دیب بر شخص کا بر ولایت حاکم
 لکن بیرادر اول حاکم انده پادشاه ننگ شریعت و منهبنی اساس قوتوب
 مداخل و مخارج مملکتنده و باشقه تدبیر لرنده اون رأی برله تصرف قله دور
 بو کرمان خان لری ننگ احوال لری اوشبو متوال اوزرینه اولغان * اول
 کرمان خان لری تصرف ایمن موضع لرننگ اهالی سی مسلمان میشار لری
 و بت پرست موقشی لری بولغان لردن اهل اسلام حکومتی آستنده قویبق
 روسیه خریستیان لری ننگ همت دینه لرینه قارشی اولماغان هم خان لرغه
 اون مسلمان لری آراستنده اولوق اولی اولغان * اما باشقه موضع لرده اولان
 تبار شهزاده لرینه اول قدر اختیار ویرلماکدن آنلارغه عنوان خان اطلاق
 ایلملها کان و استقلال بیرلهاکان آنلارغه معاش لری اوچون زوینیفور دوسر
 بوخونی و قویورنی و سوروزیق و غیر ولایت لری ویرلکان * روسیه دولتنه
 دشمن لری اولان تبار شهزاده لرینه بو اسلوبده معامله قلمقغه داعی و سبب

شول که بلغار ملکنه اقصاق تیمور و ودیله اننگ فتنه فاجعه سی برله خراب
 و پایمال اولوب هجرتدن سکن یوز سنه اوتدک بعدنده شهر اده لری آراسنده
 اتحاد و اتفاق یوغالوب یوما فیوما الوس جوجی ننگ نظامی بوز ولپ کل ضعیف
 لنوب دولت لرینه تفرقه قوشوب زوال غه بوز توتقاندن سکن یوز قرق
 حد و دنده محمد خان الکبیر سرای شهر نندن مطرود بولوب قزان نواحی سنه
 کیلوب دولت جدیده تشکیل قلوب بر خانلق پیدا بولوب روسیه پادشاه لری
 ایمدی سرای ده تئار دولتی مضمحل بولدی تئار عبودیت و اسارتندن فراغت
 لنوب خلاص بولوب طایفانوب خاطر جمع بولامز دیب تور عانارنده مجددا
 موندای خانلق بولودن بیک حضور سز لانوب بو خانلق بر وقت تئار لر ننگ
 بوزونشی قوتن تحصیل ایتماسون دیب خوف لنوب موئی برده کوزدن یاز درمای
 اهمیت بیروب تورغان لرو بو خصوصده هر نورلی تدبیر لرا تشبث ایتمک لر
 * بو حالت کاستارن شرع شریف حکمنده پادشاهلق وراثت برله بولمای نصب
 خلیفه یا که اجماع اهل محل و عقد برله بولوق اولدغندن اول عصرده اولان تئار
 شهر اده لری جدا علاری چنگز خان ننگ جهالت و عجوسیت اصولی اوزره وضع
 ایدلان توره عینکری به یاسا تعبیر ایدلان سپاهی کورچلیک و تدبیر ملک قانونینه
 التفات قلمای و اعتبار غه آلمای و بو خصوصده غیر بر موعده قانون اولمای هر
 بر شهر اده خانلق سوداسنه قوشوب تورلوسی تورلی وجهلر برله تدبیر قلب
 اوز لرینه طرفدار لر حاصل ایدب پادشاه مستقل بولور غه اجتهاد لرن صرف
 قلغان لر اول جهله دن بعض لری روسیه دن امداد صوراب کیلکان لر و بعض
 لری خصم لرنندن خوف ایدب جانلارین قوتقارار اوچون روسیه کا التجا قلغانلر
 و بعض لرنی روسیه لر تورلی وعده لر برله اطماع قلوب کیتورکان لر و انلرنی
 عزت و حرمت ایله مهمان نوارلق لر کورسانکان لر و انار غه ملک ایتوب جبر لر
 و وجه معاش اوچون حکومت ایتمک و لایت لر و بیرکان لر و دائما روسیه قزان
 طرفندن خوفده اولدقلر نندن حکمدار لری قزان خانی قوتنه قارشى * شعر *
 دع عنک لومی فان اللوم اغراء * و دوانی بالتمی کانت هی الداء * مضمون نچه
 تئار لر دن بر قوت تحصیل ایدب قزان خانی قوتی برله کور شد رکار روسیه ممالکتی
 داخاندن بر کچکنه لفظا مراد غنه خانلق بصاغان لر و آنده همیشه قزان خان لرینه

قرندهاش و خان بولورغه لیاقت و صلاحیت لی تبار شهزاده لر نندن بر شهزاده
 چنگیز نژادی اولتور تا کیلکان ارغنی الواقع روسیه اوچون بومعامله لری بر کوزل
 تدبیر و فرصت بولغان اول خانلر هم الانسان عبید الاعسان و قنچه روسیه کا هر
 وقت خبر خواه بولوب اوز میرزا و بی و نوکش و توابع لری برله روسیه قیو
 طرفه متوجه اولسامعین و خادم اولوب مقدمه سننده یورکان لر و شجاعت ذاتیه
 لری نهره سی اولهرق عمار به لرده روسیه کا بخشی خدمت کورستکلنر و یاشرن
 تبار مهکتند اولان اکابر فی اطماع برله طرفدارلر حاصل ایثارکا اجتهاد قلغان لر
 پادشاه لر ننگ اعداسی کوب بولدغندن کتبخان لر نندن دلگیر و بو شهزاده لر کا
 بالطبع میل ایذب خان لرغه دشمن کوبابوب آرالر نده نفاق و مخالفت حادث
 اولغان و آنلر ننگ دخی تورلی جبر لرده قرندهاش لری و دوست لری بولوب
 آنلر واسطه سی برله روس لر قزان و حاجی طرخان احوالن تقبیش قلوب قروب
 آنلر روسیه مهکتند قصد قلمق اولغاننده اولدن خبردار بولوب مقابله و مدافعه
 تدبیرن قاورغه قولای بولغان و بالاخیره روسیه فرصتی تکمیل قلوب قزان فی
 آلمق فی قصد قلغاننده کرمان خانی عنواننده و قزان تختنه اولتور رغه دخی لیاقتی
 اولان شهزاده ننگ اوز توابعندن بر ایکی ننگ قدر کنه عسکری بولس ادا ر قندن
 معین بولوب بارغان روسیه عسکری عشره اضعافی بولغانده هم شهزاده عسکری
 عدایدلکان قزان و حاجی طرخان خلقی بوکیله تورغان شهزاده هم اوز هم دین من
 و قدیمی پادشاه لر من نسلی بزکده قایسی بولس اده خان بولورغه پیرار و بوقغه جان نری
 فد او قانیزی بر باد قلمایق دیب هیمیت و غیرت لر بنه فتور کیلوب کما ینبغی
 صوغش قلمایغان لر و بالفرض روسیه عسکری اوز پادشاه لری اسمندن
 یوز سالر ایدی اول قند برده قزان تبار لری فی قسیر آن بولس اده شجاعت
 ذاتیه و هیمیت دینی لری سببلی قانلری ننگ بر قطره سی قانقاچه و اخر نفس کا
 چاقلی صوغش سالر کک ایدی اول صورت ده قزان فی آلمق غایت مشکل
 اولور ایدی و دخی قزان فی آلمانن صکره چه کره ظاهر ا حکومت شول
 شهزاده غه پیر ولوب خان عنوانی برله تخت کا اولتور تولغان بولس اده اول بواشلار دن
 منت دار و اصلنده پرورده نعمت لری بولوب مستقبل ده مخالف پیدا بولوب
 اولکی خان غه یا اولادنه اخلاص و طائفه لر قوت الوب منی خلع و طرد ایتماسون
 لر دیب خون قلب دولتی ننگ بقاسنده هم روسیه معونتمه محتاج لغندن هیچ

بر صورت ده حتی اوز مملکتش ضرر بولغانند هم روسیه مرادنه خلاف قلبای حکومت
 حقیقه روسیه ده بولوب فی المعنی بوخان روس لرغه قزان و حاجی طرخان و غیر
 خانلق لر فی آلورعه بر مفید آله قویه بولغان و آنلردن روس لرغه هیچ بر ضرر و خطر لر
 منصور بولغان ایلمدی بوفکر فی آغله قوت تقانده تئار شهر اده سنه حکومت ایتمار کا
 روسیه مملکتی ننگ بر طرفند تئار لر هچومندن محافظ اول کبی بولوب تئار
 مملکتش کرور کا اونکغای موضع کزک بولدغندن اول عصر لرده طنبوب وینزو
 وینز فی ایالت لر ی ننگ نهر او قاننگ یمین طرفند اولان ولایت لر تئار عسکری
 ننگ جولان گاهی بولوب تئار لر غالبار زن و مورم طرف لرینه هچوم ایتمد کار ندن
 بومتصدغه موافق او قاصوبوینده رزن ایالتنده اولان مپشچار قلعه سی لایق
 و مناسب کور و لوب تئار شهر اده و خان لرینه قرار گاه ایدلکن هچ کزچه اولده
 رک تئار قوناق لرینه تورلی موضع لر بیلر لکن اولساده سنکره لر آنلرغه مخصوص
 علی وفق الغرض المذکور اوشبو قلعه فی بیرو بولغان لر ایکی یوز سنه دن
 زیاده آنلرغه قرار گاه بولغان روسیه قریب فی آلوب ضبط قلوب تئار دان بالکلیه
 طایح لانغانلرینه هچ بومنیوال اوزر مپشچر اولغان هچ اول قلعه تئار لر ننگ همه دن
 اول خان اولانی قاسم بن محمد خان بن قبهور خان اولدغندن روسیه لساننده
 آبی قاسم خانغه نسبت برله تسیمه ایدلکن الی الان شواسم اوزرینه جاری
 درولکن شول اطراف سلیمان لر ی الی الان قدیمیا و حدیثا کرمان و خان کرمان
 دیوتسیمه ایده لر هچ فی الواقع روسیه دولتی ننگ بو تئار بیری تقدیر کا موافق
 اولوب شول وسیله برله قزان و حاجی طرخانده اختلاف لر صالحوب و فتنه لر
 امدات قلوب اوز لر نده اولان کرمان خان لر ی واسطه سی برله آنلر فی الت
 و مرعات الملاحظه ایتمد قزانده نفوذ و قوت حاصل قلوب بالاخیره اوز لر فی
 بالکلیه آلمان لر الحاصل روسیه ننگ بوقدر قوت و اتحاد اکتساب ایروینه
 و قزان و بلغار دولتی ننگ زوالنه کئد تئار من و تئار دولتی ننگ ضعفی و فقر قنه
 اقصادی تیمور ننگ ور و دیله غارات و تاراج قلماقی سبب و علت اولغان هچ قاضی
 ابوسعید السمرقندی ره الله ننگ اقصادی تیمور ننگ اسلامغه مضرتی چنکر
 و چغتای و هلاکو کافر لر مضرتندن اضعاغا زیاده اولدی دینکی مقالی غیر
 مرقه سهو عن اولدی هچ محمد خان الکبیر بعدنده اوغلی محمود خان قزان تختنه
 اولتوروب پادشاه اولدغی بعدنده برادر لر ی قاسم و یعقوب چر کاس برینه

کیند بر سنه بعد نده عود قلاب روسیه ملکتنه وار ب روسیه حکمداری واسیلی
 ثالث ننگ الوغ محمد خان قولنده اسیر ایدکنده شهزاده قاسم سلطانغه خانلق
 سوداسی توشوب بومقصودغه واصل اولورغه حکمدار مذکور برله بر تورلی
 دوست لقی و بر برینه امداد ایتار کا عهد و میثاق ایتوب حکمدار ننگ
 اسار تدن تخلیص اسبابنه تشبث و شفاعت ابله آتی تخلیص قلد قدن مذکور
 حکمدار حضور نه وار دیلار محمد خان آتاسی محمد خان و کچی اوغلی بوسی کا
 جنایت و تعدی قلمدی دیکن سور صحیح بولغان نقد برده محمود خان بوفکر
 لرندن خبردار بولوب بولار ننگ شرارت و فسادنی دفع قلمقده آتاسی نه
 جنایت قاودن غیر چاره سی اولمای اول اشکا اقدام بولغان و برادر لری هم
 اولاغوب کیمتکلان بولور شول وقت ده روسیه حکمداری واسیلی مکثوف برله
 ابن عمی شماکو ما بین لر نده مسکوبده حکمدار اولقی خصوصنده زور خصومت
 و نزاع بولوب ^{۸۴۷} سنه ثمانمائه و سبع وار بعین شماکو واسیلی کا غلبه ابله
 کوز لر نی کوز قلاب وجه معاش اوچون و و انغده قلعه سی ننگ حکومتی و بر ساده
 صور لغنه قراملی ینه غیرت ایدب اوزینه تابع اولان عسکر ایلان مسکوب کا
 شما کو اوستونه بارغاننده شهزاده لر یلنه دیگاموضع ده لبطوب دن بار اتورغان
 بر قطعه روسیه عسکر نه بولغب بو ایکی طائفه بر برنی دشمنان فهم لاپ صوغشقه
 حاضر اولدقلار نده صواش حقیقه حالنی بلوب اتفاق برله واسیلی فی از لاپ
 کیتوب اوغاج قلعه سنده و علی قول بر اسلوب ده تاپوب ملاقات اولدیلار
 اول بو شهزاده لر نی خوش کورب شادلندی ^{۸۳۷} سنه ثمانمائه و ثلاث و خمسین
 سرای خانی سید احمد خان عسکری روسیه ملکتنی غزاقلوب غارت ایدب
 تورغانندن قاسم بن محمد خان خبردار بولوب زوینغبورد نام موضع دن
 اوز تئار لری بر لان قارشی کیلوب نهر بوغر بوینده صوغش آب ننگ
 روسیه دن آلمان غنایم لرین استرداد قلمدی و ایکنچی سنه ذوالحجه سنده
 مذکور واسیلی خصمی شماکو بر لان غایج قلعه سی استنده مقاتله قلغانده
 قاسم و یعتوب توابع لری برله امداد قلمدی و شول سنه تئارسر عسکری مولام
 بردی اوغلان نام ذات ننگ روسیه اوستنه کیلگننی ایشدب روسیه حکمداری
 شهزاده قاسم فی اوزی ننگ تئارسر عسکری و غیر روسیه دن کوب عسکر

بر له یبارب بیقوع نهری بوینک ملاقات و عمار به اولدی * و دخی س^{۸۷۱}نه ست و خهسین شهراده یعقوب روسیه حکمداری ننگ اوغلی ایوان بر له شما کونی قوب قوقشغ و داغی صوی قمانغه واردی لار بوسنه بعدنده یعقوب احوالندن هیچ بر خبر بلنهایدر اولدیو یاغیر بر طرفه کیتدیو او شهبوسنه لرده و علی قول س^{۸۷۲}نه ثمانهائے و اثنتین و سبعین روسیه حکمداری واسیلی بن واسیلی شهراده قاسم فی کرمانغه خان ایدب قویب دولت کرمانیه تشکل قلدی قاسم خان کرمان خانی اولدی بعدنده قران شهرنده ابراهیم خان ننگ ایام سلطنتنده قران فی آلهق قصدنده کیلوب تمام قریلوب قایط بوسفر بعدنده کوب ترکک قلمای س^{۸۷۳}نه اربع و سبعین حدونده وفات اولوب اوغلی شهراده دانبال قائم مقامی اولدی *

✽ خان کرمانده اولان حکمدار ثانی دانبال بن قاسم ✽

س^{۸۷۶}نه ست و سبعین روسیه حکمداری ایوان بن واسیلی نوغورد شهر فی آلورغه واردقنده دانبال هم کند اتباعی بر له رفاقنده ایدی حکمدار هند کور آنلرغه نصاری فی اسیر قلورغه اذن و یرمدی * و دخی شول سقرده شیلونسکی عمار به سنده دانبال کند تمار لری بر له زور خدمت کور ساتب روسیه حکمدار ندن کوب انعام لر آفانلر ✽ س^{۸۷۷}نه سبع و سبعین سرای خانی احمد خان بن کچک احمد خان او قا نهری بوینده اولان الیکسین قلعه سنه ۸۷۶-م قلعانده روسیه عسکری بر له برکا رفاقت لر نده ایردی * و س^{۸۸۲}نه ثمانهائے و اثنتین روسیه حکمداری نوغورد اوستونه عسکر تارتقاند هم دانبال اوز تمار لری بر له برکا ایدی ✽ س^{۸۸۸}نه ثمانهائے و ثمانین ده آنطون نام فرنگ مسکوب کا کیلوب طبیب لک دعوی سی قلوب دانبال اتباعندن قراخواجه نام بیک فی علاج ایغوب ترکوزام دیب عذاب لاب اولغور کاج حکمدار اول فرنگ فی قراخواجه اولیاسنه تسلیم قلوب آنلر آئی مسکوب کوپری آستنه آلوب توشوب قوی بوغان لاغان کبی صویدیلار بو واقعه بعدنده دانبال دن خبر بلنهایدر الله اعلم شول سنه لرده وفات بولادی میکان س^{۸۹۱}نه امدی و تسبعین کرمانک حکمدار نور دولت خان ایردی *

حکمدار ثالث نور دولت خان

* نور دولت خان بن حاجی کری خان بن غیاث الدین بن تاشقویور القریمی در قریب پادشاهی حاجی کری خان سنه ۸۷۱ ثمانمائه و احدی و سبعین وفات اولوب اوغلی نور دولت خان قریب تختنه جالس اولوب ایکی سنه قدر مدت حکومت ایتدی بعدنک قریب شهر زاده لری اراسنده منازعت واقع اولوب نور دولت خلع ایدلب بر ادری هیدر ونجه خان زاده لر بتماقب تخت کا اولتور ب بر ایکی آیدن سنکره خلع قلموب بوختنه یدی سکر سنه کا ایتد اولدی بالاخیره سلطان محمد بن مراد العثماني الفاتح امدادی بولمه منکلی کری خان بن حاجی کری خان قریب تختنه قرار تاباچ نور دولت و اوغلی پیر دولت و بر ادری هیدر خان سنه ۸۸۱ ثمانمائه و اربع و ثمانین کوز کوننده مسکوب کا کبلد یلار و نور دولت خان دانیال بعدنده کرمانده خان اولدی الی سنه *

حکمدار رابع صانلغان سلطان

* صانلغان سلطان بن نور دولت خان بن حاجی کری خان *

حکمدار خامس جانای سلطان

* جانای بن نور دولت خان * قوقز یوز اون دورت سنه لر ده کرمانده حکمدار اولدی معلوم *

حکمدار سادس الله یار سلطان

الله یار بن بختیار بن محمد خان بن قیهور خان سرای وکل دشت قیباقی ننگ پادشاه اعظمی کچی محمد خان ننگ نبیره و هفتیدی در *

حکمدار سابع شاه علی خان

* شاه علی خان بن الله یار بن بختیار بن محمد خان * سنه ۹۲۴ تسعمائه و اثنین و عشرین هجره کرمانده حکمدار اولب بعد ذلك اوچ کره بلده قزاقانده و دورت کره کرمانده حکمدار اولوب آخرغی ولایت لر نده خان عنواننی حاکم اولغان و سنه ۹۷۴ تسعمائه و اربع و سبعین شوال اون سنده کرمانک وفات اولدی الی الان باقی اولان مسجدنی صاحب الترجمة شاه علی خان بناء قلدی و علی قول قاسم خان بن محمد خان بناء قلب شاه علی فقط تعمیر و ترمیم ایتمش تقارار من اراسنک خیانت قلوب قزاقان شهرنی روسیه

کا و بردی دیب علی خلاف الواقع مشهور در چونکه اوزی روسیه طرفند
اولوب قزان فی آلورغه کمالن خلق جهله سندن در *

❁ (حکمدار ناسع صابن فولاد) ❁

صابن فولاد خان بن بیک بولادین بهادر بن احمدخان بن محمدخان * سرای
پادشاهی احمدخان بن محمدخان الصغیر اصفندندندر ۹۷۵^{هـ} نه تسعمائة وخمس
وسبعین هجریه جلوس ایدب سکسان بر سنه سی اوائلنده تنصروارتدادقلب
بعدذلك کرمان خانلغندن مخلوع ومطرود اولمش دیو مرویدر *

❁ (حکمدار عاشر مصطفی علی خان) ❁

مصطفی علی خان بن عبدالله بن اقی کبک خان بن مرتضی خان بن احمد خان
بن محمد خان الصغیر * ۱۰۰۰^{هـ} الفی کامل حدودنده وفات اولوب جدی اقی
کبک خان حاجی طرخان خانلرندن معدوددر جدا علی لری سرای خانلری *

❁ (حکمدار هادی عشر اوران محمد خان) ❁

* ناصرالدین ابوالفتح اوران محمدخان بن اوندن بن شغلی خان بن یادیگ خان
بن جانی بیک خان بن براق خان بن قیورچی خان بن روس خان بن بادا قول *
جدی شغلی خان و یادیگ خان و جانی بیک خان قزاق خانلری جهله سندندر
واندن یوقاری خانلر بلغار و سرای خانلریدر ۱۰۵۸^{هـ} نه الفی کامل وثمان سنین
خی الحججه اون سنده یکر می یاشنده کرمان تختنه جلوس ایدب ۱۰۱۹^{هـ} نه الفی
وتسع عشرة شهر رمضان اون سنده وفات اولدی والدی وفاتنده اون اوچ
یاشتن ایدی *

❁ (حکمدار ثانی عشر ارسلان علی خان) ❁

ارسلان علی بن علی خان بن کوچم خان بن مرتضی علی خان بن اباق خان بن
مهود خان بن حاجی محمدخان بن قیورچی خان بن روس خان والدی علی
واجدادی کوچم و مرتضی علی و اباق و محمودک و حاجی محمد سهریه خانلرندن
وبقیه لری بلادبلغاریه و آلتون اورداخانلرندن معدوددر صاحب الترجمة ۱۰۲۳^{هـ} نه
الفی وثلاث وعشرین هجریه تحت کرمانده جلوس ایدب ۱۰۳۶^{هـ} نه الفی و سبت

و ثلاثين وفات بعض الناس افواهنده مذکور اولان تنصری غیر صحیح و تعصب
 دن صادر و ناشی اولدقینه قراین کثیره قائمدر *

*(حکمدار ثالث عشر سید برهان) *

سید برهان بن ارسلان علی خان بن علی خان در والده سی زعم لر نچه سادات
 جمله سندن شاه قول اهل بیتمدن اولان فاطمه سلطان در اوچ یاشنده ایکن
 کرمان حکمدار لقی عنواننی آلوب اسمندن حکومت جاری اولمش سنه ۱۰۲۹
 الی وتسع و عشرين جالس تخت و فی سنه ۱۰۶۷ الی و خمس و ستین حد و دنده
 تنصر ایله و اسبلی تسمیه اولنمش و سنه ۱۰۹۰ عین حد و دنده وفات ایتمکن والی
 و فاته کرمان تصرفنده اولوب حکومت قلمش *

*(حکمدار رابع عشر فاطمه سلطان) *

فاطمه سلطان بنت اقی محمد سید بن بولاک سید بن شاه قول ارسلان علی خان
 حلیله سی دور اوغلی وفاتی بعدنده کرمان مملکتنده حکومت قلدی و فی حدود
 سنه ۱۰۹۴ الی و اربع و تسعین وفات اولدی اول مملکتده اولان اسلام و تثار
 حکمدار لری ننگ اعریدر *

فصل فی الدولة القریبیه

* بحر اسود برله بحر ازاق ما بیننده درجه عرض شمالی و درجه طول شرقی
 آراسنده واقع قریم نام نیم جزیره ده تشکل قلدی *
 * اولاً آلتون اوردان خان لاری تخت حکومتنده اولوب حاجی گری خان
 نوبتنده آتی بالکلیه آیرب آلوب دولة مستقله ایلدی باقو خان ایامنده بر اداری
 توقا یتهورنی قریم جزیره سنده حکمدار نصب قلاب وفاتی بعدنده اوغلی
 اوز تیهور جایگیری بولب منکو تیهور خان ائی مقامنده ایقا ایلدی بعد ذلك
 بتعاقب محمد خان و غیاث الدین خان و احمد خان نامنده بر نچه حکمداران ایامی
 و سنه ۸۰۰ نهثمان مائة انقضاسی بعدنده و حاجی گری خان بن غیاث الدین بن قاشق تیهور
 بن محمد خان بن حسن بن عینه بن تولک تیهور بن کتچک بن روتیهور بن توقا
 یتهور بن جوجی خان قریم اولکده سنده پادشاه اولدی کلبن خانان صاحبی والد

مکرملری غیاث الدین سلطان دا منکش تعلق جهان اولدوقده بنی اعمامندن
 سید احمد خان ننگ غایبه و هجومتندن یئدی سنه قدر گوشه کبر سمت فرار و بعدنه
 سوق سائق تقدر ایله جالس سریر حکومت تانار اولوب سنه سکر یوز یتمش
 بر سنه سی تارک قبای مستعار اولدی دینی * سید محمد رضا افندی السبع
 السیار فی اخبار ملوک القنار کتابنده حاجی کری ایام شباننده پدر
 بزیر کواری السبع محمد خان ننگ و فانیله بهرام قضا اره قیردن دان سیاستی
 سید احمد خان ننگ دست اختیار نه وضع ایدیک رقبای دولتندن
 عد ایدیک بنی اعمامندن غیاث الدین و برادری علی بیکنک اعدام و حاجی
 کری و برادر زاده سی جانای اوغلان انک سو قصدندن خبر دار اولمغن فرار
 ایدب آلتی سنه انقضاسی بعد ننگ بلامز احم مستن نشین سلطنت اولوب سنه
 ثمانمائه و احدی و سبعین باقچه سرای دا وفات اولدی * ثم ابنه نور دولت خان
 * ثم اخوه حیدر خان * ثم اخوه کلدی بای خان * ثم اخوه منکلی کری خان * ثم
 ابنه محمد کری خان * ثم ابنه غاز یگری خان * ثم ابن عهه سعادت کری خان
 بن منکلی کری خان * ثم اسلام کری خان بن محمد کری خان * ثم صاحب
 کری خان بن منکلی کرای خان اولاقزان ده خان اولوب سنه طوقوز یوز قرق
 طوقوز شهر ربیع الاولنده قریه ده خان اولدی * ثم ابن اخیه دولت کری خان
 بن مبارک کری بن منکلی کری خان * ثم محمد کری خان السهین
 بن دولت کری خان * ثم اخوه اسلام کری خان بن دولت کری خان * ثم اخوه
 بوده غاز یگری خان * ثم اخوه فتح کری خان * ثم اخوه سلامت کری خان * ثم جانی
 بک کری خان بن مبارک بن دولت کری خان * ثم محمد کری خان بن
 سعادت کری خان بن محمد کری خان السهین * ثم عنایت کری خان بن
 غاز یگری خان ثم بولک کری خان بن صفا کری خان بن محمد کری ^{۹۵۳} سنه اربع
 و خیسین و تسعمائه * ثم احمد کری خان بن دولت کری خان * ثم بهادر کری خان بن
 سلامت کری خان * رزمی بهادر کری خان دیومعروف در * ثم اخوه محمد کری خان
 * ثم اخوه اسلام کری خان * ثم عادل کری خان بن چوپان کری خان * ثم سلیم
 کری خان بن بهادر کری خان الحاج ثم مراد کری خان بن مبارک کری بن سلامت کری
 خان * ثم حاجی کری خان بن قریم کری بن سلامت کری خان * ثم اخوه

سعدت كرى خان الاعور * ثم ابن اخيه صفا كرى خان بن نور الدين صفا
 كرى بن سلامت كرى خان والدى وفاتى بعد نذبه وجوده كيباب عم نكر مارى
 بهادر كرى خان نام والدينى نذ كبير واخطار ايچون پدىرى اسميله تسيمه ايتدى
 * ثم دولتكبرى خان بن الحاج سليم كرى خان * ثم اخوه غازيكبرى خان * ثم
 اخوه قبلانكبرى خان * ثم ابن اخيه دولتكبرى خان بن عادلكبرى بن سلامت
 كرى خان * ثم سعدتكبرى خان بن الحاج سليم كرى خان * ثم اخوه منكلى
 كرى خان * ثم اخوه فتح كرى خان * ثم اخوه سلامت كرى خان * ثم سليم
 كرى خان بن قبلان كرى خان * ثم ارسلان كرى خان بن دولت كرى
 خان بن سليم كرى خان * ثم حلیم كرى خان بن سعادت كرى خان بن
 سليم كرى خان * ثم قوريم كرى خان بن دولت كرى خان بن سليم كرى خان
 * ثم سليم كرى خان بن فتح كرى خان * ثم مقصود كرى خان بن سلامت
 كرى خان * ثم دولت كرى خان بن ارسلان كرى خان * ثم قبلان كرى
 خان بن سليم كرى خان بن قبلان كرى خان * ثم اخوه صاحب كرى خان * ثم
 شاه بن كرى خان بن احمد كرى خان * ثم اخوه بهادر كرى خان * ثم
 شهباز كرى خان بن ارسلان كرى خان صاحب كلبن خانان حلیم كرى افندى نذك
 والديدر * ثم بختكبرى خان بن قوريم كرى خان مات فى جزيرة مدلولو منقبا
 لثلاث خلون من شهر رمضان سنة ١٢١٥ هـ خمس عشرة بعد الالى وماتتبن وله
 ست وخمسون سنة ودفن فى جوار الشريفة نعام وكانت مدة خانيته ثلاث
 سنين وثمانية اشهر وهو آخر خوانين التتار بجزيرة قوريم بوذات قوريم شيه
 جزيره منده اولان تتار خان لرى نذك اخرى در منكلى كرى خان دن باشلاب دولة
 عثمانيه تحت حكومتنده اولاب نصب وعزل قلنور ايدى لر بالاخيره روسيه
 مداخله سى سببلى سريست ابقا ايدلب على مقتضى الشروط بعض امرا سى
 انتخابيله شاهين كرى خان بن احمد كرى خان خود بخود قريه خان اولدى
 روهى سليمان اغا مباشر تيله تشرىفات هبايون امسان اولندى سنة ١١٩٦ هـ ست
 وتسعين بعد الف ومائة قوريم اهالى سى بالاتفاق قيام واعدا منه اقدام ايتدكار نده
 فرار وروسيه معاونتى ايله جاي قديمنده قرار وسنة ١١٩٨ هـ ثمان وتسعين ومائة
 والف قوريم الكه سى بالكبير وسبه يدينه كرفتار اوله اسنه بادى اولوب سنة ١٢٥١ هـ امدى

بعد الی ومانئین دیار روس دن خروج و مالک عثمانیه کا ولوج ایتم کنده
جزیره عر دوسه نفی وشول سنه شوالنده تعیین اولنان مباشر معرفتیه اعدام
اولنوب جزاء سوء فعلنی بولدی عهری قرق ایکی ده دفعه اولی خانلغی بش
سنه و دفعه ثانیه سی بر سنه اوچ آی در

﴿ فصل فی خوانین آق اورد ا ﴾

جوچی خان وفاتی بعدنده باتو خان سنه ۶۲۷ ستائده و سبع و عشرين جوچی
الوسنده جدی چنگز خان اختیار و تقدیمی ایله مستقل پادشاه اولوب برادر
اکبری هر دم وایکچی اسم برله اورده ایجن الملقب باخین فی کند طرفندن
آق اورد ا اکمی قلب صغنائی شهرنی پای تحت اتخاذ ایله جم و جایتی
و سیحون نهر لری آرا سنده دوران ایدر ایدی لر *

* ثم ابنه سرقاق تازی * ثم ابنه قویچی * ثم ابنه بیان * ثم ابنه صاحب بوغا
* ثم ابنه اییسان سنه ۶۲۰ سنه سبعمائة و عشرين وفات اولدی * ثم اخوه مبارک خواجه
سنه ۶۲۹ سنه تسع و عشرين و ۶۳۰ سنه و ثلاثین و سبعمائة لده مضروب در هم لری
وار سنه ۶۴۵ سنه و اربعین حدودنه قدر باقی اولدی * ثم ابن اخیه جیهطای
بن اییسان * ثم ابنه جیهطای * ثم اخوه روس خان * ثم ابنه توقطامش خان
* ثم اخوه تیمور ملک خان * ثم ناصر الدین ابو المظفر توقتامش خان بهادر
* بو تقدیرده روس خان و توقتامش خان لر هر دم اولادندن اولادر * لکن
اکثر مورخین عندنده بر ادری توقای تیمور بن جوچی خان اولادندن در ان
شاه الله اصح شولدر * دخی خضر خان و غیر لری اورد ا خان لر نندن معبوددر
* اقصاق تیمور توقتامش غه غلبه سی بعدنده اول مملکت لر نی جغتای
ملکنه ضم قلدی *

﴿ فصل فی خوانین القزاق بدشت قبجانی ﴾

آنلر علم و معرفت و تمدن و حضریت دن بالکلیه عاری طور بدویت و طرز و هشت
اوزرینه حکومت و اداره دولت ایدر ایدی لر و غیر نثار دولت لری ننگ
اکثری دخی شول اسلوبده کند ذات لر نده اولان شجاعت شخصیه و بسالت
جزئیله رینه مغروریت ایله بر برینه تمام نفاست و رقابت و دایم اعمار به و مخالفت
و قتل نفوس و سفک دماء و غارت و تخریب البلاد ایله اتحاد کلامه و هیئته اجتماعیه

لرني برباد ايدب زوال ملك و تسلط اجانبه باعث اولدى لار والله خبر
 الوارئين * قزاق خان لرى برق خان بن قيرچق خان بن روس خان اولادى
 در احمد خان بن برق خان و برادرى ابو سعيد جاني بيك خان پادشاه لوق
 رتبه سنى نائل و اول مقصود لرينه و اصل اولملى قوم قبيله و ايلر كان ياش يلبرك
 لر برله ابو الخير خان دن انديشه و خوف ده اولوب و بى سر سامان قاچوب يوروب
 قوغرى كيكان نى غارت و يالغز يارمره كندر لرنى تخويى قلب قزاق يعنى
 قاچاق ديوفار و كر بران معنى سنده تسويه اولوب بالاخبره ابو الخير خان دن
 امين اولملى مغولستان ده چغتاي اولادى نيك پادشاه سى ايسان بوغا خان غه
 التجا قلدى لر اولوق قزاق ايت لر نى رعايه ايله مهمان نواز قى قلدى * ابتداء
 دولت لرى ابو الخير خان وفاتى بعد نيك سنه ۸۷۳ ثمانمائة و ثلاث و سبعين هجود نيك
 مغولستان دن عودت قلب قزاقستان نى مالك اولوب دشت قباچاق نيك شرق
 طرفنده قديمى آق اوردا اطرافنده كوچوب يوروب حكومت نى اولاد لر ينه
 قالدر ديلار * اولابا بالاستقلال پادشاه عظيم لرى احمد خان و اوغلى برندق خان
 ايدى برندق خان بعدنده جاني بيك اولادينه انتقال قلدى * اتباع لرى
 كوبا يكاچ دشت قباچاق نيك شرق طرفنده اولان باشقردلر نى قولاب غرب
 طرفنه كوچردى لر * اولك هممىسى برخان تخت حكومتنده اولساده آخونده
 قزاقستان نى اوج اوردا يعنى مركز كابولوب الوغ يوز اورطا يوز كچى يوز
 تسويه ايدب هر قايسنده بر حاكم اولور بولدى * اولهم احمد خان بن برق
 خان كداى خان ديك له معروف در *

* ثم ائنه برندق خان والدى بعد نيك خان اسمنى حائز اولدى سرايچق ده
 اقامت ايدب اير اچى خان و ياديك خان و قاسم خان آنلرى جاني بيك خان
 رسيله مطيع و منقاد ايدى لا * برندق سنه ۹۱۱ تسعمائة و خمس عشرة حدونده
 عسكر برله وار ب صبر ان قلعه سنى محاصره قلدى و اهالى سى محمود سلطان برادر
 شيبا نى خان نى توتوب برندق خانغه تسليم ايتدى لار * برندق خان صبر ان
 دن كوچب انر ارده شيبانى خان نى محاصره قلدى * محمود خان المغلى معونتى
 سبب لى لاعلاج شيبانىه برله مصالحه قلوب رجوع ايتدى و سنه تسعمائة
 و ثمان عشرة تاشكند شهر نده سيونچك خان نى دخى محاصره قلدى و سنه ۹۱۹

تسعمائة وتسع عشرة اديك خان وفاتی بعد نده بر ارجی قاسم خان تمام استیلاء
 و غلبه قلوب بر نديق خانغه پادشاه لقمن فقط اسم قالدی بالاخیره مملکت دن اخراج
 ایدلب غریبا سهر قنده وفات اولدی *

* ثم ابن عمه قاسم خان بن ابی سعید جانی بیك خان سخی وصاحب مروت
 وهبت وعافل وحسن التدبير وعظیم الشوكة ایدی تمام دشت قباچاقی مالک
 اولوب تصرفی ایتدی * حتی جوجی خان بعد نده قاسم خان کچی پادشاه اولوب
 اول مملکتی ضبط ایتما دیرار شیبانی خان شوکت وقوتی وعظمت دولتی بر له
 قاسم خان غه مقابله دن عاجز ایدی * بالاخیره هم قاسم خان خوفندن منهنزم اولوب
 اسماعیل الصفوی عسکر نندن متول اولماقنه سبب اولدی * قاسم خان سنه
 تسعمائة وثلاثین سر ایتیجده وفات اولدی *

* ثم ابنه حق نظر خان * ثم اخوه مامش خان * ثم ابن عمه طاهر خان بن یادیك
 خان زمانه سنده منفعت طائفه سی ننگ غلبه سی سببلی قزاقیه دولتیته ضعیف
 طاری اولماق مغولستانغه وارپ استمداد قلسه هم فائده بخش اولماقی *

* ثم ابنه ملامش خان * ثم عمه توغم خان سنه ۹۴۰ تسعمائة وار بعین حدودنک
 اتباعی فقط یکریمی منک کا قالدی * ثم اخوه بویداش خان مغولستانغه وارپ
 بزور اوج منک آدم جمع ایتدی درویش خان بن برقی خان بر له مقابله ایدوب
 مقتول اولدی * ثم عمه شغلی خان بهادر ومظفر ذات ایدی وفاتی سنه ۹۸۸

تسعمائة وثمان وثمانین حدود نده واقع کوش کندده مدفون اولدی *
 * ثم ابنه توکل خان * عبدالله خان عسکرینه غلبه ایدلب سهر قند واکثر بلاد
 ماوراءالنهر کا استیلاء تابوب عبدالله خان واوغلی عبد الموعمن خان وفات لاری
 بعد نده بخاراغه کیلوب پیر محمد خان فی محاصره قلدی * بعد ذلك مجروحاً
 عود ایتوب فی حدود سنه ۱۰۵۷ الف وسبع وفات اولدی *

* ثم اخوه ایشم خان سنه ۱۰۵۷ الف وربع وخمسين حدودنک تاشکندده تورسون
 خان فی قتل ایله ملک فی تصرفی ایتدی * ثم ابنه جهانگیر خان تمام قزاقستانغه
 غلبه تابیدی * ثم ابنه توکه خان * عصر نده قزاقیه دولتی اقصی الغایات کا ابرشوب
 قزاقستان فی اوج کا تقسیم ایدب هر قابوسنده بر حاکم اولوب توکه خان
 طرفندن علی النیابة حکومت ایدر ایدی لر اولوغ یوزدا تولابی اورطا یوزدا
 قوزی بیك کچی یوزدا ایتا کچی حاکم اولدی لار سنه ۱۱۲۹ الف ومائة وتسع

وعشر بنده وفات اولدی * ثم تولد خان سنه ۱۱۸۰ الى ومائة وثمانين هـ وولد منه موجود ايدى بعد زمان هر قابو يوزده عاييده خانلار انتخاب ايله نصب قلوب تفرقه برله ضعف لنوب خان لر ننگ نفوذى بتوب بالاخيره روسيه محكومنه داخل اولدى لر * لكن اولوغ يوز ننگ بر طائفه سى الى الان خطاي حمايه سنه در * ثم يولبارس خان بن * ثم ارعلى خان بن ابى الخير خان بن آچه بن آيرش بن ايجواق بن بولاكلى بن اوساك بن ابى سعيد جاني بيك خان سنه ۱۲۵۰ خهس بعد الى ومائتين و سنه ۱۲۵۹ تسع كافر موجود در * ثم اخوه ايشم خان سنه ۱۲۱۵ عشرة و سنه ۱۲۱۲ اثنتى عشرة بعد الى ومائتين موجود ايدى * اما اورطا يوز دا قالب خان سنه ۱۱۳۰ الى ومائة وثلاثين موجود ايردى * * ثم شما كه خان سنه ۱۱۴۸ الى ومائة وثمان واربعين موجود ايدى * * ثم ابوالمحمد خان بن فولاد خان بن توكه خان * ثم ابلای خان بن * ثم آى خواجه خان بن ابى المحمىد خان سنه ۱۲۵۴ الى ومائتين واربع موجود ايدى * اما كچى يوز دا غايب خان بن كرو سلطان بن صردق سلطان بن ايشم خان بن شغاي خان * اولابر نچه وقت اور كانچده خان اولوب صنكره لرى كچى يوز ننگ بعض طائفه لر نده * ثم ابنه بهادر خان كذلك كچى يوز ننگ بعض طائفه لر نده * ثم ابنه غايب خان * نادر شاه آنى خوارزمده خان نصب قلوب سنه ۱۱۷۱ الى ومائة واحدى وسبعين كافر باقى اولدى * ثم ابنه ابو الغازى خان كچى يوز ننگ بعض قبائلنده * ثم ابنه اورون غازى خان * ثم نور على خان بن ابى الخير خان * خوارزم كا هجوم قلوب طاهر خان فى قتل ايتدى سنه ۱۲۵۰ كچه حيوة ايدى شول سنه وفات ثم ابنه ايشم خان الى سنه ۱۲۱۲ الى ومائتين واثنتى عشرة * ثم اخوه ايجواق خان * ثم ابنه جان توره خان * ثم اخوه شير غازى خان سنه ۱۲۲۷ الى ومائتين وسبع وعشرين دن اربعين كافر موجود ايدى * ابلای خان قطع محمد ميرزا بن توكل ميرزا و بوكلى خان لرى بعض لرى محمد جان مفتى و بعض لرى دغى غبرلار دالاتى برله روسيه طاعتنه داخل اولد ييلار * اما بوكلى ايلنده بوكلى خان بن نورعلى بن ابى الخير خان بن آچه - سنه ۱۲۳۸ الى ومائتين وثمان وثلاثين وفات ثم اخوه شغاي خان * ثم اخوه ولى خان - ثم ابن اخيه جهان كير خان بن بوكلى خان * دین دار و صالح و كريم و صاحب المروة و محب العلماء و الفضلاء و نيك اندیش و خير كوش ايدى سنه ۱۲۶۱

فولادخان بن ابى
المحمد خان بن
فولادخان سنه ۱۲۷۸
ده تركستان دا
خان بىر على بن
نورعلى خان تر
كهانيه ده خان ار
سلان سلطان بن
۱۲۶۶
جانتوره خان سنه
باديه عقر اقيه ننگ
بعض ناهيه ده ما
كم ايدى خواجه
احمد و عادل و
چنگز و قرطاي
سلطان لر ابو
الخير خان اوغل
لرى در اوشبو
چنگز اوله قى كرك
ملا يونس بن
ايوانى بخاراغه
سفر نده بخشى
استفاده قلندى
دير لر منه سلمه الله
تعالى
سنه ۱۲۷۵ هـ وولد ننگ
اورطا يوز قرقلارى
خطاي حمايه
سندن چغبرو
سبه كانايع اولد
ييلار و قبائل و آلماتى قلعه لرى بىنا ايدى منه سلمه الله تعالى

الفی و مائتین و احدی و ستمین فصد قلب رب یو قلاب جبیره سی پشلب زیاده
 کوپ قان افدغندن بی خبر وفات و بورسانام موضعده مدفون اولوب دورت
 سنه دورت آی بعدنده جنه سنی بوکای خان اوردا سنه نقل قانند قدده بدنی سلامت
 چرمکان نابولدی ملا جابر بن مهاد الجاللی امامی وهم آخوند و قاضی سی
 ایردی * ثم اخوه عادل خان * ثم ابن اخیه صاحب کبری خان بن جهانگیر خان
 * بوذات خان اسمنی حائز اولانلری ننگ آخریدر سنه الف و مائتین
 و خمس و ستمین شعباننده وفات اولدی - الحاله هذه احمد و عبید الله نامنده
 برادرلی موجوددر * قزاق طائفه سی سنه الف و مائتین حدودنه قدر غایت بدوی
 و بلانهایه وحشی و جاهل ایدیلار قول لرینه نقد آچه کرسه آتی برده اعتبارکا
 آلهای آچه ساتام نیکا الاسن دیب دکان لریکا عرض قلب یورور بولغانلر هم
 اموال و متاع درجه و تفاوت لرنی برده بلما دکلارندن بز ننگ تانار طائفه سی
 لساننده قزق مال تانماس سرط فلان تانماس دیب مشهور مثل اولوب
 قالغان آخر زمان لرده بز ننگ قنار طائفه لرینه اختلاط قلوب اوزغان بارغان
 قاجقان بوسقان لرنی ملا ایدب ایل لرنده ساقلاب آرزق دین کون فی تمیز
 قلب الحاله هذه بتدریج اول بدوات لرندن خیلا کوچدی لار سبق اوققی
 و نهاز قلبق و روزه توققی و حج کا باره ق و زکوة اداقلق احکامنی رعایت
 و طرق سودا و تجارت کا مناسبت حاصل ایددی لار ولهدا انار احدی فی نظر
 اعتبار لرینه آلماسه لردا انا نامن نوغای لر ننگ مولداسنه * قوینداغی قطب
 قران چولدا سنه * دیکن مقال لرنی نوغای ده بولسا سرده بولسا اوز مردای پسر
 مان آودیگان سوزلری اوستونه مشهوردر * قش فصلنده خوارزم و بخارا
 و ترکستان حدودنده جای فصلنده روسیه حدودنده نزول ایدله لر آنلار ننگ
 اکثر اموالی مواشی دن قوی و قویه و صغر و آنلار ننگ تیرسی و مای و جون
 لاری و قلکی و قز ساق تیرلاری * قزاق اموالندن هر سنه روسیه مملکتنه اورنور
 و تورسکی و قز یاچار و غیر قلعه لرده دورت میلیون قدر مواشی کرور ایردی
 آنلار ننگ آراسنده بعض دولت مند آدمی لرنده بش منک قوی بش منک
 یلقی منک صغر بش یوز آط صاحب لری وار عوام لری فقراء * طعام قرانیه

غالباً قوی و اط ایتاری و قاتق و سوت و قهن ایدی خبر و نان ایکهک یوق
 * اور کانیج کا محادی قزاق قبیلہ لری چکلی و درت قره وادای و قرامیلنغ و بوزہ
 جی جو در و قر قلیق و غیر ہم و محادی بخارا و سیر قند جو مکی و قیوط و جباس
 و قنجاق و جغلبای و بعض قرا قلیق و غیر ہم و محادی تاشکند و فرغانہ و خوافندہ
 قنغرات و ہوشان و اورتہ یوز و قر قیز و قہ و غیر ہم و سنہ تسعہائہ و اربع و ستین
 جایق اطراف لری اور ال قزاق لری ضبط ایتدی لار و سنہ الف و ثلاث و سبعین
 روسیہ طرفندین ایر کوت قلعہ سی و شول مندودہ تو بل قلعہ سی روسیہ طرفندین قرا
 قستان دا و سنہ ۱۲۷۰ الی و مائتین و سبعین اور طایوز قزاق لری غطای ہم ایہ سندن
 چغب روسیہ محکومہ داخل اولوب قیال و الماتی قلعہ لری و قبل ذلك ایر غزور ہم
 و قضالی قلعہ لری بناہ قلندی

❁ فصل فی الخوانین السبویہ ❁

جو جی خان ننگ بشچی اوغلی شیبان خان اولادندین دار الملک لری طوبل
 دن اون ایکی چاقرم مسافہ دہ سہر و باسم آخر ایسکر نام قلعہ ایدی اول
 لری حاجی محمد خان بن علی بن بیگ قوندی اوغلان بن منکتیمور بن
 باداقول بن جو جی بوقا بن شیبان خان بن جو جی خان * ثم ابنہ محمودک
 خان * ثم ابنہ ابراهیم خان المعروف باباق خان * ثم ابنہ تولقی خواجہ خان
 * ثم ابنہ شہای خان * ثم ابنہ اورار خان * ثم ابنہ بہادر خان * ثم ابنہ عم جان
 مرتضی خان بن ابراهیم خان * ثم ابنہ کوچم خان * عصر ندہ سنہ ۱۰۰۴ الی
 و ثلاث من الهجرة مملکت لرینہ یومقی بن تیمانی نام ذات اسمیلا تابوب
 کند سندنہ حفظ ایتماک اقتدار ی اولمادغندین روسیہ دولتمہ بیع و کوچم خان
 بعد ذلك باشقرد آراسنہ کیندب وفات اولدی * سنہ ۱۰۰۹ الی و تسع شول
 اطرافدہ اولان تاتار لر باش کوتارب جمع اولوب اوغانی خان کوتار دیلار
 * ثم ابنہ علی خان بیعت بیر ولوب خان کوتار سالار دہ دار الملک لری استرداد
 قلورغہ قدرت لری یتمادی * ثم اخوہ ایشم خان سنہ ۱۰۱۲ الی و سبع عشرہ
 موجود اولدغی معلوم اول مملکت دہ اولان خان لر ننگ اخری در ❁

❁ فصل فی الخوانین الشیبانیہ ❁

باتو خان بن جو جی خان بواجر ی شیبان فی بعض قبایل کا والی قلوب کند
 بلادی و اقاسی آخین خان بلادی بینندہ جلی فصلندہ ارغز و ساوق و اور

وایلیک دا تا اوزال تاغنه قدر و نهر جایی ننگ مشرق طرفنده جایللاب قش
 فصلنده از اقوم قراقوم و نهر سیحون ننگ آیفاننده قشلامق غه امر ایتمی کند
 سی و اولادی بتعاقب توارث قلوب مالک و متصرفی اولدی لار و فولادخان و فاتی
 بعدنده ایکی اوغلی عرب خان و ابراهیم خان حاکم اولوب ایکی کا منقسم
 اولسادا گاه ایل قوشلوب و گاه یابو بولوب آیرلور ایتمی لر آخرغی عصر لرده
 عرب خان اولادی خوارزمده ابراهیم خان اولادی ماوراء النهرده پادشاه لق
 قلب آرالرندن نام دار عظیم پادشاه لر اولدی مثل شیبانی خان و عبید الله
 خان و عبید الله خان * اولهم شیبان خان بن جوچی خان * ثم ابنه بهادر خان *
 * ثم ابنه جوچی بوقاخان * ثم ابنه بادا قول خان * ثم ابنه منکیتیهور خان *
 * ثم ابنه فولادخان * ثم ابنه عرب خان * حاجی تولی خان ثم ابنه تبهور شیخ خان *
 * ثم ابنه یادگار خان سرای پادشاه سی الوغ محمد خان علیه سنه برادری کچی
 محمد خان برله اتفاق و اعانت ایتما کی له الوغ محمد خان دار الیملک سرای دن
 خروج قلدی * ثم ابنه امنک خان * ثم اخوه ابولک خان * ثم ابن اخیه ایلبارس
 خان بن برکه بن یادگار خان والدی برکه سلطان حیدر خان واقعه سنده
 اعداسنه موافقت و رفاقت ایتمکندن شیبانی خان قصاصا قتل ایله عرب خان
 و ابراهیم خان اولادی آراسنه عداوت و قوع ایلاب خوندار اولدی لار * طائفه
 ثابیه لری فولاد خان و فاتی بعدنده قبائل ننگ بر فرقه سنه ابراهیم خان
 اولدی * ثم ابنه دولت شیخ خان * ثم ابنه ابوالخیر خان * شجاعت و همت برله
 معروف در دشت قبیچق ده سنه ^{۸۵۴} ثمانمائه و اربع و خمسین محمود خوجه خان
 بن قاغان بک بن الباک بن منکیتیهور الشیبانی قتل ایذب تمام حدود
 ترکستان و زمین دشت قبیچاق که نزت ترین اماکن افاق ست از حدود
 ترکستان تاسر حد بلغار باو مسلم بود تمام دشت قبیچاق فی مالک و مستقل
 اولوب مخالفت و عدم انقیاد توهم ایذب جوچی سلاله سنندن کوب شهزاده
 لاری اعدام قلدی خلق عصر ننده ابوالخیر خان دیب تمام اورکب توردی
 سنی هنوز یکر می دن تجاوز قلهای خوارزم کا هجوم قلوب شاه رخ میرزا بن
 تبهور تصرفندن اخراج قلدی و سنه ^{۸۵۸} ثمانمائه ثمان و خمسین سمرقند حکمداری

الغ بيك ميرزا دامادي وبرادرزاده سي عبدالله ميرزا بن ابواهم بن شاه رخ
 في قتل و خاتونني تزوج ايدب سهر قندي سلطان ابو سعيد ميرزاغه
 تسليم ايلاب زور دولت في نائل اولماسنه سبب اولدي صاحب الترجيه
 ابوالخير خان سنه ثمانمائة وثلاث وسبعين فالج علمي برله وفات اولدي
 * ثم ابنه حيدر خان آزمدت بعدنده برق خان بن قيرچق خان اولادي
 وايماق خان واحمد خان ومعيت لرنده برکه سلطان بن يادگار خان هجوم
 ايدب ابوالخير دولتي هباء منشورا بولدي *

فصل في الخوانين الخوارزمية

من اولاد عرب خان بن فولاد خان * ابتداء دولت لري سنه تسعمائة
 وخمسي عشرة حدودنده ايدب * اولهم ايلبارس خان بن برکه بن يادگار
 بن تيمور شيخ خان * ثم ابن اخيه سلطان حاجي خان بن بلبارس *
 * ثم ابن عم ابيه حسن قلي خان بن ابولک خان * ثم ابن عمه سفيد خان
 بن امنک خان * ثم اخوه بوجغا خان * ثم اخوه او انش خان * ثم اخوه
 قال خان * ثم اخوه اغايطاي خان * ثم ابن اخيه يونس خان بن سفيدان *
 * ثم ابن عمه دوست محمد خان بن بوجغا خان * ثم ابن عمه حاجي محمد خان بن اغايطاي
 خان المعروف بحاجم خان * ثم ابنه عرب خان * ثم ابنه حبش خان * ثم اخوه اسفند
 يار خان * ثم اخوه ابو الغازي خان المورخ مغول وتار خان لري حقهده تصنيف
 ايتدكي تاريخ کتابي مطبوع ومعروف سنه الف واربع وخمسين مصب
 نهر جيحون ده ارال نام موضع دن کيلوب خوارزمه پادشاه اولدي يکرمي اوچ
 سنه پادشاه لقي قلب سنه الف واربع وسبعين شهر رمضانده وفات اولدي
 * ثم ابنه انوشه خان * والدي وفاتي بعدنده وصيتي برله خوارزنده خان اولوب
 والدي ننگ تصنيف قلندقي کتابيني وکند وقايع في تفصيلا بيان ايدب سنه
 الف وست وسبعين تمام ايتدي بعد زمان خلغ ايدلب کوز لرينه ميل نار قلدي
 * ثم ابنه اوز بک خان * يار محمد ديوان بيکي في هندستانه اياچي قلب ييار دکي بعض
 تواريخ ده مذکور * ثم اخوه حاجي محمد خان * ثم ايلبارس خان بن حاجي محمد اوشبو
 وقت لارده روسيه عسکري غيوه کا اير شوب اول عسکر شول سفر ده بالتمام مقتول اولدي
 ايلبارس خان نادر شاه ننگ هندستان دن رجوعنده مکابره ومخالفت ايقيب مستحق

جزاء اولدوقى بعدنده ابوالفيض خان شفاعتى براه معاف اولسادا بخارادن واران ايلچى جويبارى خواجه لرنى اولدوب ورثه ننگ نادرشاه حضورنده طلب قصاص له اقامت دعوى لرى سببلى قصاص قلوب سنة ۱۱۵۸ اله ومائة وثمان وخمسين بحکم شرع مقتول اولدى * ثم ابو الخير خان بن آچه بن ابرش بن ايجواق بن بولاگلى بن اوساک بن جاني بيگ خان خوارزنده خان اولوب بش کون تورب نادرشاه سرعسکرى طاهر خان بن رستم بن ولي محمد خان بن جان محمد ننگ ورودنى ايشدب طاشلاب چقدى لکن بعد ذلك اوغلى نور على خان هجوم ايدب طاهر خان نى قتل ايتدى ابو الخير خان سنة ۱۱۶۳ روسيه طاعنته داخل اولغان ايدى نادرشاه غه يازدقى بر باردا مکتوبى هم منظور من اولدى وسنة ۱۱۶۱ اله امدى وستمين بعد اله ومائة وفات اولدى * ثم غايب خان بن بهادر سلطان بن ايشم نادرشاه خوارزم کا خان نصب ايدب سنة ۱۱۷۱ اله ومائة واحدى وسبعين کا قدر باقى اولدى * ثم اخوه عبد الله خان زمانه سنده رحيم خان المنغى خوارزنده استيلاء ايدب عبد الله خان وبراذر زاده لرنى قبض قلوب اهالى رضاسيله تيهور غازى خان بن نى نصب قلوب خطبه وسکه رحيم خان اسمنده اولدى * ثم ايجواق خان بن ابى الخير خان

* ثم ابنه جان توره خان * ثم اخوه شير غازى خان سنة ۱۲۲۷ اله سبع وعشرين لان سنة ۱۲۴۵ اله اربعين بعد اله ومائتين کا قدر قزاقستان ده موجود ايدى * ابوالغازى خان بعدنده مذکور خان لى پادشاه لقدن يالغوز اسم کا قناعت ايدب قول لارنده اصلا حکومت وتصرف اولماى عناق لى رايچمه بيغا کهاک آنلار کلامى براه تکلم وحکم ايدوب برنجه وقت مرورى بعدنده اول حال لرندن دخی تنزيل وقزاقستانغه سورکون وغير برسنى کيتورب خان کوتارب عناق لى خان بازالق قلور ايديلار ايلتوزر خان عصرته قدر بو مال منجر اولوب اول ذات کندسى اسما ورسما ومعنى عليحدة مستقل پادشاه اولوب خوارزنده اولادچنکزن خان نصب قلوب نى تمام بتوردى *

❁ (فصل فى الجوانين الشيبانية بماوراءالنهر) ❁

چنکز خان بلاد ماوراء النهر نى ايلکچى اوغلى چغتاي خانغه تعيين ايدب

اولادی بالتوارث بر چیه علی الاستقلال پادشاه لقی قلسالردا قران سلطان
 خان بعدنده مثل امیر قزغن وایکی اوغلی عبدالله و امیر حسین و امیر
 تیمور کبی متغلبه لر ظهوری سبب لی استقلال لری زائل اولوب امیر تیمور
 کورگان و اوغلی شاه رخ میرزا و حقیقی اولوغ بیگ میرزا لر چغتای خان
 و گاما برادری اوکدای خاقان اولادندن دانشمندجه اوغلان و اوغلی
 سیور غتمش و آننگ اوغلی محمود خان کبی ذات لری فی خان اسمنده قلوب
 انلار پادشاه لقی دن اسم بلا مسهی و لفظ بلا معنی کافعاعت اییب دولتخانه ده کالجوس
 یاقوب مع ذلك بقاء لری مهتم اولمای قیز زمان قلی اولنور ایدیلار * کیف
 ما یشاء تصرف علی الاستقلال مذکور مدبر الملک یدنده اولوب بومنونال
 اوزره چنکزیه دن برونی خان نصب قلوب تیموریه ننگ علی النیابه پادشاه لقی قلم لری
 سلطان ابوسعید میرزا ایامنه قدر مهتم اولوب اول قطع ایتمدی * بعد زمان
 ما وراء النهرده تیمور کورگان اولادی ننگ هم دولتته زوال ایرشهک بعدندن اول
 بلادنی دخی جوچی خان اولادندن شیبانیه مالک و متصرفی اولدیلار * و بو
 طائفه ننگ اولی مظفر الدین ابو الفتح محمد بن شاه بداغ بن ابی الخیر خان بن
 دولت شیخ خان بن ابراهیم خان الشیبانی در * شیبان بن جوچی خان ذریه سنند
 اولیق حسبلی بتستور عرب علی وفق السنه شیبانی دیب نسبت بیروب
 و شعر تده شاه بخت علیه الرحمة دیب تخلص قاور ایندی شاه بیگ خان و شیبک
 خان و شیبانی خان اسم لری برله دخی ذکر ی جاریدور جدی ابو الخیر خان دولتی
 بالکلیهن ائل اولدی بعدنده آرزمان ننگ اچنده تیمور اولادینه و مغول خانلارینه
 غلبه قلب تاشکنند و بخار اوسهر قند و تمام فرغانه و خوارزم و خراسان و استرآباد
 و هر جان و دامغان لاری مالک و متصرفی اولوب جای فصلنده النکر ادکان ده خبیه
 نیشن و قش فصلنده بلاد ما وراء النهرده ساکن اولور ایندی * و کنده سی
 قوی البدن و شجاع و بدوی المشرب ایندی میرزا الغ بیگ ننگ خزینه سی
 مدفون اولدی و هیهله رصد خانه سنی ویران قلدی و تیموری لر کا میلی اولدی
 تهمتی ایله ملا ابو الهکار منی و دخی خواجه یعنی بن عبیدالله احرار الکسانی

و غیر لر فی قتل ایلدی * اول امر نده احمد خان و ایباق خان لر هجوم ایدب
 هیدر خان فی قتل ایلاکاج اکابر امراء اوز بیک دن قراچین بیک شیبانی و برادری
 محمود سلطان آلوب حسن تعهد قلب قاسم خان حضور ینه وار ب صغند یلار بو حال کا
 مقارن ایباق خان و احمد خان لر عساکر کثیره برله قاسم خان فی حاجی طرفان
 شهر نده محاصره قلد قده بو ایکی خان زاده و قراچین بی ملا زمان قدیم لر ندن
 فرق نفرادم برله چغوب کیتوب خلاص تابدی لار بو واقعه بعد نده شیبانی خان غه
 پادشاه لوق داعیه سی توشوب اوز بیکه دن متفق لار حاصل ایدب صبر ان حکمداری
 ابرانچی خان بن جانی بیک خان برله مقاتله قلوب فاعش منهرم اولوب بخارا غه
 کیلدی والی سی عبدالعلی طرفان آبی عزت واکرام قلوب عریضه سی برله
 سهر قنده سلطان احمد میرزا غه واصل قلدی بعد ذلک دشت طرفینه کیلوب
 بر نندق خان و بعده سوز قده والی سی محمود سلطان برله مقاتله ایدب منهریم
 اولوب مره آخری بخارا غه عود قلدی بعد مدته سلطان احمد میرزا برله
 هممان تسخیر مغولستان قصدی برله تاشکنندکا ورود ایتسادا مقارقت قلب
 محمود خانغه منضم بولوب سلطان احمد میرزا منکسرا سهر قندکا محمود خان
 تاشکنندکا رجوع ایدب شیبانی کا اوترر فی ویرب ترکستان خلقی همه شیبانی
 طرفته میل ایتسادا بر نندق خان دشت قبیجق دن صبرانغه کیلدکده محمود
 سلطان قاچوب برادری شیبانی غه لاحق اولوب بر نندق خان آنلر فی اوترارده
 محاصره قلدی لکن محمود خان بن یونس خان البغلی معونت ایتدکندن
 لاعلاج صاحبک راضی اولوب دشتکا رجوع قلدی بعد ذلک بالقدریج قوتلنوب
 سینه تسعمائة وست سهر قندکا مستولی اولوب قیورکان اولادندن
 سلطان علی میرزا بن سلطان محمود میرزا بن سلطان ای سعید میرزا غه
 غلبه قلب والده سنی تزوج وکند سنی قتل وملکنی مالک وپابر میرزا غه
 دخی غالب اولوب و سنه ۹۱۴ اربع عشره محمود خان البغلی فی اولدر ب
 خچند و تاشکنند و اطرافنی ضبط ایتدی لکن هر وقت قاسم خان بن جانی بیک
 خاندن همیشه فکر واندیشه ده اولدغندن او اخر سنه ۹۱۵ خمس عشره و تسعمائة
 قاسم خان وصول ایتدی دیدکی غلانی واقع اوازه خوفندن منهر ماخر اسانغه

عود قلوب بوانهزام برله شاه اسمعیل الصنوی کا مقابلہ و محاربه ایدب مرو
 الشاهجان اوستونده يوم جمعه سنه ۹۱۶ ست عشرة مقول اولوب باشندن
 غیر جمعه سی شاه ننگ اذنی برله سهر قند کا کیلتورب دفن ایدلدی قزان
 حکمداری محمد امین خان برله مر اسله و مهاداتاری و دعای صد اقت لری اولدی ❁
 ❁ ثم ابنه تیمور خان ❁ والدینه ولی عهد ایدی بابر میرزا عود ایدب دخی
 بلادی ضبط ایددی ❁ ثم عم ابیه کوچکچی خان بن ابی الخیر خان ❁ شیبانی
 خان حادثه سی بعد نده اوز بیک لری بوملکت بز کا مقر و مسکن اولمیس دیب رجا
 لری منقطع اولب دشت کا رجوع قلسالارده سنه ۹۱۸ نهان عشره بالغن عبید الله
 خان الاصم همت و غیرت قلب بر آرمیق لری آرز مسکن برلان بابر میرزا
 غه غلبه قلب سهر قند و بخارا و سائر بلاد ماوراء النهر فی ضبط ایدب اعمام
 و بنی اعمامی بیننده تقسیم و حفظ قوت و اتحاد کلمه و الفت اوچون قایوسی
 سنا اکبر ایسا خاقانیت رتبه سینده واصل و آندن غیر لری خان عنواننی نائل
 اولور ایدی شول وقت ده عم اکبری کوچکچی خان سوهنه سهر قند ایر شب
 سنا جمله سی ننگ اکبری اولدغندن ابتدا رتبه خاقانیت فی مائز بودات
 اولدی ❁ ثم ابنه ابوسعید خان ❁ ثم عبید الله خان بخاراده ❁ ثم نوروز احمد
 خان المعروف ببراق خان بن سیونج خواجه بن ابی الخیر خان ❁ تاشکندده خاقان
 عنواننده اولدی لار براق خان ننگ والدی کوچکچی خان ننگ اخلاب و امی
 والده لری الوغ بیک میرزا قزی ایدی سیونج خواجه کرچه خاقان لقمه
 بر ادری ننگ ولی عهدی و تاشکند بلادنده بالفعل خان و حاکمی اولساده رتبه
 خاقانیت فی مائز اولودن مقدم وفات اولدی ❁ صاحب الترجمه کوچکچی خان
 سنه ۹۳۳ تسعمائة وست و ثلاثین سهر قندده وفات اولوب قبری مدرسه شیر
 دار صحنده معروف در ❁ ثم ابنه ابوسعید خان ❁ بودات هم خاقانیت رتبه سنی
 نائل اولان لردن در سنه ۹۳۴ آر بعین ذی الحجه سنده وفات ❁ ثم اخوه عبید الله خان
 ❁ سنه ۹۳۵ واربعمین ثالث شهر ربیع الاول وفات مدتی القی آی در ❁ ثم اخوه عبید
 اللطیف خان سنه ۹۵۹ نه تسعمائة و تسع و خمسين سهر قندده وفات ❁ ثم نوروز احمد خان
 المعروف ببراق خان ❁ والدی بعد نده تاشکند حکمداری ایکن خسرو خان
 وفاتی عقبینده تاشکند دن سهر قند کا کیلب خطبه و سکه فی اوز نامنده قلمی

وبخارغه واردی و سنه ۹۶۳ ثلاث و ستمین وفات اولب سهرقنده خواجه
 اهرار مقبره سنده مدفون اولدی اوغلی باباخان کند سنه دخی وارث ملک ناشکند
 اولدی * خسروخان بن یار محمد بن جانی بیک بن خواجه محمد بن ابی الخیر
 خان * سنه ۹۷۴ اربع و سبعین وفات باباشان بن براق خان العاشکندی قتل
 ایتدی * ثم سعید خان بن ابی سعید خان بن کوچکتچی خان * سنه ۹۸۵ ثمانین
 و تسعمائة وفات اولدی * ثم ابن اخیه جوانمرد علی خان بن عبد اللطیف
 خان * ابو الخیر و مظفر نام ایکی اوغلی میانکالات قلعه لرنده حاکم ایدی
 لار ایکی برادر اراسنده منازعت واقع اولوب جوانمرد علی خان مظفرنی
 حمایت قلسادا ابو الخیر عبد الله خان غه التجاء ایتدی عبد الله خان غه
 بو طریق ایله سهرقندی محاصره قلماعه سبب اولدی بالاخیره جوانمرد علی
 خاننی ایکی اوغلی برله سنه ۹۸۶ تسعمائة وست و ثمانین میانکالات ده قتل
 ایتدی بوماجری ده حال حبسنده بوییتی انشاد ایله تحزن و تحسر ایتدی کی
 معروف در * شعر * من از عالم برفتم * شاه در عالم سکندر شد * بسعی
 کشتتم باعث * ابو الخیر و مظفر شد * ثم عبد الملک بن عبد اللطیف بن
 کوچکتچی خان المعروف بابدال سلطان * طالب ملک اولسام مبر اولهادی
 سنه ۹۸۸ ثمان و ثمانین وفات اولدی *

✽ الطائفة الثانية منهم ببخارا اولهم معین الدین ابو الفارزی عبید الله خان
 بن محمود بن شاهمد اغ بن ابی الخیر خان * شیبانی بعدنده اوز بک طائفة سی کوچوب
 دشت قبیجانی غه هود قلسالر داعبید الله خان همت ایدب بر از متقی لری برله عود قلب
 بابر میرزا برله مقاتله ده مظفر اولوب ماوراء النهر فی ضبط قلندی شول حال کامقارن
 سنه ۹۱۸ ثمان عشرة و تسعمائة شاه اسماعیل طرفین سر عسکر نجم الدین
 ثانی دیهکله معروف یار احمد الاصبهانی ماوراء النهر کا جنود کثیره برله
 کیلوب دخی عبید الله خان مظفر و نجم ثانی منوزم و منکسر اولدی عبید
 الله خان وحده کلمه ملاحظه سیله کرچه کل سنی بر خاقان تحت حکومتنده
 ایتسدها وفاتی بعدنده ایکی دولت کامنقسم اولوب بر طائفة سی سهرقنده
 و برسی بخارادا قرار تابدی فی ذی القعدة سنه ۹۴۶ تسعمائة وست و اربعین
 بخاراده وفات و خواجه بهاء الدین نقشبند مرارنده مدفون اولدی عاقل و منصف

وصالح ومتمدين وكثير الخيرات وافر الغزوات ايدى تمام ماوراء النهر وخراسان
 وخورزم نى مالك اولدى ملا عبد العلى البرجندى كتابنده وملا شمس
 الدين محمد القهستاني شرح مختصر وقايه ديباجه سنده اسمى مذکور در عصر نده
 ٩٣٢ هـ اثنتین واربعین بخاراده ايکى طبعلى بوز اون بر عدد حجره کا
 مشتمل همه دن نکین وکوزل واسباب وارقاتى کامل مدرسه مير عرب بىء
 قلندى نجم ثاى دن قالان غنائم برله بىء ايدلدكى افواه ناسده مذکور در
 * ثم ابنه عبد العزيز خان * ٨٨٨ هـ ثمان وخمسين شهر ربيع الثانى ساد
 سنده وفات ووالدى جوارنده مدفون اولدى خاتمه نقشبنديه وترميم عمارة
 مسجد مفاک بودات اثار ننددر * ثم عقيد عم ابيه محمد يار خان بن سيونج
 محمد بن شيبانى خان * ٩٦٥ هـ ستمين داخل ارك بخاراده براق اقر باسندن
 برهان نام ذات قتل ايدى تمام ماوراء النهر ده سکه وخطبه براق خان اسمنه
 اولوب كندسى عازم بخار اولدى * ثم مغيب الدين ابو الغازى اسكندر
 خان بن جاني بيك خان بن خوجه محمد بن ابى الخير خان بن دولت شيخ
 * اوغلى عبد الله خان همتى برله پادشاه لى اسم وعنوان نى حائز اولدى
 كچه ناقص الرأى آدم اولسادا نماز خان وملازم جماعت وقوش صالح
 غه ماهر ايدى آناسى وجدى دغى بى عقل لى برله معروف خصوصا خواجه
 محمد نى اوزبك طائفهسى خوجم تنناك ديب ذكر قلور ايكان * والدهسى
 بر كه سلطان بن يادكار خان ننگ كنيزكى اولوب خوجم خانى حملدار
 ايكان مالك اولوب فى الحقيقة جاني بيك بر كه سلطان اوغلى درار * براق
 خان عازم بخارا اولدغندن عبد الله خان اطراى عسكر نندن مداخله قلدى
 سببلى نواب براق خان سعيد خان ودوستم سلطان آنى قصد قاوب قرب
 قلعه سنده محاصره ايتسه لاردا منهزما رجوع قلدىلار بعد ذلك براق خان
 ننگ خبر وفاتى وصولنده بلا ثوقى خطبه نى والدى اسمنده قلدى اول اوتوز
 اوچ سنه تمام پادشاه اسمنده اولوب ٩٩١ هـ تسعمائة واحدى وتسعين
 وفات اولدى * ثم ابنه نصير الدين ابوالمظفر عبد الله خان المشهور * دولت
 نى مجددا احباء ايله تركستان وبلاد فرغانه وتمام ماوراء النهر وخورزم
 وبلاد خراسان دن باخ وهرات ونيسابور ومشهد وسبزوار نى مالك ومصرفى

وبنی اعمام فی تمام بتروب مستقل پادشاه اولدی عصر نده معهوریت و بلادند
 وسعت حاصل اولدی بخار ادا زور اورام ننگ ایکی طرفندن قر اقرشی بنه
 قلنگان ایکی زور مدرسه سی وار قوش مدرسه عبد الله خان ویرسی علی
 الخصوص دخی والده سینه نسبت برله مادرخان دیملکه معروف و اخر ضاعیسی
 وزیر صوفی قلبابا بخار اده همدن اولوغ یوزایلی حجره کا مشتمل ایکی
 طبقه لی مدرسه کو کلتاش فی بنه قلندی و بومدرسه دخی تاشکنده س ۹۸۵ نه
 تسهاته و خ س وثمانین طیم و چهار سو بنا قلندی و س ۸۶ نه ست وثمانین معتهد
 لر نندن قاسم نام ذات مضافات قصبه عجمدان ده نهر کوه کا بر کویر بنه
 اینیب پل مهتر قاسم دیو معروف در و عصر نده ملا میرزا جان الشیرازی
 بخار اده و رود اینیب ملا صدر الدین محمد البخاری الکاسکر اتی برله بین لر نده
 یوم الجمعة ثانی عشر شعبان س ۹۹ نه سور ه فتح ده مناظره جاری اولدی
 والسی بعد نده اون بش سنه عمر کورب یوم السبت ثانی رجب س ۱۰۰۶ نه
 ست بعد الاالی بخار اده وفات اولدی اخر عمر نده اوغلی عبد الموعمن
 مخالفت و محاربه قلب و قزاق خانی توکل خان قصد اینیب انندن دخی عسکرینه
 انهزام و پیریشان لقی وقوع نندن متأثر و مزاجی متصرف و مریض صاحب فر ایش
 و عهری منقضی اولدی * ثم ابنه عبد الموعمن خان * والدیینه عاصی و عاق
 اولوب محاربه ایتمدی و بعد وفاته دخی اکابر دولتندن صوفی قلبابا کو
 کلتاش و عهری دوستم سلطان فی مع اولاده اعدام و بلا مورد تهور لر قلماقینه
 مبتی آلتی آی مدتی بعد نده س ۱۰۰۶ نه ست بعد الی کندسی عبد الواسع
 بی قولندن مقبول و دولتی زائل اولدی * ثم ابن عم ابیه محمد خان بن سلیمان
 بن جانی بیگ بن خوجه محمد بن ابی الخیر *
 * ثم اخوه یار محمد خان نواب * حقیقی دین محمد خان بن جان محمد بن یار
 محمد جسی حج سفر نندن ورود ایتم کننگ سکته و خطبه فی اسمنگ قلوب
 عنوان خان فی افراز ایلمدی * ثم حقیقه دین محمد خان * ثم اخوه باقی خان
 بن جان محمد بن یار محمد بن جانی بیگ بن خوجه محمد بن ابی الخیر
 خان * فی س ۱۰۱۰ نه عشره بعد الی باخ کامستولی اولدی و فی اخر رجب
 س ۱۰۱۴ نه اربع عشره بخار اده وفات * ثم اخوه ولی محمد خان فی محرم س ۱۰۱۵ نه خمس
 عشره بر ادری بعد نده بخار اده ورود ایتمدی و قلم ساوراء النهر کا پادشاه اولدی

لكن سنة ١٥١٦م ست عشرة ربيع الاول او اخر تلك اشتر خانبة ظهور ايدب صالح
قلوب باخ كار جوع ايتسه لرد في سنة ١٥١٩م تسع عشرة مرة اخرى امام قلى خاى نسفا
ورود ايدب التقاء فريقين بعد نده عسكر ولى محمد خان منهنم وشاه عباس
الصوى معونتى برله سنة ١٥٢٥م عشرين بعد الالف عود قلب بينه
منهنم ومقبوض وامام قلى خان امرى برله سهو قنده كول ماغبان ساملك
صبرا مقتول اولدى وماوراء النهر ملكنه اشتر خانبة استملا قلى

فصل في الجوائين الاشتر خانبة بماوراء النهر

تتار لرنك هم لرندين اول اسلام برله مشرف اولان بر كه خان شه متابعت
ايلان اسلامه مشرف اولان بر ادرى توقيتيهور سلاله سندن قران وسراى وقزاق
خان لرى برله بر نسلدن و حاجى طرخان پادشاه لرى ذريه سندن اولوب
حاجى طرخان طرفندن كيلىك لرى سببلى اشتر خانبة ديب معروف
اولدى لى اولهم امام قلى خان بن دين محمد بن جان سلطان بن محمد بن
منغشلاق بن جواق بن محمد خان بن تيمور سلطان بن تيمور قطلاع بن
على تيمور بن قطلاع تيمور بن تومغان بن ابابى بن اوز تيمور بن توقيتيهور
خان بن جوجى خان بن چنگز خان سلسله نسبى اون دورت واسطه بر لا
جوجى خانغه واصل اولادر ابو الخير خان اولادى ننگ دولتته اضطراب
واختلال واقع اولدقده باش كوتارب ولى محمد خان بر لان مرة بعد
اخرى مقاتله قلوب غلبه ايدب تمام ماوراء النهر كا استملاء تابوب پادشاه
اولدى وفي سنة ١٥٥٥م خمسين بعد الالف همى عارض اولوب في سنة ١٥٥٥م اهدى
وخمسين ملك دن كوز يوموب بر ادرينه تسليم ايدب سفر حج كا متوجه
اولوب بعد اداء الحج مدينه منوره ده سنة ١٥٥٣م اربع وخمسين وفات اولدى
اوتوز سنه پادشاه لى بعد ننگ ملا قاسم بن صالح الفتحابادى كتاب ننگ اسمى
مذكور در عصر نده امر اسندن يلنگ توش بهادر سنة ١٥٢٨م ثمان وعشرين
سهو قنده مدرسه طلاكارينى وارلات قبيله سندن ندر ديوان بكى طغلى
سهو قنده مزار خواجه اهرار جوار نده مدرسه بنا قلى هم ثم اخوه ندر
محمد خان بر ادرى وفاتى بعد نده سنة ١٥٥٥م اثنتين وخمسين تحت كا جلوس

ایندی دورت کره مبارک لفظنی تاریخ قلندی اوچ سنه بعدنده پادشاه لقدن
 خلع ایدلوب سنه ۱۰۸۵ خهس و خهسین اوغلی نصب قلندی (شعر) تاریخ شد بیوردو
 شاه دین پناه و بر خاست خان ز تخت بجایش نشست شاه و ثم ابنه عز الدین
 ابوالنظر عبد العزیز خان و محب علماء و اهل الصلاح و صاحب الخبرات آدم
 ایدی و مولوی شریفی تصانیفده اسمی مذکور در سنه ۱۰۷۵ سابعین ملا
 قاسم و فائده نعشی عمل ایدشوب سرخا کنه واردی بخارده مدرسه ۶ بیروزا
 الوغ بیک کا مقابل اورام ننگ ایکچی طرفنده ایکی طبقه لی مدرسه و دخی
 ریکستان ده مدرسه ۶ کوسفت دیوکه معروف مدرسه بو ذات بناء سنند
 برادری سیحانقلی خان والی باخ ایکن سنه ۸۷ سابع و ثمانین مخالفت و محاربه
 ایندی و اورکانج خانی ابو الغازی خان برلان دخی ماجری لری کوب
 اولدی سنه ۱۰۹۳ ثلاث و تسعین اخر شهر رمضان ملکینی برادرینه تسلیم
 ایذب اداء حج فریضة الاسلام بعدنده سنه ۱۰۹۹ الف و تسع و تسعین مدینه ده
 وفات و قرب قبة العباسیه مدفون اولدی و ثم اخوه ابوالمنصور سیحانقلی
 خان و بخارا علماسی کرچه برادرینه مخالفت ایله قصد محاربه قلندره کفری
 برله فتوی بیورسه لارده شهر لرینه کیلوب پادشاه اولغاچ ولایت و کراماتی
 برله حکم قلندی لار آخوند شیخ تصانیفنده اسمی مذکور در یکر می سنه
 قدر پادشاه لوق قلب بخارادا وفات و جوار نقشبندیه مدفون اولدی و
 و ثم ابنه عبیدالله خان و سکز سنه مدتی پادشاه اولوب سنه ۱۱۲۳ ثلاث
 و عشرين بعد الفی و مائة حدودنده وفات و ثم اخوه ابوالفیض خان و اون
 ایکی یاشنده صببی ایکن پادشاه اولوب قرق توقز سنه ۱۱۶۰ سنه سبعین
 بعد الفی و مائة یوم یکشنبه جهادی الاخره اون یی سنه مقتول اولدی ضعیف
 الرأی سبیء التمدیر مضطرب الامور ایدی اقارب و ارکان دولتمی
 بقروب ملک و امورینه وزیری منعت قبيله سندن حکیم اتالیق بن خدا
 یار بن خدا یقلی غلبه ایذب کند مرادی و فقهه ارداه قلوب ابوالفیض ده
 پادشاه لقدن فقط اسم قلوب امراء اطراف هر قایوسی اختیار و استقلال
 حاصل قلندی نادر شاه ننگ سفر هندستان دن ره وعنده ابو الفیض خان
 و حکیم اتالیق حفظ حدود اوچون یولبارس خان خوارزمی برله اتفاق قلب

آلمش منك عسکر قرشی طرفنه ارسال قاسه لردا عسکر نادریه ننگ
بر طائفه سنه مقاومت قلمای منهرم اولوب قایتدی لار ابو الفیض خان و انالیق
کنندار ندیه نادر شاه غه مقابلکا طاقت لری اولمادقنی بلوب ابو الفیض خان
هدایای لایقه بر لان پشاور غه خواجه جویباری فی ایچی قلب عرضحال
ایقادی بومضه ونده که من اردودمان سلاطین سابق باقی ام قوت محاربه
آن شهر یار فلک اقتدار ندارم در کوشه دعا کویم هر وقت که تشریف نمایند مهمان
پنیرم بو عریضه سی نادر شاه غه خوش کباب ایچی لری کما ینبغی حرمت
برله مرخص قلوب مکتوب یازدی مضمونی تقریر شما صدق ست لکن
تنبیه ایلمبارس بما از جمله واجباتست بر خود لازم کردیم آن بد فعال اجزاء
بنهیم ان شاء الله بعد از ورود دار السلطنه هرات عازم بلخ و از انجا بضافت
ورسم ملاقات بدیدن آن عالی مکان ایوت مقامی خواهیم آمد مهمان پذیر
باشند و اندیشه در دل راه ندهند که چشم در ملک و مال ان جناب نیست ابو الفیض
مسرور اولوب مهماندار لری تدارک کنه شروع ایذب بی حساب کوب غله و دکنی و آریه
وقری حاضر لدی ابو الفیض خان علماء و سادات و اعیان ملکی و هدایای فاخره سی
برله قرا کولده رکاب شاهی غه ایرشوب حضور نه وار دقده جلوسه امر
اولوب باشنه تاج مرصع و خلع فاخره الباس و ابو الفیض شاه دیو خطاب قلندی
و بر کچه بعد نده رجوع کا مرخص اولوب نادر شاه ایکی کون بعد نده بخارا غه
وصول و چهار بکر کا نزول قلندی ابو الفیض خان ننگ ایکی قرنندن برنی
کنند سینه و بر سنی بر ادر زاده سی عادل شاه بن ابراهیم غه نکاح قلندی
منام ملک ماوراءالنهر فی کف کفایت ابو الفیض شاه غه تسلیم و اورن بکیه دن
آلتی منك عدد نفر انتخاب قلوب خطاب خانی و یرب رحیم بی بن حکیم
بی کا تسلیم قلندی ابو الفیض شفاعتی برله ایلمبارس خان غه مکتوب یازدی
هنده صورته و شجاعت پناه ایلمبارس خان حاکم غبوق بداند که مالک
ایران تاهود آدم و بصره و مسقط و مالک خراسان و مملکت هندوستان تاجهان
آباد و اکبر آباد و دهلی تاهود لکنهو و لاهور و روطاس قاسر حد بنکاله و کی
و میسور قانهایت ملک سرنندیب و جهو و کشمیر و جسر میر و نکه و سند و
طالبور و کجرات و ملتان و شکار پور و کابل و قندهار و بلخ و بدخشان

وقتند و هفتان تا حدود کافر سیاه پوش و بخار اوسه رفتند و ملک فرغانه فتح و جبهه
 سر فرزان آفاق بدرگاه ماجبهه سای و رقبه اطاعت نمودند و کس طاقت عسکر
 قیامت اثر ما نیابد و بعون عنایت الهی در همه جانصرت پیش پیش و بخت
 دولت هم رکاب بوده چون خوارزم به اقرب جوارست لازم بود که آن شجاعت
 پناه بلا استعجاله عازم رکاب همایون ما میشدند و بخلعتهای کون کونا ما بین
 اقران و امثال مفتخر و سر فرزان میکشیدند بلکه در غزوات هندستان مقتدق
 و معاون من بودند از انکر دزد و از کشریفات شهر یاری بی بهره ماندند
 و لهذا چون اطاعت و ایلی ننمودند بزخمه شان لازم و لایق بود که چون
 ما با عسکر روانه هندوستان شدیم و فرزند ارشد ارجمند ولی عهد ما رضاقلی
 میرزا در مشهد مقدس ماندند می بایستی که باو طریقۀ محبت و یکجبهی پیدا
 می نمودند آنرا نیز نکردند علاوه بر آن رغم ما چند مراتب با طائفه یهوت
 یغماگر بعزم دست برد و غارت نمودند مشهد مقدس آمده اند هر مراتب
 شکست فاحش و خاسر و منکوب شکسته و ریخته بملک غیور رفته اند و قره
 العین رضاقلی میرزا ملقب نشده بی امر ما عسکر بخوارزم نکشید تا الوقت
 که بعزم ضیافت و احوال بررسی از ولایت هندوستان بفتح و نصرت و اقبال
 بملاقات شهر یار دوستدار نقاوه خانان چنگز خانی ابوت مقامی ابو الفیض
 شاه آمدیم کمال مهانداری و عزت نمود الحال لازم بود که آن بهادر کوته فکر
 قهوتازی امتیاز عازم دربار می شدند هر آینه از جریم ماضی عفو مینمودیم
 و حق جوار تراجمی آوردیم از شفقت روز افزون شهنشاهی بهره مند و سر فرزان
 می شدند بجهت آن چند روز بحوالی بخارا مکث شد شاید که باصلاح بیایند
 و از کردارهای نافر جام بر کشته مملکت خود از قاراجور بختن خون مسلمانان نگاه
 دارند ما این فکر تامسوع شد که سه هزار نفر از طائفه یهوت بعزم شیخون
 به چهار جو آمده بودند جمعی از عسکر به مطلع شده بیک همه کرد از دمار آنها
 بر آوردند چون بنات النعش پراکنده نمودند اکثر شان مقتول و اسیر
 و معدودی بوزار نکبتی خود را به امنی رسانیدند ازین واقعه باعث غشم و غضب
 عاید شد اما جناب ابوت مقامی ابو الفیض شاه رجای واثق نبود و تسکین
 داد الوقت ایچپی مابادو نفر از معتد ان شاه و الا نشان عازم شدند البته بلا

استحاله و تاخیر عازم دربار سپهر اقتدار شوی ان شاء الله تعالی باز لطیف پادشاهی
 شامل حال تو خواهد بود و الا مهمان پذیر باش اراده چنان است که از ستم
 ستوران آن مملکت بی بضاعت را پایمال سازیم و سر بر شر تر اقله وار بیوند
 سازیم (شعر) ستیزه بجای رساند سخن * که ویران کند خانه های کهن * و السلام
 ایلبارس مکتوبی او قوب بلا تامل هر اوچ ایچی فی قتل ایتمی و عسکر
 نادر شاه عازم خوارزم اولد قده هزار اسب ده متحصن اولدی قلعه خانقاه محاصره
 سی برله فرمان نادری صادر اولوب ایلبارس کندی سنی خانقاه غه ناشلادی
 و اوچ کون محاصره بعد ننده اهل قلعه و ایلبارس امان طلبینه بناء نادر شاه بندل
 امان ایله عساکری غارت دن منع قلدی ایلبارس خان قاچ و کفن فی محل ایله
 حضور شاه غه کباب کده شاه مشمول بامان و احترام قاسادار سل مقتولین ور نه سی
 اقامه دعوی قصاص قلب ایلبارس و کلا سندن بگرمی بر نفر برله معا مقتول
 اولدی * نادر شاه داغستان دن رجوع قلب مشهد رضوی کا قرار ایتمک
 بعد نیک ابوالفیض خان * ریضه از سال قلدی عبدالله اوزنک فرغانه و تاشکند
 دن خروج ایله سیر قند و میانکالات فی مزار شاه نقشینک قدر غارت و تاراج
 قلدی دیو * نادر شاه حسن خان بیباک و بهبوط خان چند اول نام ذات لر فی اون
 ایکی منک عسکر برله ارسال قلوب بتعاقب دخی رحیم خان فی بیمار دی * و عباد
 الله خوفندن تاشکندکا رجوع قلدی * رحیم خان نهر جیحون لبند چار جوی
 قلعه سنه کباب کده نادر شاه نیک مقتول اولدی خبری ایر شدی اول بو خبر فی
 کتمان و بخارا غه بسرعت رجوع ایذب ملاقات ابوالفیض خان فی اراده ایله
 عرک کا کلبی ابوالفیض خان کورنش خانه کا چقندی * رحیم خان فی القور
 اعواننه امر ایذب ابوالفیض خان فی قبض و بضاعت و اسباب دن عاری اخراج
 قلوب متعبر اولوب محله جویبار غه کلبی اهل محله خواجهر رحیم خان
 خوفندن بر کچه هم مهمان قلا الهادیلار * لاعلاج باب عبدکاه دن چغب قلندر
 خانه کا کلبوب رحیم خان دن حج کا کیتیک اوچون خراجات سفر التماس
 قلوب بر چجه کون شول منزله قرار تابوب * شول اثنا ده حسن خان و بهبوط
 خان لر نیک خبر رجوع لری ایر شوب آنلار ابوالفیض خان فی حمایت ایدر لر
 دیب خونی ایذب قلندر خانه دن آلوب مدرسه میر عرب ده بر حجره کا حبس

بفتح سین لجاج
 و عناد سرکشی
 و ظلم معنی سنک
 دخی استعمال
 ای دلور منه سلمه
 الله

قلدی ❖ عساکر نادر شاه ایتدیلار اکثر ابو الفیض شاهانی اطلاق ایدب توبه قلمانسه شهر بخاراغه کرب بقور آلوب تخلیص ایدر من دیو ❖ رحیم خان نادر شاه مقتول سر فضولی اولانکنز وکنند وطنکنزغه سلامت رجوع ایدنکنز دیو جواب ویردی ❖ وشول کون یوم یکشنبه جهادی الاخیره اون ییدیسنده قتل نادر شاه دن بش کون بعد قتل ایتدی عبد الله خواجه نام ذات مباشر امر شنبع قتل اولدی ❖ بعد ذلك ندامت وتوبه ایدب ملکندن بر مبلغ فی ابو الفیض خان روحینه مذکور ابو الفیض مقتول اولدی حجره کا وقتی قلدی دیو افواه ناسده مذکور ❖ واقعا مذکور حجره ننگ وقتی الی الان سائر حیرات وقتندن زیاده در ❖ ثم ابنه عبد الموعن فی خان ❖ رحیم خان ابو الفیض خان فی قتل ایتدی بعد نن اوغلی عبد الموعن فی تخت کا اولغور توب بحسب الاسم پادشاه قلدی واون ایکی یاشنده اولان قزنی ویرب کتیبسنه داماد ایتدی ❖ بر کون بر قاون فی رویمالغه توروب قزغه کور کزدی قز اول فی نرسه دیب سور اغاچ آتاتنگ باشی آتام قصابنه آتی قتل ایتدییم دیدکی جوابنی قز آتاسنه تبلیغ ایتدی ❖ رحیم خان بوسورن کا کینه توتوب (شعر) عاقبت گزک زاده گزک شود ❖ کرچه بادمی بزک شود ❖ دیب سور قصد ایله چرخ آب نام قدق نه اشاسنه یبارب عبد الموعن سور لب قدق توبنه نظر ایتدکننگ موکل لر قدقغه توشورب مرده سنی چغار دیلار ❖ ثم عبید الله خان بن شاه تیمور الخوارزمی ❖ ابو الفیض خان بعدنده برچه ایام پادشاهلق بحسب الاسم بوذات لر اسمنده اولوب فرمان فرمای وکشور کشای رحیم خان ایدی -

❖ ثم ابو الفازی عبد العزیز خان بن عبد الرحیم الپاکیوتی ❖ سنه ۱۱۷۰ اثنین وسبعین بطلب الرعیة واکابر الدولة رحیم وحنیدی فاضل خان لر بعدنده امیر دانیال پادشاهلق فی بوذات اسمنده قلوب عهد امیر حیدر دن بش آلتی سنه اوز غانچی باقی اولدی دانیال کرچه رسم تعظیم وتکریم فی برجا قلمسادا شاه مراد اول حاله کریمه سنندن تنزیل وبی قدر حتی خانه نشین وحبوس ایدب تیمور شاه بن احمد شاه الافغانی تهدیدی برله اطلاق قلدی امدنیاسی مضایقه ده اولوب امیر حیدر ایامنده امدناس جهله سنندن اور املارده یالغوز یوردکنی کورب نقل ایدوچی لرنی زمانمده کور دک هم نامنده ضرب ایدباش آلتون

طلالر عصر مرده تداول ایدولور ایدی بوذات چنکر اولادنن پادشاه نامنده اولان لرنک علی الاطلاق آخربدر جوچی اولادنن اولان خان لرنک بیانندن فراغت ایدب من بعد آنلر انقراضی سنکنده تشکل ایدن اوج دولت اوز بکیه ذکر نه شروع ایدله در *

الدولة المنغية

ترجمة رحیم خان

❁ فصل في الدولة المنغية ببخارا ❁

آنردن الی یومنا هذا اون عدد پادشاه اولدی اولهم ابوالمظفر رحیم خان بن حکیم بی بن خدا یار بن خدا یقلی بن کیلیدی یار بن چاوش فی ایامنا هذا قارشی دیبکله معروف نسفی نام شهر نواحدینده ساکن منغت قبیله سی اوز بک لرنندن اجدادی هر نه سبب لر یسه دولت اشغر خانیه خدمتیه واصل اولوب اولاجدی خدا یاروزیر معنی سنک قوشبیکلی و اوغلی حکیم قوشبیکلی تر قبله اتالیقی اولوب ۱۱۷۱^{نه} سبع و خمسین بعد الی ومائة وفات وجاینه اوغلی برات قوشبیکلی وغیر لری دخی منصب آخر لری نائیل اولوب ابو الفیض خان ننگ دولتی تمام بوجهاعه تصرفنده اولدی بعد ذلك نادر شاه ورودی بعد ننگ اوز بکیه دن آتی منک آدم انتخاب قلوب آنلرغه رحیم خان فی رئیس ایدب کند دستور ایران وهندستانچه خان اسمنی ویرب رفاقتنده آلوب کیتوب دخی اعاده قلدقی ماجری لر کل سی بوملک کا بالکلیه تسلط وتصاحب قلماقینه سبب اولدی کرچه اوائل امرنده جلوس تخت واسم پادشاه لقندن تحاشی قلوب اسم پادشاهی عبد الوعمن وبعده عیید الله خان لر اسمنده قلسادا قوه ظهري کامل اولوب یوم دوشنبه ثالث شهر ربیع الاول جلوس تخت ایدب تاج پادشاهی کبوب خطبه وسکه فی کند اسمنده قلوب ۱۱۷۵^{نه} سبعین بعد الی ومائة مستقل پادشاه اولدی وشهر سبز وحصار شادمان وکولاب وخوارزم وخجند وترکستان وتاشکندلر نی دخی ضبط قلدی اما تاشکند تصرفندن چقدی کبرداری شوکت لی بطور ایرانیان ایدی وزیر ی دولت قوشبیکلی ایرانی الاصل زمام حل وعقد امور مملکت قولنده اولدی وقاضی القضاتی نظام الدین الحسینی مع جهله خوش طبع وزکی وسفر ایرانده ملازم صحبتی ایردی * اهد شاه افغانی کا حسن سلوک و اظهار محبت وخوش آمد قلور ایردی آخبر عمرنده زیارت غجدوان دن رهو عنده بر درویش

اوشبو بیٹی اوقوب * شعر * دود مشعل پیش پیش وآه مظلومان زبس
 * کبر و دار اهل دنیا پنج روزی بیش نیست * رحیم خان تشارم ایدب
 زیادہ سیلہ متالم اولوب یوم الجبعہ اون دور تہمی رجب سنہ ۱۱۷۲ اثنتین
 و صبعین بعد الی ومائة وفات وباب مزار خار جندہ ابوبکر طرخان مرقدی
 جو آرنده مدفون اولدی ولادت سنہ ۱۱۷۷ سبع و عشرين بعد الی ومائة
 و عوری قرقیش سنہ و حکومتی اون ایکی سنہ ایدی غایت ظالم و جبار لاق برله
 معروف در نماز و روزہ برله کوب اشی اولمغان کفارتندن خدمتک اولان
 و کلاسی ننگ برینه خطاب قلوب قلوب سنی ازاد قلم دیمکله اکتفاء ایدر
 ایکن حضورنده بعض رجالی ننگ لباسی اراسنه کروب چہ کره چیان تکرار
 چاتسه دار رحیم خان خوفندن چر ایون صتوب روی جبیندن باشقه هیچ
 حرکت قلمای رحیم خان مونده اضطراب بول یا غیر بر حال اولدی کرک
 دیب امتعانا بر خدمته بیورب حضورندن چقهقی برله چیشنوب چایان نی
 اولدرمش بو حالی ننگ خبری رحیم خانه ایرشد کده تفاخر و مباہات قلوب
 * شعر * این جای جای ست * مقام دم زدن جبرئیل نیست * دیدکی
 افواه نامده مذکور *

* ثم عقبه لابنته فاضل خان بن نر بوتہ بیک بن بدل بیک بن حکیم اتالیق
 * دانبال بحسب الاسم بر چہ کون خان فلسادا بعد ایام والدینی صحبتندہ
 نسبی کا یبارب اقطاع و تاختواہلر تعیین قلدی رحیم خان ننگ عمر اده سی ننگ
 اوغلی و قرزندن توفغ حیندی ایدی * ثم عم جده الامیر دانبال بن خدایار
 بن خدایقلی بر چہ وقت حاکم نسبی و امیر الامراء ماوراء النہر و سنہ ۱۱۵۹
 تسع و خمسين بعد الی ومائة نادر شاه طرفندن اماره کر مینہ نی دغی حائر اولوب
 فی حدود سنہ ۱۱۸۲ اثنتین و تسعين بعد الی ومائة وفات و جوار نقشبندہ مدفون
 اولدی عصرندہ قوشبیککی و قاضی نظام الدین خلق غہ ظام ایدب فواہش
 ظاهر و ارتکاب نهای از حد فزون حتی پادشاه حضورنه غلبان برله بار و رلر ایدی بواش
 بازار لارده و جماع ناسده جاری و امیر دانبال منع دن عاجز ایدی تاکہ
 شاه مراد بر کون خفیة والدنہ عرض قلدی کم مملکت و حواصل همه قوشبیککی
 تصرفندہ بز محتاج بوکارده نہ تدبیر و علاج ایدہ سن دیو دانبال من ہم بواشنی

فهم ایدہ من لکن چاره سندن عاجز من دیدی شاه مراد علاجنی من بلور
 من دیب خواقندن ایچی کیلد کده بر بهانه برله قوشبیکلی فی طباب قلوب
 عرض طریق خلوتخانه ده طیار اولان جلاد لر او تگون پچاق لر برله قارنمی
 یارب قتل ایتمی لار بو واقعه دن بر سنه انتقاسی بعدنده قاضی نظام الدین
 فی دخی شباه قلبی حدود سنه تسعین ده بولاق کرک شاه مراد ودانیال ننگ
 قاضی غه دخی بر کینه لاری بار ایدی بر وقت دانیال شاه مراد ننگ هماللق
 قلدق ایامنده قاضی غه اوغلندن شکایت قلب قاضی الحمد لله نجه بر شد وصاحب
 فراست اوغلنکر وار بو ایسه ملک کا بد نام و ناموس شکن بودیوانه فی ناقص
 قاسانکر هیچ استخاله یوق دیدی بوسوز دن دانیال متالم و شاه مراد اطلاع ایذب
 کینه دار اولدی قاضی هم غائی و دانیال غه تضرع والتجا ایذب شاه مراد دن
 احترام قلور ایدی * معصوم و محمود و غیر و فضل و سلطان مراد ورستم و کتاج علی
 و یعقوب و توقتمش و درویش و رجب علی نام اون بر اوغلی قالدی *
 * ثم ابنه الامیر معصوم المعروف بشاه مراد بی * والدی ننگ و صبیتی برله حکمدار
 بخارا اولدی صوفی طلعت و درویش صورت اییدی شیخ صفر نام ذات غه مرید
 اولدی شیخ سن ظالم و ظالم زاده سن چوک ریاضت و خدمت مشایخ کا طاقت
 ایدر سن دیب شاه مراد قسم باستقامت قلوب نظر غلنده خوار و ذلیل هماللق
 قلور اییدی خاق دیوانه کبان ایدر دی والدی کر چه منع قلب عیب ایذب
 لازم قلسر سنکا خزینه دن ویرلور دیسادا قبول ایتمای تمام بر سنه خدمت ایذب
 شیخ عندنده مقبول اولدی بعد ذلک امور دولته مداخله ایذب امر بالعرف
 ونهی عن المنکر قلب قوشبیکلی و قاضی فی قتل ایتمی بو حالدن برادر لری قلبینه
 خوف توشدی والدی بعدنده علی الاستقلال والی ملک بخارا اولدی وزیر ی
 او تکور صوفی نام ذات قاضی سی میرزا فضیل و معتمدی محمد امین طوبچی
 باشی و خواجه صادق قرلار آغاسی نام ذات لر اییدی بر سنه بعدنده برادری
 توقتمش بی امری برله فریدون نام غلام بورینه بر کچه پچاق صالوب جاننه
 ضرر اولمای توقتمش چارجوی غه منفی و فریدون مصلوب اولدی مر و شاه جان
 حاکی بیبر معلی خان و خواقند حکمدار لری برلان دانیال بی آر لری مصالحه
 اییدی بیبر معلی فی فرزند و بیبرم علی پدر خطاب قلور اییدی وفاتی بعدنده

الامیر معصوم بن
 الامیر دانیال

بیت
 اورادهل شنیدن
 از دور خوشبخت

هدایاسی برله تعزیه نامه یازدی و مروده ختم قرآن قلدردی و فقرائه آش
 ویردی اما شاهه رادغه هم اشنالقی و محبت دعوی سنده اولسا هم شاهه راد همیشه
 سوء قصد قلب مرونی ضبط فکر نده ایدی بیر معلی ننگ والدی قاجار طائفه سندن
 والکسی ترکمانیه سالور قبيله سندن ایدی جهله سوار یسی بر منگده بش یوزکا
 واصل اولور ایدی شاهه راد بقصد مروالقی ننگ عسکری برله چار جوی کا
 واردی بر کچپه ده بخاراغه رجوع ایتدکنی جاسوس بیر معلی کا بیان ایدی
 شاهه راد بی عسکر نندن منگ آتلی چپاول قلب قارنده بیر معلی یوز ایللی آتلی
 عسکری برله چغب قرا خواهه بی اسیر و قتل ایتدی اما شاهه راد بی اخشام
 نمازنی بخارا ادا قلب بلامکت چغوب رسم بولقر و سرعت ایدب حوالی مروکا
 واصل اولدی و دورت ننگ عسکرنی بر عهتی جای کا پنهان قلدی بیر معلی بی
 والکسی کوردکی توشینه بنا منع و قرا خواهه بی اسیر ایدب اول من ستون بخارا
 و داماد شاهه راد بی من دیب شاهه راد بی ننگ تیزویر و تلبیس امرنی کہا هو
 الواقع ایتسدا قبول قلمادی ناکاه شاهه راد عسکری کهمن دن چغب بیر معلی
 بی اخطا قلب قتل ایدب جته سنی والده سینه ویرب باشی بخاراده داردا
 آصلغان توردی بو واقعه سنه الف ومانین ده روی بیردی و کریم خان
 بن بیر معلی قائم مقام والدی بعد مده اهل مرو طلبی برله برادری
 حسین خان اولب کریم خان مشهده واردی مرو ننگ حصاری متین و غنقدی
 عهتی ایدی بلد مرو دن اون ایکی فرسخ مسافه ده در یاسنده سلطان سنجر ساجوقی
 بناسی قبر و قورغاشون برله استحکام ویراش بندنی و آتی محافظه اوچون محکم
 قلعه سی و آنده بر محافظ قائم اولور ایدی ناکاه اول محافظ حسین خاندن دلکیر
 اولوب شاهه راد بی کا خبر قلدی و اول دورت ننگ کشی یباروب تسلیم قلعه
 سر بند و بعد بندنی خراب ایدب مرو دن صومنقطع اولدی زراعت اولمادی
 قحط روی بیردی و حسین خان کابل کا قههور شاهه غه ایچی یباردی قههور شاه
 محافظت مرو اوچون لشکری خان تحت ریاستنده بش ننگ عسکر یباردی و غاره
 لازم مرونی هرات دن نقل ایتما که امر ایتدی و بو حالندن شاهه راد بی سکوت
 ایتدی بعد ذلک اتفاقا حسین خان و لشکری آراسنده کدورت حاصل اولوب
 لشکری خان عسکری برله رجوع و هرات کا مرو دن اون ایکی ننگ خانه وار خلقنی

نقل قلندی بوسبب برله تیمور شاه علاقہ سی قالدی شامہراد بی کا زور فرصت اولدی و حسین خان برادری کریم خان ننگ بخاراغہ وار مقنی ایشدب بخاراغہ واردی و شاهہراد اکراہ قلب اهل عیالنه بخاراغہ کوجہاکہ امر ایدب مکتوب یاردی و خفیة مروکا بش منک کشی یباردی بو عسکر حسین خان اهل عالی چقد قندک مروکا کرب بامر شاه مراد بی اهل مروا عیانندن بش منک کشی فی بخاراغہ نقل قلدیلار بعد مدة دخی بر نیچه منک آدم کوچرب مجوعی اون یلدی منک کا ایرشدی همه سی بخارادا قالدی لار آنار سببلی بخاراغہ بعض نو بنیاد هزلر و صناعت لار اختراع قلندی مروده فقط اوچ منک خانہ وار قالدی منک خانہ اهل سنت و ایکی منک خانہ شیعہ دن و شاه مراد مروکا برادری هری و فضل بی لاری حاکم قلندی اهل مروا نلاری اخراج قلدق بعد ندہ بش منک آدم برله محمد امین بی فی یبارب بدل میرزانی حاکم قلندی بعد سنه اوغلی دین نصر بیگ فی قویلدی و حسین خان بخارادن قلدب کیتوب فتح علی شاه حضور نه طوران غہ واردی تیمور شاه بن احمد شاه الکابلی شاه مراد بی ننگ دسیسه کارلق ایله اهل مرو فی نار مار قلوب و شهر بی عدیل و بند اثر قدیم فی بیلہ خراب و اظهار سوء ادب قلد قندن غیرتکا کیلوب یوز ایلی منک عسکر برله بخارانی قصد قلوب شاه مراد بی دن انتقام نیمنی برله باخ کا کیلدی و شاه مراد و اهل بخارا عظیم خونی کا توشدی و او توز منک عسکر مهیا قلب شامل جیچونده قرار قلب تیمور شاه غه خوشامد و اظهار طاعت قلباق طریقنی آلوب مشاوره و تدبیر ایله قاضی ابوالنصر خواجه فی بر نیچه نفر برله قاضی فیض الله البولت شاهی حضور نه یباردی اول ایسه تیمور شاه ننگ صاحب مشورت و من له الامر و مقبول القول و نافذ الکلامی ایدی قاضی تیمور شاه ننگ رأینی بو محار به دن صری قلندی و صاح ایلاب رجوع ایتدی دین دار و محب العیال ایدی بو حادثه دن بر سنه بعد وفات اولدی و اهل بخارا خواص و عوام ننگ جهوری شاه مراد بی اوچ منک عسکر برله نهر جیچون ساحلنه نزول ایدب تیمور شاه دن بر ای مدت اذن آلوب هر کون روزانه عسکر فی خراسان طرفنه نقل و خیمه لری نصب ایتدرب و کیچه سی بخارا طرفنه خفیة نقل ایله اون بش کون بو حال اوزره منقضی اولوب تیمور شاه آلدانوب شاه مراد ننگ عسکر بی حساب کوب ایش دیب خونی

خرابات ورننگ
هرزه وهدیان
کلهاته دینور
مهورم ونایم صا
یقلسی کبی
تبیان

قلب قایتب کبتدی دیود آب لر چخه خرافات سوزنی لار * لکن قاضی ابوسعید
السهو قندی مرحوم بو واقعه ده امیر شاهمراد غایه خونی ورعب کا توشب سید
شمس الدین بن میر شاه البخاری فی رسول قلب اظهار ذلت و خضوع و عشوع
و بندل طاعت ایله ماجری سندن و سو عصیعتندن استعفاء و علماء سندن استشفاع
قلبی بوسبب لر برله عن ایمن تیهور شاه منحل بولوب بلادنه رجوع ایتدی دیر
ایندی * و بولکلامی هر قایومو ثوق الثقل ناقل لر کلامنه و طبیعت احواله دخی
موافق در * تیهور شاه وفاتی بعد نده اولادی آر اسنده مخالفت واقع اولب اوغلی
محمود شاه ملکنندن چغب منهر ما طهر ان ده فتح علی شاه غفوار دی و انندن احترام
واکر ام کامل کورب معاونتی برله هر ات غه کیلوب مره اخری منهرم اولوب
رجوعنده کیچده بولدن یازب بخار اطرفنه توشوب لاعلاج مروکا کیلوب کرب
بخار اغه خبر اولوب شاهمراد بی امری برله بخار اغه کیلوب آق مسجد خیابان
محله سنده مستکن و هر روز دورت طلا بخار ایومیه ویرلوب سکرز آی مدتی مکث
بعد نده شاهمراد دن اصلاح شقت و مرورت اولاسنی بلوب امداد و معاونتندن رجا
سی منقطع اولوب من ایندی پادشاه لقی دعوی سنی قویدم روسیه و بلاد روم دن
مکه کا وارام دیو منک طلا صور ادی کوب تردد و توفیق بعد نده انواع وسائل برله
اخذ و یوز طلا و بر چخه بارکش آط بپردی و محمود بلا توفیق بسرعت تام خبوه
شهر نه و اصل اولوب عناق عرض بی بنفسه استقبال ایذب تمام حرمت برله آلتی
طلا ایومیه و عاق و آریه و میوه لر مقرر قلوب هر روز کندی سی محمود حضور نه
وارب صحبت ایذب نسلی بیروور ایندی * و شول حال کا مقارن محمود شاه ننگ
خصمی و برادری زمان شاه و آننگ وزیر یی رحمة الله خان لردن شاه مرادغه سال
بسال آلتوش کیسه نقد و عده ایذب شاه محمود طلبنه ایچی کیلای شاهمراد
حاضر ایلی سوار یی فی بسرعه تام شاه محمود فی آلوب قایتور غه یبار دی لکن اول
قبل وصول الرسول مطلع اولوب عیلات ایله مامنه و اصل اولدی شاهمراد خبوه کا
ایچی یبار دی البته شاهزاده فی بخار اغه یبار اسن و الا حرب کا حاضر اوله سن
عسکر یی پایان برله اوستونکا وار امن دیو عوض یی ارکان دولتنه مشاوره قلوب
خوار ز ننگ آق ستال لری خصوصا سید قلی بی شاهزاده بخار اده بروقت مهمان
اولوب رخصت برله آنندن کیتوب بز کا مهمان اولدی شاه مراد اوزنی صوفی

و متدین عدایته قایسی شریعت و فی دلیل برله مهان غه جفا و بی حرمت قیله در
 الحکم لله اگر مملکت من تمام خراب اولسا هم مهان مننی ویرم ای من دیدیلار
 عنای و غیره کلا تحسین ایذب جواب باصواب یاز دیلار * مع انه شاه عهد و پادشاه
 لق ایامنده والدی بعدنده بر کره قیل و یوز شال کشهیری و ایکنچی کره
 اون اوچ منک حقه قور غاشین و نجه عدد شال و کلیم و ایکی دانه عالی القیمة قاج
 هدیه لاری بیاروب ایدی مقابله هیچ ترسه مکافات کورمدی ❁ سنه ۱۲۱۱ هجری
 عشره بعد الف و مائتین آغا محمد خان قاجار اخته عسکر برله مشهود مقدس کا
 کیلوب تسخیر و ضبط ایذب حکمداری نادر شاه سلاله سندن شاهرخ بن
 رضاقلی میرزا بن نادر شاه فی بعقوبت قتل و اتباع و خزانة نادر یه فی آلوب
 مان ندران غه کندی اولادی ننگ اکثری هرات طرفینه فرار قیلدیلار
 آنلار فی عهد شاه بن تبهور شاه اکرام و احترام ایلاب بعد ذلك مع اذنه نادر
 میرزا بن شاهرخ میرزا اولاد و اخوان و اتباعی برلان کابل کازمان شاه حضور نه
 کیندب ایکی اوغلی اما مقلی میرزا و حیدر میرزانی یکرمی نفر ملازم لری
 برله بخاراغه شاهردابی حضور نه بیاروب عریضه یازدی و هنده عبارتها ❁ الحمد لله
 بسر کل عالم مشهورست که جن ما نادر شاه در حق بخارا بدی نکرد و رعایت نمود
 و عقیقه ابو الفیض خان را بعقد آورد که یک عقیقه الحال بعقد نکاح شما و الله امیر
 عیترتوره می باشد حق خویشی و قرابت داریم و نیز محمد رحیم خان که ابن عم
 شما بود از دولت شاهنشاهی نادری صاحب بخت و تخت و ملک بخارا شد که المذکوره
 نسلا بعد نسل بجانب شمار سیده و نیز بر رای عالمان ظاهر و هوید است که
 جنم نادر شاه بعد از تحقیق دین مبین رواج اهل سنت و جماعت را دادند
 و طائفه قزلباشیه را مردود و منسوخ ساخته بودند تا او بود که طائفه مذکوره فرصت
 یافته در منزل خبوشان من مالک کردستان ان شهر یاز نیک طینت را شهید
 ساخته اند و مایان دایم رعایت اهل سنت و جماعت را داشته ثم الوقت محمد خان
 قاجار نابکار مملکت مارا قهر او جبراً ضبط نمود و پدر اعی مارا بدرجه شهادت رسانید
 مایان اوطان و مساکن خود را گذاریده فرار نموده بقرب جوار اهل اسلام آوردیم
 الوقت کمینه بابر ادران عازم کابل شده ایم و قرة العینان قوت باصره جهاننداری
 امامقلی میرزا و حیدر میرزا بهمانی بخدمت شما فرستادیم امید که لطف

و مرهمتر ادر حق غریبان دریغ نندارند و آمداد و عسکر بدل نمایند شاید که مشهد
 را از دست قاجار اخذ شود هرگاه فتح روی دهد سکه و خطبه بنام سامی آن جناب
 شود میان مطیع و داخل منسوبان و محسوب خواهیم شد و السلام * نادر میرزا
 کارمانشاه بن تیمور شاه هر متعالیقه سی ایله پشاور شهر نند مسکن و وظیفه کفایه
 تعیین قلدی امام قلی میرزا او حیدر میرزا سنه ۱۲۱۲^{هـ} اثنی عشرت بعد الف و مائتین
 والدی ننگ عریضه سی و شاه محمود ننگ مکتوبی ایله طریق مرو دن بخاراغه
 متوجه و واصل و شاهزاده ادبی استقبالیه امر ایلاب هر مت تمام قیلوب بخاراغه داخل
 اولب تحت نزارده منزل تعیین قلوب بر سنه مکتب بعد ننده معلوم اولدی که هیچ
 آمداد و بهره و مامل حاصل اولماس بس رجوع هرات اوچون اذن طلب قلب
 وزیر ی او کور صوفی غه توسل ایلب هزار جهد و سعی بر له مرخص اولوب
 محمد امین طویچی باشی تحت ریاستند هر و کاغذ اولدی لکن شاهزاده خفیه طویچی
 باشی غه جیغونده غرق ایدر کار امر ایتمدی طویچی شهزاده لر نی منفعت دن
 خارج ایسکی قایق غه اولتور توپ آنلار بوخیانت کا مطلع اولدقلار نندن ایکی
 مشک تابیوب دم قلوب قایق غرق اولغانند هزار مشقت و محنت قار تب مشک لر
 بر له ساحل نجات کچتسالادا طویچی باشی آنلر نی چار جوی قلعه سنه قویوب
 صورت حال نی اعلام قلدی شاهزاده ادبی ایلمارس خان خوارزمی نبیره سی قزاق
 تور سنی حاضر قلوب نادر شاه سننگ چدننگ نی قتل قلغان ایدی سن چار جوی
 کابار ب آننگ نبیره لر نندن قصاص قل آننگ اسبابنی سنکا انعام قلدیم دیدی قزاق
 تور سنی چار جوی کوار ب ما کم جو بیمار الله قلی بیگ قولندن شاهزاده لر نی آلوب
 انواع عقوبت بر له هر ایکنسی زار قلب قتل ایتمدی شاهزاده ادبی ننگ بو امری غایت
 قبیح چر کن اولدغندن غیر لر نظر ننده شبیه تور سون کتد علماء بلادی ننگ
 رنجیده خاطر لک لرینه سبب و باعث ملامت اولدی * شاهزاده ادبی سنه ۱۲۱۵^{هـ} خمس
 عشرت بعد الف و مائتین جهه کچمه سننگ رجب اون اوچدن آلتمش اوچ باشنده وفات
 و دفن ایلمای اوچ کون تور ب اوغلی امیر حیدر قارشی دن کیلوب جنازه سنی او قوب
 دوشنبه کون کچ داخل شهر ده دفن ایلدی اوچ اوغلی دین نصری والی
 مرو و حسین بی والی سر قند اوردی * شاهزاده ادبی بحسب ظاهر زیاده صوفی
 و متورع مله پوش و داخل سلوک و مروج شرع طعامی کدی بدی بر له بیچاق قنی

سی تکب صائب حاصل ایتم کی کسبندن ایدی و بخار اده اولان مدرسہ لر ننگ
 اوفانی جاری قلوب اهل علم کاہرمت واکرام ایلدی وکنندسی دخی برکچرک
 مدرسہ بنا ایدب کلاباد اور ائندہ مدرسہ امیر دیو کالہ معرونی بازار خواجہ نام
 محلہ دہ محمد امین طوبچی باشی دخی بر مدرسہ بناء قلندی * الوقت محقندہ عامہ
 اهل بخار اننگ اعتقادی غایت عظیم و آنلار عند نندہ بلاشک ولی مجد دہائے لکن
 شیخ الوقت ایشان خلیفہ نیاز قل التمر کمانی الحاجی کند سنہ خصوص حاضر
 ایدلان طعمانی ہم اکل ایتماس ایگان ملاہدایۃ اللہ العلانی نقلتہ بناء قاضی
 تورسون باقی بن عبد الرحیم البخاری جیر لر دن طنابانہ آہوق بدعتی امدات
 قلندی ظالم دیر ایگان وقاضی ابوسعید السہر قندی نقلتہ ایشان موسی خان
 بن عیسی الدہیبندی بروقت اصحابی برلہ بریر کوار دقندہ آر قندہ شاہر اد
 بی ارکان دولتی برلہ کیلوب یتم کننگ باشنہ جمہ سنی کوتارب بر کاتوب یوزنی
 جدار طرفنہ قویوب قالغان سببنی اقباعی سوءال قلندقل ظالم منی کور ماسون
 ہم کوزم یوزینہ تو شماسون دیدم دیو جواب ویردی بعض ظرفاء دخی * ظالم مرد *
 لفظنی وفاتنہ تاریخ قلمش * مذکور قاضی ابوسعید اعتقادننگ آننگ اولاد رسول
 اللہ دن سید نظام الدین قاضی فی قتل ایتماسننگ مصیب دکل ایدی وسائر افعال
 و معاملات دخی سمعت ایتمدی *

قرجہ الامیر
 حیدر

* ثم ابنتہ الامیر حیدر * والدی ننگ چنانہ منی قلندق بعد ننگ عرک کاکرب
 تخت کالولتورب رسم بیعت اجر اقلندی والدی ننگ اواخر عہرننگ ارالر ننگ
 کدورت واقع اولوب والی قرشی قلب ایدی اوتکور صوفی دلالتی برلہ ولی
 عہد قلندی تسلیم روح قلندق بعد ننگ اوتکور صوفی وخواجہ صادق قزلار آغاسی
 جمیع وکلانی قید قلب میت فی عرکدہ محافظت قلوب قارشی غہ امیر حیدر کا
 خبر یبار دیلار صباح یوم جمعہ اہالی شہر کمال معلوم اولوب عہری وجمہ ودی وفضل
 بی مساح جمعیت لری برلہ ریکستانغہ کیلوب عہری قبل الجمعہ عرک کاکھچوم
 ایتمسادی محمد امین طوبچی باشی وقاضی فضیل مجتہع اولان خلق غہ حضرت امیر
 عاصی لرنی تاراج قلوور غہ بیورادر دیب فقیر بی ننگ یورطی واسبابی
 تاراج غہ اوزی اوباشلار دن منہزم اولوب میانکال طرفنہ کیتندی امیر حیدر اوتکور
 صوفی فی قوش بیکی لکنک بر قرار ایدب اوغلی حکیم بی فی والی قرشی قلندی

عمر و فضل و محمود بیار و کبا و خواجه والی کر مینه ابدی اتفاق ابله پنجشنبه
 و کته قورغان نام قلعه لر فی ضبط ایدب عاصی اولدی لر حکمدار شهر سبز نیاز
 علی بیگ دمی آناره موافقت قلدی امیر عیدر انلار اوستونه باردن
 قاجوب کبا و خواجه شهر سبز کا محمود بی خواقند کا کبندیلار و عمر و فضل بی لر مع
 اولاد و اتباع مقبوض و مقتول اولدی لار بعد ذلك حسین بی ننگ شهر سبزی
 و خواقندی برله اتفاق خبری شایع اولوب مقبوضا بخاراغه کیتور ولوب انکار
 و قسم ایدب بر چیه نفر خدمه سی مقتول اولوب کندی سنه ۱۲۱۹ قلم کوشه نشین
 لک برله یومیه قرار قلوب جاینه دولت قوشبیکمی فی والی مهر قند قلدی شول
 اثنا ده حاجی حسین خان اولادنی برادری و کریم خان و مهدی خان و برادر بر
 معلی ارسلان بیگ فی مع اتباعهم باب امام خار خنده قوی کبک ذبح و خاتون وصی
 بالار فی کندی سنک عسکر به لرینه عطاء قلدی و حالانکه آبلار ننگ هیچ
 کناهی معلوم اولادی برادری دین نصر بی فی طلب قلوب کبا لوب بحرمت
 و عزت قایموب کیتدی ایکنچی کره دعوت ایتدکنده سو قصه نندن غوی ایدب
 بران مدافعه بعدنده اعیان اهل مرودن بر جماعه برلان مشهد کا محمد ولی میرزا
 حضور نه واردی سنه ۱۲۳۳ ثلاث و ثلاثین کقدر مشهد ده قرار تابوب محمد ولی میرزا
 والدی فتح علی شاه کا اعلام ایدب هر سنه بر کره حضور نه طهر ان غه وارر ایردی
 سنه ۱۲۴۴ خمس وار بعین اسلام بولغه و سنه ۱۲۴۶ ست وار بعین مسکوب کا واردی
 وفی حدود سنه ۱۲۴۷ نه خمسین بطر بر سرخ ده وفات اولدی شجاع و شه شیر زن
 و تبر انداز ایدنی امیر عیدر سنه ۱۲۱۹ تسع عشرة اور اقبه کا واردی صاحبی
 بی هد ایاسی برلا استقبال قلدی بعد ذلك تزویر قلب بر شخص کا خوندار
 ایتب ساخته بهانه برله قتل ایدب شهر فی ضبط قلوب قابل بک بن او تکور صوفی فی آنک
 والی قلدی خلق بو اشندن رنجیده خاطر اولدی و شول سنه میر علاء الدین نام
 ذات فی مسکوب کا ایچی بیاردی و سنه ۱۲۴۱ اهدی و عشرین حکمدار
 خوارزم ایلتوخ خان اطرائی بخارانی غارت قلوب ایلملی منک قوی و بر چیه منک
 توار لوب کیتدی و مره اخری دمی کیلدی بخاراده شورش و پویشانلق پیدا
 بولدی امیر عیدر خوارزم اوستونه اوتوز منک عسکر بیاردی و ایلتوخ
 اون ایکی منک عسکر برله نهر جیحون دن بخار اطر فنه عبور قلدی و لکن بخاری لار

کبلوب یغندکن اعتبار قلمهای مهیا و طبیار اولها دغندن خلق سراسمه بولوب
 ایلتوزر خان قایق غه کرب مونی کرب همه سی اول قایقغه هجوم قلوب
 قایق باتوب همه هلاک بولوب سو استونی قرابورک قابلاغان بو واقعه ده ایلتوزر
 خان کندسی و اهل بیغندن حسن مرادبک و جان مرادبک تانی اولوب اولوغ
 برادری قطع مرادبک و سائر اعیان اسیر اولدی بر هفتنه مدتی بعدنده ایمان
 مغلظه برله قطع مرادنی هناق و والی خوارزم قلوب یباردی اما اهل خوارزم
 راضی اولهای برادری محمد رحیمی خان قلدی لر قطع مراد امیر حیدر کا مکتوب
 یازدی من عهد مده ثابت و بیمنمده بر قرار ولکن ارکان دولت و فقراء و علماء
 و صحباء و اهل ملک برادرم محمد رحیم کا بیعت بیرو ب و و دمدن مقلم خان ایتموش
 لر منم دخلم و اعتبار مدعی هلاجم یوق دن راضی اولدم بو واقعه بعدنک امیر حیدر ننگ
 مبالغه برله مباحات و تفاخر قلوب سلطان محمود بن عبدالحمید العثمائی کا یازدی عریضه
 سندن بر نسخه نقل قلوب آقان ایدک ماضر مقود اولدی شاه محمود بن تیمور شاه
 برادر لر ینه غلبه قلوب کابلده پادشاه اولد قنده زمان شاه اعی که فاضل و عاقل
 و مصاحب علما ایدی برادری محمود شاه ننگ معقول کلامنی قبول ایدب انقیاد
 و طاعتنه داخل اولدی محمود شاه کمال احسان و رعایه و تمام حرمت برله وظیفه ۶ یومیه
 تعیین و هر مقصد فی مجری قلور بولدی بعد ذلك مع الاذن سنه ۱۱۳۱ احدى
 و ثلاثین بعد الفی و مائتین حرم و اولادی و خدم و اتباعی و فیل لری برله باخ کا
 شاه مردان زیارتنه کبلدی حکمدار باخ قاج هلی خان استقبال قلوب عزت
 و احترام برله مهمان نواز لک قلدی یکر می کون مدتی مکث بعدنده امیر حیدر
 دعوت قلب بخاراغه کبلدی امیر آئی احترام و اعزاز ایلان ایکی یوز طلا شهریه
 تعیین و یکجه ده بنفسه حضور نه وار ب تسلی قلدی شاهزاده ننگ اون دورت باشنک قزی
 وار ایدی آئی امیر سورا دی و شهرزاده عذر کور سائیدی بالاخیره امیر قرغه کیا و لازم من
 دن اولی قرنکاداماد قاید ابالغه خاتون فی شهر بشهر آلوب بومک موافق شرع دکل و دخی
 باخ فی ضبط قلوب سنکا و یرر من دیدی شاه زمان امیر ننگ قهر الماقتنی فهم ایدب
 خام طمع باخ و کام تاخ برله قضاغه راضی بولوب قرنی عقد قلدی امیر یکر می ننگ
 طلا بخاری الضرب نمن برله قرغه لباس و انواع اسباب مهیا قلدی اما قر لباس
 لر فی کبهای و اسباب برله عمل قلمهای کندسی ننگ لباس و اسباب
 مرصع و جوهر لر فی چغاردی مونی کورب اهل بخارا ننگ عقلی خبره و نظری قهره

و حیران اولدی شاه زمان بر نیجه وقت بخار ادا تورب کوردی * اواز دهل شنیدن
 از دور خوشبخت * مضمون نتیجه هیچ بر مدد واعانت و بهبود و رعایت یوق ماء یوس
 اولوب هر آنه رجوع قلدی * امیر حیدر ننگ او اخر عهد نده عهد رحیم خان
 الخوارزمی و شهر سبزی و خطای و قیچاق طائفه لری امیر حیدر علیه سنه اتفاق ایلدی
 عمار به واقع اولوب زور اضطراب و تشویش و خوف کانونه بوب بالاخبره دفع قلب تسللی
 تابد غنده کوب قورمای عهری منقضی اولوب بوم چهارشنبه ثالث شهر ربیع
 الاول سنه ۱۲۴۲ نه اثنین واربعین بعد الف و مائتین وفات و جنازه سنی قاضی
 ابو الحسن بن عصام اداء قلب وزیر حکیم قوشبیکلی بناء ایتمدی مدرسه عالییه
 دیکله معروف مدرسه جنبنده بر حجره مدفون اولدی * والده سنی شمس ماه
 بنت ابی الفیض خان رحیم خان دن قالدق بعد ننگ شاه مراد بی تزوج قلفان
 ایلدی * وعن هذا اوائل دولتنده استعمال ایتمدی خاتمی (شعر) نسل
 چنگر آل پیغمبر عزیز مصر جاه * وارث معصوم غازی میر حیدر پادشاه
 * خاتم دیکری (شعر) از بعد ابی الفیض خان شهید * شهخت شاهی حیدر
 رسبد * بیت لریله مسجد ایلدی * بناء علی هذا دعوی سیادت و سلاله چنگر
 یت برله ابو الغازی خان خطبه و سکه سنی قطع ایله کند اسبته قلدی
 * احبانا جمعه لرده امام اولدقنده یا لفر اللهم ارحم الامیر الکبیر الیوم دیو
 والدینه دعاء قلور ایردی ایشان خلیفه نیاز قلدی بن بالته صوفی الترمکمانی ننگ
 جنازه سنه حاضر اولوب و علی الخصوص قائم مقام سجاده سی خلیفه بازار الیمانکالی
 و فاتمه جنازه سنه حاضر و سر خاک کنک سورده ملک اوقدی حسین خان و عمر خان و عبد
 الله خان و نصر الله بهادر خان و وزیر خان و جهانگیر خان نامنده اوغل لری
 قالدی اما آنلردن ناراضی وارالرنده کدورت و وحشت کامل ایلدی و الدی
 ایامنده قرشی و الی سی ایکن ملا میرک جان النسی دن تعام علم قلب بخاراده
 ملا فخر الدین بن ابراهیم القزانی دن اخذ قرائت ایلدی و حافظ قران
 اولدی دیو دخی افواه عوامده مذکور اولدی کرچه نطاق ملک و دولتی
 ضیق و قاصر و قوت تسلط و اقتداری ضعیف و فائز اولساده امورنی خلفاء
 عباسیه اسلوبنده خصوصاً هارون الرشیده تقلید ایتمدی سلطان محمود
 بن عبد الحمید العثمائی فی خلیفه بلوب اظهار طاعت قلور ایلدی خاتونلار
 برله معاشره سی کوب در مسوعی اولدی قزلارنی آلوب بر کچه قونوب

طلاق ایدر ایدی حتی شاه زمان الکابلی و والی حصار سیدی و والی شهر سبز
 صادق بی و سایر اکابر واعیان بلادنه بیله معاملهلری کوب اولدی و اهل
 علم و طلبه کا محبت و صحبت و آنلارغه زکوة و یرب اختلاط ایلاب درس ایتمه کا
 رغبت قلوب کند سر اینده بر نیجه کون لارده طلبه العلم کا درس ایتمک
 و آنلار بر له مجالسه و کتاب خاناق قلمق بر له شغل لنور ایدی تقرب و ترقی طلبنده
 ظر فاوان کیان مثل محمد و مقاضی غنی دیمکله معروف ملا عبد العزیز بن عبد الغنی
 و ملا حاجی بای بن صفر الجندی و موع من خواجه الوا بکندی و ملا حسن الدین بن
 بشیر القونقاری و ملا عبد الغفار بن سعید الشردانی امثالی ذات لرحضورنده
 درس خان اولوب استماع قلب خلق کثیر جمع ایدب عام و فضل بر لان
 مشهور اولدی * ملا هدایة الله العلامانی نقایمه بناء دراستی واهی و بحسب
 الصورة طلبه کند لری آغرندن چقدغی بر جهله سوزنی آلوب بسط و تفصیل
 و بحث و جوابنی تکثیر ایله مناظره و مجادله قلوب ایدی لری * و بخارا مدرس
 لرندن ملا فضل بن عشور العجدوانی ننگ امیر حضورنده درس او قوقی
 لر ننگ عبارت خان قاری لری هواشی عقاید نسفیه خیالی ننگ عبارت سنی ملا
 عبد الحکیم الراهوری فهیمچه و حمل التحدث علی المحدث بالذات عمالایساعده
 کلام الشارح دیو هر ایکی محدث نی بکسر او قوب امیر تخطیه قلعاج حسن بن
 محمد شاه الفزاری فهیمچه فتح بر له او قوب دخی تخطیه قلوب قاری نه روشده
 او قومقنی سو مال ایتمککنده اول بالفتح و ثانی بالکسر یا بالعکس دیوشویله
 او قوب معنی داد قلوب درستی قرار و یرمش و سایر دروسی دخی بوقبیلدن
 ایردی دیونقلی غیر مرة مسهو عهد اولدی کندی بر کچرک مدرسه
 بناء ایدب مدرسه امیر و عالیچه دیو معروف و تجار دن سنة عشرین بعد مائتین
 و الی حد و ننگ ملا تور سنجان نام ذات بر الوغ مدرسه بنا عسسه شروع ایتمککنده
 وفات و امیر نی وصی قلب نهامی و الدم ننگ اوائل قدومنه مصادق اولوب
 مذکور مدرسه دن امیر بر طرف حجره و یرب معرفت پید اقلب مجلسنده دیوان حافظ
 و سعدی و نوابی و فضولی امثالی ترکی و فارسی کتاب لرندن بر نیجه ظر فا بر له مذاکره علم
 و کتاب خاناق ایلاب مقبول و مقرب لکنندن تزیوج و حولی دار ایدب مدرس
 قلمق نی عرض ایتمه داوالدینی رضاسی اولما دغندن بالاستمدان مسکن ماعزوسنه
 رجوع ایلدی اما همان بعض اعانت لر ینته مظهر اولدی و بو بلاده رجوع بعد ننگ دخی

يو قلاب بر بخشى بنارس چنان يبارب والدمز يابى قريه سنده ايگان ٢٢٢ نه
 تسليم ايندى اول وقت قران علماسندن ملا عبد الغفار بن سعيد الشرداني
 و يوازي ملا عبد الستار اخوند لرغه يته بر جامه يباردى قرغالي علماسنه قران
 ولايتنده ملا فخر الدين بن عبد الرحمن البختمارى غه اقصر لبالده وجوب عشا
 فتوى سى بر له مكتوب يازدى والدم ما جدمز مرحوم حقنده مدح و ثنا يله دعاء غير قلور
 ايردى دغى اوچ نرسه كا برسى كباو خواجه نى قتل ايتد كنه وملا ابو النصر
 القرصاوى وعالم خان الحواقندى سر عسكرى رجب قرجه نى قتل ايتما دكينه
 ندا مت قلامن ديد كنى نقل قلور ايندى قاضى كلان مولوى بعد زمان من وفاته امير
 سعيد تعبير ايله بلادنده بو اسم بر له دغى مذكور اولوب بعض خطيب لر اللهم ارحم
 الامير الكبير المعصوم والامير السعيد المرحوم ديو خطبه جمعده ذكر ايدهلر
 ثم ابنه الامير حسين * اكبر اولادى والده سى جهتمدن سيب جويبارى
 خوجه لرغه نسب ايردى امير حيدر وفاتى بعدنده حكيم قوشبىكى بهادر خانغه
 عبت ايله قرشى غه يبارب كتمان قلسه دا امير حسين بخاراده حاضر تخت كا
 جلوس ايله پادشاه اولدى بهادر خان قريب كيكليك بعدنده مأيوسا على
 الانكسار رجوع قلىدى ولكن امير حسين ننگ مدنى آن بولوب مسهوما وفات
 اولدى بو خصوصده حكيم قوشبىكى متهم جز امير حسين شجاع وصاحب همت
 وغايت سخى وزكى الطبع وفاضل وعافل وفهيم وسياح دوست ومسافر نواز
 ورعبت پرور وجهاع الكتب ايندى والدى ايامنك بر مدت والى كرمينه ووالى
 سهر قند اولدى خفيه غيرات كثره وعطاياى وقيره بديل ايدر ايندى حتى
 ميرزا عبد الكريم بن اسماعيل البخارى نقلنه بناء بش يوز طلا و ننگ طلا
 بخارى الضرب ادنى آدمى كا عطاء قلور ايندى ولهدا والدى ناراضى اولوب
 نظرندن توشوروب والى كرمينه قلوب اون ننگ دينار وارداتى كفايه قلماس ايندى
 علاوه على ذلك على رغه بهادر خان غه اظهار عبت وترجىح ايلاب بخار ادا كند سينك
 نيابت نى تفويض قلىدى * امير حسين ملا حسن الدين بن بشير التونمارى
 وملا حسين بن محمد القرغالى وغير كثر لر نقلنه بناء اخلاق حميده وافعال سديده
 واوصاف جميله وصاحب ذهن سليم وراى مستقيم ايندى * اما مرحوم قاضى
 ابو سعيد السهر قندى سخيف الراى نشوء مند ومضطرب الافعال وجبان وسبى

ترجمه الامير
 حسين بن الامير
 حيدر

التدبير غير خليق للملك ايدى حتى اوزبك لر نذك سهر قندى محاصره قلدىق
 لر نده خوف قلب من غير مدافعة ولا قتال قچهماقنى اراده قلدىقنده من صاقلاب
 قالد م دير ايدى * والله اعلم بالصواب مدتى تقر يبا ايكى يارم آى بعد نده
 اوشبو سنة ۱۲۴۲ اثنتين واربعين يكر منچى جهادى الاولى بخارا دوافت اولدى
 * ثم اخوه الامير عهر * براجرى ايامنده كرمينه والى سى ايدى امير حسين
 حياتندن مايوس اولغاچ بهادر خان استيلا سيله اهل اولاد واخوان لر نى
 تهما مالاك قاور خوفندن عهر خانى دعوت قلب بهادر خان وحكيم بى رشمينه
 بخارانك خارجنده قريب ده ساكن اولماغه امر ايدى امير حسين نذك
 تسليم روح قلدىق بعد نده شهر كا داخل وجالس تحت ولا بس تاج اولدى
 ايا ملكده قدىمى ثابت اولمادى دائما شرب خمر ولهو ولعب كا مداوم وملانم
 حفظ ملك ودولت نى برده اعتبار والتفاتنه آلماى بهادر خان نفس دن چغب
 سهر قند كا داخل اولوب جمع عظيم نى ايار تپ كيلوب بخارانى محاصره قلدى
 شول وقت ده هم ترك ايتماى سكران حتى ملا نعيم بن نياز قلى التركمانى
 نقلنه بناء نهار شهر رمضانده بركون محارب نى كورر كچه قلدىقنده دغى سكران
 ايلان * حكيم قوشبىكى دسيسه سى برله شهر نذك بر قابقاسى آچلوب بهادر
 خان بخاراغه داخل اولوب - امير عهر بعض امهاتى خانه سنه اختفاء قلوب
 نقيب شفاعتى برله قتل اولنماى خواجه جان ديمكلم معروف قاضى محمد شريف
 بن عطاء الله خواجه بر آطقه مرادى آر تده آتلاندر ب عرك دن چقد قندك
 عوام لباس واسبابنى غارت قلب يالغوز سر اوپلى قالدى ايكى كون بعد نك
 چغوب كيتوب هرات غه وار ب كامران شاه بن محمود شاه حضور نك تور ب
 بر مدت بعد نك اذن آلوب فرغانه دار المللكى خواقندغه كيلوب محمد على
 خان حضور نك سنة ۱۲۴۶ خمسس واربعين بعد الف ومائتين وبامرضى برله
 وفات وقابوتنى بخاراغه كيتور لوب مزار شريفده جدى دانبال بى جنب نك
 مدفون اولدى فقط بر صغير بالاسى قالوب آز وقت بعد نك اول دغى وفات اولدى
 * ملا ميرزا صالح بن نذر الخجندى غه امير نصر الله پادشاه سنى جنازه اوقوب
 دفن ايتسون ديو يبار دكى افواه الناس ده مذكور * ملا ميرزا صالح بخارا
 محاصره سى ايامنك امير عهر طرفندن فتوى تونردكك باغى ومنسد وعاصى

قرحة الامير عهر

بنکه کافر ديب امير نصر الله عليه سنه مهر في باصوب امضا ايدين لرجه له سندن اولدوغى اوچون برسرزنش و تحقير واستخفافى در والاچنازه ادا قلنغان چروب فرسوده اولغان ميت کا جنازه نه لازم *

ترجمه الامير نصر الله بن الامير حيدر

* ثم اخوه الامير نصر الله بهادر خان * والده سى امير حيدر ننگ صاحب جمال و فراست جاريه ۶ محبوبه سى ايندى امير حسين رغبته بهادر خانغه اظهار محبت ايندوب بخار ادا نسايبى قلدى بخار اده پادشاه اولدق بعدنده برادر واقارب نى تيام بتوردى زبير وجهانگير تورهلر ننگ والده لرى جويبارى خواجه لردن ايندى انلرنى چارهوى طرفنه يبارب اعدام قلدى واكابر دولت دن حكيم قوشبيكى وعصمه الله بيك وعباس بك كيبى نيچه اشخاص نى تلف واموال لرنى غارت ايندى وسالنه ۱۲۰۶ اربع وخمسين بعد الفى ومائتين هندودنده كابل كا انكليس استيلاء ايندوب امير دوست محمد خان منهنم ومطروود اولوب باخ كا كبلوب حكمدارى حق عزت وحرمتنى برجاقلوب بر نيچه مدت توردق بعدنده امير نصر الله دعوتى برله اوچ منگ كشى رفاقتنده اولاد وانباعى برله بخار اغه كلى اوغلى افضل خان جميل الصورة صبيح الخلد ورشيق القدايدى امير ننگ رغبتي توشوب صحبته آلق اولوب طلب قلب كشى يباردى امير دوست محمد خان زياده سبله ناموس وغار لنوب هميت وغبرة افغانيه سنه اتكا قلوب بيهردى ايكي آراغه زوركدورت توشدى حتى دوست محمد خان معتبده اولان اولاد واخوانى واقاربى وانباعى برله عرك كا ذمعه هجوم قلماقنى قصد ايندى افواه ناسنده اولدى دوست محمد خان فيل آلوب كبلوب امير نصر الله غه هديه قلغان ايندى آنى اوزينه قايطارب يباردى دوست محمد خان اذن آلوب حج كا كيتامن ديب انباعى برله خروج ايندوب نهر جيحون غه ايرشك لرنده امير بر نيچه آدمى موعكل قلوب غرق ايتك قصد سوعنى فهم لاپ بزنى هلاك قلهقى قصدى بولسه على روعس الاشهاد شهرى ننگ اچنده اولدرسون بولاي خيانت برله اولدر مامون ديب بخار اغه قايتوب كبلديار بر نيچه وقت شولاي بي قدر وبى اعتبار خار و ذليل بخار ادا تورب متضجر اولوب من غير اذن چغوب كيتوب شهر سبز سرحدينه ايرشكده امير نصر الله آرقلارندن عسكر يبارب بر باقچه اچنه كرب محصور اولوب محاربه قلوب هر

ایکی طرفدن کوب کشی اولوب قهرلاب دخی آلوب قایتدیلار بعد ذلك دوست محمدخان زیاده فقیرلنوب یالغوز قالوب محله امیر کازنده میان قادر صاحب زاده ایشان حضورنده اوقات کنار اولوب بینه اسباب ورفناسنی همیا قلوب کچیجه برله شهر قایتقاسی یابولودن مقدم خاتون لر لباسنده غنیمه چغوب کیتوب شهر سبزنکا واصل اولوب حکمداری خوجم قلبی عزت وحرمتنی بدل ایله تلاکان جبرنه اوز ائدی * دوست محمد خان ننگ دولتی قایتب کابلده بادشاه اولوب هرات وبلخ و قند هار لر نی اطراف لوری برله ضبط ایدوب انگلیس برله مصالحه ایتدکننده امیر نصر الله فی خیلا خوف وهراس واندیشه کا قالدردی * امیر نصر الله دوست محمد خان ننگ پریشان لغنده عسکر برلان بلخ فی قصد قلوب باروب ضبط ایدب حکمداری صالح خواجه نام ذات فی قبض و اموال و اشیاسنی تاراج ایلاب بخاراقه اسیر قلوب آلوب قایتوب کوب تعذیب برله تانی ایتدی * ستل آینه ست و خهسین بعد الی و مائتین فرغانه حکمداری محمد علی خان برله آرا لارنده بشاعر نام قلعه تعمیری حقنده مبارزت اولوب اول وقتده امیر نصر الله ملکتمده اولان اسارای ایران فی جمع ایدب بر خچه یوز نظام عسکری اختراع قلغان ایدنی اول طرفلرده اول وقتده بخارادن غیر مواضعده عساکر نظامیه برده اولما دغندن بسهولة بشاعرغه استیلا قلوب دخی اورانجه و خجند شهر لر بینه داخل اولوب نهر سیحون فی عبور قلوب دار الملک فرغانه خواقند شهر بینه دخول ایلان محمد علی خان و برادری محمود خان و والده و اهل و عیال و اتباع و ارکان دولت و اعیان ملککت فی قیام قتل ایدب خواقندده اون کون مدت مکث قلوب سهر قند والی سی ابراهیم بر وانه چی نام منفعت فی خواقندغه والی مختار حقی حکم بالقتل کا قدر مطلق الاذن ایدب شهر ربیع الاخرده بخاراقه رجوع قلدنی اول دخی خواقند اهالی سندن کوب لر نی قتل و تانی ایتدی و بلخ بده بو واقعهده بخاری لر مقتضی طبع اری اولان غرض فی التواش هتک محضات وفتک مخدرات و قتل نفوس فی نهایتنه ایرشدورب صوصون لرن قالدردیلار بخاربه ائناسنده قلد قلا رندن ماعدان نیچه و نیچه صبیان و نساعی کنهه مظلوم لر نی یوق بهانه برلان حیوان مثلنده یاطقورب صویدیلار امیر تمام غرور و کبر و نقر عن ننگ نهاییه سنه چغوب ایدنی منگا ایدنی مقابله قیله المای ایکن دیب اهالی بخارا دخی حضرت امیر جهانگیر شد حاضر روس رامیکرد

بعد اسلامبول رامی کبر د دیب قولاقنی توند رلار ایدی بعد ذلك فرغانه
 اهالی سی بخاری لار ننگ شهرة کاذبه لرینه اغترار لرندن اویغانوب مساهله
 و تقصیر لر نندن ندامت قلوب ایکنچی فکر کا توشوب دولمت و احوال قلمیه
 لر نی صاغنوب قبیاق طائفه سندن مسلمان قل نام ذات خان مقبول ننگ ابن عم
 لر نندن بادیه ده اولان شیر علی بن حاجی بیگ فی خان کوتارب شهرت و اوازه
 بر لان اهل خواقند و تمام اهل فرغانه مسرور لنوب منضم اولوب خواقند غه کیلوب
 کوروب ابراهیم پیر وانه چی بزور قاپوب چغیب خلاص تابدی امیر نصر الله
 فرغانه ننگ حکمداری و اعیان رجالی و ارکان دولتی و خزینه و اسباب محاربه
 سی کامل و قغنده بیگ سهولت برله تسلط و غلبه ایتمک سندن اییدی ظفر
 تابماقنی لاشی عد قلوب تمام قتل عام ایتمک اراده ایتموب مره آخری و ارسادا
 اول مراد لر شوپله طروب قلوب بر آی قدر یاطوب عسکرینه فتور وضعف
 روی بیروب بر اش قلمای منهنم اولوب قایتمدی بینه ایکی مرتبه دفعی شولای
 قصد قلوب باروب مراده بتمای قایتمدی آخر غی سفر نده اور انبه اوستونه وار دقنده
 مساهمان قل اعرج دورت کشی فی ایچی قلب بینه آنلر غه ایکی کشی ضم
 قلوب قول لارینه معتبد مکتوب لر تسلیم ایتموب امیر سور اغاچ بیر رسر دیکان
 اما دورت ایچی کا امر ایتمکن امیر نصر الله غه باروب یتمو برله عرض قلنکنز
 بز ایچی دورت کشی اما یولده بز کا ایکی آدم هه راه بولدی نچرک آدملار
 اولر غی بز گاه معلوم دکل دیو امیر نصر الله غه یتم کلر نچه عرض حال بیرب حاضر
 تقشیش قلوب مکتوب لر بر سی شهر سبز و البیسینه بقیه لری دخی معیتند
 اولان بعض رؤسا عسکر لرینه عهد و انفاقهز و فقیحه بز خارج دن عسکر بهادر خان
 غه هجوم ایده چک من سر هم داخل دن عهد نکزه وفا ایده سر دیمش بو خطی او قوب
 حاضر اول ایکی کشی فی قتل ایذب خوف کا توشوب آط تاشلاب چاوب بخار اغه
 قایتمدی موندن صوننگ فرغانه قایغوسمی بتوب سهر قند و اطرافنی محافظه فکری
 توشوبی ب مسلمان قل بود سیسه سی بر لان مر ادنه ایر شب فرغانه فی بالتمام
 شیر علی خان اسه نده ضبط قلمی شول وقت لر دا امیر نصر الله ننگ سقالنده
 بیاض حادث بولدی خواقند قار طایتمدی دیدکی سوزنی خلق علی الشهرة
 سویلار اییدی شول حالکا مقارن خوارزم حکمداری الله قلی خان بن محمد رحیم
 خان کیلب بخارا توابعندن غارت و تاراج قلوب کوب اسیرلار و مال لر

آلوب کیتدی ایکنچی سنه امیر نصر الله چار جوی قلعه سنیدن اوتوب الله
 قلی خان اوستونه واروب فتنگ نام موضع فی ضبط ایلب اما محاربه ده اسپر
 توشکان لرنی برده قتل قلمای بلکه بالعکس انارغه آچه صرف قلدی واقعا
 خوارزمیه کا هم خونی توشندی ذخیره واسبابی علی قدر الکفایه اولمادغندن
 آچغوب عسکری پریشان اولوب هزار اسب محاصره سنی قاشلاب قایتدی
 اثناء طریقده آرتقه قالغان اوردا بازار اهالی سنی آرتزدن خوارزمی لار
 کیلوب بتدی دیو خونی برله دور بین آلوب قراماچی اولدغنده دهشتدن
 دور بین فی کوزنه قویا آلمادغندن کوزنه باش کیلوب اجل زمونده امیش
 دیدکی افواه ناسده مذکور اولدی سنه ۱۲۱۲^{هـ} خهسین بعد الی ومانئین
 حدودنده هندستان طرفندن عبدالصمد التبریزی نام ذات بخاراغه کیلوب
 اول ذات دانا وفاضل وغایت هنرمند وزکی وصاحب فراست ایندی دلالتی
 برله ملکته اولان ایرانی اسارانی ارباب لرنندن شرا وغیر وجهلر برله
 آلوب جمع قاوب ایکی یوز قدر شخص دن انکلیس اساوینده نظامیه عسکر
 ترتیب قلب جدید طوب وفتنگ لار قبوب وعرابه لار قلب وسائر اسباب
 حاضرلاب و آطارغه تعلیم بیروب عددی آز بولسه هم بخش منتظم عسکر
 امداد قلدی بر طرف دن بوسبب و طرفی آخردن اهل فرغانه ساده لکی سبب
 بولب فرغانه زمین نی مالک اولان اوربکیه ننگ دولتتی زیر زیر ایلب
 وبلاخیره بالکلیه وانه و تسلط اچانیه باعث اولدی و او شبوعبدالصمد تعلیمی برله شهر
 سبز ملکتی دن چراقی ویکه باغ نام قلعه لرنی ورفته رفته کل سنی مقصر فی اولدی
 عبدالصمد کا نایب اسمی اطلاق ایلب اولده خدمتی زیاده سینه مقبول
 و اعتباری رفیع اولدی بعد زمان مساد واعداسی کوبالیب هر توری وجه
 لر برله امیر نصر الله ننگ مذکور عقنده اولان اخلاص و محبتتی دوندر بر
 طوب خانه ریاستتی بر جاهل سرکرده کا تسلیم ایلان عبدالصمدنی آننگ تحت
 ریاستنده قلدی عبدالصمد بواشدن ناهوس ایلب زیاده سینه رنجیده خاطر
 اولب آرا رنده کدورت و وحشت بر کمال و وفور ایلب امیر ننگ سوء
 قصدندن خوفله بخارا دن فرار فکری توتوب شهر سبز حاکمی برله عهد
 و اتفاق ایلب امیر نصر الله ننگ شهر سبز سفری ننگ بر سنده تبعه و توب
 خانه سی برله امیر دن کوب آغه کیلب امیر توهم قلب توقطارغه قوشوب

کشی بیار سده اصفا قاپای کیتوب امیر حاضر بعض عسکری بیارب مآمنه
 قریب و اصل اولب شهر سبزکا کر دکنده یتوب مقاتله قلوب قهر برله آلوب
 قایتدی لار اوشبو سبب لی حبس قلوب آخرنده مونی هم قتل ایتدی سنه ۱۲۶۸
 ثمان وستین و مائتین حدودنک محمد شاه قاجار بنی اعمامندن فی سبب کا بناعدر
 ایر اندن شاه رخ خان بن ابراهیم خان بخاراغه کیلوب آئی امیر منکور
 عبد الصمد التبریزی خدمتته متولی قلوب قراگول فی سیورغال مقرری
 ایلدی امیر نصر الله والیدی ایامندن قالغان اکابر دولتی مثل عیاض بی و حکیم
 قوشبیکلی و آندن غیر نیچه و نیچه لر فی اعدام ایله یالغوز اوزر آئی برله عمل
 قلوب وزیر و صاحب مشورت کشی سی یوق ایدی * سنی آلتمش دن تجاوز
 ایدی جمعه کیچه سنده شهر ربیع الاخر اولنده سنه ۱۲۷۷ الف و مائتین و سبع
 و سبعین بخارادا وفات و یوم شبیه والیدی جوارنده مدفون اولدی و فائندن
 اوچ کون مقدم صاحب بلاد کشیه منصور بک و اختی کندسی ننگ منکوحه سی در
 برابر قتل ایتدی زیاده سبله سودای بزاج و مقولون الحال و جبار سفک دماء و قتل
 نفوس و اسرانی بیهوده و عبت ده بی نهاییه بهادر و فرط شبق ایله متصف و قضاء
 و طری غالبه علی الدغاره ایدی * خواجه جان و مولوی عنوانیله معروف ملاحظه
 شریفی خواجه بن عطاء الله بن هادی استاذی و قاضی کلانی و صاحب فضل
 و کثیر المطالعه عالمی و هو اسنه غایت مساعد و ساعی سی ایدی حتی در المختار دن
 و نساء زماننا فی عباره سنی یازب فتوی بیردکی افواه ناسده منکور * ملا عطاء
 بن فیض الکناری استاذی ملا نیاز بن بنیامین الباخی بخاراده مفتی
 و منکور قاضیننگ شاگردی دن نقلنه بناعباله شافیه یا مولانا اکبر بن موند ایون
 امره اقدام فلساف سزه لازم بزنی منع و عمل مزه موافق جز اویر ملک ایدی بو امری
 نیچوک ارتکاب ایتدی نکوز دیشنده سکوت ایتمش * بعض ظرفاننگ مقاله سی
 از این کس در بخارا ازیرنده باد پرک و از چار پای تابوت مانده است والا کل
 مهر اگرده است ضرب المثل در * اموال مصادر و تاراج برله باغ یا مهمان خانه بناقلب بر
 ایکی مجلس بعدنده و اطوب ضایع و تلی ایدر ایدی * کبار علماء سنندن
 ملاحظای پای بن صفر الخندی ننگ خانه سنه مهمان اولوب کیلوب قایتد غنده
 بلا سبب بالا خانه لر فی ویران قاورغه امر و کند سنی اهتساب دن عزل و نیچه مدت

درس ایتمک و خانه سندن چقه قلدن منع قلدی و كذلك قاضی کلان سبر قلد
 ملا ابوسعید خوجه فی عزل و مصادره ایدب بخاراغه کیلتورب خانه نشین قلدی
 و بخاراده اولان کبار مدرسه لر ننگ غالبنده اوقای حیره متفاوت ساکن مدرسه ننگ
 درسی شرح ملا دن ادنی و عقایدن ملا جلال غه قدر اوسط و آندن یوقارسی
 اعلی اعتبار ایله اوچ سووم متفاوت تقسیم ایدلور ایدی بوننگ عصر نده همه سی
 علی السویه قلدنی اولده یوم شنبه و یکشنبه و دو شنبه و سه شنبه دورت کون
 تحصیل و بقیه اوچ کون تعطیل اولور ایدی لکن امیر نصر الله یوم چهارشنبه فی دخی
 یوم تحصیل ایدی امامتس لر چار یک یاکی یارم ساعت کرب اولتور سالرده
 طلبه درس آلور غه کلاس لار ایدی * و چهن مان دن بیرلی بخارا کتب خانه لر نده
 محفوظ و منتفع بها کتب اوقای ننگ کل سنی هر تورلی مجهول و نامعلوم آدم لره بلا
 سند و حجت بیروب هر اطرافه تار الوب تمام ضایع اولدی اهالی ملکات بو
 امرنی اول وقت ده محتسب بلدی و نایب مغاب وزیر ی ملا رحمن بردی بن
 نیاز بردی التورکمانی ننگ خیال فاسد و سوؤر اینه حواله قلوب حقتده و قبعه
 و مذمت لری اولسادا ملا حسین بن الحکم بن عمر القرغالی و غیره نقلنه بناء
 ملا رحمن بردی مخدوم بری و اول شناخت دن ذیلی پاک بلکه محض کند امیر ننگ
 صواب دیدی ایردی * غالب الاوقات استعمال ایتدک هوری الحکم بالعدل
 و کندیسه اسه نندن سکه قلمای بر طرفنده ننگه لری امیر هیبتر عاقبت محمود
 و طرفی آخر نده ضرب بخارای شریف و سنه سی منقوش ایدی عصر نده تجار
 هندستاندن بتر الدین نام ذات بر کچرک مدرسه بناقلدی و آندن غیر دخی
 بر نجه کچرک مدرسه لر بناقلدی و فائزنگ بالغوز بر اوغلی قالدی آر لری نا الفت
 و زیاده سیله مکبر لکندن بعض فتنه و فساد لر وقوعنه سبب اولدی *
 * ثم اینه الامیر مظفر * والدی ایاننده کرمینه کا والی اولوب زر فشان دریا
 سنی قلعه عدبوسه کا جاری قلوب مجدد ائی و اطرافنی معهور ایسلا دی لکن
 اراضی قرآ کولدن صوم منقطع اولما قله مزارع کثیره سی خراب اولماغه سبب اولدی
 عبد الملک نام اوغلی والی قارشسی ایدی وال دینه مخالفت و منازعه ایلامک بوله
 ملکات دن خر وجهه و غر بینه سبب اولدی عبد الفتاح نام اوغلی سنه ۱۲۸۱
 ست و ثمانین بعد الف و ثمانین یوم یکشنبه بطر بورغدن قایقوب کبیج بوله

ترجمه الامیر
مظفر

قرانغه كرب صباح دوشنبه عبد فطرنى بن ننگ مسيد مركا كيلوب او قدى آندن
 غير دغى برنجه اوغل لرى وار امير مظفر خواقند امورى مرة اخرى اختلالنده
 خد ايلر خانغه اعانت ايدب عسكرى برله دار الملك خواقنده كرب خطبه ده
 اسمنى ذكرله دعا قلوب بخراغه رجوع ايتدى وحصار قلعه سنه استيلا قلوب
 صاحى عبد الكريم بى نى قتل ايتدى وسنة ثلاث بعد الف وثلثمائة يوم الجمعة
 سانس صفر وفات وچاينه اوغلى الامير عبد الاحد منصوب اولدى *

❁ فصل في الدولة القنغراتية بخيوق ❁

خوارزم ملكنده خيوق شهر نده اولان خوانين شيبانيه انقراضه مقارن تشكل
 ايدن بركچرك دولت در خوارزم اسم مملكت قديم زمان خلفاء وتصرفى خوارزم
 شاه لر وقتنده بر منكده بش بوز قريه كا مشتمل ودار الهلكى جر جانيه تعريب
 ار كانج ايدى و اوتون قابقاسى وار ايردى چنكر خان خراب قلدى بعدنده اوج
 بوز قريه باقى وار كانج اسمى له مشهور ودار الملك لرى خيوه شهرى اولدى
 عرب لساننده قافى برله خيوق تعبير ايدلور جر جانيه دن دورت منزل قدر
 مسافنده يراق واقع اولغان * قنغرات طائفة سندن سيد نظر بى و اوغلى ايش محمد
 بى شيبانيه خان لرى حضور نده خدمت ايدت امثال لر ينه تقدم ايله سنه ١١٦٩ تسع
 وستين بعد الف ومائة اوغلى محمد امين بى بن ايش محمدوزير معنى سنك عناقى رتبه سنى
 نائل اولوب اوتون سنه هكومت قلوب ملكتنى معهور و ابادان ايلدى و سنه ١١٩٩ تسع
 وتسعين بعد الف ومائة من الهجرة وفات اولدى زياده شجاع وغيور وصاحب رشد وهمت
 ايدى دانيال بى ايامنده قاچوب بخراغه واروب دانيال بى معونت وامدادى
 برله كند ملكنى تصرفى ودانيال غه حرمة بر مدت اسمنه خطبه او قوتلدى
 مورنده منقش عباره سى * بحمد الله محمد را امين ست * ايدى *

الدولة القنغراتية

ترجمة محمد امين بى

ترجمة عوض بى

ترجمة ايلتوزر خان

* ثم ابنه عوض بى * عناقى رتبه معنى حائز اولوب سنه ١٢١٩ الف ومائتين وتسع
 عشرة وفات عظيم الجثة وساده لوح وسى التدبير ايدى اكابر دولتى ملك خوارزمى
 تقسيم ايدب خوانين قزاق ننگ مستضعفينى منزله سنك قالدى لكن شاه هرادبى
 آنى رعايه قلور ايدى قنغرات طائفة سى برله والى لرى توره صوفى طاعتندن
 چغوب وكندلك قبائل تركمان وقنغرات وقزاق عاصى اولدى لر *
 * ثم ابنه ايلتوزر خان * بعد وفات عوض بى رعيه واركان الدولة كلاطلاع

مراد بن عوض بی فی عنای اولماسنی طلب و رغبت ایتمه لردا من عهده سنی
 ادا قبلا آلمی من گوشه نشین اولوب برادر لرم تنک دعای جان فی ایته من دیب
 عنای اولماقدن ابا قلدی بعد ذلك ایلتوزر عنای اولوب آلتی آی مدت
 انقضاسی بعدنده خان لق هوسنه توشوب برادراری و اعیان دولتی برله
 مشاوره ایذب قطع مراد فاتحه و یرب صباحنده ایلتوزر بی خان وقتنه بر مبلغ
 و یرب قرانستان غه چقارب یهارب تدارک اسباب قلب و شهر یاری طبلنی چالوب
 عنوان استقلال خان اسمی اطلاق ایذب خطیب اللهم ابد دولة الخاقان الاعظم
 و الخان المکرم ایلتوزر محمد بهادر خان خلدالله مملکه و افاض علی العالمین بره
 و امانه عبارتنی او قوب بیوت طائفه سندن غیر قبائل تبریکه کلدی لر
 سکه فی دخی اوز اسمنده قلوب (شعر) سکه زدا ز فضل حق بر سیم زر * وارث
 خوارن شاهان ایلتوزر * عباره سنی یازدی بودات دن مقدم حکمداران قنقرات
 اسمنده خطبه و سکه اولمای قرانقه دن بر خان اسمته خطبه او قوب بخارا و ایران
 تنکه لری علی الصویه مروج قداول قنقر ایدی خان لر عنای رایندن تجاوز
 قلمای لباس زرین کیوب اتباع و اولاد لری برله سرای پادشاهنده و ظیفه خور
 اولوب عنای و من دونه من اکابر المملک هر کون اول خانغه سلام غه و ارب
 نماز عید و جمعه کا معیتنده چقار ایدی لر قنقراتیه بهمنی الوزیر الاعظم عنای
 عنواننده اولوب * آنلردن خان عنوانی ایله خطبه و سکه فی ابتدا بودات اعزاز
 قلدی * فولاد نام اتالیق او یغری فی قتل ایتمدی * ولدان اتالیق مع قومه خاص
 و منهنم اولوب امیر حیدر کا پناه قلدی * اخته خواجه نام سید تنک کریمه سنی
 جبرا نکاحلاب آلوب مذکور سید غایت رنجوب بد دعا قلدی * همی فاضل بک
 بن محمد امین لیب و عاقل و صاحب فراست آدم اییدی و الدی محمد امین
 و برادر بی عوض بی لر و بعدهما محمد رحیم خان آتی زیاده حرمت ایذب
 مشورتندن باشقه اش قلماس ایدی لار اما ایلتوزر خان آننک کلامنه اصفا
 قلماس و اعتبار غه آلماس اییدی س—نه امدی و عشرین نهر جیحونده
 غریقا وفات اولدی تفصیلی امیر حیدر ترجمه سنده سبقت قلدی *
 * ثم اخوه محمد رحیم خان * برادر بی بعدنک اهل خوارزم بالاتفاق خان کوتارب
 قطع مرادهم قایتوب راضی اولوب علماء و صاخا و ارکان دولت اتفاقی برله

ترجمه محمد رحیم
 خان

برادری خان اولدغنی بیان وقبولندن اعتذار قلوب امیر حیدر کا مکتوب
 یباردی امیر حیدر ننگ قلع مرادنی نصب غه تکلیفی و سلطان محمود حضرت
 لرینه یازدغی مکتوبی عبت وخلاف واقع ظاهر اولدی محمد رحیم خان طائفه
 یهوت ننگ اکابر فی قتل ایدب آنلر فی کند طاعتنه داخل قلدی وچون بره عمر ل کا استیلا
 قلوب آلهش سنه دن بیرو عاصی وخارج عن طاعت اولان رئیس قنغر انبه
 توره صوفی نی اولدرب قزنی تزوج ایلدی بعد زمان کندسی ننگ کچی
 یاشدن بیرلی ملازمی ومقرب کهباسی یعنی دیوان بیکی یار محمدنی اول
 قز برله متهم قلب هر ایکسنی قتل ایتمدی عهی محمد رضایک اویغور طائفه
 سیله بالاتفاق عاصی اولوب مهزوم ومقتول اولدی وهر قایسی عاصی لر نی
 کند طاعتنه داخل قلدی وبخارا امیری تبعه سندن کوب بر لر نی تاراج
 وغارت ایدب قراکول وسائر ایالاتندن اساری لاتعد ولا تخصی آلوب خوارزم کهنه
 اطرافنه وسائر مواضعه نقل قلدی اواخر عمر نده دخی یاغ بولوب امیر
 حیدر نی از دغام غه توشوروب وبقصد استر بادو غیر هاواروب شاه ایران برلان
 هم ماجری لری هر وقت کوب اولور ایدی و^{۱۲۴۱} سنه الف ومائتین واحدی
 واربعین وفات اولدی افاضل ماوراء النهر دن میر عبد الکریم بن اسماعیل
 البخاری نقلنه بنه بسیار غبور وصاحب سبب وپامروت وکاری موافق شرع
 ومروج علماء ایدی مرو شاهجان نی ضبط قلوب اطرافنده اولان ترکمانیه
 طائفه لر نی طاعتنه داخل ایلاب قلعه بنه ایدب ویرنجه توب لار قالدرب کند
 وزیر ی خواجه نیاز بی نی والی مرو قلدی لکن امیر نصر الله خیره کا سفر
 قلد قنده ترکمان لر هجوم قلب والی نی قتل ایدب باشنی امیر کا یبارب قلعه
 وتوبنی تصرف ایلاب بحسب صلاح وقت صورت واسما بخار اغه تابع اولسار ده خراج
 وهو اصلنی هیچ بیر مادی لر امیر آنده عاصم خواجه نام قراکولی فی قاضی ایدب یبارب
 رزق کفای عادیه سی هم ایرشمای آچغوب ترکمانیه رئیس مهران خاننه سمند برنجه
 کون یاتوب اوقات کندر لک قلوب جداب قایتدی محمد رحیم خان خبوق شهری
 ننگ معهور یعنی اوچون بنل اجتهادی ایله مساجد ومدارس وعهارات عالیه بنه
 قلدی وحصارینه کهال معانت ویردی و آلتون سکه سمند بر طرفنه ضرب دار السلطنه
 خبوق وبعض ادار الومنین خوارزم وطرف اخرده محمد رحیم بهادر خان ومهور ننگ شعر

محمد رحیم آلدنده تابسه جاہ ❁ عہر تابع اولور حیدر مطیع ❁ عبار قیلہ منقش ایردی
 ❁ ثم ابنہ اللہ قلی خان ❁ والدی بعدنک جایکبری اولدی خواقند واقعہ سی
 بعدندہ امیر نصر اللہ علیہ سنہ ماوراء النہر کا عبور و بخار اتوا بعدن غیب وانغہ
 قدر کلبوب غارت و تاراج قلوب کوب خلق فی اسیر ایدب آلوب کیتدی
 ❁ خبوق ننگ بر طرفندہ رفنیگ نام باغ بی نظیر بناء قلدی و آنندن غیر ابنیہ
 عالیہ و عمارت تھمانی و فوقانی و خوب اوطاقی و اشجار صحت توام کل واور اقی
 ایلہ مزین ایلدی و ^{۱۲۸}سنہ ثمان و خھسین شوالننگ خبوه شهرندہ وفات اولدی ❁
 ❁ ثم ابنہ رحیم قلی خان ❁ بعد والدہ ملک خوارزمده حکم دار اولوب ^{۱۲۶}سنہ
 امدی و ستین وفات تابدی والدی ایامندہ باباجان تورہ دیملکہ نام زدو ظلم
 و جور علی الناس بولہ متصف ایدی ❁

❁ ثم اخوہ محمد امین خان ❁ بر ادری بعدنک حکم دار خوارزم اولدی علی قول باباجان
 بوشخص لقبی در بودات اور کج خان لری ننگ زبده و اهل بیت ننگ عہدہ سی ایردی
 تعمیر بلاد و اصلاح امور ملک و حسن التدبیر و سیاسات ایلہ مہلکتنی ابادان
 ایلدی و منارہ و مساجد کریمہ و مدارس حسنه بناء قلدی دولہ ایرانبہ
 طرفندن ورود ایردن ایچی میرزا رضا قلی خان الشیرازی لالا باشی
 سفار قنامہ سندہ ایقادر خبوه شهرندہ بنگ و چرس امثالی و محبوبات
 و معاجین مکیفات فراوان و استعمالندہ امدی کا عیب ایتمک و مہانعت قلمق
 اصلا بوق تراویح اثناسندہ طنہور چالہق مکروہ کور لہس و ہیج عالی آنندن
 متجانب اولہاس تمام شهرندہ بر حہام بوق اکثر فصل صیفندہ نوردہ غسل
 ایدہ لر و خانلری ننگ خرج طبخ خانہ سی قلیل و ہرنہ حاضر قلنسہ یخشی
 ویمان بختہ و خامغہ قانع و اط ایتی بھکنہ خاصہ سفرندہ مولع نری اسپنی
 بختہ قلب قوہ باہدہ مفید دیب بھک مخصوص بخان غیر کا ماذون دکل آنلاردہ
 اصلا کش بوق ایٹوک کبالار و آنار اہالی ایران فی کافر و واجب القتل اعتقاد
 قہلار و رافضی و پلید تسبیہ ایرہ لار شعبہ خاتون لارین کوزین سر مہلاب
 ساچن اوروب یوزن و عورتن مشتری کا کور ساتالار آنلار ننگ اغلب جالندہ
 رطوبات ارضیہ و سماویہ کثر قندن قوہ باہلری قلیل و رجولیت لری ضعیف

خاتون لوی بالعکس کثیر الشهوه و لهذا ایرلری ننگ غلام و بنده لرینه میل
 و توسل ایده لار آنلرده اسارای ایران از حد فزون حتی اهالی اصلیه سندن
 زیاده بر خوجه ننگ ایلملی قدر غلام و قولی اولادر دیو مساوی لرنی عد
 و منمت لری بسط قلند بقعدنده علاوه بلی * شعر * عیب من جمله بگفتی
 هنرش نیز بکوی * نفی حکمت مکن از بهر دل عامی چمن * دران ولایت
 جنک و پرخاش و سرقت و دروغ و انکار معاملات نبود احدی باحدی جنک
 نکند بلکه بلند بانگ نکند از اعلی و ادنی هر کس را که عرضی باشد همه
 روز بی عافیت بخدمت خان حضرت محمد امین خان رود و عریضه کند اگر
 عرفی ست حکم کند و اگر شرعی ست بقاضی کلان محول نماید و بغیران
 زکوة در اموال کس تصرف ننماید و زکوة چهل یلک کبرد و ظام در معاملات
 واقع نشود * و مستراح ایشان کلا بمالاء خانه ست که زیران خالی ست و از
 طرف خارج خانه راهی دارد که مطلقا عفونت ان معلوم نباشد و از خارج آمده
 بجهت کشت و زرع بیاغها برده کار سازی کنند و این بد تصرفی نیست
 و بهتران مسقراهای ایرانست و دران مملکت همه چیز ارزان و میوه اش
 خوب و فروان ست خربزه اش بی اغراق بهتران خربزه قم و کاشان ست
 و قوتش بهتران توت شهران حلو و انجیرش نیکوتران حلو و انجیر مان ندران
 ست اما انکوروش امتیازی ندارد تمام صحرا باغ و سبزه و زراعت و خانه و نور آب
 و درختان بید و سپید دار ست * و خان خبوه را اقرار ست بهلا زمان خود آب
 و زمین دهد و بهر یلک طناب در وقت سفر یلک سوار و بجهت آن وقت سفر
 دو اشتر و لهنگه هزار اوسی هزار و سیاهی لشکر او در دیل بی خبران بسیار
 آید و مایه غری بیگانگان گردد و شب در صحرا او طراق کنند اطراف اردو
 را حفر نمایند اگر احب و اشتر کسی در سفر بهبرد قیمت ان بگیرد و بعد
 از مراجعت بهر سواری پنج تومان انعام کند و مقرری احدی در نزد او زیاده
 از پنجاه تومان نخواهد بود بنابراین هم ولایت آباد و هم خزینه او خالی
 نکرده * دیو اخلاق حسنه و اوصافی همیده لرنی دخی سرد و تفصیل ایده
 در محمد امین خان ^{۱۲۷۱} نه الفی و ما تمین و احدی و سبعین یوم دوشنبه اخیر جمادی
 الاخره قرب سرخس ده قانلی تپه نام موضع ده قتل ایلملی تقریبا او تونز

بش یاشنده ترکمان لر باشنی کبسوب آلوب کلاه و تاجی و سایر اسبابی
 برله اون بشنچی کوننده طهراننده شاه ایران حضورنه یثکور دیلار لکن شاه
 نصر الدین کا زیراکه حکمدار خیوق و خان زاده خوارزم و ابا و اجدادی
 خدمتکاران شاهان ایرانیه و پرورده آداب اسلامیه و منسب مائة حنیفه اهمیتیه
 و متفکد شریعه منیفه محمدیه در دیو چندان پسننی و مرضای خاطر ی اولهای
 فرمانی ایله طهراننده در وازه دولت مقبره سنده بناء رفیع قلب راس خان
 و سایر اقارب و اعیان دفن و ارواح لری اوچون بقعه سنده تلاوت قرآن
 و اطعام فقرا و مسکینان قلندی شعره سر خوارزمشه اینک بطهران تن او بر
 سرخس انتاده مردار محمد امین خان ننگ هر سنه غارت و چپاول قلماقندن
 مرو و سرخس ترکمان لری دولة ایرانیه طرفنه میل و اهالی کلات فی کند
 حکمدار لری جعفر اقای جلابری علیه سنه تحریک قاوب اول قاچوب خوارزم
 کا محمد امین خان حضورنه و ارب مرو و سرخس و کلات فی تسخیر و ضبط قلماقغه
 تحریض ایله خان اول دیارنی ضبط بلکه نیشابور و سبز و ارنی تصرف قلماق
 داعیه سنه توشوب اوچ منک آط و توبخانه بره شاه مراد عناق و قوشبیکنی فی
 مرو و استونه ارسال و کند سی قصد سرخس ایلاب تل قانلی تبه کا نزول
 و یاشل غیبه سی نصب ایلب آنده خواص اقارب و اهالی برله اولتوروب
 و محاربه قماشانی کورب و هر طرفدن فرسان عسکری یباروب آنلار غنه
 انعام ایله مشغول اولدی شاه ایران اعانتی برله سرخسی لر غلبه قلوب آلتی
 عدد توب و یوز سنکو و بش یوز شهکال لر الدی لار و موره اخری آق در بند
 نام موضعه مقاتله ایله خوارزمیه دخی منورم و مغلوب اولوب شهر سرخس
 دن تقریباً ایکی منک قدم بعید جکدیلاز اوچ منک کا قریب مقتول لاری
 اولدی و شهکال و بر توب و اون آلتی صف شکن و ایکی بیری ایرانی لر غنیمت
 آلدیلار خان بو حالنی مشاهده قلب قصد رجوع ایتمدی مرکب خاصه و آلتون
 لی ایار باشنک غی چیته و قویر غنده غی آلتون توب و مخصوصی اولان قزل
 لباسندن تانوب سرخسی و ایرانی لر قتلنی قصد ایلب قانلی توبه کا مندیلار
 ابتداء قاچنی چغارب قریبان کل نام ایرانی آغزینه چابوب قلاغنه چه یاردی

خان منی بور افضی شوار قندن حفظ ایدنکز دیو کند اتباعندن اعانت طلب
 قلوب خصم لرینه من خان حضرت و بپرورده عزت منی اولدورمای شاه ایران
 حضور نه ایلتو نکز دیب یالبار ساداه بیچ کم سوز نه قولاق سالمای ارالر نده باشون
 کسه کن نزاع وقوعه کندی نندن اون ایگی آدم مقتول اولدی * بالاخبره صحت نیاز
 خان بن اراز خان السرغسی باشنی کیسوب اسباب و اشیا سنی غارت قلدیلار
 اعیان اصحابندن اون دورتی بنی اعمامندن جمله سی اونوز ایگی کشی
 مقتول اولدی و دغی قاضی خوارزم و بکیان دیوان بیگی و غنایاری و عبد الله محرم و دولت
 یاری و بکیان سردار و نیاز قل بنک باشی و الله قلی یوز باشی و حق نظر
 بنک باشی و دولت نیاز بن خواجه نیاز یوز باشی و بس بای بن حکومت
 خان بن مضرب خان والی میهنه منک اطالی برله اعانتنه کلمش ایدی و بک
 مراد بای تکه فریابی و محمد شیخ فریابی سردار ایگی منک اطالی عسکر برله همیشه
 خراسان نی چپاول قلور ایردی این عباس بای تکه فریابی قریب جمهوی پتمش
 کشی مقتول و وجهفر اقلی حکمدار کلات و میر احمد جیشیدی بهنرله قوزیری ایدی
 زخمدار و مجروح اولدی لار * بوهادنه بعد نده ملک خوارزم ده اختلال کبیر
 و افتراق صعب و عسیر واقع اولوب تر کمانیه طائفه سی انا مراد نام و قراقلیق
 جماعه سی جارلق توره نام ذات لر نی تقسیم و تعظیم ایله نصب و خان اسمنی
 اطلاق قلدیلار بو اختلال دغی خواقند واقعه سندن ناشی و آنداق وقوع ایدن
 ماجری غه وابسته و قوتور اوستنه چوان و جراحت کاتوزوز وال ملکه سبب کامل و شامل اولدی
 * ثم ابن عم ابیه عبد الله خان بن قطلع مراد بن عوض عناق * خان سابق مقتول اولدی
 بعد نده اهالی خوارزم خان نصب قلدی لر *

* ثم عبد الله خان بن محمد امین خان بن الله قلی خان * ثم قطلع مراد خان
 بن عبید الله خان بن قطلع مراد بن عوض عناق *

* ثم سید احمد خان بن محمد رحیم خان بن عوض عناق * نصب قاندی کبیر
 السن و مبتلی بالحبوبات و المهاجین ایدی سنه ۱۲۸۱هـ اهدی و ثمانین و مائتین
 والی حقی ائنه وفات اولدی کوب زماندن بیرری اوزی و ایگی بر ادری سید محمد توره
 و سید محمد توره هر وقت خوارزم ده خان اولوق نی منتظر ایدیلار نائل اولدی
 * ثم ابنه محمد رحیم خان * سنه ۱۲۹۵هـ تسعین روسیه عسکری خوارزم نی قصد ایله ایار

روسی بیکرمی اوچنده هزار اسب کا استیلا قلوب سردار عسکری برله
 خبوه کا بیکرمی چاقرم مسافه کا واصل اولدقده خان ننگ اقاری وایلتوزر
 عناق تهنه وهدیله لری برله استقبالنه چقدیلار ایکچی طرفدن اورنبور عسکری
 یتشوب زنبورک لر آطا باشلاب اهالی دخی مقابله بالمثل طریقچه داخل
 دن مدافعه قلا باشلاغانده خان انلر نی منع قلدغی اوچون سوزی نفوذ
 قلمای شول فرصتده مخالف لری برادری اتاجان توره نی خان کوتار دیلار
 محمد رحیم خان خبوه دن خروج ایذب یومیت طائفه سنه متوجه اولدی روسیه
 سرداری خبوه کا اوچ چاقرم قالغانده سید محمد خان حکمدار جدید باباسی
 و محمد نیاز دیوان بیکی برله استقبال کا چقدیلار اوشبوسنه ثالث عشر شهر
 ربیع الاول وناسع وعشرین جوزا روسیه عسکری خبوه کا داخل اولوب
 خان وصاحب مشورتی محمد مراد دیوان بکی ننگ نقود وسائر اموال واجناس
 لری روسیه خزینه سنه ضبط ایسدلی محمد رحیم خان برادری و باباغانی
 ننگ خط دعوت لری برله کندسی و برادری سید مراد توره و محمد مراد توره
 وسائر اقاری برله ثامن عشر شهر ربیع الثانی سرداره ملاقات ایذب بعد
 ذلک روسیه تبعیتنده خبوه کا ومستقر عزتته قایتوب کردی وسنة ۱۲۰۵ الهی
 وثلاثهائة کاموده امپراطور الکسندر بن الکسندر ننگ لبس تاج تبریکنه
 مسکوب کا کلبوب قایتوب کیتدی وسنة ۱۲۰۲ اتنعین بعد الهی وثلاثهائة روسیه
 عسکری ترکمانیه طاوعتی برله باروب مرو و سرخس وشول اطرافی ضبط
 ایذب هرات قریه لرندی پنج و خمس قری یعنی بش اول نام ناحیه کانزول قلدی

فصل فی الدولة البایریة بخواقند

آنار دعوی لر نجه نسب لری اقصاق تیمور کورکان اولاندن محمد بابر
 میرزا بن عمر شیخ میرزا بن سلطان ابی سعید میرزا بن محمد بن میرانشاه
 بن امیر تیمور کا جرایده لر ولهدا بز بوفصل نی بو عنوانله وضع قلدق بابر
 میرزا ننگ عبید الله خان شیبانی دن مهنر ما ماوراء النهر نی ترک ایله هند
 سمان طرفینه کتدکنده لباس زرین واسباب لطیف و نازنین برله آلتون بپشکن
 بر طفل رضیع نی بر آغاچ بطافته آسوب قویوب قالدلر لمش قابوب آئی بابر میرزا
 ننگ اخلاص کیش وننگ خورلری کورب آلوب اوصافینک دلالتی برله

بابر اولادندن ديب ظن ايتوب اسمنى آلتون بيشك قويوب حسن تر بيه سنده
 بدل مقدرت قلەش لرو الله اعلم بالصواب ❁ آلتون بيشك كه الغه اير شب
 كندسى و اولادى رياست قبيله برله بى عنواننده تناسل ايدب بالتدريج
 اش لرى آغه كيتوب تمام فرغانه زمين و تاشكند و تركستاننى متصرف اولد بيلار
 ❁ حكمدارلق رقبه سنى حائز اولان لرى ننگ اولى شهرخ خان بن رستم بى
 بن حاجى بى بن شهت بى و باسم اخر جهش بى بن اصيل زاده بن ابى القاسم
 بن محمد امين بن خدا يار بن ايلك بن آلتون بيشك سنه ۱۱۲۱ء الى ومائة
 و احدى وعشرين والى اولوب تر غاوه نام موضع ده قرار تايوب سنه ۱۱۳۴ء
 اربع و ثلاثين وفات اولدى ❁ آلتون بيشك كا اون واسطه برله اتصال قلە در
 ❁ ثم ابنه عبد الرحيم خان ❁ قرا خان ديهكله ملقب در خجند واستر و شنه
 و سمرقندنى دغى مالك و سنه ۱۱۴۶ء ست و اربعين خجندده وفات اولدى ❁
 ❁ ثم اخوه عبد الكريم خان ❁ سنه ۱۱۶۴ء اربع و ستين وفات اولدى ❁
 ❁ ثم ابنه عبد الرحمن ❁ طوقز آى مدتى بعدنده خلع ايدلب والى مرغينان
 نصب قلندى ❁ ثم ابن عمه ايردانه خان بن عبد الرحيم ❁ برسنه بعدنده
 خلع ايدلدى ❁ ثم اخوه بابا بيشك خان ❁ برادرى بعدنده خان قلوب برسنه
 حكومتى انقضاسيله قتل ايدلوب برادرى ايردانه مرة اخرى اعاده قلندى و سنه ۱۱۷۶ء
 ست و سبعين وفات اولدى ❁

❁ ثم ابن عمه سليمان خان بن شادى بى بن شهرخ سنه ۱۱۷۷ء سبع و سبعين خلع
 قلندى ❁ ثم محمد امين خان بن عبد الرحمن خان ❁ ثم ابنه نربوته خان بن
 محمد امين خان ❁ اون ياشنك ايكان سنه ۱۱۷۲ء سبع و سبعين منصوب و اوتوز
 آلتى سنه حكومت ايدب سنه ۱۲۱۳ء الى ومائتين و ثلاث عشرة وفات اولدى
 كند اسمنده خطبه و سكهسى اولهادى برادرى حاجى خان سنال كبر و اخ لاب
 و امى ايدى طاعتندن خروج ايدب استر و شنه فى مالك اولدى ذكر لرى كبله
 جك شير على خان ننگ والدى و مله و خدا يار خانلار ننگ جدى در ❁
 ❁ ثم ابنه عالم خان ❁ والدينه خلق اولدى شجاع و بهادر و معروف بالظلم
 و جبار و منكر اهل تصوف ايدى برادر شقيقى رستم بك غايبت صاحب
 حسن و جمال ايردى آنى و آندن غير اعمام و بنى اعمامنى قتل و بر طرفى

ترجمه عبد
 الرحيم خان

ایندی و یونس خواجه فی قهر ایله تاشکنک ایالتنی ضبط و بخاری لر فی طرد ایله
 اورا نپه فی استرداد ایندی و خطبه و سکه فی کندهاسه نه قلدی مهری * شعر *
 بنده خاص حضرت سبحان * عالم خان بن نربوته خان * دیو منقش و س^{۱۲۱۶} الف
 و مائتین وست عشره برله مورخ ایندی بالاخبره غاقی کنده سندن تضر
 قلوب روی کردان اولوب ^{۱۲۲۴} ننه اربع و عشرين ارکان دولتی قولنده
 اوزی و اوغلی شاهرخ و غیر لری مقتول اولدی *

* ثم اخوه عمر خان * برادر شقیقی بر طرفی ایدلوب خواص و عوام بیعتیه
 فرمان فرمای اقلیم فرغانه اولدی ظهور دیوان بکی والی تاشکنک شهرخ
 پی بن عالم خان فی دستگیر ایذب و خواقدنک خبر یبارب عمر خان آتی طغاسی
 رضابک اغواسی برله عرض الطریق ده قتل ایندی عمر خان دانا و شاعر
 و صاحب فضل و محب علماء و مجالس شعراء و مصاحب فضلاء ایندی بدل معدلت
 و حسن تدبیر و سیاست و ترویج علم و ببناء مدارس و مساجد ایله شهر خواقدنی
 خصوصا و فرغانه زمین فی عهده ما معهور و اباد ایندی شعراء بلاهی حقنده
 فارسی و ترکی قصبه و شعر لار نظم ایله نامنی ثرفع ایلدی لار و بعض قصاید
 ننگ هر قایسی آخر فی مصرعنی * بیت * عمر حیدر دین افضل در * دیو ایراد
 ایله امیر بخاراغه تعریض ایتمش کورلدی * رجب قرچه نام ذات آدم
 دانشمند و باتدبیر و سخن رس و ملازم عالم خان و سرعسکری ایندی بروقت
 سطوه سندن خوی ایذب بخاراغه فرار قلب وفاتی بعدنده فرصت برله
 بخارا دن ینه قاچوب هر خان حضور نه رجوع ایدوب دخی سرعسکری و والی
 خچند اولدی امیر حیدر ننگ قتل ایتمادم دیو ندامت ایتمدی رجب
 بو ذات در عمر خان ننگ طغاسی رضابک باقی ناقی نام قراقلباق برله بالاتفاق
 عمر خان وره بی اولدر مک اراده سنی قلسالرده عمر خان اطلاع تابوب هر ایکسنی
 قتل ایندی * عمر خان شجاعتی یالغوز اوزی بر یولبورس فی قتل ایتمدی
 افواه ناسده منکوردر و ^{۱۲۴۱} ننه اهدی و اربعین وفات اولدی *

* ثم ابنه محمد علی خان * والدی بعدنده حکمدار فرغانه اولدی صاحب
 اللهو و العشرة و مولع بالصید و کثیر الدوران بر شهر دن ایکنجی شورکا
 نساء و جاریه لر فی عرابه لر برله بر ابر الوب صید و شکار کا یورر ایندی سرحد

ترجمه عمر خان

بوسوز دن محمد
 علی خان غه کند
 حرم لری حاجت
 اولوب بعض
 اغیار کبی اجانبه
 مدنظر و معامله
 فاعشه و مائنه کا
 التفات قلبی
 اول بابنده عینی
 لکی مستفاد اوله
 منه سلوه الله

ملاکتک واقع ارض عر سه بشا غر نام قلعه فی تعمیر ایلب امیر نصر الله برله
 ایکی آرالرینه کدورت و وحشت و قو علیه منازعه و عمار به کامو عدی اولوب بر طرفن
 امیر ننگ عسکر نظامیه سی و نایب عبد الصمد تبریزی ننگ فن هر بله مهارت و حسن
 تدبیر و بهایت شوکتی و بر طرفن بخارا امیر لری ننگ استقامت شرع
 و ترویج دین و عدالت برله شهرة کاذبه لری و اهل فرغانه ننگ ساده لوح و عدیم
 التجربه و قبلل الخیرة اولماری و امیر قاشنه فرار عن اخیه و رود ایتمش محمود
 خان فی معیتک آلوب کیلک لکنه و آئی اغاسی مقامنه اقعاد و عکسسه شدة
 اغترار لری کی سبب لر اجتهاعی خان ننگ عسکری انکسار و انهن امنه
 و نصر الله ننگ ظفرو غلبه سنه سبب قوی اولدی امیر عسکری خواقندغه
 کرد کلر ننگ خان چاچوب چاقوب کیتسه دا تو ثوب کیتور ولوب امیر امری
 برله فی ساعته اوزی و بر اداری محمود خان و والده و اهل بیت لری کلسی
 صبرا مقتول اولدی مکر خاننک بر صغیر اوغلی قالوب بخارا غه آلوب
 قایمندی بعد ذلک بخاری لر غارات و تاراج و سفک دماغ و هتک استار و استعباء
 اباکار و فتق صغار و فساد و ایداء عباد الله ننگ اقصی الغایه سیننه وصول
 قلدیلار حتی ظروف چینی لری اوزلری آلوب کیتما آلماینجه اویوموی برله
 روی صحنه ناشلاب و اتد قلازی و کبیر الحجم و قی و ملک کتاب لری
 ایکی طرفندن تو قوب قاج برله چاچوب ازوب بولکلری مشهور و معر و قدر
 و اهل بخارا فعل لری توجیه و عیب لری ستر اوچون صاحب خواقند والدی
 ننگ صاحب فراشی اولان جاریه سنن تزوج و جهارا فسق و فجوره خوض
 و خلق الله غه ظلم و احکام شریعتنی هجر و رقص قلوب علماء و رعبه سی امر
 بالمعروف و نهی عن المنکر فی ترک قلدق لرندن زجر و تادیب کا مستحق و امیر
 نصر الله قائم بهاوجب علیه من النهی عن المنکر اولوب محق اییدی دیو
 و بونکلر مناسب نیچه و نیچه اخبار کاذبه و حکایات مزوره غیر واقع لر اختلاق
 و اختراع قلدیلار و بوحادثه سنه ۱۲ ست و خیسین بعد الف و مائتین شهر
 ربیع الاخرده واقع اولدی و امیر نصر الله خواقند دار الملائک برنجه کون
 قالوب و مذکور جاریه فی استقر اش قلوب مولوی جبلی دیه کله معرونی قاضی
 کلانی مولوی ملا عبد اللطیف بن شاه امین و مذکور جاریه و غیر لری بخارا غه

آلوق قايتوب جاريه في بعد مدة قتل وقاضى نى مدرس سه ابر نظرده مدرس
ايدب بالاخيرة خواقندكا قايتوب سنة ۱۲۶۳ ثلث وستين وفات اولدى اصلى
كوهستان اهالى سندن اولوب هندستانك تحصيل ايتمش ايدى *

* ثم ابن عم ابيه شير على خان بن حاجى بيك خان بى محمد امين بن عبد
الرحمن * امير نصر الله ننگ خواقنده قلدىق ماجرى لرى بعدنده اهل
فرغانه اويغانوب آياقلانوب قىچاق قبيله سندن مسلمانقل چولاق عنوانيله
معروف بر اقصاق كشى كند قومى وخطاي قبيلهسى وغير لر برله اتفاق
ايدب قرغز طائفه سى اچندن شير على نى چئارب كذاو كندايب زور عنوان
برله باديه دن خواقندكا كيتورد كنده هر طرف دن خلق اياروب جمع عظيم
برله خواقندكا كبلوب كروب تختكا اولتور قوب خان نصب قلندى امانت بىر
وتصرفي كلا مسلمان قل تصرفنده ايردى امير نصر الله نصب ايتدىكى
ابراهيم پروانه چى وانباعى زور برله قاچوب سهر قندكا قايتدى مغت
طائفه سندن واندن غير بخارى لاردن كروب كشى لار مقتول اولدى * شير
على خان ننگ والدى حاجى بيك نى بر ادر زاده سى مهر خان باديه كا نى
قلغان ايدى بعد ذلك مسلمانقل بر مهم سببلى عسكرى برله قرغزلر
اوستونه چغوب خواقند خالى اولماقنه امير نصر الله اطلاع قلوب شير على ننگ
ابن عمى مرادخان بن عالم خان نى شهر سبزدن طلب قلوب كيتوروب بران
عسكر برله خفيه خواقنده يبارب يبارب كروب يوم الاثنين شير على خان نى
قتل ايدب بيعت وسائر مالزم برله شغل لندكلار نده يوم خميس مسلمان قل
دفعه خواقندكا قايتوب كروب مرادخان واتباعنى قتل ايدوب رفاقنده اولان
شير على خان ننگ كچى اوعلى خدايار خان نى على الاسلوب السابق حكمدار
فرغانه قلدى مرادخان مدة حكومتى ايكى كون اولدى *

اول وقت خدايار خان اون اوچ ياشنده ايردى تدبير وتصرفي كلا مسلمانقلده
ايدى بعد مدة خدايار خان فرصت برله قبض قلوب تعذيب ايله انى قتل
ايدب مستقل اولساده چندان استفادة قلماي بر ادر اكبرى ماله خان غلبه قلدى
شير على خان ننگ مدتى بر سنه دن زياده اولدى بعض شعر اننگ * شعر
خان شهيد مر حوم آه كشيده * مصر اعنى تاريخ ايله سى بوداب وفاتنه

مطابق در یعنی ^{۱۲۷۸} سال الف و مائتین و ثمان و خمسین ده * ثم اخوه مله خان بن
 شیر علی خان * برادر نندن بحسب السن ا کبر و من حیث الفهم والرأی احسن اولسادا
 مسلمان قتل کنند بیری نه موافق و هو اسنه مساعد اولد غندن خدا یار خاننی تقدیم
 ایدب اول دخی مسلمانقلنی قتل ایله هر ایکسی عمل لر نندن بهر مند اولمای
 مله خان خوفند ملکنه دست یاب اولماقله مسلمانقل مقتول و خدا یا رخان
 مطرود و معزول اولدی مله خان بر وقت سرکردان اولوب سهر قنده بر
 مدرسده کتابه المصاحف برله معشیت و الم و غربت و حشری برله امرار وقت
 قلسادا انقلاب زمانندن استفاده ایله والی تاشکنک اولماقله و رفعت رفیه سی برله
^{۱۲۷۷} ساله غیس و سبعین برادرینه غلبه قلوب فرمان فرمای فرغانه اولوب
 و سلطان عبد الحمید حضر تارینه اظهار طاعت ایله تائیس دولت قلد یسادا
 بعض مخالفین هجومیله ^{۱۲۷۸} ساله ننه ثمان و سبعین خواقنده مقتول اولدی کرچه
 تریاتی و کوننار و هو بوانه میغلا ابر سادا اصلاح سکه و آندن غیر تدبیرات مستحسنه
 کا دست یاب اولدی خواقند و تاشکنک و اوش و مرغینان اهالی سی عدل و احسانی
 و استقامتی و حسن خطی و جوده کتابتی ایله یاد و قصر مدته اظهار تاسنی
 ایدهلر و والد برادر نندن احق بالملک ایردکنی بله لر *
 * ثم ابنه سعید خان * والدی بعدنده حاله صغیرنده حکمدار فرغانه نصب
 ایدلسادا امیر بخارا آلوب کیتوب صبیان بلدی رفاقتنده سبق اوقتور اوچون
 بر مکتبداره تسلیم ایله اهانت ایتدی *
 * ثم عمه خدایا رخان بن شیر علی خان * اول امرده والدی بعدنده مسلمانقل
 معونتی برله والی فرغانه اولوب برادری مله خان تسلطنده بخارا طرفنه فرار
 قلوب بر نچه وقت بعدنده مله خان وفاتی و امیر مظفر بن امیر نصر الله اعانتی
 برله مره آخری خواقندکا رجوع قلوب امیر اسمنه حضور نده عید قر بانده شهر
 خواقنده خطبه اوقوب دخی فرغانه زمین فی تصاحب ایتدی ^{۱۲۹۲} ساله الف
 و مائتین و اثنین و تسعین فرغانه ملکنه روسیه استیلا قلوب اور نبور غه آلوب
 قایتوب سنه اربع و تسعین آندن قاپوب کیتوب خراسان و هندستان و بلاد حجاز
 و اسلام بولغه ورود و مره آخری خراسانغه هود و بر نچه وقت جنوب جیحونده
 اواره و متحیر یوروب سنه الف و مائتین و تسع و تسعین بلدهرات توابع و مضافاتندن

الکروخ فقیر
الکروخ
فان الاول من
قری هرات
والثانی حمله
ببغداد و سامرا
و غیرها

* بیت * خالکشد انکس که در خالکزیست * خالکچه دانند که در خالکچیست *
* هر روزی چه روز آرزو بدست * هر قدمی فرق ملک زاده دست *

کروخ نام قریه ده وفات اولدی وکان هو آخر الملوك بفرغانة من ذریة آلتون
بیشک دفعه اولی حکمدار لغی اون بدی سنه دفعه ثانیه سی اون دورت سنه
اولدی عبرت کبری سفیها * در آینه کان لم یعنوا فیها * نه از ملوک و خانان
سابقین امدی ونه از احوال ایشان خبری چنانچه حکیم خاقانی ایتنادر * بیت *

کفتی که کجارجفتند آن تاجوران اینک * زیشان شکم خاکست ابستن جاویدان
* شعر * الا کل می هالک وابن هالک * و ذونسب فی الهالکین غریق
* اذا امتحن الدنيا لیبیب تکشفت * لها عن عدو فی ثیاب صدیق * کل من
علیها فان ویبقی وجه ربک ذوالجلال والاکرام *

فصل فی بیان الاغلاط الصریحة والاکاذیب الفضحة والخصائص الواقعة
فی الکتاب الموسوم بالتواریح البلغاریة

صاحبی کند کتابنده ذکر نه بناء قران ایالتنده چبصطای قلعه سی مضافاتنده
تاش بیلمکی نام قریه اهالی سندن مسلم بابا ذریه سندن الی کامل هجری
حدودنده موجود اولان حسام الدین بن شرف الدین الهسلبی نام ذات در کتابینی
کند وجودندن بر نچه یوز سنه مقدم سنه تسعمائة وثمان و خستین عمله
تفتازانی دن درس او قوب قایتدی سنه تصنیفه شروع ایله سنه اثنین وتسعین
اوتوز دورت سنه مدتنده تمام ایتیش اوله های های فی قدر کوب زمان
شغل برله تحقیق لنگان * اما بو کتاب و بو کتابه مشابه بلغار و قران احوالی
حقنده تثار و باشقرد ملالری ترتیب ایتیش عوام الناس بیننده علی الشبوع
تداول ایدلان بر نچه کتاب لار وار کل سی کذب صریح و خلاف واقع خرافات
فضیحه در * بو تواریح بلغاریه ده مذکور اقوال ننگ بر مطلبی بلکه بر جهله سی
کذب فاحش دن سالم و غلابی واقع دن خالی دکلدی * مع ذلك عوام الناس
بلکه طلبیه و بعض خواص عندنده مؤمن حقنده حسن ظن واجب دیب متداول
و مقبول المقالدر * حسن الظن ننگ واجب اولدیغی قسوی اولسادا حرام
و مکروه اولان قسم لاری دغی وار ان بعض الظن اثم * بو عهد فقیر بعضی
اهم اولان مواضع ده وضع ایدن اغلاطنی کشفی و اکاذیبنی بیان ایلان بقیه
سی ننگ اصحاء و الثقاته شایان اوله اذغینه تنبیه برله شول کتابه اغترار قابوب

خطاء وغلط اعتقاده اولان لایعد ولا یخصی آدمی لر نی رأی فاسد و اعتقاد
 باطل لر نندن تخلیص اراده سبیل مساعده وقت و معاضده فرصت و فتنه بو
 مقصدی ایضاه شروع ایتدی وبالله التوفیق ومنه الاصابة الی التحقیق
 * حسام الدین الهمامی کتابنده شهر فصلنده ایتادر محرم آی ننگ اون
 یدنچی یومنده اصحاب فیل ابابیل قومیله هلاک و اهل مکة نجات اولدی لار
 دیو اما بو قولی اصحاب فیل ننگ رئیس بمن حکمداری ابره نام حبشی
 اولد غندن صاحب کتاب ننگ جمادی الاخیره اون بشنچی کوننده
 ابرهه ملعون کعبه نی یقار شه کلدی دیدکی کند قولینه مخالف اولدر *
 اصحاب فیل فی الله تبارک و تعالی متفرقه قلوب قوش لر یبارب هلاک ایلدی
 اما قایسی کوننی اولدی شبله تورسون قایوسنه وقوعی خلای دن سالم اولوب
 معلوم اولمادی مقاتل ولاده رسول الله صلی الله علیه وسلم دن قرق سنه مقدم
 ابن الکلبی یکر می اوچ سنه مقدم ایدی دیر لر اما اکثر علماء عند ننگ رسول الله صلی
 الله علیه وسلم ننگ عام ولادتنده ایردی والله اعلم بالصواب * دخی
 ایتادر اون آلتنچی کوننده بیت المقدس قبله اولدی دیو * رسول الله صلی
 الله علیه وسلم مکة مکر مده بیت المقدس کا توجه قلوب کعبه الله فی ارغه
 قالدرب عبادت ایدر ایدی مینده منوره کا یوم الاثنین اون ایکنچی شهر ربیع
 الاول هجرت ایدب واصل اولوب هجرتدن اون آلتی آی یاکه اون یدی ای
 اوتدک بعد نده شعبان آبتک مینده ده صلو اولی و بعض مساجد اخر ده عصر و فجر ادا
 قلدن قبله بیت المقدس دن کعبه الله غه تحویل قلوب اول کره نماز ادا ایلدی
 اول مسجد لر الی الان مسجد القبا لین دیو هر وی در * دخی ایتادر صفر ننگ اول
 کوننده یوز یدی لر حضرت حسین رضی الله عنه باشنی کسوب آلوب دمشق غه
 ایلتن یلار یز ید باشدن بحل لک تلادی مبارک باشدن رضینا بقضاء الله و حکمه وانان
 نهوت بفعلک و شومک بل بحکمه لاندعی دما نا منک فی یوم القیامة دیو آواز کلدی
 اول باشنی کبر و بد ننه ایلتن یلر اولکی کبی اولاشدی الاکیسان جراحتی قالدی
 صفر ننگ یکر می آلتنچی کوننده هجرت ننگ ایللی آلتنچی سنه سنده کر بلاده
 دفن ایتدی لار و لهذا یز یده لعنت جایز اولمادی دیو * بو سوزاری دخی

لا شك كذب در حضرت حسين نيك آتشم بر نجي سنه يوم عاشوراء محرم اون
 سنه شهيد اولدق متواتر ومشهور وكتب لا تحصى ده مبین ومذكور اصلا
 خلافه يول يوق باشند استحلال قلوب جواب رضاء آلوب باشنى كبير وكر
 بلاغه ايلتوب بدنينه منضم اولدى ديكان سوزلارى كذب محض وعبارة عر بيهسى
 بالكلية سقيم وفاسد * يزيد وحجاج امثالى ذواتنى لعنت قلبق هيچ احدى
 كافأده بخش دكل بر امر ما لا يعنى وفضول اولسادا كندسى نيك فهم جاهلانهمسى
 برله فوق الحكمة وبابين عن الشريعة معتقد ومخلصى علامه تفتازانى شرح عقايد
 نسفيه سنه والحق ان رضاء يزيد بقتل الحسين رضى الله عنه واستبشاره بذلك
 واهنته اهل بيت النبى صلى الله عليه وسلم عما تواتر معناه وان كان تفاصيلها
 احادا فنحن لانتوقف فى شانها بل فى ايمانه فلنعنة الله عليه وعلى انصاره واعوانه
 ديدور ومثل ذلك شرح مقاصد نده دغى ايتادر * رأس الحسين رضى الله عنه فى يزيد
 آلبينه قويلد قده يزيد نيك انشاد ايتدى ايتاى)

* شعر *

- * صبرنا وكان الصبر منا عزيمة * واسيا فانا يقطعن كنا ومعضيا
- * تفاقى ما من رجال اعزة * علينا وهم كانوا اعقوا ظلميا
- * لئن سانا ان جيشا مضى * فقد سرنا ان جيشا قفل
- * لبت اشباخى بيدر شهدوا * جزع الخرزج من وقع الاسل
- * لا هلوا واستهلوا فرحا * ثم قالوا يا يزيد لا تشل
- * لعبت هاشم بالهالك فلا * خير جاؤا ولا خير نزل
- * فجر بنا ببدر مثلها * واقمنا مثل بدر فاعتدل
- * لست من بنى خندق ان لم انتقم * من بنى اهد ما كان فعل

ديكى فى غير كتاب مر ويدور * حسين رضى الله عنه باشنى يزيد امرى برله بر
 مدت شامده آصب تور غوزب بعد ذلك شهر بشهر يورتوب بالاخيرة والى المدينة
 عمر وبن سعيد بن العاصى الوب ليتنى مت قبل هذا ديب كفن اهدوب والدهسى
 حضرت فاطمه عند نده ببيعده دفن ايتدى * دغى ايتادر جهادى الاولى نيك
 سكر نجي كوندده حضرت على دنباغه كلدى اون بشاچى كوفى وفات اولدى
 وقرل توا ظاهر اولوب اول توايه آرتوب ببيع نيك بر بوچماغنه دفن ايتدى لار

دیو * حضرت علی رضی الله عنه یوم یکشنبہ شهر رمضان اون طوقزنده سنہ ۴۵
 اربعین آلمش اوچ یاشنده عراق ملکندہ کوفہ شهر نندہ وفات اولدی مهر و
 مشهور و بلاغلاف کتب لاتعد ولا تحصی ده مذکور * ولادت رجب آینده
 کعبه الله داغلنده واقع اولغان ایدی * واصح اقوال غہ بناء اول مسجد اعظم
 کوفہ میداننده بعد ذلك خوارج ونواصب نبش واستخفافی قلمافندن خوف
 ایدب کوفہ ده باب کنده یلی سنده نجفی مقبره سندن عری نام موضع کا نقل
 ایله کیچده خفیة دفن ایدلدی * اما قبری مسجد اعظم ده قالدی و کوفہ ده
 قصر الامارہ ده و اوغلی حضرت حسن رضی الله عنه مدینه کا آلوب کیتوب حضرت
 فاطمه رضی الله عنها جنبنده بتبع ده دفن ایدلدی ویر تو اکا یو کلاب غایب
 اولدی نه موضع ده مدفون اولدغی هیچ احدہ معلوم اولیادی دیکان هر تورلی
 مقتضای عوایدن خارج نقل لربار * بناء علی هذا قبری عدن شهر نندہ و بین
 الجبلین و بلد باخ ده و نور آتای بخار ادا و آندن غیر بر نجه موضع ده مدفون
 دیب اعتقاد قلب زیارت ایلاب عوام الناس کوب خرافات لر سوز لیلار چنانچه
 مولوی عبد الرحمن بن احمد الجامی رحمة الله علیه بوسوز لر ه قارشی * شهر *

کویند مر قضا بشاه نجفی ست * در باخ چو خر شید بیت الشرف ست *
 جامی نه عدن کوی نه بین الجبلین * خر شید یکی ست نور در هر طرف ست *
 دیدور * آصاق تبهور ذریه سندن خراسانده هر ات پادشاه سی سلطان حسین
 میرزا بن بایقر اشعی الاعتقاد ایدی ابتدا دولتنده خطبه ده خلفاء اشدرین دن
 ائمه ثلاثه فی اسقاط و ائمه اثنی عشره اهل البيت کا خطبه او قرق فی قصد ایتسه دا
 اول وقت خراسان ده مذهب ابی حنیفة شائع و غالب اولدقن بعض علماء سی
 نصیحتی برله اول قصدی ترک ایتدی * سنه ثمانه و خمس و ثمانین بعض
 خواص مجالسی کانه سلطان سنجر بن ملک شاه الساجوقی وقتنده تصنیف ایدلش
 بر کتاب قدیم کا دست رس اولوب اول کتابده حضرت شاه مردان علی
 المر قضا ننگ مر قد منوری بلخ قریه لر نندن خواجه حیر ان قریه سنده دیو بیان
 ایدلش بعد ذلك بو حال فی شخص مذکور سلطان میرزا حسین طرفندن اولان والی
 بلخ کا عرض ایدب والی اعیان بلدی طلب ایله بعد المشاوره موضع مذکور کا توجه

ایدب تفتیش ضمیمه بر لوح ابیض ده هنا قبر اسدالله و اخ رسول الله علی
 ولی الله دیو مکتوب تابوب در حال سلطان حسین میرزاغه رفع ایدلوب اول
 بلا توفیق مسارعت برله باخ کاباب زیارت قابوب امری برله اول موضع ده
 عمارت عالیه امدات قلندی اول موضع ده شول وقت دن بیرلی الی الان هر
 سنه موسم کل سرخ ده هر طرف دن خالق اجتماع ایلاب زیارت گاه عظیم اولوب شاه هر
 دان دیه کله مشهور و معروفی در و عوام ماوراء النهر و غراسان زمینک اول وقتده هر سنه
 ایکی اهدی اکبه ننگ کوزی آچلار ایش * اولیاء الله دن صدور کرامت
 و ولایة امیر اله و عمنین علی المرتضی کرم الله وجهه البتة حق و بدن مبارکی اول
 موضع ده اولیای و وفاتی بعدنده قبرندن تصریح قلمای عقلا محال و مستبعد باکه
 شرعا منقذی و منکر دکل لکن کلام وقوع و ثبوتنده در هیچ بر وقت اولاصو قورغی
 معلوم اولوب زیارت بعدنده کوزی ایلغان کشی بی اهدی کورکان و بلکان
 یوقی بلکه محض نذر خور مجاور شیخاری شویره شاورشو و غلغله چغار شهرت
 ویرالر * قاضی ابو سعید السمرقندی مرحوم نقلنه یناه امیر حیدر من شول
 حالنی پادشاه لوق مکتبی برله کشف و حقیقة الامر کا وقوف اوچون بنده مقدرت
 قاسم هم فقط شیخ لار و مجاور و عوام شاور شونندن غیر نرسه کا اطلاع قلمادم دیر
 ایرکان * بو تصنع خصوصه حسین بایقرا کندسی متهم و صورت واقعه
 ده اثار کذب و عبارتندده علامت وضع ظاهر در * دهی ایتادر شول
 آی ننگ اوچوچی کوننده حضرت عمر رضی الله عنه مسلمان اولوب کعبه
 اچنده کی بوت لر نی پاک ایلاب اولی نمازنی جماعت برله کعبه ده اوقدیلار
 دیو * حضرت عمر رضی الله عنه سنه ست اوسنه خهس من النبوة قرق ابر
 و بر خاتون بعدنده اسلام برله مشرف اولوب اسلام غه بر نیچه قوه الظهور حاصل
 اولسادا اول وقتده کعبه اللهنی بوتلاردن تخلیه قابوب اولی نمازنی کعبه اچنده
 اوقتی قایدا آندن اون بر سنه بعدنده هجرت ننگ سنهء سادسه سنک اسلام
 بر خیلا قوت قابوب کفار قریش کا مقابله و مقاتله اقتداری حاصل اولغان
 زمانده یوم حدیبیه ده قریش رسول الله صلی الله علیه و سلم و اصحابنه کعبه الله
 نی طوانی و افعال حجنی ادا قورغه رخصت برملی احصار قابوب کوب ماجری و مقاوله

بعنده ايكنجى سنه كبلوب حج قلورغه اذن بيمرك كا عهدايله صاح هديميه
 واقع اولوب قايتوب سنه سبع قضاقلندى * بيت اللهنى اوئان دن تخليه قلوب
 جهرا اذان واقامت ايله مسجد الكرام ده ابتدا نماز بجماعت قلوب سكرنجى
 سنه هجرته فتح مکه يومنده واقع اولدى * دعى ايتادر حضرت عثمان
 رضى الله عنه رجب يكرمى طوقزنده شهيد اولدى ديو * بو سوز دعى
 غير صحیح حضرت عثمان رضى الله عنه اوتوز بشاچى سنه هجرية يوم الجمعة
 ذوالحجه اون ايكنجى يومنده مدينه ده شهيد وجنة البقيع ده مدفون اولدى
 متواتردور * دعى تبع تابعين فصلنده ايتادر اول زمانده بلغارده حكيم خان
 وقتنده دين اسلام قوى وزمان مجتهدين ايدى مشهور اولان طلبه علم ننگ
 بعض سى بغداد وبعضى غوارزم ده وفات اولدىلار بلغاره قايتوب درس
 ايتكان حسام الدين بن ابراهيم اولنده تحقيق حسامى فروع ده تيهور ناشى نى
 تصنيف ايلدى واقصر ليالده امام شافعى مذهبى برله عشاء نمازنى بعد المغرب
 برساعت اوتكچاق اوقهق وجهه نمازنده مصر شرط ايهس اوچ كشى برله اوتنگ
 برله واذان السنه نى قالد مراسمه فتوى بروب بغدادده امام ابو يوسف كا
 عرض ايدى فتوى استاديلار فتوى سنده يازمش ياشر يكنا لانطلب منى فتوى
 فى هذا الامر يكفى فتويك على مذهب اهل السنة والجماعة فان قول الشافعى
 فى حق العشاء والحجاج بن يوسف فى حق اذان سنه الجمعة قول مذهبنا وعليك
 العمل فى بلدك البلغار والسلام على من اتبع الهدى ديو وفتوى ويرمش
 انتهى الكاذبه الضيعة امام ابو يوسف رحمه الله تبع تابعين دن هارون الرشيد
 خلافتنده اولماسنده هيچ شبهه وشك يوق سنه^{١٨٢} مائة واثنين وثمانين
 بغدادده وفات اولدى سليمان الاعمش ويجى بن سعيد الانصارى وهشام
 بن عروة وابن ابى ليلى وانندن غير بيرنجه تابعين لره ملاقات وانلردن حديث
 رسول الله نى روايت قلدى * اما تحقيق حسامى صاحبى امام ابو يوسف كا
 شريك ومعاصر دكل متاخر الزمان هم اسمى حسام الدين بن ابراهيم دكل
 بلکه علاء الدين عبدالعزيز بن احمد بن محمد المايهرغى در سنه^{٧٣٥} سبعمائة
 وثلاثين وفات اولدى اصول امام فخر الاسلام نى شرح ايله اسمنى كشف
 قيوب كشف كبير ديهكله معروف وحسام الدين محمد بن محمد بن عمر
 الاختكى ننگ تصنيفى المنتخب فى اصول المذهب نام افواه ناس ده مختصر

حسامی دیبکله معروف متن فی شرح قلوب اسمعی تحقیق قویوب تحقیق
 حسامی دیبکله معروف ومشتهر اولدی بوحسام الدین صاحب المنتخب سنه ۶۴۴
 ستمائة واربعم واربعین وفات در علاءالدین صاحب التحقیق ننگ تهر ناشی
 اسم لی کتابی بلکه تهر ناشی اسمنده مطلقا کتاب یوقی ظهر الدین ابو
 العباس احمد بن اسماعیل التهر ناشی فقهاء حنفیه دن جامع الصغیر کا شرحی
 وفتاوی ده دخی تصنیفی وار مائه ۶ سادسه اواسطنده موجود صدر الشهدی وعمر
 النسی وجار الله الز محشری لر طبقه سنده دور خوارزم ملککنده تهر ناشی
 نام قریه کا منسوب در یا شریکنا لا تطلب منا فتوی آه دیو ذکر ایلامش
 عباره سی فح وسقیم وبی معنی وکندی ننگ ساخته ومصنوعی تبار لسانیه
 تکلم ایدن تیموری روس ننگ نیمکاله ترکی سوزینه مشابه دور امام ابو
 یوسف اوزی مجتهد مطلق عظیم الشان ایکان شاکردی ننگ شاکردی امام
 شافعی سوزی وحجاج ظالم اختراع ایدن بدعت برلان عمل قیابورغه امرو
 یا کنده سی عمل ایدرمی هاشا والله * دخی ایتمار علماء تبع تابعین دن عبد
 اللطیف بن عبدالله صاحب شرح مجمع البحرین وصاحب امداد الفتاح دیو *
 شارح مجمع البحرین کنده سی خطبه ۶ کتابنده تصریح قل قده عبد اللطیف بن
 عبد العزیز بن امین الدین در ابن ملک دیبکله معروف مشارقی ووقایه کا
 دخی شرح اوری وار تبع تابعین دن ذکک متأخر الزمان مائة ثمانه رجالندندر *
 وامداد الفتاح نام کتاب آننگ تصنیفی ذکک بلکه مصر علماسنندن ابو الاغلاص
 حسن بن عمار بن علی بن یوسف المصری الشرنبلالی تصنیفی در اول ذات دخی
 متأخر الزمان شهر رمضان یکرمی برنده سنه ۱۰۶۹ الفی وتسع وستین قاهره ده
 وفات اولدی نور الايضاح وآننگ شرحی امداد الفتاح وانندن غیر برنچه
 تصانیفی دخی واردر * دخی ایتمار نوح بن مریم مجتهد لر ننگ اولوغبدر
 کتاب معین الحکام وفوائد الفقهاء تصنیف ایلمدی قبری بلغارده دور دیو
 * نوح بن ابی مریم نوح بن یزید بن جعونة الروزی تبع تابعین وامام اعظم
 ابوهنیفه رحمه الله شاکردلرندندر کنیه سی ابو العصمة لقبی جامع ابو جعفر
 المنصور خلافتنده مروشا هجاندده قاضی اولدی والدی ننگ کنیه سی ابو مریم
 اولدغندن نوح بن ابی مریم دیبکله السنه ده دائر ومستعمل علی الاشتهار

دور ۱۷۳ نه مائة وثلاث وسبعين هارون الرشيد خلافتنده وفات اولدى
 * مذکور ايکي کتابنى تصنيفى قلدى ديدكى كذب محض در معين الحکام
 صاحبى متأخر الزمان مائة و ناسعه رجالندندر اول کتابنى علاءالدين الخنائى
 حسامالدين الكوسج تصنيفى وبعض لار علاءالدين ابى الحسن على بن خليل
 الطرابلسى تصنيفى ديلازوبعض لار علاءالدين الاسودكانسبت ايده لار * فوائده
 الفقهاءدخى بعض متأخرين حنفيه تصنيفى در نوح ابى مریم دن دکل بلوى نوح
 بن ابى مریم ننگ تورت کتابى وار ايلى مجلس فى الاثر ومجلس فى فقه
 ابى حنفيه ومجلس فى النحو ومجلس فى الشعر والادب * دخى ايتادر عيسى
 بن ابان قبرى بلغارده ديو * عيسى بن ابان بن صدقة امام محمد رحمه الله
 شاکر دلرندندر عدد طلاق معتبر بالنساء وبالرجال اولماقنده امام شافعى رحمه الله
 برله بغدادده مناظره ايديب افخام ايلى ۲۲۱ نه مائتين واهلى وعشرين
 معتصم بالله خلافتنده وفات اولدى * دخى ايتادر مجتهدلردن احمد بن
 محمد بن ابى بکر خزانه صاحبى قبرى بلغارده ديوصاحب خزانه تبع تابعين دن
 دکل مائة و سابعه اهلندن فقه حنفيه ده مجمع الفتاوى کتابنى تصنيفى قلب وانى
 اختصار ايديب نامنى خزانه قويدى کتابنده صدر شهيد ننگ فتاوى كبرى
 وصغرى سندن وانندن غير شول طبقة اهالى سندن نقلى كويدر * دخى
 ايتادر عبد الرحمن الجامى ومولوى عبد الحكيم لر ننگ قبر لارى بلغارده حج
 بار دقلارنده وفات اولمش لار ديو * بوسوزى دخى كذب محض * مولانا
 عبد الرحمن بن احمد بن محمد الاصبهانى الدمشقى المعروف بالجامى رحمه الله
 يوم الجمعة اون سكرنجى محرم سنة ثمانمائة وثمان وتسعين خراسانده هرات
 شهرنده وفات ومصلى يعنى عبدكاهنده مدفون اولدى ولادتى يكرمى برنجى
 شعبان سنة ثمان مائة وسبع وعشرين جام جرد شهرنده ايلى بو جهندن
 جامى نسبت ايدلادر فوائده ضيائيه شرح الكافية وشرح فصوص الحکم والدره
 الفاخرة ونفحات الانس نام تصانيفى معروف ومتم اولدر * وملا عبد الحكيم
 بن شمس الدين الهندى اللاهورى السيلكوتى سنة سبع وسبعين بعد
 الف شهر ربيع الاولى اون سكرنده پنجاب هندستانده لاهور ايلقنده سيلكوت نام
 قلعهده وفات اولدى * دخى ايتادور جانباقنى قريه سنده علامه دوانى وشيخ

خسرويه ننگ قبر بدر حاج و اردقارنده وفات اولمش ار ديو * بو سوزى هم
 كذب محض در * دخی ايتادر طوبلغى آطاوى قلعهسى قر بنده خواجه امرار ننگ
 قبرى زى نماغنده عارف بالله صاحب تفسير حسين واعظى قبر بدر حج
 و اردقارنده وفات اولمش در باراج خان زماننده ديدور * عبیدالله بن محمود
 بن شهاب الشاشى المعروف بخواجه امرار اصلى تاشكند امالى سندن اكثر
 الاوقات سمرقنده اقامت ايله شول سمرقنده سنة ثمانمائة و خمس و تسعين يوم
 سه شنبه نصف شعباننده وفات و خارج البلادده مدفون در اوستوننده زور عمارت
 و بر مدرسده سى وار زيارت ايدله دور عقنده مولوى جامى ننگ فارسى مرثيه
 سى وار * كمال الدين حسين بن على بن حسين النيسابورى البيهقى
 الكاشفى الواعظ فارسى تلمذه ابو بكر روايعى عاصم قرائى اوزر يته تفسيرى وار
 تفسير حسين واعظى ديب كند سنة نسبت و تفسير يته صفت تسميه ايدله دور ^{۹۱۵} سنة
 تسعمائة و عشره شهر ربيع الاول اخر لرنده هرات شهر ننده وفات و مدفون در بوندن
 غير دخی تصانيفى وار در * دخی ايتادر اور ساك صوى نماغنده خواجه
 عصية الله السمرقندى قبر بدر ديو * خواجه عصية الله بن محمود بن نعمة
 الله السمرقندى سنة تسع بعد الن سمرقنده وفات و جوار خواجه امرار ده
 مدفون اولدى عبد الله خان مصر ننده اعلم العلماء منصبنده ايتى نصف اخبر
 شرح عقايد و فوائد ضيائية كما مشهده سى وار * بوتوار يخ بلغار به صاحبى بومند كور دم
 لر فى همه سنى تبع تابعين دن عد ايتادر و تابعين سنة ۱۵۰۰ مائة و تبع تابعين سنة ۲۴۵
 مائتين و ثلاثين قاله ادى ديو كذب ايتادر * فى الواقع امام ابو يوسف و نوح بن ابى
 مریم دن ماعداسى هيچ برسى تبع تابعين جمله سندن كل متاخر بن لردور هر قايسى
 ننگ عصر نى فى موضعه بيانده نسبت ايتدى و هيچ قايسى بلغاره كل كبرى يا آنده
 بولد قارىنه دال بولغان حال لرى هيچ بر كتابنده و معتد به خبر ده مذكور
 دكل بلكه كل سى صاحب توار يخ ننگ اوزى تخيل قلغان الكاذب محضه سى دور بوكشى
 ننگ هيچ بر سوزينه انابت و تصديق قلمق دكل قولاق صالوب تنكلار غه آغز غه
 آلوب سويلار كه صلاحيتى يوق اول آى اسم لرى سريان و بونانده بياله
 و بياله ايدى ديدكلى هيچ بر اصلى يوق بالغان صرف در * اوزى كتابنده
 سنة تسعمائة و اثنتين و تسعين محرم و جون ننگ اونونچى كونلار ننده كتابنى

تمام قلدغنی و علامه تفتازانی دن درس او قوب قایتدقنی ذکر قله ❁ علامه
تفتازانی هجرت دن سکن یوز سنه بولودن مقدم وفات اولدی ❁ وکندیسی
امداد الفتح اسملی کتاب وارغنی قولاغنه کرکان ❁ آنک صامبی هجرت
دن بر منک سنه دن زیاده و غیر ❁ و نادر شاه نام پادشاه ننگ قزل باش مملکتنده
اولدقنی ایشکان ❁ و حالانکه آنک هجرت دن بر منکده بر یوز آلتش سنه
ده وفاتی من بعد مبین اولور ❁ و ایشهمد بن توق محمد الملقب بشیخ بابانی
بور نهری بوینده ادای قریه سنه دینور ❁ و حالانکه اول النی و مائتین
هجری قبیلنده موجودام در نبیره سی ملا عبدالکریم بن بالطای بن ایشهمد
بخار ادا ایشان املا دیملکه معروف شیخ حبیب الله البختی کا ارادت کیتوروب
اجازت آلوب قایتدی ❁ ایشان املا سنه النی و مائت و سبعین بعدنده
رهیم خان عصر نده وفات اولدی ❁ بر نبیره سی ملا اسحاق بن عبد الکریم
والدی بعدنک اور نبور قرغالی سنه آغاچ مسجدده بر نچه سنه امام اولوب سنه
النی و مائتین و ست عشره قرغالی نده وفات مشهور قرغالی عبد الرحمن حضرت
ننگ اسغادی وقاین اتاسی و حبیب الله و غیر الله و عطاء الله و غیر اولادی ننگ
جدلامی دور ❁ آنک ملا ابو الحسن نام اوغلی اور نبور امامتدن معزولا
قرانه و رودایدب قرغالی غدومی دیملکه معروف و قرآن مقابله سی خدمتنده
اولوب سنه ۱۲۵۹ النی و مائتین و تسع و خهسین قرانده وفات اولدی ❁ دخی
قرقلارده بیرش بن ابراش صوفی دیب ذکر قلادر الله اعلم ❁ ادای قریه
سنه مدفون اولان بیرش خواجه فی ایتمای میکان اول ایسه اصلی مهمل
قریه سنندن بر بدولت بای کشی صوفی و ایشان وسید و شیخ دکل خواجه
بعنی بای معنی سنه شیخ باباغه معاصر دور ❁ دخی بوذات ملا ایر نیاز بن
شیر نیاز الخوارزمی افندی دیب ذکر قلادر مشهور ایشنیاز افندی فی
ایتسه کرک خطا یا جزا فا ایر نیاز دیکن بولور اول ایسه سنه ۱۲۵۰ نیه خمس
بعد النی و مائتین قرغالی نده وفات اولدی ❁ هم فیض الله افندی البخاری
قرانده توروب وفات اولدی دیو ذکر قلادر اول بن ننگ عصر من دن ازغنه
زمان مقدم ینکا بستده تبانک مسجد محله سی ده یورط برله توروب وفات
اولدی یورطی حاضر غه قدر وار ایدی ❁ ایدی علامه تفتازانی دن سنه ۹۷۸

تسعمائة وثمان و خمسين درس او قوب قايتوب ^{۹۹۹} سنه تسعمائة وتسع وتسعين
بر حيوه اولان كشي اوزندن ايكي بوز سنه موغمر ادملارني نيجوك فلان
موضع ده فلان وقت وفات اولد بيلار ديب ذكر فلادور * كرامت برله بلسادا
كيلورلار اولورلار ديهك كرك ايدى اولدى اوتدى ديهك ميمكن دكل * دغى
^{۹۹۲} سنه تسعمائة و اثنيتين وتسعين ده محرم جون اعغه مصادى دكل بلكه اول
سنه اول محرم ثالث دلو كا مصادى دور * الحاصل بو كشي باشقه سى
شمله تورسون كندتار بختى درست ايتماي يالغانلان بو قدر كذب نى
تخليد قلمق دن نى فائده الهق كرك خالق نيك همه سى اوزى كيك جاهل
واهمق وسيمه اولور مى ديهش *

* خاتمه الرساله سنه اقصاق تيمور سناك وبتاك بى باك خصوصتده يالغانلارنى
قرتیب قلوب دور دراز جاهلانہ خرافاتی قصه لار وضع ايله ذكرنى
تذويه قلمق اولادر سندن غير كندسى نيك شور باغور وكلسه ليس لرى هم
سنيك يالغانكا حامت قالدور مامش لرى * دغى اينادر فساق وعاصى لرى امر
معروف ونهى عن المنكر قلمق اوچون الله تعالى هجرت دن سكرز بوز آلتش
ايكچى سنه ده آقصاق تيمورنى مسلط قلوب ربع مسكوندن كوب شهر لرى
خراب وخلقنى هلاك ايلدى اول زمانده خطاي پادشاه سى چنكر خان ايردى
آنى دين كا دعوت وچوق شهر لرى خراب ايلاب كندسى اولتوروب
خطاي خلقى بيعت بيروب خواجه راضى اولوب آنده تورمطاي بن چنكر
خان نى نصب قلدى ديدور * هاى كذاب آقصاق تيمور دن كيسهك اوزمك
واطهق اولدرمك خراب وهلاك ايلمك وظلم وغدر ايتمهك حقى دور اما
امر بالمعروف ونهى عن المنكر برله اصلا اشى يوق چنكر خان سنه
ستماية بعدنده خروج ايدب ^{۱۱۶} سنه ستماية وست عشرة سهر قند وبخارا
وسن ^{۱۱۸} نه ثمان عشرة خوارزمى كلاقتل عام وغارت قلوب وآلهق مامولى اولغان
مهلكت لرى دورت اوغلى چوچى وچغتاي واوكتاي وتولى خانلره تقسيم و تعيين ايدوب
^{۱۲۷} سنه سبع وعشر بن توشاكنك ختنى انقه وفات اولوب بعض مورخ لرى * دورخى *
لفظنى نار بىخ واقع قلدى آننك تورمطاي نام اوغلى ذكرى اصلا بو قدر * اول زمانده
مذكور مهلكتلر سلطان محمد خوارزم شاه تحت حكومتده ايدى مدافعه دن

عاجز قالدی آقصاق تیمور چنکز وفاتندن یوز سنه دن زیاده سنه
 موغز سنه ۷۲۶ نه سبهائت و سمت و ثلاثین لیلۃ الثلاثاء یگرمی بشچی شعبانده شهر
 سمن مملکتنده وجوده کیلدی و سنه ۷۷۱ اهلی و سبعین خروج قالدی و سنه ۸۰۷ نه
 ثمانهائت و سبع اوثرر نام موضع ده وفات اولوب شول لفظ تاریخ و فاتح اولدی
 حقتده شهر سلطان تیمور که مثل اوشاه نبود در هفتصد و سی و پنج آمد بوجود
 در هفتصد هفتاد و یکی کرد خروج در هشتصد و هفت کرد عالم را پدرود
 دیو دخی بعض معاصراری تاریخ ایتمهش بعض اکابر علماء تاریخ خروجهینه
 عذاب و فاقینه خراب لفظ لر نی تقریب ایتدی در دخی بوسور کا بالغاب ایتادر
 اول زمانده قزلباشنک دشمن نام شهر ننده ندر شاه اسملی کشی خروج ایلاب
 بخارا و سمرقند و اورگانج و خبوه و آندن غیر اهل سنت ننگ کوب شهر لر نی
 آلوب خان لر نی و علماء لر نی اولدر ب باطل مذهبینه خلق نی اوندادی اهل
 السنة و الجماعة علم لر نی یقلدی الله تعالی خضر علیه السلام نی یباروب نادر
 شاه نی اولدر ب خانی خلاص ایلاسون دیو دشنه کردی بس امیر تیمور
 بی حساب عسکر برله قایتوب ندر شاه قویغان بک نی اولتوروب بخاراغه
 متوجه اولدی ندر شاه قاپدی آرطندن یتوب بر سنه صوغشوب ندر شاه نی
 اولدر دی شهر نی خراب ایلدی بخاراغه سلطان مراد نام طالب العلم نی خان
 ایلدی اتاسی سلیم خان نی ندر شاه اولدر مش ایدی دیو نی قدر بالغان
 خلای واقع سوزلار اختلاق قلا دور تیمور برله نادر شاه بر زمان کشی لر نی
 دکل نادر شاه تیمور دن اوچ یوز سنه قدر موغز و جهوده کلدی اهل عام
 عندنده قطعاً و جزماً معلوم نادر شاه اصلی خراسان مملکتنده ایلورد نام شهر
 نواهی سنده اولان افشار قبیله سنند ندر والدی اهاد ناس جهله سنندن اولوب
 بر وقت دخی کتوچی اولدی منقول اوله افته بناء سلطان محمود بن مصطفی
 العثماني حضرتاری ننگ بو حالنی تنقیص ایتد کنه قارشی نادر شاه شهر
 شبانی اگر در جهان بود عیب چرابود موسی شبان شعیب اگر شاه
 مردان دهد و نغم بقسطنطنیه زخم بیر قم دیو جواب و برد کی مذکور دور
 دولت صفویه کا او اخر عهدنده ضعف و اختلال طاری و افغانیه طائفه سی
 تغلب ایتد کده صفویه نی حمایت بهانه سی برله باش کوتاروب کاری رواج

نابوب اولده صنویه اسمندن ادارهء ملك قلوب كند سنی طهباسب قلی خان
 تسبیه ایندی بالتدریج حد بصره دن تمام بلاد فارس و ایران و ممالک هندستان
 وما وراء النهر و ترکستان غه استیلاء قلوب پادشاه مستقل و صاحب قران
 جهانگیر اولدی کبر و داری تبهور کورگان کبی محض فساد و بطالت و سفک
 دماء و خسارت دن عبارت ذکلی ایندی * اوائل حالنده مساعدده وقت غه بناء
 زمانه سارلق قلب تشبیع برله متظاهر اولسادا قوه الظهور تحصیلی بعدنده
 بلادنده خلقنی رفض صحابه کبی فضاح دن منع قلوب مذهب اهل السنة
 و الجماعة فی اختیار و تمام رعایت ایندر اولدی دولة عثمانیه طرفندن وصافی
 افندی و آنندن غیر برنچه علماء و رودیله حضورنده شول بابنده علماء ایران برله
 مناظره و مکالمه لر جاری اولدی * وقت حر بنده بغدادنی محاصره ایتمکنده
 قزلباشلار ننگ اوباش لری امام اعظم ابو حنیفه مشهیدی تحقیری ایتماسون
 لر اوچون آلدن بر جماعه عسکرنی بیاروب حفظ قلدردی و کندی باروب
 احترام تام و تعظیم و اکرام برله ذخی زیارت قلبی بعد ذلک هندستانه
 واروب مظفرا رجوع ایذب بخاراغه کیلوب ابو الفیض خان استقبالغه چغوب
 قوناق قلوب اول هم ابو الفیض خان مقتنده حسن رعایه ایتمدی و هیچ احدی کا
 جور و جناسی تبکمیدی و بر قاشق قان توکمیدی * لکن آخر عبرنده مالیخولیا
 مرضنه کرفتار اولوب ارشد اولادی و ولی عهدی رضاقلی میرزاننگ کور لرینه
 میل تارتوب کور قلوب باکناه و بی کناه کوب کشی لر نی عذاب و قتل
 ایتمدی داغستاندن قایتوب غبوشان دا او طراق قلبی جماعه قزلباشلار دن تمام
 رویگردان اولوب التفات و مرهمتنی افغانیه و اوزبکیه طائفه لرینه قلدقندن
 قزلباشلار عاصی و مخالف اولدیلار آنلرنی صیاحنده قتل عام قلیق اراده سننده
 اولدقینه واقی اولوب * مثل * علاج واقعه پیش از وقوع باید کرد * دیب سکسان
 نفر آدم مصاحت ایذب خر مسرای شاهی غه کیلوب یتیمش عددی خونی قلوب
 قالب صالح خان قرغلی افشاراون کشی برله غیبه سنه کوروب قاج برله
 باشنی کیسوب توشوردی * قطعه * سری که بافلاک هم سری میگرد * بخاک
 مدلت برابر شد * شعر * سری شام بحث تاراج داشت * سحر که نه تن
 سرنه سر ناچ داشت * بیک کردش چرخ نیلوفری * نه نادر بجایانده نادری *

ولهذا قزلباش طائفه سی حتی حاضر غی زمانه زده اولاناری هم آتی دشمنان
 توتالار نادر ننگ قتلی سه شنبه کیچه سی جهادی الاخره اون سکن ننداسنه ۱۱۶۵
 الف و مائة وستین واقع اولدی نادر دولتی ننگ انقراض سندن ایرانده قیبریه
 هندستانده افغانیه ماوراءالنهر ده منغیمه دولت اری حادث اولدی احمد خان
 افغانیه طائفه سی برله نادر عسکری غارت وتاراج قلوب قند هار طرفه کیمب
 شول اطرافنی ضبط ایله بر دولت قویه تصاحب ایتمدی * بخار ادا هیچ وقت سلیم خان
 و مرادخان اسمنده پادشاه و حکمدار اولغان یوق سلاطین عثمانیه دن مرادخان
 الثالث ووالدی سلیم خان الثانی اسم لری بو کشی ننگ قولاغنه توشوب
 شونی موندی کیمتروب یالغان لایدور * دغنی ای تادر خضر علیه السلام اقصاق تیمور
 ننگ دوشنه کروب اسلامبولغه وارماغه امر ایتمدی دیو کوب قورافات واکاذیب
 اختلاق قلوب سویلاب اسلام بول سلطانی سلطان مهدی برله بدی سنه
 صوغشوب آخر نده حبله برله اسلامبولنی آلوب سلطان مهدی فی انواع
 عذاب برله اولغوروب اوغلی سلطان مسعودنی مقامنه نصب قلدی ویکرمی
 عدد مسح الاله علمالرنی قتل ایتمدی دبدور واثناء کلامنده علی القوشچی
 خفیه اسلامبولغه کروب داود افندی کا یولقدی وآنندن مقدمه قاضی زاده
 الرومی فی امر معروف قلدی اوچون مقهور قلندی دیو اوزون اوزاق
 لقردی کلا یالغان صریح کذب هیچ برسی واقع اولغان یوق * تیمور اعرج
 یورش بیچساله سنده سنه خیس وثمانه روم مملکتنه واروب اول وقت
 اول دیارده پادشاه اسلام سلطان بایزید بن سلطان مراد الغازی ایردی
 یلدرم و بایزید اول دیه کله معروف قدر اسلامبول هنوز فتح اولغان یوق
 ایندی اول وقت سلاطین عثمانیه ننگ دار الملک و شاه نشین پای تخت لری
 بروسا ایندی تیمور بروسانی فتح ایذب کوتاهیده تشلادی و سلطان بایزیدنی
 اسیر قلوب شول کرفتمار لغی اثناسنده وفات اولدی * شعر *
 تیمور امان داد مرکش امان نداد * زمینش نخست واسمانش نداد * دیو
 بعض مورخ لار سلطان بایزیدنی تیمور اطلاق قلدی دیر لار والله اعلم به
 * اسلامبولده سلطان مهدی و سلطان مسعود اسمنده الی الان هیچ پادشاه اولغانی
 یوق بغدادده خلفاء عباسیه دن محمد بن عبد الله الهمدی * و سلاطین ساچه قبه دن

مسعود اسپنده رومده و ایرانده ظهور دولة عثمانیه دن مقدم بر نچه ذات لر
 وار اسلامبولنی بو واقعه دن ایملی اویچ سنه ۷۰۶ هـ قمر ۸۱۷ م قمریه ثمانمائه
 و سبع و خمسین سلطان باین یدننک خفیدی سلطان محمد بن مراد بن محمد بن
 باین ید فتح ایلب فاتح لقبیله ملقب اولدی سلطان فاتح و سلطان محمد ثانی
 دیر لر (بلده طیبیه) کلمه لری تاریخ فتح اولدی و قاضی زاده السرومی
 و علامه قوشچی اول زمانده موجود دکل متاخر زمانده تیهورننک خفیدی
 میرزا الوغ بیگ بن شاهرخ بن تیهورننک استاذی ایلی سهر قنده
 اقامت قلوب رصد بنام سنه متکفل اولوب شروع بعد سنه ثمانمائه و ثلاثین
 وفات اولدی شرح الماخص دیباجه سنه میرزا الوغ بیگ فی ذکر ایده
 و آننک وفاتی بعدنده علامه علاءالدین علی بن محمد القوشچی رصد ختمتی
 تمام ایتمدی اول شارح جدید تجرید و مشهور ابو السعد افندی ننگ عمی و سید
 شریف جرجانی قدس سره ننگ شاگردی دور میرزا الف بیگ سنه ۸۰۳ م قمریه ثلاث
 و خمسین اوغلی عبداللطیف میرزا یدنده مقتول اولدی بعدندن
 علامه قوشچی ازریجانده ترکانیه دن آق قوبنلو پادشاه سی اوزون حسن
 صحتنده اولوب سلطان محمد الفاتح دعوتی برله اسلامبول غه واردی وفاتی
 سنه ۸۷۸ م قمریه ثمانمائه و تسع و سبعین واقع اولدی و دخی ایقادر بر ننگ بلغاردا
 فسق و عصیان و قتل نفس و زنی و ترک الجمعه و العید کبی منکر اشکار
 کوب ایلی علماسی جمله شرعیه برله حلیه رباعه فتوی ویرکان ایلی یار
 شول سببلی الله تعالی امیر تیهور فی مسلط قلندی بیچور اخان فی اون
 ایکی وزیری و اوتوز آغی علماسی برله قتل ایتمدی لوعلوه الامثال فن
 و خانون لر فی قل ایلب عسکری ننگ رتیس لرینه ویردی قالغان خلق فی
 بر جهه اچنده چیتکا کیتکا امر ایتمدی قلعه لر من فی قوب برله واتوب
 اتل توبنه صالدی سکز یوز آلمش توقزنجی سنه جهه کون محرم ده جوزا
 یکر می یتنچی یومنده بلغار فی ناچیز و نابود قلوب الا دنباده اسمی قالدی
 دیدور و بوسوز لری دخی کلسی کذب و افتراء محض اهل بلغاره حقارت
 و بهتای عظیم دور حاش لله ما علمنا علیهم من سوء تیهورننک شهر بلغار غه
 کیلدکی و بر اش قلدی اصلا معاوم دکل آنچه ماجریسی توقطامش خان

برله اولدى وتوقتامش خان ايدكو ميرز انك خيانتى وامير ميمنه سى نيك
 جنائتى سببلى منهزم وعسكرى پرا كنده اولوب لهستانغه التجاء قلدى بو
 واقعه سنه ۷۹۳ سبعمائة واربع وتسعين صادر اولدى * كندسى نيك بياننه
 بئناق تيمور بو اشلارنى وفاتندن العيش ايكى سنه سنكره قلغان بولادر اولياءدن
 اولغاچ قهرندن چغوب اشلاكاندربا شته اشى يوق ايكان يخشى شهرنى واتوب
 ايدل توبنه سالوب خلقنى تاراتوب نى قدر بيهوده وفضول فائد سز اشلار
 قلغان * دغى مسلمان خاتون وقرلارنى قول ايتك وكوركان توش برله
 خونريزلك وفساد قلمق قايسى شريعتده جائز ايكان مرتكب كيبيره هم
 كافر اولمايدور * دغى ايتادر فقيه ابوالليث السمرقندى سنى قبرى اچنده
 كوتوب يا تادور قبر نك اندادور ديو محض كذب * فقيه ابوالليث كرچه
 اصلى سمرقند قريه لرندن اولسادا قبرى باخ دادور سنه ۳۳۳ ثلثمائة وثلث
 وسبعين وفات اولدى سه شنبه كيچه سى اون برنجى جهادى الاخرة استاذى
 ابو جعفر الهندوانى نيك باش طرفنده دفن ايدلسى وعالى قول
 سنه ۳۷۲ خهس وسبعين وثلثمائة * دغى بلغار واقعه سنده اتصاق تيمور نيك
 جهه وعيد خصوصنده مناظره ايدب بلغار علماسى ائامة جهه وعيد اوچون
 مصر شرط اولد قينه هدايه ووقايه وانندن غير متداولات عبارتنه تمسك
 ايتديلار * تيمور ولوالجى وتيمور تاشى وقنيه وغير هاده جهه فرض ديمش لر
 لا جهه ولا تشرىق الا فى مصر جامع ديدكى قول حديث دكل التى حديث
 كتابنده تايلمادى بر مجهول صحابه قوليدر * حرر الانار شرحنده امام اعظم
 بو مسئلهده خطا قلدى * رسول الله اوز نندن غير اوچ كشى برله جهه وعيد
 اوقدى * التى حديث كتابى بوسى صحيح مسام ايكچى صحيح بخارى
 اوچونچى مصابيح دور نچى مشكات بشنچى مبارق آلتچى مشارق ديو ذكر
 ايدن * بلغار امالى سى نيك ترك جهه وعيد ايتماكى وصورة مناظره همه
 كذب دور بو موضع ده امام اعظم نى خطاغه نسبت باطل چونكه ادله سى ظاهر وبرهانى
 قوى لكن اول بلغار كيك بلكه آندن كچرك شهرلر نى مصراق دن خارج
 قلمايدور * مذكور حديث نى عبدالرزق بن الهمام وابن ابى شيبه حضرة
 على كا موقوف روايت قلدى وابن خزيمه دغى تصحيح ايتدى ومحقق ابن

الهام وکافی بعلی قدوة واماما دیدور * وشیخ الاسلام خواهر زاده شرح
 مبسوطه بو حدیثی امام ابو یوسف رحمه الله اما لبندہ رسول الله غه رفع
 قلدی دیدور * وعلی هذا صاحب هدایه ننگ رفعی دخی صحیح اولاد
 * رسول الله اوچ کشی برله جمعہ وعید اوقدی دیدکی کذب محض مدح
 امیر تیمور اوچون وضع حدیث ایله اعظم کبائرہ ارتکاب قلدر حدیث
 صحیفه آلتی حدیث کتابندہ وجودی شرط ذکل * ائہہ حدیث وعلما اصول
 عرفندہ کتب ستہ وائہہ ستہ دیو صحیحین و سنن اربعہ یعنی سنن ابی داود
 سلیمان بن اشعث السجستانی و ابی عیسی محمد بن عیسی الترمذی و ابی
 عبد الرحمن احمد بن شعیب النسائی و ابی عبد الله محمد بن یزید ابن ماجہ
 القزوینی لره واصحابنہ اطلاق ایدله وعلی الاطلاق ذکرده مراد اولاد
 * بلی بعض علما مثل امجد الدین ابو السعادات ابن الاثیر جامع الاصول کتابندہ
 ابن ماجہ موضعندہ موطاء مالک فی اغذ ایتہش در اهل شان عندندہ اصطلاح
 بیلہ جاریدر مشارق و مبارق و مصابیح و مشکوٰۃ فی کتب ستہکا داخل قلوبق
 هیچ بر عرف و اصطلاحندہ واقع اولغان یوق بو کشی قلاغینہ کرکان اسم لری
 حدیثنہ تولغانچہ جمع ایتمکان بلکه مبارق شرح مشارق حدیث کتابی ذکل در
 صاحبی مقدمندہ مذکور عبد اللطیف بن ملک در * الله اعلم بالصواب عالم ده در
 الاثار نام کتاب موجود اولدی میکان * دخی ایتادر استاذ من علامہ قفتازانی
 شرح عقایدی تصنیف ایلدی طالب لری ملا خیالی و ملا احمد الجنیدی
 حضرت لری حاشیہ ایتمکندہ اولدی لار و عام منطقده تهنیدیمنی تصنیف
 ایلدی بارچہ علماء طلبہ سی شرح و حاشیہ ایتدی لار دیو بالقان سوز لیدور
 قفتازانی ننگ هج بر شاگردی تصانیفندہ شرح و حاشیہ ایلدی معلوم ذکل
 بونلار هیچ قایوسی علامہ قفتازانی غه شاگرد ذکل لار اول سکرن یوز سنہ ۶ هجریه کا
 ایر شمای وفات اولدی * ملا خیالی شمس الدین احمد بن موسی الرومی بر وسا
 علما سنن سنہ ۸۷۰ ۸۷۱ ۸۷۲ ۸۷۳ ۸۷۴ ۸۷۵ ۸۷۶ ۸۷۷ ۸۷۸ ۸۷۹ ۸۸۰ ۸۸۱ ۸۸۲ ۸۸۳ ۸۸۴ ۸۸۵ ۸۸۶ ۸۸۷ ۸۸۸ ۸۸۹ ۸۹۰
 احمد الجنیدی آنندن هم مؤخر الفی کامل قبیلندہ سهر قندده موجود ایلدی * اوزنی
 علامہ قفتازانی کاشا کر دقلماقی دخی کذب محض صریح در * دخی ایتادر اقصانی
 تهورنی تو قز یوز توقسان ایکایپی سنہ شهر رمضان بکر می یلچی کیچه سنک التمش

اوچ یا شنده شهر قنده و علامه تفتازانی عید کوننده وفات اولدی دیو
 آنارنی بیک شریفی وقت لردا بیغامبر یا شنده اولتورب معفو و مغفور و کوب
 ثواب آغانلار ایقاسی کبابوب یا لغانلایدر * تبهور خطای سفرینه چغوب
 فرغانده اوترردید کی شهرده سنه ۸۵۷^{هـ} ثمانماثة و سبع وفات اولوب شهر
 قندک کابلتورب دفن ایدلدی ابن عرب شاه خیر اچوب سکران حالیده اولدی
 دینور * قاضی ابوسعید السمرقندی نقلینه بناء اولاه حاضرده مشهور
 مراری معروف کورمیر نام موضع ده دفن ایدلوب اولادی دشمان خوفندن تبریدن
 آلوب خفیه موضع اخره دفن ایله موضعی غیر معلومدر * علامه تفتازانی آنندن
 اون بش سنه مقلیم سنه ۷۹۲^{هـ} سهماثة و اثنین و تسعین تبهور حضورنده فحشاء
 وفات اولوب سرخس کابلتوب موضع معنده شیخ ابوالفضل حسن السرخسی
 حوارینده دفن ایدلدی * آنی تبهورننک امامی اولوب شرح فایض مطولنی
 آننک اوچون اختصار قلدی اولکاخچه درس اوقهق و سبق آلهق نی
 نرک ایتمدی وقت وفاتنده مشکوة شریفدن کتاب الحج اوقور ایدی دید کی
 * هه کلامی کذب صریح تفتازانی شرح فایض المفتح فی تبهور صحیفته
 ورودندن بلکه آننک هر وچندن قبل سنه سهماثة و ثمان واربعین تالیف
 ایتمدی بعض نسخننک دیباجه سنده بز ننگ سرای پادشاهسی جانی بیک خانغه
 هدیه ایتمدی مذکور و بعض اخری ده هرات ده اولان ملوک کورت دن برنی ذکر ایدن
 امیر تبهورنی ذکر ای اصلا کورنگان یوق * تبهور سنه ۷۹۳^{هـ} اربع و تسعین
 دشت قبیاقغه عازم اولدی و سنه ثمان و تسعین جانی چرکس و روسغه مقوجه
 اولدی و سنه ۸۰۱^{هـ} امدی بعد ثمانماثة صوب هندستانغه وارب محمود ملوغان
 برله مقاتله قلدی و شول سنه شهر قنده مسجد جامع بناء قلدی الی الان
 خرابه کور و اوتوچی توابعی لره مناه و عرابه کش لر کا بازار اولغان
 * بر زمان نبره سی میرزا ابوغ بیک حجر لربنا ایلاب انی مدرسه ایتمدی
 * ولیندا مدرسه خانم دیه کله معروف دور * ابتدا بنا سندن بیر و معمارننک
 خطاسی یا خیانتی سببلی تمکنده رخا و قندن هر وقت غشت و تاش قوشار
 اولوب و فی الاصل اموال غارت و تاراج مسلمین و فقر اومساکین اولدغندن
 بعض ظرفه زمانی جامع من مسجد حرام و قلغان نماز من صلوة خوف دور دیو

لطيفه ابلهش دخی بخار انك عبدكاهى نك محرابى
 وطلبه عامكا ويرانده يك السنه ناسده ووق امير تيمور
 ديومذكور موندن ماعدا قلدى اعمالنده كارخبرى
 يوق كلا ظلم وچور وسفك دماء حرام وغارة اموال
 الناس واهلاك الحرث والنسل دن غيراشى يوق كندسى
 ويا كه اولاد نك برسى نك كاسه ليس وشور باخور
 ارى نك مظالم وجر ايهى برله مدح وثناء مخالفى
 واقع لارى غير معتبر آنك نه صفت آدم اولدغنى بلمك نى
 اراده ايندلو بدر الدين العينى وشيخ شهاب الدين حجر
 العسقلانى وشمس الدين السخاوى وابن شحنة امثالى حفاظ
 و علماء عظام حرمين و مصر وشام وروم وعراق تصانيف
 معتبره لورندن كورسون قناعت قلماس ايرسه اهلدين
 عربشاه الدمشقى نك غرايب المقدورنى نوادر تيمور
 نام كتابنى مطالعه ايتسون اول هم كافى اولماسه ما
 جرى ووقايعدندن اعتبار قلسون * كندسى ناليفى
 ايتدىكى تركات نامنده احوال وما جرى سننى شامل
 تركى بر مجوعه سى وارهند ستاننده اولان احقادى
 اوچون فارسى لساننه ترجمه ايدلمشدر سير قنده
 منظور مطالعه مزاولغان ايدى * حسام الدين بن
 شرفى الدين المسلمى نك كتابنده اولان اغلاط
 واكاذيبى حد حساب وعددن خارج * قالدرملى بيان
 ايدلدىكى تقديرده مجلدات كيار وضحامة مشتمل بر
 كتاب تصنيف ايتمك نى اقتضا ايدراول قدر فضولدن
 اعراض وبو قدر بيانه اكتفاء ايله بقيه سننى مقايسه
 وافهام اولى الالبابه حواله قلندى والله الموفق للصواب
 واليه المرجع والمآب وهو حسبى ونعم الوكيل *

محال ست سعدي راه صفا *
 توان رفت جز در پى مصطفى *
 فساد كبير عالم متهتك *
 واكبر منه جاهل متمسك *
 هماغنمه فى العالمين عظيمة *
 لمن يهوا فى دينه متمسك *
 لصاحب الهدايه * بيت *
 سها فى سياه العام رسوى وشبهتى * وقد
 فاق فى سوق المكارم قيمتى * وقد
 حل حل المشكلات تيممى * وما كان
 فى بسط المعارف شيمتى * ولاولدتنى
 كوفه وعراق * وكم قد سبقت فى
 الهعالى بفكرة * وكم من سهاى صائب
 غير مرة * ولا بدع ان فقت بسجع
 وفرة * فقد تنطق الببغاء من غير
 فطرة * وقد تسجع الورقاء فى الطواق
 * محوس ضياء الدين احمد بن
 شمس الدين الطرخانى * لبيمى
 المر جاني سلمه الله تعالى * وله *
 بيت * وما كان من طبع الفتى عام
 دينه * وان ولدته كوفه وحجاز *
 فكم اعجبى ساد بالعلم فى القرى * وكم
 من حقيقى علاه الحجاز *
 شعر وارذدن اعتقاد النفسى فاننى *
 بغضب لكل امرى غير طائل * واذا
 انتك مذمتى من ناقص * فهى
 الشهادة فى بانى كامل * مشهور

پهلوان آتاهودبن بورباى الخوارزمى العارف المختص بقتالى رحمه الله مات سن ٧٢٢ قساجد اخبوق
 وقت السحر وله اشعار حسنة * حديث * من شهد له حزيمة فحسمه * مثل * لالجب على بل بغض معاوية *
 آخر * ماترك الحق لاهر من صديق * اخر وشتان بين الهامون والطمان * (فصل)

فصل في الالفاظ العربية المستعملة في السنة اهل قرآن وبلغار في هذه الازمنة

على ترتيب الحروف

(حرف الالف) الله اكبر اول آخر امام ايمن اسلام اذان اثبات اقرار
 ادراك اذن ادب السلام عليكم الله قوت ويرسون انصاف استنجاء استبرأ
 اهدق ايجاب وقبول اغرت امر احوال اعتبار اختيار آلباس آفت اولي
 از اول اجتهاد انشاء الله اسباب امانت اجزا اصل اصيل اطلس اجل اقل
 اكثر اذاء ابليس اينداء از ايت امير الم انبار اشارت امل اهل افكار
 اسراف افراط اظهار اصلاح احكم التماس اخلاص اسم احسان الحمد لله انا لله
 وانا اليه راجعون اسرافيل اسرافيل انبيا اوليا اسكندر اشتها اقتدا البتة
 اسطرلاب احرام اخبر احتلام احتمال استهزاء اهوذ بالله العباد بالله استغفر
 الله استغفار الجبر والمقابلة امان اعظم اعتقاد اعمال ارغنون ارقام اصول
 ام الصبيان استسقاء افراط اعضاء اسين ارواح آمين اولا اندراى اوس الا الله
 (حرف الباء) بلى بلكه بلاء باطن باب باقى بقاء بلبل بنا بلطه بركت بارك
 الله بالغ يران بلاغت بالخبر والسلام بخبل بيت براق بقال بهتان بسم الله
 بعينه بلا نوايه بعيد بعض بالله بكر براعت ببغا بفرض بالقصد بدعت بوز
 بحث بخت بغض بعد العين بحل بيان *

(حرف التاء) توبه تفال تشام تضرع توفى توفيق تمام تعجيل تحقيق تاريخ
 توصيف توكل تعطيل تعليم تعيين تقرير تشرى تعريف تسليم
 تسبيح تهليل تكبير تشريق توهيد توجه تشديد تابوت تعيين تابعين تابع
 تقدير تعزير تكبير ترتيب تفسير تريات تراويح تكلف تكليف تهره ندى قيم
 تفريق تبارك وتعالى توبة نصح تاج تمتع تالله *

(حرف الذاء) ثواب ثيب ثيبه ثابت ثبات ثور ثناء ثبت الهدى

افلاطون صديق
 والحق صديق
 والحق احق
 بالصادقة رب
 اكلة تمتع عن
 الكلات واهل مكة
 اعرف بشعاهما
 ولبس في كل مرة
 يسلم الجرة رب
 رمية من غير رام
 شعر عندك من
 صديقك مستقاد
 فلا تستكثرن من
 الصحاب فان
 الداء اكثر ما
 تراه يكون من
 الطعام او الشراب
 لا يبلغ احد درج
 الحقيقة من يشهد
 الف صديق بانه
 زنديق

(حرف الجيم) جمعہ جماعت جمال جمع جهاز جبر جور جواب جفا جاہل جن
 جہنم جنت جام آيات جنازہ جامع جزاء جاني جواہر جوارح جوت جہر جبر ايل جہيلہ جملی
 جہر مقابلہ جامد جہاد جہول *

(حرف الحاء) حرام حرمت حساب حد دور العين حلال حدیث حافظ حق
 حقیقت حیوان حیا حلیم حلواء حمد حضرت حضور حسن لی حال حصہ حاصل
 حیلہ حسد ہمایل حسا حافظ اغا حافظ طای حہبت حسرت حقارت حرہل
 حوت حج حکمت حقیر حبران حاجت حل حہبت حلق حکم حکیم حقی ہیض
 حوالہ حہل حکایت حبشی ماشا اللہ عشرات حرکت حہلی *

(حرف الخاء) خیر خطا خراب خط خاطر خطبہ خطر خون خفا خلق
 خلیفہ خلائق خبر خدمت خزینہ خاصیت خلفہ خلاف خیانت خلع خیاب خبر
 ختم خیال خادم خریطہ خمار خمار خرقہ خمار خطیب خضر حسن خاتمہ خاص
 خسوف خلوت خفت خسیسن در بص *

(حرف الدال) دور دولت درس دنیا دون دین دعاء دعوت دبر دانق
 دلیل دلالت دیانت دلو دفتر دفن درجہ درع دراهم دائرہ ہندیہ درک
 دواء دايم دار دور *

(حرف الذال) ذم ذوق ذات ذکر ذوالنعدۃ ذوالحجہ ذہن ذکوة ذکر
 ذلیل ذلت ذہبرہ ذوالقرنین ذرہ ذریہ ذوالفقار *

(حرف الراء) رحمت رحمن رحیم راضی رضا رب راہت رباعریاء رشوت
 رمضان رحلت روح شہر ربیع الاول شہر ربیع الآخر روعیت رجب رعایہ
 رغایب رغبت رغم انفہ رحمۃ اللہ علیہ رضی اللہ عنہ روایت رخصت راہب رہبان

رسم رافضی ربع مجیب رفیق رویه رطل رکوع رکعت رقم رزق رزاق
 رضوان رسول الله ربی الله رباعی *

(حرف الزاء) زاهد زمان زینت زنا زنا زهره زیارت زکی زاید زیاده
 زبرد زبرد زحل زنجبیل زنجی زمانه زعفران زهره *

(حرف السین) سلام سلامت سکر ساعت سعادت سعد سفر سلطنت سلطان
 سقر سپرسر سوال سبب ستار سحر سرطان سنبله سبق سختیان سنت سحر
 سبحان الله سخنی سوره سخاوت ساکن ساکن سجده سواد سنبل سو قسطا
 سفسطه سیاق سیاح سبوت ساکن *

(حرف الشین) شاهد شریعت شربت شمع شمع ان شوم شعر شافی شفا
 شاعر شوق شوکت شکر شک شکل شمایل شهید شهادت شکرانه شراب
 شرق شرع شرح شایع شریک شیطان شغل شبخ شرك شرط شرائط شعبان
 شوال شهرت شفاعت شفق شریف شرافت شرف شهوت شکایت شفی شفیع
 شیعه شافعی شمس قمر شبهه شعر *

(حرف الصاد) صاح صبی صبر صابون صادق صلاحیت صفا صفی صفت
 صافی صناعت صرف صفر صوفی صلوات صواب صدقه صحابه صحبت صریح
 صادر صلی الله علیه وسلم صراحة صراط صهغ صورت صحیح صیقل صاع
 صرف صدف *

(حرف الضاد) ضرر ضد ضایع ضعیف ضیافت ضمیر ضامن ضرور ضرورت *
 (حرف الطاء) طاقه طوبی طست آیاق طمع طلب طالب طب طبیب طعم
 طعام طاعت طاقت طبع طبیعت طلاق طبق طرف طریق طهارت طهر طوائف
 طائفه طبع طوی طووس طوفان طوق طاق *

(حرف الطاء) ظالم ظالم ظلمت ظاهر ظفر ظهار ظن *

(حرف العين) عین عیب عبرت عزت عدت عود عنبر علامت عزیز عار
عبادت علم عمل علماء عرض عهد عدل عالی عبد عاشق عدالت عقرب
عصبه عطر عزرائیل عرفه عرفات عهده عرش عالم علاج عرصات عسکر
عراق عجب علم عرب عجم عقل عنبر عاشوراء عزائم عسر يسرا عاجز عجز
عريف عوام الناس عادت عاصی عین عطار عطارد عقاید عليك وعلیهم
السلام عجز بجز عقبی عشر عدن عورت عشق عشرت هبان عربان عجز
بجز عجز بجز عذاب عاریت عمارت *

(حرف الغین) غیر غیرت غیبت غار غنور غفار غوغاء غدر غیب غوث
غم غصه غنیمت غریب غالب غصب غسل غرور غسوح غنی غایب غافل
غازی غربت غلمان *

(حرف الفاء) فیل فبلاه فضل فکر قطر فهم فتنه فانی فعل فقر فقیر فرض
فرایش فارسی فرس فراست فرعون فارغ فرق فنا فصل فلان فتوی فقه
فردوس فلکیات فروع فرع فاتحه فلسفه فائده فدیہ فداء فوتہ *

(حرف القای) قول قدرت قدر قدر قربان قبر قای قطب قطار قیل قال
قنو قادر قهر قلم قامت قلعه قبول قبله قیامت قیافت قوس قرص قطره
قارب قران قراءت قنديل قبیل قناعت قربت قباح قباح قابل قیمت
قراط قائمه قائم قضا قاضی قهار قطعان قبه قصدا قصه قرار قریب قالب
قنوت قرنفل قاعه قوت *

(حرف الکانی) کلام کافر کفر کفی کفایه کافی کامل کلمه کلا کبر کرسی
کرم کریم کرامت کذاب کنین کینی کتاب کاغذ کافور کرام
کاتبین کسوة کفیل کعبه الله کسب کبریت کرسی کفران کل
کهز ایل کهزاید کره کراهت کن فیکون کسوی کرات مرات کذاو کذا

كفارت كتان كتم كوثر كيسه كوسج كناية *

(حرف اللام) كسد لذت لندین لذعت لعین لعان لوح المحفوظ لفظ لغت
 لیمون لغافه لایق لایق لیاقت لواء لکن لیت لعل لیبیک
 لافی لله لئیم لقمه لیلی *

(حرف الیم) مصطار منافق موافق مناسب مبارک معراج مدارا مشترک
 مسخره مشرک ملعون مخازن مرحوم مشقت مسئله مشتاق مضطر مغرور مقذور
 مد مؤذن معیار مقدار محبت میراث مسجد مناره محراب منبر مدرسه مکتب
 مدرس محتسب مؤذن مسلم مؤمن متدین مهین منت مال ملک ملت ملامت
 دولی مآثره محبس مخلص مهر محرم میزان مینقات مصیب مصر منذهب مشرب
 مسکین معاند مشهور مهیت سرور معنی مراد مقصود میدان مدام مروت
 مثل محروم محرم مسئله مفتی مختصر مالکی مالا یعنی مرید مرقد مصیبت
 مرتکب کبیره مثلا مرام محرم محله منفرد مرحوم محوسی مقتدی مولا محض
 ملام مدد مرکب مراعات ماشاء الله میل محشر مزاج مهلت من من مرجان
 مثقال مشورت مسلم مصدر معلم الصبیان مساوک مغناطس میکائیل مدت
 ماهر مقدر معجل مؤجل ملائکه ملک منکر ونکیر مشرق مغرب مضمور مظلوم
 معلوم مسافر مکره مکره مائل مثقال مکر مکرر معاذ الله منطق موسیقی
 موضوع مرفوع مرسل متاع معذور معروف *

(حرف النون) نعمت نهم نغم نهایت نفاق نور نحس نقص نقل نسل نسبت
 نار نفس نکاح نزاع نصاب نفاس نصیب نصیبه نصیحت نشر نفعه نظام نظیر
 نظر نوع نبط نیت نجس نقصان نصرت نصوص نهر و ذنق نسیبه نقش نصرانی
 نصاری نفیس نقطه نکتة نقره نعوذ بالله من ذلك نحو نفع نسخه نوم نکس *
 (حرف الواو) وقت وصیت وعده واجب وعظ وکیل وجه وزن وکالت
 والله وفات وفاء وعلیکم السلام وقوف وباء وقف وهی وهی وزیر وتریولی
 ولایت ولکن وشنی *

(حرف الهاء) هدب هدایت هبه هواء هباءه نشورا هوالی هجا هبیت هجرت

هجرت هلهك هندسه هيتت همت ههزه هنر هوس *

(حرف الياء) يارب يمين يسمع يافاقر ياالله ياراهيم ياقوت يعنى مثلا يشم
ياسمين يهود يهودى يانصيب يسير *

* غالب اسماء رجال ونساء لرى دخى عربى درولها لغت وفنون عربيه
الفت لرى وعبارة عربيه وعلم قرآنه مزيد قابليت لرى برله اهل ماوراء
النهر وخراسانه سبقت ايتىلار *

* تم المجلد الاول من سنجاب مستناد الاخبار فى احوال قران وبلغار فى محرم
سنه ١٣٥٣ ثلاث بعد النى وثلثائة ويتلوه المجلد الثانى *

(مسئلة نحوية) اعلم انك اذا حاولت الكلام وزورتك فى خيالك ووجهت
فيه فعلين متوافقين فى اقتضاء الفاعلية او المفعولية او متخالفين او اكثر من
ذلك على اسم واحد لتستغنى بذكره مرة فى كلامك وعملت فيه اى الفعلين شئت
فتضمر الفاعل فى الاخر اضمارا على شريطة التفسير فتقول مثلا اكرم منى واكرمت
زيدا بالنصب على اعمال الثانى او زيد على اعمال الاول على خلافى بين الحاجة
من اهل البصرة والكوفة فى الرجحان والاولوية دون اصل الجواز والصحة وتقول
على كلام المذهبين قاما وقعدا اخو كبالاضمار فى الاول قام وقعدا اخو كبالاضمار فى الثانى
والاولى هو عمال الاول عند الكوفيين واستشهد عليه بقول عمر بن عبد الله بن ابي ربيعة
القرينى الذى اقام قومه قرينى فى الصنف الاول فى جودة الشعر حيث قال * شعر * تحل
فاستأكت به عودا سخل * وهو ظاهر والثانى عند البصريين وانشد فيه سبويه قول
طنبل * شعر * جرى فوقها فاستشعرت لون مذهب * بنصب اللون وهو مختار
المحققين كالعلامة جاز الله الرمنشورى صاحب الكشاف رحمه الله وقد اورد فى
المفصل وغيره شاهدا عليه ماورد فى التنزيل من قوله تعالى ائوتى افرغ عليه
قطرا وقوله سبحانه هاؤم اقروا كتابيه وقوله جل ذكره والذين كفروا

وكدبوا بايتنا كيف ولو اعمل الاول لاضر في الثاني المفعول وقال استشعرته
 وافرغه واقراءه بايتنا بها لاتفاق الفريقين عليه قلت واطهر من ذلك قوله
 جل ثناؤه تعالوا يستغفر لكم رسول الله اعمل فيه الفعل الثاني بدليل رفع رسول
 الله ولو اعمل الاول لكان منصوبا وقول الفرزدق حيث يقول * شعر * وان هراما
 ان اسب مقاسما * بابائى الشم الكرام الحضارم * ولكن نصالوسببت وسببى *
 بنوعبد شمس من منى وهاشم * لان اتفاق الطائفتين على شىء انما يكون
 دليلا للقانع وما يدريهم ان الحق ليس في ثالث اورابع وقد جوز الحذف الكسائى
 وروى افعال الفاعلين عن الفراء رحمه الله والذي يظهر لى ويعجبني من المثال
 الظاهر الصديق والشاهد البين الحق قوله عن مجده كتاب انزلناه اليك مبارك
 ليذبروا اياته وليتذكر اولوا الالباب توجه فعل التدبير والتذكر الى قوله اولوا
 الالباب وجعله فاعلا للفعل الذى يليه وعمل فيه واضر في الاول وقال ليذبروا
 آيته هذا ولكنى مارأيت في كتاب ولا سمعته من احد في محاوراة او خطاب
 فحدثني ذلك تحريره في هذا الباب والله اعلم بالصواب قد جمع هذه التخارير
 من اصدان المعاني لئلا ليها وانارت من اخشاف المباني لئلا ليها فانها مع لطافة
 جسمها كم حوت من لطايف وفي هداية سنها كم حدثت بطرايف وكم من مشكل
 اوضحته وقد اغفله الاولون وكاين من آية يهرون عليها وهم عنها معرضون
 شهاب الدين بن بهاء الدين المرجاني سلمه الله تعالى

لما انقضت عدة مخدرة الزمان بعد موت بعولتها الفحول اقبلت تتغامز
 بالكحول والشباب الجهول وهم يتلاعبون بها ويبسطون ايديهم والسنتهم اليها وهي
 لا ترد يد لاس ولا تنبالي من مغاس فاقتمضت الغيرة الالهية ان يبعث فيهم من
 يردهم عنها (مصراع) رد الغبور يد الجاني عن الحرم * شعر * تولى زمان لعنابه *
 وهذا زمان بني ايلع * وكانوا يظنون انه ليس وراء ما يعلمونه علم ظهر من بينهم
 من يطالعهم ان اكثر ما يعتقدونه علما جهل وان العالم وراء * شعر * سوف ترى
 اذا انجلي الغبار * افرس تحتك ام حمار * وهو المحقق المدقق شهاب الدين المرجاني
 فقلت في نفسي انى انست نار اساتيدكم منها بخبر او اتيكم بشهاب قبس لعلكم تصطوبون
 تنور دين ربي بالشهاب * تميز كالزال من العراب * قواعد تأسس باجتهاده * دلاله

توضح با کتساب * تا کنت الصلوة خمس وقت * باظهار الدليل بلا حجاب * کلن نداء
 ياهرون اخاف * اتاه من النبي بالخطاب * فقام بها تقوم به الخلايف * كانه قد
 اجاب بالنياب * لنا ولعصرنا فخر وفرح * تحقق عالم مثل الشهاب * وكم متردد بين
 الانام * تيقنه الشهاب بلا رتياب * اذا ما شكل الاشياء عندك * نجد من هنك اوفى
 الجواب * بشهد العلم يا تبنا كمثل * ونلاحظ حوله مثل الذباب * وتاليفا فقد نا
 من زمان * وجدنا منه تصنيف الكتاب * فقلت لمن بطيله لسانه * اتصدقنا صحالك
 بالعتاب * ترد خبر اترد خبر الدينك * وان تحسد فترضى بالخراب * له محمد بن
 احسان بن عمر المسوي رحمه الله كتبه سنة ۱۲۸۷ في شهر ربيع الاخر *

منظومة عبد الرحمن بن داود بن جعفر بن بيككنه بن سبهان القراني الجوطاي
 المعروف بمصطفى احسن الله احواله وختم بالسعادة اعماله

بسم الله الرحمن الرحيم

ثنا وحمد بر رب تعالي اودر شأني بليد الله مولى
 اودر قادر شريكى بوق احددر دخی مونكسر ايرر اول هم صهدر
 ايرر شاهد آنك برلكنه هم نظام انتظام حال عالم
 آنك قدر تاريدين هم بريدر كوز اولمش برلارى كبرو دريدر
 اكرابرى بكريد هچو فرهاد چهن شرين وش ازوى ميشود شاد
 سالوبن عشق كل برجان بلبل ايدر هر دمده افغان ايله غلغل
 بولاردر قدرته بعض علامات ايمس ممكن آنى يازسام تهامت
 صلات هم سلام اول مصطفى غه نبوة معدنى كان صماغه
 اودر مهر صنا نهر شفاعت سلام اولسون آنكاساعت بساعت
 ايشت اسم شريفن ايمدى شاها محمد احمد ويسن و طه

دخی آینه اصحابیغه آنک آلا خاصی ایرر خلق خدا ننگ
 ابو بکر و عمر عثمان علی هم بزى ایلایه سن آنلارغه منضم
 آلا کم رهبر راه صفادر قلاوز طریق مصطفی در
 کشی کم کتسه کر آنلاری دین بارب البت اچر کوثر میبدن
 بودم کلیم سوزه آغاز ایدر من هوای سوز اوزه پرواز ایدر من
 بس ای دوستلار سوز منی کوش ایدنگر که بر قج شهد شکر نوش ایدنگر
 بودم کشی ایلدون بر قج رموزات بلوبن رمزی جاننگ آله لذات
 میان حق و باطل ظاهر اولسون دل حاسد بو حاله حایر اولسون
 الهی سن تله کا بیر فصاحت که نظمه اوله تاکم ملامت
 کلام باغیده کلار اچلسون معانی بحریدین درلار صاچلسون
 سوزم مقبول ارباب معارف اولب تحسین قیله تاجمله عارفی
 زکوت اهلی بحد معنی آلسون غیبی لار آنکلامای هم قالسه قالسون
 کیل ای ساقی فصاحت غریبیدین جام دوتا ویرکل اولام تامست کلغام
 کلم تاجوشه ایدم سوزه آغاز اولوبن عندلیب آساخوش آواز
 حسد اربابیدین ایلب شکایت دیم هم بر نچه دلسوز حکایت
 بوکون بلغار ایلنده کدر اعلم آنکا حاسد اولانلاری دیم هم
 فقیه و مقتدا به بسکلی ای جان شهاب الدین ایرر منسوب بهرجان
 حکیم و جامع العلم و فتون اول شرفنده مثل انسان العیون اول
 دقایق هلبده چون موشکافی ایدر فهی آننگ بی شین و کافی
 فلاطون زمان و مرد کامل ایرر عالم دخی علمیه عامل
 که هیچ وقتی تضییع ائیوب اول تصانیف و تألیف برله مشغول
 ایس مقصودی اول فاضلنگ الا جهان اچره مکر حق ظاهر اولا

بالعربیة ربان
 به معنی دلیل
 البحار منه سلمه
 الله تعالی

خصوصاً کم عشا حقیقه اول خوب رساله دوردی اهل حق مرغوب
 براهین و دلائیل برله هر بار وجوبی عشانک قبله اظہار
 کہ آنک یازوقش فرضیتنی هم اثبات ایتدی تارک نکبتنی
 آنکا درج ایلدی چندین فوائد دخی حق اهلکه درلو موائد
 زهی نسخه که انہار شریعت سراپا مہلو اسرار حقیقت
 بو بر صہبای معنی در همانا سرور و نشو و بخش طبع دانا
 کل صد برك کلزار بلاغت کہ کلش روبرو حسن و ملامت
 عجب بر نسخه خوب ای نیکو نام سزاورد ایسه عارف صبیله شام
 نچہ دور ایلموبین چست وچالاک کہ مٹان کورممشدر چشم افلاک
 چو اسمی ناظوره ای مرد عارف کورنور چنکم آندہ کوب معارف
 ادرچون ناظوره کر بقسنک ای یار کہ حقنی کورکزوبن ایلر اظہار
 کوررسہ بو علی ای مرد وافی ایدردی فضلن آنک اعترافی
 دخی ده بو حنیفہ خاص امت پسند ایلر ایدی کر کورسہ البت
 نہ غم بلہزسہ قدرن جاہل خام ینہ اہل بصیرت ایلر اکرام
 کنش کہ وارمی نقصان کورکہ خفاش فروغن دیرلار انکار ایلیور فاش
 چو بلہز قدرن آنک هر بر انسان مکر عارف اولہ اول اہل عرفان
 کہ قدر کورہر قیمت بہانی مکر صراف اولانلر بلور آنی
 فحاصل شیلہ بالکل آنی ای پاک جہالت زہریننک دفعینہ تریاک

اہادیث و نصوص و ہم روایت حصار ایتدی آنکا کولہ صیانت
 کہ تا کستاخلع ایدب هر فضولی تعرض قبلہ بلہای اصولی
 مع هذا نچہ جہال حاسد آنکا انگر ایدوبن اولدی جاہد

چو طبع بیهنر سومز کمالی آنکچون کامله استر زوالی
 مندر بوکه اطالنتک صفاتی تمنی ایلر استاده وفاتی
 چنکم کوردیلر اوشبو کتابی کمالات اوزره در هر فصل وبابی
 چوقبلدی رشک اودی بغرنی اوراق آنی اطفا قیللمای طاقنی طاق
 که دوشدی دوشمننک کونکنه تشویش حسدین جانی اولدم اولدی پریش
 ایدب مقصود آنکا طعنی اوشالدم که تا اوله حسد داغینه مرهم
 قبلوبن ردینه آننک کتابی اوراتا آتش رشک اوزره آبی
 کورنک اول کسوه خاص اجره عامی که آنزین قصد ایدوبن انتقامی
 چو تالینی ایتدیلار بر نسخهء دون اکا ذیب جهالات ایله مشحون
 خطاسیننک حسابی یوقدر آچق دخی چندان ایرر کنی محقق
 عجاب پر فضول وبی اصولی که طعنه مبنی ابواب وفضولی
 مثالی بر عروس زشت رخسار ملا حسن ایرر هم تاخ کفتار
 ویا شول نان کبی درای نیکونام طشی کویگان ایرر لکن اچی خام
 دلیل ایرر بدایت تا نهایت مسودنک جهالاتنه غایت
 موعلفی شونکچون کوردی معتول که اسمن ذکر قیللمای ایده مجهول
 اکر اولسا ایدی اول نسخهء خوب مصنفی اولوردی آنده مکتوب
 نه کم برخوش کتاب اولسه جهاند مصنفی آدی مذکور اولور آنده
 فحاصل بر کتاب بی معانی ایس تعریفه حاجت ایدی آنی
 ایشکل نسبتن ناظورهغه فاش که لغزه نسبت ایلن برقرا طاش
 برابرمی مثل یونندن ای جان خدن برلن بهای در ومرجان
 چو اسهی جاروده بین الخلیق دوشبدر خوش مسوی سبغه لایق
 کتابنده اول اسمی ایلدی یاد ایدب ناظورهغه دم قیلدی ایراد

ولکن شیله تقدیر ایلدی حق که اون نسخه سیغه اسم اولدی مطلق
 مکر اشتهدنگ اول پیر ترکی دیدی برسوزن ابرر سوزلرنی کورکی
 دیهش در صوفی الله یار اول خوب موافق اوشبو حاله بیت مرغوب
 چراغینی که حق باندردی قویدی آنی کم پی دیدی سقالی کویدی
 وهم سب سلف ایلمر دیب اول چوقیلدی اول عزیزه تهمتی مول
 که کر سب سلف ایلمر سه بر کس اوشالدم فاسق اولور اول دیدی بس
 مسلم شیله در کبری سی معلوم ولکن صغری سی ممنوع و معلوم
 دخی ایلب آنکا بهتان ثانی دیدی سارق عباراتنده آنی
 نه حاجت سرقه که ای مرد عالی لساننده اولورکن ارتجالی
 مونکدیک یوز دخی بهتانی شامل ابرر اول نسخه بل ای مرد فاضل
 بس ای سیراییدن اسرار معارف نظر ایله اکر اولدنگسه عارف
 کورایندی جهندی اول خاص دیننگ تماشا ایله حالن حاسدیننگ
 خواصی چون حسد دین کین ایدرلار عوام آنلار پی دین بس کیدرلار
 کورنگ کم چه عامی اول آرادین که کویا جبر کوردی ناظور ادین
 که بلهای بر حرفنگ معنی سین هم ایدرلار آنکا در لوطعن ایلن ذم
 جهالتدین بسی فرق ایده من اول قبودر صاع الی یاقبسی در صول
 مع هذا الجهالة هیچ اوبالماز حیا ایلب لساننی طبالماز
 اچوبن آغزنی بالهیجه بد تعرضلار ایدر اول آنکا بی حد
 ایدوبن کینه آنلار اهل دینه ایدرلار کینه اول دین مبینه
 طلوع ایتمسه سپهرنگ اوزره ناکاه هلال عیدنگ یاصو منک ای شاه
 شواهد و دلائل برله هر حال اولور معلوم آنکا بی قبل وی قال
 دخی اوشبو خصوصده ای نیکونام بولور وفتحه آننگ مصرله شام

عراق روم عجاز هم شهر قند کلور انکا موافق ای خرد مند
 دخی اطراف دن آنکا کوب خبر لر کلوب اولدم آنی اثبات ایدر لر
 بس آنی اول ایدر آنلرغه اعلام که تسا قوت اولنه شرع اسلام
 ایدوبن قصد رغمنی اوشال آن بتبع مقتضای نفس و شيطان
 ائی تاخیر ایدر لر بر ایکی یوم آنکچه اولماسون دیب عبدایله صوم
 خلاف اولهاق چون آنکا ای قرنداش خلافتی ایدر لر شرعنک فلش
 خدا ویرسون عناد اهلنه انصاف دیگر آمین قیابون قلبنکی صاف
 بلنکلار ناظمی کم قیلدی انشاد چوطایی مصطفی غیر ایله قیل یاد
 فقیر و خاکسار و غار یعنی ایرور اول خاک پای اهل معنی
 بلنکلر ناظمی کم قیلدی تنظیم که صاد و طاء و فاء اولی میم

واین قطعه^س مربعه نیز از خیالات اوست

عارفا کر چشم عرفاننکه وار نور و ضیاء کور بودنیا حالنی سن او همه کل آندین وفا
 غالباً ار باب جهلی قدر عزت ایلوب به صاحب عرفان اولانه کوستر ریون بنک جفا
 عارفا چون مسند عرفانه قیلدنک اتکاه اهل تحقیق اوله کور تقلیده اولمه مبتلا
 ای کوزم نوری کل انصاف دین سن ایله کشاده تا که ظاهر اولیسر حق قایسی در قایسی
 اهل تقلیدنک کلامنده معانی پرتوی اوله در کم اوله ایله نور و ضیاء خطا
 چار و ده عقیده کوب کاغذ اسرانی ایلیم ایله کفارت انکا ناظوره مدحن ای خدا
 مصطفی کر قوه طبعنک نظم ایت دیر بو دیارده نظمه یوق قدر و بها

منظومه الشيخ فخر الدين بن آرسلان بن مراد علي بن ميراث البوكالي المحتسب
رحمه الله تعالى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ صَادِقِي خَطْمِ بَاغِيْنِهِ مُشْكِنِ نَسِيمِ
عَمْدِ اَعْمَدِ كَلْشَنِ كَلِّكُمْ كَلِّي مَدْحِ عَمْدِ رَقْمِ سُنْبُلِي
ذَكَرَ عِلَاءَ شَرَفِ صَحْبِ وَاَلِ بَوْلَدِي سَوْرِيْمِ زَمْرِيْنِهِ شَهْفِ بَالِ
شَاكِرِ اَوْلَامِ ذَاكِرِ اَوْلَامِ هَرِ زَمَانِ بَزِهِ اَمْرِ اَيْتَدِي خَدَاوَنْدِ جِهَانِ
شَاكِرِ اَوْلَانِ نَعْمَتِي اَوْلَا زِيَادِ ذَاكِرِ اَوْلَانِ لَارِي اَللّٰهُ اَيْدِيَهْ يَسَادِ
رَعْمَهْ عَظْمِي هِدَايَتِ نَعْمَتِي شَاكِرِ اَيْدَالِمِ يَتَدُو كَهْمَهْ طَاغَتِي
اَنْدَانِ اَيْرُوقِ نَعْمَتِنِكَ يُوُقِ صَاغَشِي شَاكِرِ اَيْدَالِمِ دَايْمَا جَايِ وَقَشِي
حَقِ بِيُوْرَدِي بَزِهِ خَدْمَتِ اَوْلِ نَمَازِ قِبَالِمِ اَلْبَتَّهْ اَنِي قَشِي يَزِ
اَوْلِ نَمَازِي بَشِ بِيُوْرَدِي شَبِ رُوْزِ قُوْبِمَا يَالْمِ بِي عَذْرِ اَلْبَتَّهْ بَزِ
دُوْرْتَسِيْنِ قُوْبِمَاغَهْ اَصْلَا وَجَهْ يُوُقِ اَمَا يَسْتُو حَقْبِلَهْ سَوْرِ اَزْ چُوُقِ
قَسْمَهْ تُوْنْدَهْ دِيْدِيْلَارِ سَاقَطِ اَنِي اَهْلِ تَقْوِي قُوْبِغَانِي يُوُقِ بِلِ اَنِي
هَرِ اَيْكِي جَانِبِ دَلِيْلِنِ كُوْرَاْتَبِ جَانِبِ اِقْوَايَهْ فَاكِرُوْنِ تُوْرَاْتَبِ
اَوْقُو جَانِبِي دَلِيْلِنِ قُوْتَبِنِ بَخْشِي بِلْدِيْلَارِ اَنِي بَعْضِ مَتُوْنِ
عَجْمِيْدِ لَارِدَهْ دَهْ وَاَرِ دِيْبِ اَخْتِلَافِ جَانِبِ اسْتِغَاظَهْ سِنِ هِيْجِ اُوْرْمَهْ لَافِ
بِنْتِ بُوْلَسَانِكِ اَمْرِ حَقْدِنِ طَارْتَهْ بَاشِ اَحْتِيَاظِ جَانِبِيْنِهْ اَوْلِغَلِ تُو طَاشِ
نِجَهْ اَسْلَامِ شَهْرِي نِنْتِكِ مَقْتِيْلَارِي وِيْرْدِيْلَارِي قَتْوِي وَجُوْبَهْ هَرِ بَرِي
بَشِ نَمَازِي دُوْرْتَكِهْ تَقْصِيْرِ لَاجُوْرِ دِيْدِيْلَارِ اَمَا دَرَسْتَدُوْرِ اَوْشَبُو سُوْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ صَادِقِي خَطْمِ بَاغِيْنِهِ مُشْكِنِ نَسِيمِ
عَمْدِ اَعْمَدِ كَلْشَنِ كَلِّكُمْ كَلِّي مَدْحِ عَمْدِ رَقْمِ سُنْبُلِي
ذَكَرَ عِلَاءَ شَرَفِ صَحْبِ وَاَلِ بَوْلَدِي سَوْرِيْمِ زَمْرِيْنِهِ شَهْفِ بَالِ
شَاكِرِ اَوْلَامِ ذَاكِرِ اَوْلَامِ هَرِ زَمَانِ بَزِهِ اَمْرِ اَيْتَدِي خَدَاوَنْدِ جِهَانِ
شَاكِرِ اَوْلَانِ نَعْمَتِي اَوْلَا زِيَادِ ذَاكِرِ اَوْلَانِ لَارِي اَللّٰهُ اَيْدِيَهْ يَسَادِ
رَعْمَهْ عَظْمِي هِدَايَتِ نَعْمَتِي شَاكِرِ اَيْدَالِمِ يَتَدُو كَهْمَهْ طَاغَتِي
اَنْدَانِ اَيْرُوقِ نَعْمَتِنِكَ يُوُقِ صَاغَشِي شَاكِرِ اَيْدَالِمِ دَايْمَا جَايِ وَقَشِي
حَقِ بِيُوْرَدِي بَزِهِ خَدْمَتِ اَوْلِ نَمَازِ قِبَالِمِ اَلْبَتَّهْ اَنِي قَشِي يَزِ
اَوْلِ نَمَازِي بَشِ بِيُوْرَدِي شَبِ رُوْزِ قُوْبِمَا يَالْمِ بِي عَذْرِ اَلْبَتَّهْ بَزِ
دُوْرْتَسِيْنِ قُوْبِمَاغَهْ اَصْلَا وَجَهْ يُوُقِ اَمَا يَسْتُو حَقْبِلَهْ سَوْرِ اَزْ چُوُقِ
قَسْمَهْ تُوْنْدَهْ دِيْدِيْلَارِ سَاقَطِ اَنِي اَهْلِ تَقْوِي قُوْبِغَانِي يُوُقِ بِلِ اَنِي
هَرِ اَيْكِي جَانِبِ دَلِيْلِنِ كُوْرَاْتَبِ جَانِبِ اِقْوَايَهْ فَاكِرُوْنِ تُوْرَاْتَبِ
اَوْقُو جَانِبِي دَلِيْلِنِ قُوْتَبِنِ بَخْشِي بِلْدِيْلَارِ اَنِي بَعْضِ مَتُوْنِ
عَجْمِيْدِ لَارِدَهْ دَهْ وَاَرِ دِيْبِ اَخْتِلَافِ جَانِبِ اسْتِغَاظَهْ سِنِ هِيْجِ اُوْرْمَهْ لَافِ
بِنْتِ بُوْلَسَانِكِ اَمْرِ حَقْدِنِ طَارْتَهْ بَاشِ اَحْتِيَاظِ جَانِبِيْنِهْ اَوْلِغَلِ تُو طَاشِ
نِجَهْ اَسْلَامِ شَهْرِي نِنْتِكِ مَقْتِيْلَارِي وِيْرْدِيْلَارِي قَتْوِي وَجُوْبَهْ هَرِ بَرِي
بَشِ نَمَازِي دُوْرْتَكِهْ تَقْصِيْرِ لَاجُوْرِ دِيْدِيْلَارِ اَمَا دَرَسْتَدُوْرِ اَوْشَبُو سُوْرِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ صَادِقِي خَطْمِ بَاغِيْنِهِ مُشْكِنِ نَسِيمِ
عَمْدِ اَعْمَدِ كَلْشَنِ كَلِّكُمْ كَلِّي مَدْحِ عَمْدِ رَقْمِ سُنْبُلِي
ذَكَرَ عِلَاءَ شَرَفِ صَحْبِ وَاَلِ بَوْلَدِي سَوْرِيْمِ زَمْرِيْنِهِ شَهْفِ بَالِ
شَاكِرِ اَوْلَامِ ذَاكِرِ اَوْلَامِ هَرِ زَمَانِ بَزِهِ اَمْرِ اَيْتَدِي خَدَاوَنْدِ جِهَانِ
شَاكِرِ اَوْلَانِ نَعْمَتِي اَوْلَا زِيَادِ ذَاكِرِ اَوْلَانِ لَارِي اَللّٰهُ اَيْدِيَهْ يَسَادِ
رَعْمَهْ عَظْمِي هِدَايَتِ نَعْمَتِي شَاكِرِ اَيْدَالِمِ يَتَدُو كَهْمَهْ طَاغَتِي
اَنْدَانِ اَيْرُوقِ نَعْمَتِنِكَ يُوُقِ صَاغَشِي شَاكِرِ اَيْدَالِمِ دَايْمَا جَايِ وَقَشِي
حَقِ بِيُوْرَدِي بَزِهِ خَدْمَتِ اَوْلِ نَمَازِ قِبَالِمِ اَلْبَتَّهْ اَنِي قَشِي يَزِ
اَوْلِ نَمَازِي بَشِ بِيُوْرَدِي شَبِ رُوْزِ قُوْبِمَا يَالْمِ بِي عَذْرِ اَلْبَتَّهْ بَزِ
دُوْرْتَسِيْنِ قُوْبِمَاغَهْ اَصْلَا وَجَهْ يُوُقِ اَمَا يَسْتُو حَقْبِلَهْ سَوْرِ اَزْ چُوُقِ
قَسْمَهْ تُوْنْدَهْ دِيْدِيْلَارِ سَاقَطِ اَنِي اَهْلِ تَقْوِي قُوْبِغَانِي يُوُقِ بِلِ اَنِي
هَرِ اَيْكِي جَانِبِ دَلِيْلِنِ كُوْرَاْتَبِ جَانِبِ اِقْوَايَهْ فَاكِرُوْنِ تُوْرَاْتَبِ
اَوْقُو جَانِبِي دَلِيْلِنِ قُوْتَبِنِ بَخْشِي بِلْدِيْلَارِ اَنِي بَعْضِ مَتُوْنِ
عَجْمِيْدِ لَارِدَهْ دَهْ وَاَرِ دِيْبِ اَخْتِلَافِ جَانِبِ اسْتِغَاظَهْ سِنِ هِيْجِ اُوْرْمَهْ لَافِ
بِنْتِ بُوْلَسَانِكِ اَمْرِ حَقْدِنِ طَارْتَهْ بَاشِ اَحْتِيَاظِ جَانِبِيْنِهْ اَوْلِغَلِ تُو طَاشِ
نِجَهْ اَسْلَامِ شَهْرِي نِنْتِكِ مَقْتِيْلَارِي وِيْرْدِيْلَارِي قَتْوِي وَجُوْبَهْ هَرِ بَرِي
بَشِ نَمَازِي دُوْرْتَكِهْ تَقْصِيْرِ لَاجُوْرِ دِيْدِيْلَارِ اَمَا دَرَسْتَدُوْرِ اَوْشَبُو سُوْرِ

دین بهاسی ائکه سی مرحوم عزیز قریهٔ مرجان ایش مولودی نیر
 دین اوچون همت ائکه سی پر فتوح دین شهابی مرد افقه پر وضوح
 اوشبو بللار اچره همت صرف ایتب بر رسالهٔ دوزمش آلب از کتب
 نچه قرآن اچره وار حاجت دلیل بارچه سین یازمش کتابه اول جلیل
 هم احادیث نبیدان بی حساب نقل ایلان یازمش کتابه ذواللباب
 مجتهدلار قولیدین هم نه که وار یازمش اول مذکور کتابه بختیار
 هم دلائلدن یازوب دور اول همام جهد جمله فی که حاجت بانمام
 بو رساله سی تمام معنی مفید فهی وار آدمه کافی ای رشید
 هر کمنگ ادراکی وار آنکلار بونی مستقیم الفاظی مفهومی سنی
 بو فقیهنگ عامی خوب صدری شریح هم عباراتی اشاراتی صحیح
 جانبینه اول وجوهنگ دوتدی یول بلدی اقواسین دلیلنگ اونک صول

پر بوزینه بر تبرک خوش کتاب قیلدی همت صرف ایتب اول ماهتاب
 حق تعالی اول فقیهنگ عاجلین قیلامیمون فضلی بولن آجلون
 آچد قیچون بندلار که خوش طریق اوله حقنک رحمینه اول غریق
 صدری آننگ منشر حدور بی ربان بحر الطای باغدوره آکا سحاب
 نشرایدن خاتمه کتاب مستطاب ایرشه فهینه آننگ شیخ شاب
 حقنی افشا قیلد قیچون عالمه فاتحه قیلام خلوصیه همه
 بارک الله اول فقیهنگ جودینه بو قدر خوش یول آچب دین اهلینه
 حقنی شرح آلب تمام دوزمش کتاب هر که مقبول کتابی پر صواب
 فلسی قرقه یاردی گویا اول فقیه عامی کامل سعبی چوق لاریب فیه
 حق تعالی عون اینک اول عالمه دوزدکیچون خوش کتاب اول عالمه
 حقنی فاش ایتمک مرادی ای امین یازنه حسرت اودینه عدوان دین
 نچه تحقیقات و تدقیقاتی وار یازمش اول نسخهیه آن صدر کبار

شکستن اول نامه مطابق اسمینه حیل ایراقدن حقایق کورنه
 اوقیالم قسقه توندده یستوی شبهه قالمادی رساله مستوی
 فهی وار آدم وصدری هم سلیم اولسه مسلم اولور الا سقیم
 فهی اولبدده حسدلی ملالار عیب ایدرلار تصنیف اهلن بی شمار
 نته کم خفاشه شمسک نفعی یوق نچه منک جانوره آنک نفعی چوق
 بو زمانده حقائق اولدی منزهق باطلی حقلارغه کوبلار متفق
 حقنی حق دیکوچی یوقدور ای امین آزدوروب کوبلاری شیطان لعین
 حتی بو شانندی شباطین بوزمان باطلی ترویجده علماء زمان

اعتبار

بوزمانده بعض اماملار لا جرم بر برینه حاسد اولالار بهم
 بری نیک اشین بری اوغشا تمبه نه قدر حق اولسه راستقه ترتیبه
 اول حسددن یا عداوتدن اول قلبی عدوان نارینه یا اولاق طولاً
 بز ایشتنوک قول بدبوی هلا یعنی بر ملا دیوبدور حاصل
 ابن دنیادان بر اوکه بو سوزی سوزی بدبوی دخی بدخویدور اوزی
 شول عشا حقنده یازمش نامه فی آلب اوتقه یا قسانک ایردی ای غنی
 بو سوزی دیگان کنشی غضبه دونب نه دینوکن بله آلهای سورتنب
 عقلی سورتنمش وکوکلی بی رباب نار حسدله دلی اولمش کباب
 اول رساله ده نچه قرآن سوزی نچه احادیث نبیدن دلسوزی
 شونلاری دفعاً حمامه یا قومه امر ایدوبدور غضب ایلان بر آحمه
 ملاننک بو اشیننک قبح بدیه یا قماغه قرآنی آردور سقبه
 بر حقیر ناظم پر جهل زار بر حرفنی یا قماغه قوشمن بنار

اسماعیل

اول رساله سنده برده بولمسه يا حدیثدن ياكه قرآن يوعيسه
 اول دخی بولسه سقوط حقیقه دیب آئیده اوتقه یانو بولمیه ایب
 قوشدی ناظوره یاقارغه بر علیل آئی دکل بونی یاقمن مرد دل
 یستونی استقامه جهد ایتمکان کشی خوب کورولهای ایردی کیهستوبشی
 یعنی بش فرضی دور تکه قالدرو مصاحت ایرمن دیر ایردوک ای اولو
 علمی کاملر قاچان جائز کوره نغمک یازدی رساله مذکوره

التماس

فاتحه اوتنه بو عبد ذلیل ناظرین دن بو حقیر بو علیل
 لایق اولمسه نظرغه بو نقوش دفن ایده بر پاک اورنغه مردهوش
 بو نقوشنک هب قلمدن نوشمکی ماه صفر آخرنده بی شکی
 بست پنجم کونیک اولدی تمام یومی یوم الاربعاء دور ای همام
 یلی توقسانچیده هجرتدن اول بئک ایکی یوزصونکره ای صاحب اصول
 وقت اشراقده بونی ایتمم تمام بلکه ننگ تورسام اوکار دیم والسلام
 بر قواعد اهلی کورسه گر بونی تصحیح ایتسون حسن خلقبله کونی
 زیرا لغزیدن شأن بئدگان باخصوص بزدی قراده زنده کآن
 ایردوکینه اخیره بی حدنسا سهویچون استغفار ایتم یاربنا
 بنده ننگ اشی همان سهو خطا اول کریم لایزالندور عطا

له

بدایت اوله بسم الله ایلان هر اش همه حالات
 آننگ صونکنده همه حق بلاندور کل تحریرات
 که آندین صونک صلوٰة اولسون خدا دوستی همه
 همه اصحاب آلیله یازوله بونده تسلیات

غزان شهرننده بر عالم همه علقتن اول سالم
 جهاد نفسيله دائم بلیغ السعی هر حالان
 اودور همتده بی انظار اودور دین حقیقه غمخوار
 آنکا بغض ایچی اشرار حسودلار سببیء الحالات
 اودور احبا ایدن دینی اودر دین اهلینک زینی
 کسه تصنیف ایتمدی دور بینی اچی توبتولودر آیات
 آنکده وصفی صی الدین اوزی ملا شهاب الدین
 پدر مشفق بهاء الدین اولای ماوی لری جنات
 احادیث نبی بی حد یازوب تصنیفه اول ارشد
 عشا ثبتهده قیاب حد دخی بی حد مرویات
 وهم فعل نبیدن نقل ایلان یازمش کتایینه
 عشا اثباتیچون تحقیق وهم بی حد تدقیقات
 همه یازمشلاری اوفق ویرلندی دینه خوش رونق
 کسه جهادیچون عطا ازحق مشواتی اوله قات قات
 جهانده خوش کتاب اولدی بلانلار معنیسن بلدی
 بیوردیچه عمل قیلدی ذوی الانصاف هم خوشنات
 هزاران آفرین حق کوی که چله یاردی اول یک موی
 عشا ایجابیده خوشخوی رساله دوزدی ناظورات
 دعا قیلام شو عالم کتا شو بذل اجتهادیچون
 جهانده بر طریق آچدی عجب خوش معنی دن مرآت
 کتابی هم اوزی مقبول معانی مفهومی معقول
 حسده بعضیلار معلول آادور کل مذومات

حقّه منکر اولان بدخوی دیدی بر بایه اول زشت روی
 عشا ایجا بیده دوزمش کتابی سن هماه آت
 که یعنی اوتقه یاقی آئی اچی آیات نورانی
 احمادیت کریمانی جیلش نسخه ناظورات
 حسد سز بلاچی حقنی دیورلار حق دیب حقنی
 کوروب ناظوره الحقنی بونسخه حقّه دور مرأت
 اونسخه توبتولو آیات احمادینلاره یوق غایات
 عشا ایجا بیده بالذات مسلم اوله منصف ذات
 عشا ایجا بیده نچه خلافات اولدیه ای یار
 دلائل وجوب اقوی دیب آیلاندی تطبیقات
 خصوصاً اوشبو ناظوره نی تصنیف آیلان فاضل
 وجوبن بس دلائلدان آچق بلدی بنقلیات
 آنک نسخه سیدور میهون نچه امعانیله مشحون
 حقنی حق دیبیان منقون عناننده اوله تامات
 دیم تحسین او عالمکا آچب یول اهل عالمکا
 کرمه جمله آدمکا که نشر ایلب بتطبیقات
 هزاران آفرین آنکا کورنلار قالدیلار طانکا
 بحق تحسین ایدوب آنکا دعاده اولدیلار قات قات
 ولکن بغض ایله عدوان ایدنلار ناصر شیطان
 حسدن آتش سوزان ایرشدی صدرینه سهیات
 بوآنده اولدی حلقی منزهق البته ای یاران
 مروج اولدی بطلان دیمبه لار بواشی هیهات

حقى باطل دینلار هم حرامى حاله حاکم هم
 کوبایدی بوزمان اطام بونی دبه به لار طامات
 آلا رنک ناميله یازساق که غیبت اوله تحقیقا
 خدا توفیق ویره بزه و آنلاره ده هر حالات
 ولکن بوغرض یونده حقى حقیب اولام داعی
 شوکم بذل اجتهاد یله عشاقون دوزدی ناظوران
 عشان غیر کوب احکام بلندی اول کتابنده
 زهی جهد ایگه سی دانا زهی احکام تلویبات
 خداننک نورنی اطفا اوچون بعض مسود اما
 که افواه لسانيله که لدع آیاب یورور قامات
 مغم نوریدور الله که حساد اولسه لار کراه
 ویره عماله اجر اولشاه تدارک ایلسه نیات
 بواشده فاضل مذکور نیتده خالص اول مشهور
 اولاهق فضایله ماعجور اولادر روضه جنات
 دیو داعی عییم آنکا دعاده بارچه سی آنکا
 یابلدی کتبی هر یانکا چهار یانه سیکردی آت
 اولام عامل کتابيله وجوبی حقى خطایله
 دین ساقط خطایله بودور قرآنده تنزیلات
 بونی نظم ایچی عامی خدا بولسون آتی حامی
 اشبدور بارچه بدنامی که مامون اولا ازعامات
 باخردم انکا الله بقا ایمان ویره اولشاه
 که جنت اوزره توفیری راه مبسر اوله هم راهان

دیوبن اوله لار داعی اثر اولساقده بن باغی
 عملدن قوی بو شرعی اشی اشعار یله ایبات
 بوننک انامیدور اخوان یکر می توقزی شعبان
 یلی احدی ونسعبین دن بنک ایکی یوز آشب سالات
 دوز اتسون دوسلار اغلاطن خطالارن وسهواتن
 کچه حق سوءعالاتن اثر بولنسه منک مبات
 دعا قیلا بوناظم ده کوچی یتمکچه آنلاره
 دوشومه بز لاری ناره نصیب ایت بز لره جنات
 وهوکما قال الشیخ الشیرازی رحمه الله
 بلند اخترت عالم افر وخته * زوال اخترت دشمنان سوخته

بو اقلینک اوسنی بله سن شهاب الدین مرجانی ریاسن
 اودر البته عالم ذهنی کامل اودور بی شک دخی علمیه عامل
 اودور مقبول هر بر راستینک اودور علاه سی اما بو حینک
 اودور دین حقیق جهد ایگه سی هب رضاء حق آنک البته مطلب
 اودور دینده صلابتی مقید آنکله دیندن اولا مشید
 اودور اوشبو زمانک مقتداسی رضاء حق آنکدر مبتغاسی

اوله دور مشهور روی زمین ده
 داغستان عالی اولمش مسلم
 ایرش دور مش آنکا آنلار اذانی
 اکبردن آنکا کوب مرحمتناک
 براوکه تل تیکورمای مثل صائم
 که اسبابله یوقله اهتمامی
 خدا لطیفنه کلی استنادی
 خصال محمد صدرنده اثبت
 تکبرکه تکبر مثل احسان
 کورنهای آندن افعال شیعیه
 قبلناسون آنکا سوء الظنونی
 آنک قدرن بلانلار موندیه بیک آن
 آنک مدحین باز الارایتوانکنر عیب
 جمیع خصله نیکانی شامل
 قیلاچی اهل دلاره محبت
 آنک اقوی و اوثق اعتقادی
 که قبلنر اختلاط با اهل منصب
 کورر آنی تورک کوزلی معاصر
 خدانک قسمتین قیلاچی اذعان
 رضاسی حق نصیبینه دامام
 اودور اعلم شیعیه یوق بو حینده
 اودور مقبول علماء ترک هم
 اودور مسعود علماء قزانی
 اودور تحت القیم قاله اغوچی پاک
 اودور قلبی مطهر صدری سالم
 اودور حقیقه سالان اشنی تمامی
 اودور اسبابه قلبهای اعتمادی
 اودور آدملارنک شنقاری آلت
 اودور کبر ایتمیان آرذاله هر ان
 اودور اهل تواضع هر وضعیه
 اودور تعلیم ایدن هر بر فنونی
 اودور بیختمی واقبالی سر آفران
 اودور معروفی ستانبولده بلاریب
 اودور شرعی موعذب علمی کامل
 اودور ابراره ایداهی مودت
 اودور ایدن صلاحه اجتهادی
 اودور بی شک رسولننک وارثی هب
 اودور دنیا دنیکه غیر ناظر
 اودور اهل قناعت کل ازمان
 اودور کسبه کونکل ویرمیان آدم

اودور کسب ایدچی نشر العلومی
 اودور فاتحه استبان آن آهباب
 اودور محسودی اکثر حاسدینک
 اودور صبر ایلیان حساده دایم
 اودور صبرنک خصالین هم ثوابین
 اودور بی شک خدا حکیمینه راضی
 اودور مشفق همه محتاجه دایم
 اودور جاه ایله معجب اولمبایچی
 اودور قبلمایاچی جاه ایله رفعت
 اودور معروفه آمر بالجنان اول
 اودور حکمت و هیئتدن خبردار
 اودور عفت سباحتدن سهیدار
 اودور آشنالره بشاش بشام
 اودور حق شرعی بیک مراعی
 اودور امر الهینی مکمل
 اودور لله اشی دایم همیشه
 اودور صدق شرح قلبی انور
 اودور خلق حسن براه محلی
 اودور جامع شریعت هم طریقت
 اودور بسی خصله نیکانی جامع
 اودور همتده چون یولبارص ادم

ایدچی اول تعود خوش رسومی
 آنکا بغض ایلبانلار اوله لار خاب
 اولنغانی اوچون اول خاصی دیننک
 قبلا ماجور که صبر یچون خدایم
 بلانلار دن سوءالارننک جوا بن
 آننک بی حد ایرور هم ارتباضی
 یوق آنده بر ذمیه از ذمایم
 سعادتدن آننک باشنده قاجی
 که رفعت اورنینه ایدچی رأفت
 خداننک رحمتینه اولا موصول
 عطا قبلش آنکا عالم الاسرار
 خصال خبردن بی حد بسیار
 صبور ایرور ایس اعدائی شتام
 که جنت اوله آخرغی تراعی
 عبادتنک قوسین اول مجمل
 ایرشسون طاننده اول مرضیه عبشه
 اودور بین الانام کبریت آهیر
 اولا ماوالاری جنت معل
 که درج اولهش بولاره هم حقیقت
 زماننده همه بدعتنی قانع
 خصالی خبری جامع عیبی عادم

تراقی پیری
 آمین منله غفره
 الله

بهعتی نادر منه
 غفره الله

اودور البته عالملار اُلوسی
 اودور علمیه عامل هر زمانی
 اودور بر ساعتی قبله یایه تعطیل
 اودور علم از دیادنده بهر حال
 اودور هر لیلی نصفینه وار آنچه
 اودور هم بوزمان امت نکینی
 اودور توقیر ایدن هر بر کباری
 هر اشنه بلنب توره خلوصی
 عواقل ابلاماز برده ذم آنی
 اوقسه حق کلامین قبلا تر تیل
 آننک ذاتنده عجموع حالیه قال
 که تفتیش کتبدور بی گرانچه
 بلاچی کورنسان آدم پبگینی
 دخی تالطین ایدن هر بر صغاری

فصل

بوناظم خونی افر اطن کسب سوز
 دگل افر اط مهالفده مندوم
 هر بص ایروور خصال اهلین سپاسه
 بو آندای علمی یوق ادر اکی یوق قل
 دعا و فاتحه دور مطمعی هپ
 بونونک بتمس سوزی عمر نچه اما
 تمام اولدی بو منظوم ای خریدار
 جمید الا خرنک احدی و عشرین
 یلی معلومکنز ای اهل اسلام
 مسیحیدن یلی سبع و سبعون
 بولبد و یولی آلتوش دورت آبادست
 یازاردی یوخسه بوز منک راز ترموز
 الوغلار حقیقه لکن بو منهوم
 شو دکلو صفهایه حد قیاسه
 سپاس اوچون که طمع ایتمایه بر پل
 امیدی ادعیه روز انبله شب
 او قوچی انجیب سوکیمه جما
 که عیب ایتمیه کوز سالوچی ابرار
 کونی سهشنبه وقتی وقت پیشین
 که اربع و تسعون ای دلارام
 سرطان بر جیننک احدی و عشرین
 یازرغه بو یازوچی چاپک چست

که توله سون ديب ساعشى بولار يننك دخى يازا که قالدوق سوزلاريننك
 که يعنى ياشهن يتمشدن اوزمش مهر ننگ باروسى هب يلكا تونمش
 اوتان عمر ورم که قايتمز لآعماله نچه عنر ايلسام بولمزن اقاله
 يازلغان نظم اولان سوزلار ابادوس موافق توشمسه اى مرد مانوس
 که عفو ايلانك خدا عفو سوندور عفو برلن بو مسکينى قواندور
 بويول برلن بولور احدى وسبعين ياشم وقتقه دورمن قلب سنکين
 وتوفى هذا الناظم رحمه الله سنة الف ومانتئين وثمان وتسعين بقريته عن

تسع وسبعين سنة

منظومة على بن صالح الجفري الحاج في مدح كتاب ناظورة الحق ومصنفة على الاطلاق

مبارك شهر قزانده بر استاذ بار بو اعيانده

زكى لار اچره اعيانده هادى لار کم بزم ساز دور

لقب اسمى شهاب الدين آقا سيدور بهاء الدين

کيلوبدر تاش کيچوياندين هادى لار کم بزم ساز دور

اصل منسوب لرى مر جان قزان دور مسکينى اوطان

آخوند دور منصبى اعيان هادى لار کم بزم ساز دور

مدر سدر اوزى کوب سال مهندس لار کبى هر حال

کوز ادور اطرافى الاقوال هادى لار کم بزم ساز دور

حافظ دور کوب دلائلى عارفى دور کوب مسائلنى

مؤلفى کوب رسائلنى هادى لار کم بزم ساز دور

موندك تصنیفاتى كسوب بار ناظوره دور برى آى بار
 عشا حتمده اول مضار هادى لركم بزم ساز دور
 دو كالى شهر بلغارده تونى قسقارغان آى لارده
 وقت تابهاى عشارغه هادى لركم بزم ساز دور
 عوام و خاص بولوب هميران عشاده كبر ديلار هر يان
 خلاى سوز لار قلوب سريان هادى لركم بزم ساز دور
 لبیب لار دن نيچه اير لار عشا بزدن ساقط دير لار
 نيچه لرى واجب دير لار هادى لركم بزم ساز دور
 يازوشد ييلار كتاب بر لن سويلاشد ييلار خطاب بر لن
 قاغوشد ييلار عتاب بر لان هادى لركم بزم ساز دور
 چو هر بر مدعى آنده هدى لار ايلادى يانده
 هنر لار بار قدر جانده هادى لركم بزم ساز دور
 قهوسى ننگ سوزى بارى مخالفى كا خلاى بارى
 آچالماي آندين اعدارى هادى لركم بزم ساز دور
 رفيع الحال شهاب آخون آچوب بر ميدان مشون
 تار اتدى سر بسر مضر ن هادى لركم بزم ساز دور
 يازوب مضمون صاين بر سوز دليل لار ايلادى مركوز
 كهى واضح كهى مرموز هادى لركم بزم ساز دور
 مخالف لار سوز ين جيبى قهوسين اور ننه قويمى
 و جو بين حق ديوب كيلدى هادى لركم بزم ساز دور
 لطيف تقرير ايله هر بر قائل قولين ايدوب تحرير
 نظير لار ايلادى تكثير هادى لركم بزم ساز دور
 آننگ قائل لارى عصر ين بلوب تفتيش قلوب امر ين
 عيان ايتدى اشين قدر ين هادى لركم بزم ساز دور

مونك تحقيقيدین اول عالم لار دین نیچه آهول
 سابر دی اضعی اکمل هادی لار کم بزم ساز دور
 حدوت ایتمسه آنکا منکر بولور ایردی آنکا منکر
 همدلار ایلابوب تکثیر هادی لار کم بزم ساز دور
 دلیل الحائرین باری تعالی ایملادی باری
 بو ایردن آلدی معباری هادی لار کم بزم ساز دور
 عبون یتماس قدر اقوال بار ایردی دنیاده هر حال
 تانلماس قنقوسی افضل هادی لار کم بزم ساز دور
 لطائفی ایدوب معجون ناظوره توزدی بو آخون
 ناظر لار بولدی افاحون هادی لار کم بزم ساز دور
 یاننکده بولسه بودور بین کورور سن بیک یراق یردن
 قائل لار حالی هر دین هادی لار کم بزم ساز دور
 چون اطراف جهانده کوب قول لار بار ایدی مکتوب
 عشا حالی ایدی محجوب هادی لار کم بزم ساز دور
 چان بو ناظوره توشدی ناظر لار ننگ اشی بشدی
 زیرا حق غه مضای توشدی هادی لار کم بزم ساز دور
 روایت کوب چنار آندن کورونور حق نوری آندن
 شهاب لار مثلی بار آندن هادی لار کم بزم ساز دور
 یاصاغان دور بو طربانی شهاب السدین مرجانی
 اجر تابسه ایدی جانی هادی لار کم بزم ساز دور
 مخالفی ننگ حلبین بلهای اقالیم اعصارین بلهای
 یورور لار ایردی منتوندا ی هادی لار کم بزم ساز دور
 منه بو ناظوره یوقده دلیل کوب ایدی هر یاقده
 قویوده هم او قومانده هادی لار کم بزم ساز دور
 لبالی فی قدر بولسه مکر آق لبق ظاهر بولسه
 او قوماس ایردی کوب کومه هادی لار کم بزم ساز دور

اوقوماس غه بولوب آنلار دلیل لار کوب یاماغانلار
 تارک فی حق صایاغانلار هادی لر کم بزم سازدور
 مونکا بقالی دن مروی کلام لارنی ایدوب مرعی
 ترک فی ترجیح ایـلاردی هادی لر کم بزم سازدور
 دخی بقالی دیک ایرلار کلامین جمع ایدوب برلار
 تصانیفی توزدی تخر برلار هادی لر کم بزم سازدور
 عجب مدح ایتدیـلار انی قویار غه قائل اعیانی
 سایوب فتوی ده فوقانی هادی لر کم بزم سازدور
 لیب لاردن شهاب آخون مناقب علیله مشخون
 تارک لارکا سالور شخون هادی لر کم بزم سازدور
 یازار ناظور ده کوب سوز تارک لار عکسینه ملحوظ
 اداسی حق دیوب محفظ هادی لر کم بزم سازدور
 مونکا قوّه اوچون چندان کتاب لاردن نقل آغان
 نقل ارا عقل سالغان هادی لر کم بزم سازدور
 حدیث تفسیر اصول برلا دلیل لر استایوب برکا
 اوقیقنی صحیح دیرکا هادی لر کم بزم سازدور
 چون آنی کوردیلار حساد جفاغه بولدیلار قصاد
 قیلور غه محویله افساد هادی لر کم بزم سازدور
 قمو ابراره طعنی وار دیوب عبین ایدوب اظهار
 قصورین قیلدی لار اشتهار هادی لر کم بزم سازدور
 رضاء عینی بیله ناظر ناظور هنی بولوب حاضر
 اداء مقدر بلور ظاهر هادی لر کم بزم سازدور
 زنه طعنه کبی اقوال صدورینه سبب هر حال
 تارک تار توشماقی دور دال هادی لر کم بزم سازدور

بہتہ آخری و مسئلہ کبریٰ

مونک بعد نک بوناظم ینہ بر سوز کورور لازم
 ناظورده بولو لازم هادی لار کم بزم سازدور
 لبیب لاروجه ارضی چون عرض طول غه ایدوب مقسوم
 شمالده تابندی قسقه تون هادی لار کم بزم سازدور
 اگرچه حضرة آخون عشا واجب دیوب مضمون
 ناظورده ایدر مقرون هادی لار کم بزم سازدور
 مکر اولده زمان محدود بولان یر لار کادور مورود
 اداء صیغان محل محدود هادی لار کم بزم سازور
 حاضرده بوارض لارده وقت باردور فرض لارغه
 قرار طول و عرض لارغه هادی لار کم بزم سازدور
 حساب همکت علومنده دخی هیئت فنونده
 عبارت واردخی تونده هادی لار کم بزم سازدور
 مالی شهر ار خانغیل مونک عرضنده مقرر ایل
 که همتی عرض تسعین بل هادی لار کم بزم سازدور
 مکر تونده نچه یر وار تونی بر برسی دین اقصر
 که بر ساعت یا خود اقصر هادی لار کم بزم سازدور
 دیدیلار کون بایور فی الحال ایدر مشرق ساری تر حال
 ایدر بیک تبر فجر اقبال هادی لار کم بزم سازدور
 عجب مغرب عشاء فجری تو توش او قور غه یوق قدری
 قنی آنده شفق امری هادی لار کم بزم سازدور
 لبیب لار ایلانکن تبیان جواب بیر نک ایدوب اعلان
 نیدر آنده اولان اعیان هادی لار کم بزم سازدور
 ینہ موندن آری یر بار بایومای کون نچه آی لار
 نماز نیچوک ایدر پایدار هادی لار کم بزم سازدور

چوبونلار نك نماز حالى چوك دور هم صبا حالى
 وقت بارمی یا اعلامی هادی لرکم بزم ساز دور
 قبلور لارمی ساعت برله یا خود بر بر سبب برله
 جواب یاز نك سند برله هادی لرکم بزم ساز دور
 روادور بقالی قولی بوننکدیک بر لاره حولی
 صوابی تاب ایده مولی هادی لرکم بزم ساز دور
 یازوب دور ناظوره اما بیله بر یوق دیوب قطعاً
 ایدر لار بار دیوب دعوی هادی لرکم بزم ساز دور
 معین بار دیام بنده موننکدیک بر لاری تونک
 مصرح دور فنوننده هادی لرکم بزم ساز دور
 لغو ایرماس معین حق شمالده بر ساعت تون باق
 همان بویر لاره ماحق هادی لرکم بزم ساز دور
 او شال بر ساعت ایچنده عشا مغرب فجر تونده
 چوک ممکن اداء شونده هادی لرکم بزم ساز دور
 منه مغرب او قوب دمده فجر طالع بولور آنده
 عشا وقتی چوک شونده هادی لرکم بزم ساز دور
 حساب ایدم اوزیم اما عشاء قالور قضا لار شه
 فجرده هم قضا لارغه هادی لرکم بزم ساز دور
 مکر بقالی دیک ایر لار شوننکدیک بر لاری سویلار
 کوبی ساقط دیوب سویلار هادی لرکم بزم ساز دور
 دلیل لاری شونگا جاری نماز صغمان زمان لاری
 بیان ایتمکان اول ابراری هادی لرکم بزم ساز دور
 عجب دور بس زمان خلقی کوره تروپ اوزون وقتی
 نماز ساقط دیور قاتی هادی لرکم بزم ساز دور

لغودور اول قیاس لاری زمان کینک برده ای قاری
 بلنک مشکل دور انصاری هادی لر کم بزم سازدور
 ۵۰
 ینه مهرت کوچو تونگا شفق بایماق بولور دلده
 عشاء مکن موندک برله هادی لر کم بزم سازدور
 چون انصار لبالی ده عشا واجب دیکان برده
 مرادشولدور بلنک شویله هادی لر کم بزم سازدور
 قزان بلغار کبی لارده زمان ممد اولان برده
 قویو جائز دکل برده هادی لر کم بزم سازدور
 روایت بارغوچن ابرلار باری بلغار کبی برلار
 عشاء مالین بیان ایلار هادی لر کم بزم سازدور
 یتار ناظوره بویرکا قرنگ شمدی یراق یرکا
 شمال یاغنده تعمیرکا هادی لر کم بزم سازدور
 مکر مسکین علی عاری قابودور شویله اقطاری
 لبالی شوچه انصاری هادی لر کم بزم سازدور
 لبالی باربرار ساعت که یارطی یاچریک ساعت
 نمازی اوچ وقت طاعت هادی لر کم بزم سازدور
 آنکا بر اخشامنک فرضی اداء قبلهوخه بر شخصی
 توغار تانک هم توغار شمس هادی لر کم بزم سازدور
 منه مونده قنی اوقات بومغرب گانی دور حالات
 آدامی یا قضا ای ذات هادی لر کم بزم سازدور
 حساب ایت وارمیدور ازمان شفق مهرت بیاض ای جان
 غیوبتکا نیچو کدور ظن هادی لر کم بزم سازدور
 منه مغرب او قولغا نیچه طلوع ایتمسه کنش خوشچه
 عشاء فجری قانی خوجه هادی لر کم بزم سازدور

دخی یوقدور اداغه حین قضاغه وارمیدر تعیین
 سقوطی شول زمان تخمین هادی لر کم بزم سازدور
 عزیزلارننگ کوی شونده سقوط برله قائل شونده
 کوی ثابت دیور شونده هادی لر کم بزم سازدور
 لیبب لار وار فرض دیورلار قضاء قیلباق لازم دیورلار
 شول اولور مختلی برلار هادی لری کم بزم سازدور
 یتی سکن ساعت تونده بیاض حیرت غایب یرده
 نزاع جائز د کُل برده هادی لر کم بزم سازدور
 چون ایهدی برنجه آمیان بولور یرده بودور بیبل ظن
 ینه وار تونی یوق اوطان هادی لر کم بزم سازدور
 قایو اوطان شمالده بیبل همان وار دور جنوبده کل
 نه دور اهلبینه احکام بیبل هادی لر کم بزم سازدور
 روادر آنلاروننگ حالین بیان ایتمک هم اعمالین
 نمازین صومبین افعالین هادی لر کم بزم سازدور
 یتالمای ناظوره مونده کبراک بر حوصاله مونده
 جوابلاری صالحه مونده هادی لر کم بزم سازدور

منظومه آخری

بر تقلید معنی سن بل مرد احکم بولنمازسه بر اشد نص محکم
 اکر موجود بولورسه نص ظاهر ایارماس هیچ کسه عالم و باهر
 تقدم اهلبدین منقول اولوبدر دلیل سرغه تبع ممنوع اولوبدر
 تغیرده خلق یرلو یرنده حوادث جدیده هر برینده
 فقیه ماضیه مخفی اولوبدور غیبدر آنلارانی نه بلبدر
 بولور نماز هادیلار ننگ اقتضاسی بوننگ اوزره کتابنک اقتضاسی
 بودر ابن الهمامنک اختیاری بومذهب پرکلی ننگ اختیاری
 دیسه کم اجتهادغه یوق زمانه دیم حجت کتور بولننگ بغانه
 اکرچه اولبن دین آخرین کم کتاب وسنت ایله انکله محکم

مرجانی بر طرف
 دن غروب
 شمش ایله طرف
 اخرده طلوع یوق
 دبدر اما اصلا
 غروب اولمیان
 یا که اولوب ادا
 صغیایان موضع
 لر فی صحیح ثامنه
 عشرده وشول
 موضع لوده اداسی
 فرض اولدوغنی
 صحیح سابعه عشره
 ناظوره ده والمذ
 هب ان العلامات
 حینما تحقیق واعلم
 انه لو انفتت تلك
 العلامات دیو
 ابتداء ایلان
 بیان ایلمدی بو
 ناظم ناظوره الحق
 فی کما ینبغی
 مطالعه ایلامش
 اما وجوب صومنی
 علما هند متا
 ندن مولوی عبد

ولی بواکثر واغلب کا مہنی اخبریندہ سبق قلمندہ یعنی
 بومنزلر قوبار ہر یوز باشندہ بولور احبا بودین آنلر قاشندہ
 بزہ لازم دکل ہر بونی دیہک الارننک جملہ سیدین برنی دیسک
 غزانی ومرجانی شہادین اوقوبن ناظورہ سین دیدم آمین
 کونکادہ ہر کوزمی قبلدی ظاہر عہایت ظلمتندین قلمدی باصر
 چہ مشکل لره قلغان اشارہ چہ ضالہ لره برکان بشارہ
 لیل بارده عشانی واجب ایتمکان امام لورننک سوزینی صائب ایتمکان
 علوم شتی دن محظوظ اولوبدر مکر منہی دیکان دن دور اولوبدر
 کلام اللہ اوقوب مفہومی بلکان احادیث نبی دین محظوظ اولغان
 تفقہ چون بولوب اوتکان مسافر اصولیون سوزندہ حظی وافر
 آلوب حظ مجتہدلا سیرتیدین آننک کم خطاب اوغلی غیرتیدین
 دیارندہ اخوند سوزی اوستون الہی سوزما آننک یوزی ہوستون
 چہ دیسام بولور اوصافیدن کم بودور من بلدکم واللہ اعلم
 خطاسی عد صوابی بولسہ بی حد انکا طاعن فی خفاش ایلاکل عد
 الہی یارلقرائی مرائی ہم انی مشکلات حلن مرائی
 لعبد الحکیم بن عبد اللہ البلبائی الرائی سن۱۲۸۹ھ

ولقد حکى من لايتهم بالكذب وهو شيخنا صلاح الحق والدين حسن البلغارى
 قدس الله روحه عناية عجيبة عن وجدانه وروحه الله في بعض الاحوال الواقعة
 له فذكرت في المثنى ما حكى وان كانت الحكاية لا تليق بهذا الكتاب رجاء
 ان ينفع طالب الحق الذى لا يعاند ولا يستهزء باقوال الصادقين (تعديل العلوم
 لصدر الشريعة من نفسه)

• وقد يكون انوار الوضوء والطاعات وقد بدا لبعض اصحابنا • اى من
 مريدى الشيخ حسن البلغارى قدس الله روحه نور الوضوء كهيئة النار نج يسهى
 بين يديه (تعديل من نفسه) • ونختم الكلام بدعاء كان شيخنا صلاح الحق والدين
 حسن البلغارى قدس سره يواظب عليه وهو اللهم زين ظواهرنا بخدمتك
 وبواطننا بمعرفتك وقلوبنا بحميتك واسرارنا بمشاهدتك وارواحنا بهمايتك

برحمتك يا ارحم الراحمين قد مر ان الروح في مقام الهبة يسمى قلبا وفي
المشاهدة سرا وفي تجلي الذات روبا والحمد لله رب العالمين قد اتفق
فراغ مولف المثنى وهو العبد الضعيف عبیدالله بن مسعود بن تاج الشريعة
وهو الداعي الهدى بصدر الشريعة سعد جده وانجح جده * آخر التعديل

* جهان متفق بر الهبتش * فر ومانند از كنه ما هبتش * بدر كاه لطف و بزرگیش بر * بزرگان
نوادند بزرگی ز سر * آسمان وز مین رایگ سبب دان * كز درخت قدرت حق
شد عیان * توجه كرمی میان سبب در * از درخت باغبانش بی خبر * كرمی
دانند که این باع از کیست * در بهاران زاد مرکش در دیست *

چه غوش گفت دانا که دانش بسی ست * ولكن پراکنده با هر کسی ست *
مکن کردن فرازی تانساز دهر با مالت * که فی آخر بجز مرکشها بوریا کردد *

* فردوسی *

جهانرا بلندی و پستی توی ندانم چهء هر چه هستی توی

* حافظ *

زم صحن رخ دلداری آیتی بر خوان که این مقام مقام کشتی کشانی ست
حافظ مکن اندیشه ز غوغای رقیبان اواز سگان کم نکند رزق کداریا

* سعدی *

سپر ننگند شیرگران بچنگ نیندیشد از تیغ بران پلنگ
قل لمن لا یری المعاصر شیئا و یری للاوائل التقديما
ان ذاك القديم كان حديثا وسبقني هذا الحديث قديما
ان تبقى تفجع بالامه كلهم و فناء نفسك لا ابالك افجع
ان تفرح بسوء لعدوك واقع فارحل فانه لا محالة بك اوقع
اصحبتك الفضل اذ لانك تعرفه حقاً و لالك في اصحابه ارب

ام تر تبتك على وصلى عافطة
 ما من جهيل ولا عرف نطقت به
 من شافعى نحوكم بمنكم الى يا مالكى فسا هده
 زید تنى حبن صرت معتزلى
 يا رافضى انت ناصبى لهوى
 هذا المر علم بدنس من اللو ثم عرضه
 وان هولم يحهل على النفس ضيها
 تعبرونا انا قليل حد يدنا
 هفات ما فات ولست تعلم مالدى
 لم تلق الا مدركا او اخرا
 فاذا تاملت الثرى الفية
 جدا كمر الجبم ابرده
 ما كنت قبل الفراق اهده
 فكل رداء ير تدبه جهيل
 فسلبس الى حسن الثناء سبيل
 فقات لها ان الكرام قليل
 يا أتيك من قبل الزمان القبل
 يروى وينقل عن المخبر الاول
 غرر الماوك قداس تحت الارجل

باج كبريا گز پهلوى عجزست راه آنجا

سرى موى درينجا خم شوى بشكن كلاه انجا

مباش اى غنچه اوراق گل مغرور جهيت

كه اين پيوسته كبا در بغل دارد جدايها

نميدانم كدامين سوشوم در وادى امكان

بهر جامبروم هر كس بپهلو ميزند سنكم

ز قانون نفس جستم كه رمز پرده هستى

ههين اوازى ايد كه ناسازست آهنگم

شرارم شعله ام رنگم كدامين طائر م يارب

كه ميخواند شكست بالم افسون پر بدنها

ز احوال دل عهد يدهء بيدل چه مى پرسى

كه هست اين قطره خون چون غنچه سرورم چكيدنها

ز شور بى نشانى بى نشانى شد نشان بيدل

كه كم كشتن ز كم كشتن برون آورد عنقارا

بقاملکن دلسن وارنکی یوق ایله عنقا تیک
 اتک چک کوردکنکن آفتاب عالم آر اتیک
 پر طلوس تکن عجب ایلمه آرایش صورت
 وجودکنکن کچوب عالم بر آد ایله عنقا تیک
 کور تیک قبله تغییر طبیعت دلسه لر بفر نک
 فرار ایت هر هوادن اوله شور انکیز دریا تیک
 کونکل هر صورت شرینه ویرمه ایچ می معنی
 حذر قبل تاشه چاله شیشه کی فرهاد شیدا تیک
 رفیقنک اولسه دلسن جانور هم صافه لر ازگی آندن
 صقن سر نک دوشر مه دلار ه مجنون رسوا تیک
 ماوت اولما بوب تجرید ایله چقسنک بو عالم دن
 سنی زال فلک خرشیده جفت ایلر مسیحاتیک
 کی هر ص ایله دایم دامن دنیای دون دوستنک
 زمانه شور بخت ایلر سنی پیوسته دریا تیک
 اگر چه ایکنه تیک کچدم جهان ننگ هر نه وارندن
 هنوز آرد چه در قید تعلق زلف تارندن
 زهی ذاتنک نهاندر اول نهانندن ما سوی پیدا
 بحار صنعنکا امواج پیدا قهرنا پیدا
 فضولی کائنات اسبابنک قبلدم نهاشا سن
 ندامت سن تهم یوق تصرف سن تهاشا تیک
 پرسید زمن یکی سوال دانست که مگر من ندانم
 کفتا که بتازی نداچست کفتم که بتازی ندانم
 اشارات لبش درس شفاء عشق می گوید
 بقانون تصور لیک ممکن نیست تصد یقش
 دماغ سوخت فکر نقطه خال لبش اکنون
 شدم فارغ ز تحریر نکات زلفی تنه یقش
 پشوغی گفت اگر جانی دهی بوسی دهم از لب
 خطر ریحانی یا قوتی مبادا نسختعلیقش

دهانم تا بوقت هشر لب ریز کهر کردد
بهونگام دعاگر آورم اندر زبان نامش

اذا ما الرء شاب له قذال وعلمه المواشط بالخصاب
فقد ذهبت بشاشته واودى فقم يا صاح نبيك على الشباب
وليس بعابد ما فات منه الى احد الى يوم الاياب

وما الدهر في حال السكون بساكن ولاكنه مستجمع اوثوب

مرجان لب لعل تو مرجان مراقوت يا قوت نهم نام لب لعل تو باقوت
ماروت اگر دیدهء ماروت بدیدی صد ساهری آموختی از تر کس جادوت
قربان وفاتم بو فاتم کنری کن تابوت مکر بشنوم از رخنهء تابوت

وتاك لا دراك ار كا فرم خوانند نشاب كذب را نبود اصابت
مسلمان خوانمش زیرا نباشد دروغی را بجز كذبی مكافات

* مثنوی للهولوی *

آتش افناد در عهد مهر همپوچوب خشك بهخورد او حجر

خالق آمد جانب مهر شتاب کاتش مامی نه میبرد باب
گفت ان آتش از ایات خداست شهلهء از آتش بغل شامت

آب بگذارید نان قسمت کنید بغل بگذارید گرال منید
خالق گفتندش که در بکشوده ایم ما سخی اهل فتوت بوده ایم

گفت نان در رسم عادت داده اید از برای حق دری نکشاده اید
بهر فخر بهر پوش بهر از نه برای ترس تقوی نیاز

مال تختهست بهر شوره منه تیغ را در دست هر رهنز مده
اهل دین را باز دان از اهل کین همنشین حق بجوبا ونشین

از علی آموز اخلاص عمل شیر حق را دان مطهر از دغل
درغزا بر پهلوانی دست یافت زود شمشیر بیروزد شغافت

اوخپواند اغت در روی علی افتخار هر نبی هر ولی
اوخپو ز دبر روی که روی ماه سجده آرد پیش او در سجده گاه

در زمین انداخت شهشیر را علی کرد او اندر غزایش کا هلی
 کشت حیران ان مبار ز زین عمل از نهودن عفو رحم بی عمل
 گفت بر من تیغ تیز افراشتی از چه افکندی مرا بکندا شتی
 * در بهار انکی شود سر سبز سنک خاک شوتا کل بروید رنگ رنگ
 * لامیه العجم *

ان العلا مدثتی وهی صادقة فیما تمحدث ان العز فی التقل
 لوکان فی شرف الماوی بلوغ منی لم تبرح الشمس یوما دارة الحمل
 وان غلانی من دونی فلا عجباً لی اسوة بانحطاط الشمس عن زحل
 اعلم النفس بالامال ارقبها ما اضیق العیش لولا فسحة الامل
 وانما رجل الدنیا واوحدما من ام یعول فی الدنیا علی رجل
 ما کنت او ثر ان یمتدنی زمنی حتی اری دولة الاوغار والسندیل
 دع العشاغل بالفزلان والفزول یکفیک ما ضاع من ایامک الاول
 * شاطیه *

وسلم لامدی الحسینین اصابة واخری اجتهاد رام صو با فاعلا
 چو یوسف کسی در صلاح تمیز بسی سال باید که کردد عزیز
 نه یوسف که چندان بلادید بند که هکمش روان کشت قدرش بلند
 کنه عفو کرد ال یعقوب را که معنی بود صورت خوب را
 چه کم کردد ای صدر فرخنده بی ز قدر رفیعت بدرگاه کسی
 که باشند مشقی کدایان خیل بهمان دار سلامت طفیل
 هو طفیل بن زلال الکوفی

چوپا کان شبران خاکلی نواد ندیدم که رحمت برین خاک باد
 تولای مردان این پاک یوم بر انکبختم خاطر از شام روم
 * خاک شد انکس که در خاک زیست خاک چه داند که در خاک چیست
 هر ورقی چهره ازاده ست هر قدمی فرق ملک زاده ست

تمت سنه ۳۵۲

اسماء الشهور
 القهر بة محرم صفر
 شهر ربیع الاول
 شهر ربیع الآخر
 جمادی الاولى
 جمادی الاخره
 رجب شعبان شهر
 رمضان شوال
 ذوالقعد ذوالحجه
 * اسماء الشهور
 الشمسیة
 بالعربیة * حمل
 ثور جوزاء سرطان
 اسد سنبله

میزان عقرب
 قوس جدی دلو
 هوت

* بالسریانیة *
 از رئیسان ایار
 عزیزان تموز
 آب ایلول تشر
 بن الاول تشرین
 الثالث کانون
 الاول کانون
 الثاني شباط من
 الاعتدال الر
 بیعی والاولی ان
 یمتد من الا
 اعتدال الحریقی

فهرس الابواب و الفصول

١٣٣	اشترخان	القسم الاول في ذكر احوال بلغار ٧
١٣٨	فصل في الدولة القاسمية بقصبة كرميا	الباب الاول في مدينة بلغار ٧
١٤٨	فصل في الدولة القريمية	فصل في نسب اهل بلغار ١٥
١٥١	فصل في خوانين آق اوردا	فصل فيها ورد من ذكر الخزر ٣١
١٥١	فصل في خوانين القراق بدشت قبچاق	فصل فيها ورد من ذكر برطاس ٣٣
١٥٦	فصل في الخوانين السبرية	فصل فيها ورد من ذكر الباشقرد ٣٥
١٥٦	فصل في الخوانين الشيبانية	فصل فيها ورد من ذكر القبيجق ٣٩
١٥٨	فصل في الخوانين الخوارزمية منهم	فصل فيها ورد من ذكر الروس ٤١
١٥٩	فصل في الخوانين الشيبانية بماوراء النهر	فصل في احوال امم الخزر ٤٩
١٩٥	الطائفة الاولى منهم بسمرقند	فصل فيها ورد من الاخبار باسم بلغار ٥٧
١٩٣	الطائفة الثانية منهم ببخارا	مسئلة العشاء بها في طول النهار ٦٨
١٩٦	فصل في الخوانين الاشترخانية	فصل في فنون اهل بلغار ٧٣
١٧٢	فصل في الدولة المنغية ببخارا	فصل في اثار اهل بلغار وعلومها ٧٨
١٩٣	فصل في الدولة القنغرافية بخوارزم	ما يناسب في ترجمة صلاح الدين ٨٣
٢٥٥	فصل في الدولة البابرية بخواقند	حسن بن هجر البلغاري ما ذكره صدر الشريعة في كتابه تعدد اهل العالم ترك الى
٢٥٦	فصل في اغلاط التواريخ البلغارية	آخر الكتاب وطبع في صفحة ٢٥٧
٢٢٥	فصل في الالفاظ العربية	الباب الثاني في احوال التتار ٩٣
٢٣٥	مسئلة نحوية	فصل في ماوك التتار وورد من على هذه الديار
٢٣١	تحرير المصوى وايياته	فصل في الملوك الصائبة ٩٧
٢٣٢	قصبة المصطفى	فصل في الملوك المنفرقة من افخادجوي ١٥٦
٢٣٨	قصيد المحاسب	فصل في الملوك الروسخانية ١١٥
٢٣٩	قصيد الجفري	فصل في الملوك القوقاز مشبة ١١٤
٢٥٢	قصيد البلبايي	فصل في الدولة المتجددة بمدينة قران ١١٧
٢٥٨	ماخوذ من التعدد	فصل في الدولة العمدثة بمدينة
٢٦٥	ايات شتى	

غم وشادمانی نماند ولیک جزای عمل ماند ونام نیک

فهرس خطایا المطبع

صواب	خطا	صفحه	سطور	صواب	خطا	صفحه	سطور
مانجدا	مجدا	۱۶	۷۰	الاول	الاون	۲۶	۷
ایکچی	الکچی	۲۹	۷۴	یسهر	یسر	۱۶	۹
وبرادری	وبرادری	۱۸	۷۷	چخبندن	چخبندن	۳	۱۱
ننگ	ننگ	۲۰	—	اخذهم	اخذهم	۲۵	۱۷
البند	البندا	۲۶	۹۶	تقریرده	تقریرده	۲۶	۱۹
قداری	قداری	۲۱	۹۷	بیکباو	بیکباو	۱۴	۲۲
المقلب	المقلب	۲۱	۹۹	قریه سر	قریه سر	۲۶	۲۵
عن	عن	۲۱	—	رحمة	وعمه	۱۱	۲۷
توقان	توقان	۲۴	—	بولغی	بولغی	۱۶	—
بضرب	بضرب	۱۶	۱۰۱	ایدلب	این لب	۱۷	—
بردی	اولدی	۱۹	۱۰۵	وبزننگ	وبزننگ	۹	۳۷
الشقاق	الشقاق	۱۴	۱۰۸	ولباس	ولباس	۲۵	—
بوموضع	موضع	۲۱	۱۱۰	طائفة	طائفة	۲۶	—
ونطافت	ونطافت	۷	۱۱۲	احمد	احمد	۳۰	۳۱
قطع	قطع	۱۴	—	نام	تام	۱۱	—
توردوجاق	توردوجاق	۹	۱۱۶	نسبت	نسبت	۲۴	۳۹
چقیش	چقیش	۱۷	—	ننگ	لنگ	۸	۴۱
والانصاف	والانصاف	۲۰	۱۱۸	ابتداء	ابتداء	۱۲	۴۲
قسطنطیه	قسطنطیه	۲۲	۱۲۰	وخمسائة	وخمسائة	۲۲	—
پادشاه	پادشاه	۶	۱۲۸	منابت	منابت	۴	۴۴
واسنجیاتی	واسنجیاتی	۳	۱۳۲	برله	بکله	۵	—
انبیاء	انبیاء	۱۸	—	متعدد	متعدد	۲۶	—
در	در	۲۲	—	خاص	خاص	۹	۶۰
کری	زاده	۱۴	۱۳۰	مرادنی	مرادنی	۱۱	۶۸
لقدن	لقدن	۲۱	۱۳۵				
ودوانی	ودوانی	۲۰	۱۴۱				
قران	قریم	۱۳	۱۴۳				
تتارلر	تتارلر	۲۳	—				
۳۴ درجه	عرض	۱۶	۱۴۸				
۴۰ دقیقه	درجه طول						
عرض آل							
درجه طول							
ثم ابنة حاجی تولى	حاجی تولى	۱۵	۱۵۷				
الشهبانی فی	الشهبانی	۲۰	—				
سلطاننى	سلطان	۳	۱۶۱				
محمدیارخان	خبروخان	۲۶	۱۶۲				
اییه بیبر محمد	اییه محمد	۲۰	۱۶۷				
اداره	ارداه	۲۴	۱۶۷				
روی آورده	اورده	۲۰	۱۷۸				
لاره	لاره	۱۵	۱۷۹				
وبرادری	برادری	۹	۱۸۱				
کریم	وکریم	—	—				